

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ, Κυριακή 29 Απριλίου 2018 • Έτος 10^ο • Αρ. φύλλου 501

Κυπριακή Πολιτική και Οικονομική Εφημερίδα

www.kathimerini.com.cy | €2,50

ΝΙΚΟΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ

Καθοριστικό το '18 για το ενεργειακό μέλλον της Κύπρου

Σημαντικό για τις ενεργειακές προοπτικές Κύπρου και αν. Μεσογείου θα είναι το 2018 κατά τον ΥΠΕΞ και σημειώνει τη σθεναρή υποστήριξη από τις εμπλεκόμενες χώρες στον αγωγό EastMed. Ο Νίκος Χριστοδουλίδης λίγο πριν από τη σύνοδο κορυφής Αναστασιάδη, Τσίπρα, Νετανιάχου, στη Λευκωσία, αναφέρεται στην προοπτική «διεύρυνσης» της τριμερούς συνεργασίας, ενώ σημειώνει ότι η Κύπρος προσβλέπει σε ρόλο «γέφυρας» στην περιοχή. **Σελ. 6**

ΝΙΚΟΣ ΤΟΡΝΑΡΙΤΗΣ

Νέα και τελευταία ευκαιρία λύσης

«Θα υπάρξει και ένας νέος γύρος συνομιλιών με στόχο την ομοσπονδία. Θεωρώ ότι θα είναι η τελευταία ευκαιρία για ομοσπονδιακή επίλυση του κυπριακού προβλήματος και αυτή η ευκαιρία για να γίνει πράξη» λέει σε συνέντευξή του στην «Κ» ο κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος του ΔΗΣΥ Νίκος Τορνάρης. «Χρειάζεται περυσή θέληση και αποφασιστικότητα από τους ηγέτες μας». **Σελ. 10**

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΑΒΒΙΔΗΣ

Δεν είναι ο Λιλλήκακς η Συμμαχία Πολιτών

«Σε ένα κόμμα τίθεται θέμα ηγεσίας όταν ο ηγέτης δεν καταφέρει να πάρει ένα αξιοπρεπές ποσοστό», λέει στην «Κ» ο διευθυντής των οικονομικών ζητημάτων και υποψήφιος για την προεδρία της Συμμαχίας Πολιτών Παναγιώτης Σαββίδης. Διαφωνεί με την κάθοδο του Κινήματος στις ευρωεκλογές, καθώς προτεραιότητα, όπως λέει, είναι η επανίδρυση της Συμμαχίας Πολιτών. **Σελ. 15**

ΑΓΓΕΛΟΣ ΔΕΛΗΒΟΡΡΙΑΣ

Αγνός άνθρωπος του πολιτισμού

Όσοι είχαν την τύχη να γνωρίσουν τον Αγγελο Δεληβορριά έχουν να θυμούνται μόνο τα καλύτερα. Ανθρωποι που συνεργάστηκαν μαζί του μιλούν στην «Κ» για το έργο και την προσωπικότητά του. Στο Μουσείο Μπενάκη και στην Πινακοθήκη Γκίκα άφησε έντονο το στίγμα του. **Ζωή, σελ. 1**

ΘΕΑΤΡΟ

Μια παράσταση αφήνει... όνομα

Η γαλλική θεατρική και κινηματογραφική επιτυχία «Le Prenom» ανεβαίνει στην Κύπρο σε συνεργασία των θεατρικών ομάδων «Σόλο για Τρεις» και «Θεάτρου Αντίλογος», με τίτλο «Και το όνομα αυτού», σε σκηνοθεσία Διομήδη Νικίτα. Για την παράσταση μίλησε στην «Κ» ο ηθοποιός Βαλεντίνος Κόκκινος και εξηγεί γιατί η αγάπη κερδίζει πάντα. **Ζωή, σελ. 3**

Εγκλημα με πρωτόγνωρες προεκτάσεις

Συγκλόνισε την κοινωνία, ανησύχησε τη Λευκωσία και έβαλε δύσκολα σε ανακριτές και ιατροδικαστές

Εντεκα μέρες μετά το διπλό φονικό που συνεχίζει να συγκλονίζει την κοινή γνώμη, οι εξελίξεις των τελευταίων εικοσιτετράωρων δίνουν μια εικόνα αντιστροφής μέτρησης εξιχνίασης της περίπλοκης και ιδιόζουσας, όπως αρχικά είχε χαρακτηριστεί, εγκληματικής ενέργειας στον Στρόβολο. Ο εντοπισμός του φονικού μαχαιριού σε

συνδυασμό με τη δεύτερη σύλληψη προσώπου που έχει κατονομαστεί από τον πρώτο συλληφθέντα ως ο δολοφόνος του ζεύγους Χατζηγεωργίου, δείχνουν πως πίσω από τη δολοφονία ήταν η ληστεία στην οικία του Στρόβλου. Εξελίξεις που συνεχίζουν να προ-

Α. ΚΑΠΑΡΑΝΗΣ

Πρόκληση για τους ανακριτές το διπλό φονικό.

καλούν ερωτήματα, λόγω λανθασμένης, όπως αποδεικνύεται, κατεύθυνσης που είχε δοθεί εξ αρχής στις έρευνες. Την ίδια ώρα ο αντικτυπος του άγριου φονικού συνεχίζει να προκαλεί συγκλονισμό και αισθήματα ανασφάλειας στους πολίτες. Ειδικά στη Λευκωσία έκδηλη

είναι η ανησυχία από τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του φονικού, τα οποία, όπως υποστηρίζεται με σθένος, θα έχουν κοινωνικές επιδράσεις. Ο εγκληματολόγος και καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Κύπρου Ανδρέας Καπαρδής σκιαγραφεί το φονικό, καθώς και το γενικότερο ζήτημα με το εγκλημα στην Κύπρο. **Σελ. 4**

Η πρώτη συνάντηση μετά από 65 χρόνια κομμάτια

Για πρώτη φορά από το τέλος, το 1953, του καταστροφικού πολέμου που ισοπέδωσε την κορεατική χερσόνησο, ο ηγέτης της Βορείου Κορέας πέρσσε τα σύνορα με τη Νότιο Κορέα την Παρασκευή. Ο Κιμ Γιονγκ-ουν και ο Πρόεδρος της Νότιας Κορέας Μουν Τζε-ιν αντάλλαξαν χειραίδια υψηλού συμβολισμού πάνω στη στρατιωτική οροθετική γραμμή που χωρίζει τις δύο χώρες. Στη συνέχεια πήγαν στο Σπίτι της Ειρήνης, όπου ακολούθησε, η μεταξύ τους ιστορική σύνοδος κορυφής κατά την οποία υπέγραψαν διακήρυξη για την πλήρη αποπυρηνικοποίηση της Κορεατικής Χερσονήσου. **Σελ. 21**

ΓΕΩΠΟΛΙΤΙΚΗ

Η Αθήνα αναζητεί στρατηγική έναντι της Αγκυρας

Με τα προβλήματα και την ένταση στο Αιγαίο και την ανατολική Μεσόγειο να μπαίνουν, προς το παρόν, «στον πάγο», η Αθήνα αναζητεί τη στρατηγική που θα πρέπει να ακολουθηθεί έναντι της Αγκυρας στην περίοδο όχι πριν, αλλά μετά τις τουρκικές εκλογές της 24ης Ιουνίου. **Σελ. 7**

✓ **Πρόβλημα η τουρκική πλατφόρμα**

«Δεμένη» στο Κυπριακό, με την αντίδραση να εξετάζεται. **Σελ. 8**

✓ **Ραγίζει η «σχέση» Ακιντζι-Αγκυρας**

Μέτωπα σύγκρουσης, Κυπριακό, «Αφρίκα» και ιδεολογικές διαφορές. **Σελ. 8**

✓ **Κρίσιμες 57 μέρες για τον Ερντογάν**

Οι επικείμενες εκλογές μπορεί και να μην είναι περίπατος. **Σελ. 9**

✓ **Ακσενέρ: Η Σαλονικιά σιδηρά κυρία**

«Βγάζω τον Ερντογάν από το βλεπτό του, για να τον νικήσω». **Σελ. 9**

Η κατάρτα των φρεγατών FREMM

Γερμανο-γαλλική η σύγκρουση

Οι πρώτες συζητήσεις για απόκτηση από την Ελλάδα γαλλικών φρεγατών ξεκίνησαν πριν από το 2006 και πέρασαν από διάφορα στάδια. Προσέκρουσαν πάντοτε στη σύγκρουση μεγάλων ναυπηγικών συμφερόντων. Τα τελευταία εμπόδια τέθηκαν από γερμανική εταιρεία. **Σελ. 16**

Πολιτικές της Ε.Ε. απειλούν τη ναυτιλία

Συνέντευξη Ανδρέα Χατζηγιάννη

Κάποιες πολιτικές της Ε.Ε. εγκυμονούν κινδύνους για τη ναυτιλία, τονίζει ο Πρόεδρος της Κυπριακής Ενωσης Πλοιοκτητών. Ο κ. Χατζηγιάννης αναφέρεται στις προκλήσεις που παρουσιάζονται και στις προσπάθειες για ισχυροποίηση της κυπριακής σημαίας. **Οικονομική, σελ. 6**

Σε διάλογο με Νικόλα το Προεδρικό

Προϋπόθεση να μην εμπλακεί ο Πρόεδρος στα εσωκομματικά του

Με το Κυπριακό, που αποτελούσε το κύριο σημείο τριβής του Νίκου Αναστασιάδη με τον Ενδιάμεσο, να βρίσκεται σε στασιμότητα, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας στρέφεται στην υλοποίηση όσων προεκλογικά υποσχέθηκε στην εσωτερική διακυβέρνηση, προσδοκώντας στη στήριξη του ενδιάμεσου χώρου και ανοίγοντας

σχετικό διάλογο. Στο ΔΗΚΟ σημειώνουν πως είναι πρόθυμοι να στηρίξουν τις πολιτικές του Προέδρου δεδομένου ότι συμφωνούν, αλλά και με την προϋπόθεση ότι ο ίδιος θα μείνει αυτή τη φορά εκτός των εσωκομματικών ζητημάτων και ιδιαίτερα στο κεφάλαιο Δημοκρατική Παράταξη. **Σελ. 11**

Τέσσερις μνηστήρες για τη ΣΚΤ

Σε δύο εβδομάδες εκπνέει η προθεσμία για τις τελικές προτάσεις

Στην τελική ευθεία βρίσκεται η διαδικασία για ιδιωτικοποίηση του Συνεργατισμού και τέσσερα είναι τα ενδιαφερόμενα μέρη που συνεχίζουν. Η Ελληνική Τράπεζα, το επενδυτικό ταμείο του Μπομπ Ντάιαμοντ, Atlas Merchant Capital, το επενδυτικό ταμείο Lone Star Funds και το Apollo Investment Fund. Εκφράζουν ενδιαφέρον για

το καλό κομμάτι. Σύμφωνα με πηγές εκτός της ΣΚΤ μόνο τρία από τα ενδιαφερόμενα μέρη έχουν την οικονομική επιφάνεια για να ολοκληρώσουν τη συναλλαγή, εφόσον επιλεγούν. Στελέχη του Συνεργατισμού τόνισαν ότι σε δύο εβδομάδες θα εκπνεύσει η προθεσμία υποβολής των δεσμευτικών προτάσεων. **Οικονομική, σελ. 4**

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Το έγκλημα και η κοινωνία

Η κοινή γνώμη εδώ και δύο βδομάδες είναι αναστατη λόγω του τραγικού συμβάντος με το διπλό φονικό, οι προεκτάσεις του οποίου αποτελούν αντικείμενο διαρκούς συζήτησης. Προεκτάσεις που σαφώς έχουν επηρεάσει την καθημερινότητά μας και έχουν ενεργοποιήσει ένα γενικότερο προβληματισμό. Εκτός του γεγονότος ότι το συγκεκριμένο έγκλημα έφερε στην επιφάνεια σοβαρά ζητήματα, όπως η ανακριτική και ιατροδικαστική επάρκεια και οι δομές διαχείρισης περιπτώσεων που αφορούν ανήλικους, άφησε να διαφανεί και κάτι άλλο εξαιρετικά σημαντικό για τον καθένα μας και την κοινωνία στο σύνολό της. Την τεράστια σημασία που έχει ο βασικός τόνος πυρήνας, που είναι η οικογένεια. Όσο πιο ισχυρός είναι ο θεσμός της οικογένειας τόσο πιο ανθεκτικά αποδεικνύονται τα θεμέλια μιας κοινωνίας.

Το όνομα αυτού Λουδοβίκος Αρθούρος Κάρολος

Ο πρίγκιπας Ουίλιαμ και η σύζυγός του Κέτ Μίντλετον έδωσαν στο τρίτο τους παιδί, που γεννήθηκε στις 23 Απριλίου, τα ονόματα Λουδοβίκος Αρθούρος Κάρολος, ανακοίνωσαν τα ανάκτορα του Κένσινγκτον. Τα ονόματα επιλέχθηκαν για να τιμήσουν τον παππού του νεογέννητου πρίγκιπα Κάρολο και τον Λούις Μάουντμπάτεν (1900-1979), μέντορα του δούκα του Εδιμβούργου Φίλιππου και θείο του, που σκοτώθηκε από βόμβα του Ιρλανδικού Δημοκρατικού Στρατού (IRA) το 1979. **Σελ. 20**

ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

Γράφει ο **ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ**

Προστιθέμενη ανθρώπινη αξία

Από καταβολής κόσμου οι ανθρώπινες σχέσεις είχαν ως άξονα το προσωπικό συμφέρον, υπό την έννοια της επιβιώσης. Ο άνθρωπος αναζητούσε μια σπιλιά να προστατευθεί από βροχή και άνεμο και μια σκιά μπν τον κάψει ο ήλιος. Εκεί που το προσωπικό συμφέρον υποχωρεί χάριν ενός άλλου ανθρώπου είναι η γέννηση του παιδιού. Όταν γεννιέται το παιδί του, ο άνθρωπος πλημμυρίζεται από ένα πρωτόγνωρο και πανίσχυρο συναίσθημα. Την αυταπάρνηση. Εκείνη τη μοναδική στιγμή, ίσως και να αδυνατεί να το κατονομάσει. Σίγουρα όμως το εντοπίζει γιατί όχι μόνο τον κατακλύζει αλλά το βιώνει συγκλονιστικά, διότι ξέρει ότι είναι έτοιμος να δώσει ακόμα και τη ζωή του για να προστατέψει το παιδί του. Αν και από την εποχή των σπιλαίων μέχρι σήμερα υπήρξαν κατακλυσμιαίες αλλαγές στις σχέσεις των ανθρώπων, η αυταπάρνηση του ανθρώπου για το παιδί του έμεινε αναλλοίωτη. Αυτή αποτελεί και το συγκολλητικό υλικό του βασικού κοινωνικού πυρήνα, της οικογένειας.

Του πυρήνα που είναι το κύτταρο του πολιτισμού. Στην οικογένεια το παιδί θα αποκτήσει τα θεμέλια της παιδείας από την πρώτη μέρα της ένταξής του σε αυτή, μέχρι και την ανεξαρτητοποίησή του. Εκεί πρέπει, κοινωνικά εκόντων των πραγμάτων, να μαθαίνει πρωτίτως την αγάπη, τον σεβασμό και τη δημιουργία. Εκεί, στην οικογένεια, εκπαιδεύεται να γίνει το ίδιο γονέας. Από αυτά τα χαρακτηριστικά θα έπρεπε, ιδανικά, να διέπεται η παγκόσμια κοινωνία των ανθρώπων ως μια μεγάλη κυψέλη οικογενειών.

Ωστόσο, όταν οι ανθρώπινες σχέσεις άρχισαν να καθορίζονται από τη συσσώρευση πλούτου και η τεράστια πλειοψηφία των ανθρώπων έγιναν αντικείμενα εκμετάλλευσης και ανάλωσιμα πολέμων, η οικογένεια ήταν η πρώτη που υπέφερε, πληρώνοντας πάντα το τίμημα σε ζωές και χρήμα αλλά και το τελευταίο προπύργιο που ακόμα μένει όρθιο πριν από την οριστική ισοπέδωση. Έτσι, λοιπόν, το μέγα στοίχημα σήμερα για ένα γονέα είναι δημιουργήσει ένα πυρήνα, μια οικογένεια, που θα είναι για την κοι-

νωνία προστιθέμενη ανθρώπινη αξία. Για να γίνει όμως αυτό, θα πρέπει ο ίδιος να αποτελεί παράδειγμα ανθρωπίνης αξίας, πρωτίτως με τη συμπεριφορά του μέσα στην οικογένεια. Από την καλημέρα μέχρι και την πιο δύσκολη περίπτωση. Θεωρώ πως πρέπει έμπρακτα να εισπράττουν τα παιδιά σου από σένα αγάπη, που είναι γι' αυτά ασφάλεια. Να είναι αυτονόητο ότι υπάρχει δίπλα τους ο άδολος παρνομαστής της πορείας τους στη ζωή. Κι αυτό κυρίως επιτυγχάνεται και εμπειδώνεται στη διαχείριση των δύσκολων περιστάσεων που μπορεί να προκύψουν και μεταξύ των ιδίων των γονέων. Ακόμα και όταν η ένταση εξελικθεί σε καβγά, δεν αρκεί να πρεμώσουν τα πνεύματα. Πρέπει να βρεις τη δύναμη και την υπομονή να εξηγήσεις, αλλά και να απολογηθείς στο παιδί σου, γι' αυτό το οδυνηρό και για το ίδιο, συμβάν.

Η συγγνώμη είναι εργαλείο αξιοπρέπειας απαραίτητο ως εφόδιο στον κάθε άνθρωπο, το οποίο το παιδί μπορεί να κατακτήσει μόνο μέσα στην οικογένεια. Στο περιβάλλον δηλαδή που θεμελιώνεται η παιδεία του ανθρώπου, ο σεβασμός στον άλλο άνθρωπο, η ευγνωμοσύνη, η αγάπη για τη φύση, τα ζώα, το περιβάλλον. Εκεί που δημιουργείται η αισθητική αντίληψη ενός παιδιού, η δημιουργική έφεσή του, οι πρώτες σημαντικές αναμνήσεις του. Είναι μια τέτοια παιδεία σαν το πρωτόγαλα που οχυρώνει τον οργανισμό με τα πρώτα αντισώματα και όταν το παιδί μπαίνοντας στην εκπαίδευση έρθει αντιμέτωπο με ιδεοληψίες ή αυταρχικές συμπεριφορές να είναι σε θέση να αντιληφθεί το καλό από το κακό και κυρίως, στην ανάγκη, να έχει ως καταφύγιο και προστασία την οικογένειά του. Η δυστυχία θα είναι το παιδί να βιώνει αυταρχικές ή άλλες στραβές συμπεριφορές και ιδεοληψίες μέσα στην οικογένεια, να πληγώνεται, να αποξενώνεται και αναγκαστικά να αναζητεί καταφύγιο αλλού. Έχω βιώσει πολλά και δύσκολα ως παιδί και ως ενήλικας αλλά εξακολουθώ να βιώνω την αυταπάρνηση ως το πιο συγκλονιστικό συναίσθημα. Έχω τέσσερα παιδιά και χτες έγινα εξήντα χρονών.

paraschosa@kathimerini.com.cy

ΟΜΗΡΟΥ & ΣΕΒΕΡΗ / Γράφει ο **ΟΝΑΣΑΓΟΡΑΣ**

Ο Άντρος, ο Νίκaros, ο Μαλάς και τα Lacoste της Άχνας

Μπορεί ο Άντρος Κυπριανού μετά τη συνάντησή του με τον Νίκaro να δήλωσε τα τετριμμένα, ότι η συνάντηση ήταν εποικοδομητική κ.λπ., κ.λπ. Ο αξιόπιστος κύριος Πάμπος όμως, από τον Λόφο, με ενθέρωσε πως δεν ήταν όλες οι στιγμές της συνάντησης ήρεμες και γαλήνιες. Υπήρξαν και εντάσεις, ιδιαίτερα όταν ο Νίκaros αντεπιδέθηκε στον Άντρο για το ύφος και το λεκτικό που χρησιμοποιεί όταν τον κατηγορεί, ιδιαίτερα μεταξύ ξένων διπλωματών.

Ο Άντρος δικαιολογήθηκε πως διατύπωσε απλώς τις θέσεις του κόμματός του όπως τις διατυπώνει πάντοτε και σε όλους. Σε μια τέτοια στιγμή, σύμφωνα με τον κύριο Πάμπο ο Νίκaros επέλεξε να μην απαντήσει. Του έριξε ένα θανατηφόρο βλέμμα και μετά έσκασε ένα από τα γνωστά ειρωνικά του χαμόγελα με τον κύριο Άντρο να συνοφρυώνεται. Πάντως, το γενικό συμπέρασμα της συνάντησης ήταν τα παράπονα του Νίκaros για την άδικη, όπως θεωρεί κριτική και την εξίσωσή του με την αδιάλλακτη θέση των Τούρκων.

Η συζήτηση που σας μεταφέρω έγινε μεταξύ δύο ΑΚΕΛικών την Παρασκευή στη Λεμεσό. Συζητούσαν μεγαλοφώνως σε γνωστό, χαι στέκι που επισκέπτονται εσκάτως και ΑΚΕΛικοί και όσα είχαν καταγράψουν: «Είδες που ο Μαλάς αναλαμβάνει κτηνιατρική σχολή και βάζει τέλος στην πολιτική του καριέρα; Ούτε για ευρωβουλευτή δεν πρόκειται να βάλει υποψηφιότητα» σχολίασε ο ένας. «Μα αυτό δεν θα είναι πρόβλημα, αφού ο Μαλάς είναι υποψήφιος μόνο για τις Προεδρικές!» απάντησε με σιγουριά ο άλλος...

Μεταξύ των θεμάτων που απασχόλησαν την επικαιρότητα την εβδομάδα που πέρασε, εκτός βεβαίως από τους φόνους, ήταν και το πάρκο κροκοδείλων. Το Κοινοτικό Συμβούλιο Άχνας άναψε το πράσινο φως για το πάρκο και έφερε τα πάνω-κάτω. Το θέμα προκάλεσε τόσες αντιδράσεις που οδυνήθηκε και στη Βουλή, όπου θα συζητηθεί την επόμενη Τετάρτη στην Επιτροπή Περιβάλλοντος. Βουλευτής σχολίαζε προχθές ότι αναμένονται μεγάλες αντιδράσεις από βουλευτές, παρά το γεγονός ότι θα παρευρεθούν μαζί με αρμόδιους και το Κοινοτικό Συμβούλιο και εκπρόσωποι της

«**Να συγχωρείς** τους εχθρούς σου. Αυτό τους κάνει να σε μισούν περισσότερο», Όσκαρ Ουάιλντ.

εταιρείας. Ο ίδιος βουλευτής έλεγε και ξανάλεγε πως «είναι πολλά τα λεφτά των κροκοδείλων» και ότι «οι Αχνιώτες νομίζουν πως θα γίνουν όλοι με τα Lacoste». Μεταξύ αυτών που αντέδρασαν είναι και η Επιτροπή Περιβάλλοντος Ιωάννα Παναγιώτου που με υπογραφές καθηγητών πανεπιστημίου επισήμαινε τον κίνδυνο οι κροκοδείλοι να κινδυνεύουν με λοιμώξεις και πως ελλοχεύει ο κίνδυνος του φοβερού ιού του Δυτικού Νείλου. Πάντως, η κύρια κατηγορία κατά του Συμβουλίου της Άχνας είναι πως άναψε το πράσινο φως χωρίς να λάβει υπόψη ειδικές μελέτες. Άτομο που γνωρίζει την προ-ιστορία του θέματος επεσήμανε τον κίνδυνο να ναυαγήσει εκ νέου το πάρκο κροκοδείλων. «Αυτή τη φορά μάλλον οριστικά και κάποιοι χύνουν κροκοδείλια δάκρυα προκαταβολικά αφού τα λεφτά είναι όντως πολλά. Έξι ολοστρόγγυλα εκατομμύρια», όπως γλαφυρά περιέγραψε. Και όλα αυτά πριν από τα γεγονότα που έγιναν το βράδυ της Παρασκευής στην κοινότητα με τους παρευρισκόμενους να χαρακτηρίζουν τον κοινοτάρχη Ερντογάν της Άχνας.

Μια που ανέφερα και τους Οικολόγους να σας μεταφέρω και μια πληροφορία που έφθασε κοντά μου από ΑΚΕΛ μεριά. Όπως

μου λέχθηκε κάποιοι στο κόμμα έχουν δυσχερασθεί τα μάλα από τη συμμετοχή των Οικολόγων σε εκδήλωση με Τουρκοκύπριους κατά του πυρηνικού σταθμού του Ακ-κιουγιου. «Από πού κι ως πού ο Περίδικης να το παίξει επαναπροσέγγιστής», έλεγε και ξεφυσούσε ένα στέλεχος που φαίνεται ότι δεν γνώριζε πως αυτή δεν ήταν η πρώτη φορά.

Στα πρόθυρα νευρικής κρίσης έφθασε την περασμένη εβδομάδα ο Συλλογός. Σαν να μην έφθανε η κατάρδα που δέχθηκε από τον Νίκaro, τον Γιωρκάτζη και τον Χριστόφια αλλά και όσα του έγραφα εγώ για την απόφασή του να εξορίσει την Βουλή εκτός Λευκωσίας, έλαβε και μια πολύ δύσκολη επιστολή. Ο καθηγούμενος της Μονής Βατοπεδίου Εφραίμ του έγραψε για να του παραπνευθεί για τη νομιμοποίηση των αμβλώσεων από τη Βουλή. Όπως μου είπε μια πηγή μου στο Κοινοβούλιο «έφαγε και μια ώρα να τη διαβάσει, αφού η επιστολή ήταν γραμμένη σε... άπαιστη αρχαϊζούσα, πολυτονικό και σε τρεις σελίδες!».

ΚΟΝΙΖ: Ποιος δείχνει περισσή έγνωια, σχεδόν ανησυχία, για την εξέλιξη των πειθαρχικών ερευνών κατά της εισαγγελέως της Νομικής Υπηρεσίας Λοϊζίδου;

ΕΝΩΝΟΥΜΕ ΔΥΝΑΜΕΙΣ / Γράφει ο **ΣΠΟΝΔΟΦΟΡΟΣ**

Με άριστα το 10

1 Στο έγκλημα: Πηγές, πληροφορίες, βεβαιότητες που δεν έχουν προηγουμένως. Ένα είναι βέβαιο. Η κοινωνία έχει φοβηθεί, γιατί δεν έχει ξαναγίνει κάτι άλλο σαν κι αυτό. Και εφόσον έχει φοβηθεί, βάζει πίεση να μάθει τι έχει γίνει.

2 Στο κτίριο. Γιατί δεν είχε δοθεί ευθύς εξ αρχής ο παλιός ΘΟΚ για τη Βουλή; Ποιο ήταν το πρόβλημα, οπότε και άνοιξε ο διάλογος; Που δεν είναι νέος. 24 χρόνια πέρασαν από τότε που προκηρύχθηκε ο πρώτος αρχιτεκτονικός διαγωνισμός. Αλλά όπως και τα υπόλοιπα, τα αφήνουμε μέχρι να τα ξαναθυμηθούμε και να τα αφήσουμε και πάει λέγοντας. Παικτης ο Συλλογός, αφού δεν του έδινε κανένας σημασία αυτοπυρπολήθηκε στα Λατσία και άρχισαν να προτείνονται λύσεις.

3 Στον Λόφο. Τώρα «δείχνει» πως η Βουλή πάει στον Λόφο της ΠΑΣΥΔΗ. Λόφος ένας είναι στη Λευκωσία και καπαρωμένος και ουδεμία σχέση με τα όσα ακούγονται. Ούτε ο ίδιος δεν ακούγεται εδώ που τα λέμε. Ακόμη να πνύσει ο Healthy από τις εκλογές; Πού είναι χαμένος; Γιατί μας τον κρύβουν; Τι μας κρύβουν;

4 Στον τελικό. Η επόμενη παρέμβαση Χριστόφια θα είναι για τον τελικό του

Είδαν οι κορεάτες τον Healthy να τα βρίσκει με Κωστάκη, Οδυσσέα και Νικόλα και είπαν να βάλουν κι αυτοί νερό στο κρασί τους.

Μουντιάλ. Μα είναι δυνατόν τα ρωσικά αδέρφια μας να βάζουν τελικό στις 6 το απόγευμα; Πού πάει η ρωσική Δημοκρατία σύντροφοι; Γιατί συμπεριφέρεται τόσο αλόγιστα ως προς τις ώρες που τρώει την πίτσα του και πίνει τη μπίρα του ο Κύπριος φιλάθλος; Βέβαια εσύ είσαι κουμουνιστής Δημήτρη, καμία σχέση με τον καπιτάλα Πούτιν.

5 Στο δίλημμα. Μελάνια ή Μπριζίτ; Και μην απαντήσετε αμέσως, γιατί υπάρχει ο αστικός μύθος πως η κούκλα η παγόβου-

νο και η γριούλα μπαρούτι. Πάντως, ο Μα-νώλης ο Μακαρόν μπαλαμούτιασε λίγο τη Μελάνια και η Μπριζίτ δεν φάνηκε να έχει πρόβλημα. Make love not war.

6 Στα κεράκια. Πολλά είναι τα στελέχη του ΔΗΚΟ που θέλουν κομματικά αξιώματα, λίγα, αν όχι καθόλου, είναι τα στελέχη που σπώνουν χεράκι για να τα διεκδικήσουν. Κλασικό ΔΗΚΟ. Άσε να δούμε τι θα κάνει ο Λόφος, να μη συμφωνήσουμε και κατόπιν εορτής να βγούμε να τα κώσουμε. Never gets old.

7 Στην ομάδα. Πάντως, με ποδοσφαιρική ομάδα κατεβαίνει για την πορεία Χριστοδούλας το ΔΗΚΟ. Θα παίξει και ο Νικόλας. Με το 10 στην πλάτη; Ή με το 1; Αν συνεχίζουν τις διαγραφές θα έπαιζε με το 1 και σε όλες τις θέσεις. Πόσες προπονήσεις έκανε η ομάδα; Με ποιο προπονητή; Και θα παίξει με άλλο σύστημα από το 4-3-2-1 κι όπου πάμε; Για καλό σκοπό είναι οπότε ΟΚ, τα παραβλέπουμε αυτά.

8 Στη βαρεμάρα. Τα βρήκε ο Κωστάκης με τον Healthy, μαζεύτηκε ο Οδυσσέας, μιλούν ο Νικόλας με το Προεδρικό. Πιο βαρεμάρα δεν γίνεται ρε παιδιά. Τι θα γράφουμε εμείς, αστυνομικό ρεπορτάζ, τον καιρό και πώς πήγε η σοδειά με τα σιτηρά; Δώστε ένα έλεος.

9 Στο ενδιαφέρον. Και άντε να ασχοληθούμε με τη γεωργία, πώς να βγάλουμε θέματα με τον Καδή υπουργό; Όσο ήταν ο Κουγιόλης, σ' ένα winebar, σε μια Μπρασέρι, σε μια γιουροβίζιον, θα τον έβρισκες να βγάλει ένα παραπολιτικό. Ισχύει τελικά πως όταν χάνουμε κάποιον καταλαβαίνουμε την αξία του.

10 Στο ντέρμπι. Ευτυχώς που είναι και το ματς English School Vs Πάφος, που παίζει σε κάτι σκοτεινά υπόγεια, όπως το παράνομο στοίχημα ένα πράμα. Ελπίζουμε να παίξουν και στο φως να ποντάρουμε.

ALFA ROMEO
STELVIO

από **€35.900**
2.2 Diesel Αυτόματο

Alfa Romeo Stelvio 2.2 Diesel Αυτόματο:
Μικτή κατανάλωση από 4,7 l/100km | Εκπομπές CO₂ από 124g/km.
Ο εξοπλισμός του βασικού μοντέλου μπορεί να διαφέρει από αυτόν της φωτογραφίας.

La meccanica delle emozioni

AUTOMASTERS
Ανακαταστή • Επισκευά • Εξοπλισμός | 17777370

www.alfaromeo.com.cy

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτησία
«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΙΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Πρόεδρος Δ.Σ.: ΚΩΣΤΑΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ • Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΑΝΗΣ • Διευθυντής: ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ
Αρχισυντάκτης: ΜΙΧΑΗΛ ΣΤΕΦΑΝΙΔΗΣ • Υπεύθυνος Ατελιέ: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΠΑΓΙΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Διευθυντής: ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΕΛΑΣ • Διευθυνση συντάξεως: ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ - ΝΟΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Εσύ
τι θα αλλάζεις
πρώτα
στο
σπίτι σου;

(Όταν μάθεις και το επιτόκιο...
θα θέλεις να τα αλλάξεις όλα!)

Δάνειο Ανακαίνισης.
Έλα να μιλήσουμε!

www.bankofcyprus.com.cy/renovation
800 00 800

Τράπεζα Κύπρου

Το έγκλημα, οι προεκτάσεις και τα ερωτήματα

Οι ανατροπές, έντεκα μέρες μετά το διπλό φονικό, οι κινήσεις της Αστυνομίας και οι ευρύτερες κοινωνικές του προεκτάσεις

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Έντεκα μέρες μετά τη διάπραξη ενός ειδικού, για τα χρονικά της Λευκωσίας, εγκλήματος, το διπλό φονικό του Στροβόλου εξελίχθηκε σε μείζον θέμα, μονοπωλώντας το ενδιαφέρον της κοινής γνώμης. Μετά τον αρχικό συγκλονισμό που προκλήθηκε από τα ιδιαίτερα, για τα κυπριακά δεδομένα, σκληρά χαρακτηριστικά του διπλού φονικού, η τροπή που προσλαμβάνουν οι αστυνομικές έρευνες, καθώς και οι αντιδράσεις που καταγράφονται, αποκαλύπτουν ξεκάθαρα τα σημάδια που θα αφήσει η άγρια δολοφονία του ζεύγους Χατζηγεωργίου στον τρόπο ζωής, πρώτα και κύρια της πρωτεύουσας. Το κλίμα ανησυχίας για ένα φονικό χωρίς λογική, όπως λέγεται, αποτυπώ-

Η συμπεριφορά του 33χρονου ενώπιον ανακριτών και δικαστηρίου γέννησε ερωτήματα ως προς το τι επεδίωκε. Μια εξήγηση που δίνεται είναι ότι ο ύποπτος προσπαθεί να καταστεί μάρτυρας κατηγορίας.

νεται στην κοινωνική πίεση που ασκείται πρώτα και κύρια προς την πλευρά των ερευνών. Από την άλλη, οι ανακριτές της υπόθεσης βρέθηκαν ενώπιον μιας υπόθεσης με ιδιαίτερα ευαίσθητα χαρακτηριστικά, τα οποία εκ των πραγμάτων δεν μπορούσαν να αγνοηθούν. Το κλίμα που δημιουργήθηκε τις πρώτες ημέρες ενίσχυσαν οι αποκαλύψεις για τον τρόπο δολοφονίας του ζεύγους, καθώς και η συμπλήρωση του ψυχολογικού προφίλ του δράστη ή των δραστών την ώρα του εγκλήματος. Η ξεκάθαρη κατεύθυνση των πρώτων ημερών για ένα έγκλημα με έντονο συναισθηματικό υπόβαθρο, περιέπλεξε την όλη υπόθεση, όταν η αστυνομία, εκ των πραγμάτων, άνοιξε εν μέρει τα χαρτιά της εκτοξεύοντας και πάλι στα ύψη το ενδιαφέρον της κοινής γνώμης, προκαλώντας συνάμα τεράστια ερωτήματα.

Τα δυο DNA

Πέρα από τα όσα κατέθεσε στους ανακριτές, για το τι βίωσε τα μεσάνυχτα προπερασμένης Τετάρτης προς Πέμπτη, ο ανήλικος γιος των θυμάτων, τα βασικά στοιχεία που έβαλαν τον 33χρονο ύποπτο στη σκηνή του εγκλήματος ήταν ένα ζευγάρι DNA και ένα ζευγάρι παπούτσια. Παραμονή της προαγωγής του ύποπτου στο Επαρκτικό Δικαστήριο Λευκωσίας, για ένταλμα προσωποκράτησης η ηλεκτρονική «Κ» είχε αποκαλύψει πως οι ανακριτές

Ο εντοπισμός του μαχαιριού με το οποίο δολοφονήθηκε το ζεύγος Χατζηγεωργίου σε συνδυασμό με τις συλλήψεις του αδελφού και της συμβίας του 33χρονου θεωρούνται σημαντικές εξελίξεις που οδηγούν στην εξκρίση του διπλού φονικού του Στροβόλου.

είχαν εντοπίσει DNA του σε αιχμηρό αντικείμενο. Στο δικαστήριο ο υπεύθυνος του ΤΑΕ και επικεφαλής των ερευνών την ώρα που κατέθετε τα γεγονότα ενημερώθηκε πως οι ανακριτές ταυτοποίησαν γενετικό υλικό του ύποπτου πάνω σε επιθετικό αντικείμενο εντός της οικίας. Ένα στοιχείο ισχυρό που τοποθετεί τον 33χρονο στη σκηνή του εγκλήματος. Το άλλο στοιχείο ήταν ένα ζευγάρι παπούτσια για τα οποία οι ανακριτές έχουν ομολογία από τον ύποπτο ότι είναι δικά του. Για την περίπτωση του DNA, ο επικεφαλής των ερευνών δεν διευκρίνισε το είδος του αντι-

κειμένου, αν ήταν μαχαίρι ή κάποιο άλλο αιχμηρό αντικείμενο, και το κυριότερο αν το γενετικό υλικό ήταν «φρέσκο», δηλαδή αφέθηκε πρόσφατα. Επίσης, δεν διευκρινίστηκε ο χώρος που βρέθηκε το αντικείμενο, αν ήταν δηλαδή στο δωμάτιο που βρέθηκαν τα δύο πτώματα ή σε κάποιο άλλο σημείο της οικίας. Το ίδιο παρατηρήθηκε και για τα παπούτσια, δεδομένα που εκ των πραγμάτων προκαλούν ερωτήματα.

«Ημερολόγιο»

Στα στοιχεία που καίνε τον 33χρονο συγκαταλέγονται και ση-

μειωματάρια που εντοπίστηκαν μέσα στο αυτοκίνητό του. Το περιεχόμενο των σημειωμάτων είναι αυτό, όμως, που και πάλι δημιουργεί εύλογα ερωτήματα για τη γενικότερη συμπεριφορά του ύποπτου. Ούτε λίγο ούτε πολύ, ο 33χρονος κρατούσε ημερολόγιο για το τι συνέβη στην οικία στον Στρόβολο. Αν ληφθεί υπόψη, μάλιστα, και μαρτυρία που έχουν οι ανακριτές, από συγγενικό πρόσωπο του ύποπτου, ο 33χρονος φαίνεται να επιδίωκε με κάθε τρόπο και μέσο να κάνει γνωστά στους πάντες τα όσα σχεδίαζε. Ένα άλλο σημείο

Η σύλληψη του δεύτερου προσώπου έγινε κατορθωτή μετά από τα όσα κατέθεσε ο 33χρονος, ο οποίος επίσης υπέδειξε την κρυψώνα με το φονικό μαχαίρι, σε οικία στενού συγγενικού τους προσώπου.

που προκάλεσε αίσθηση είναι η εξομολόγησή του για «σίγουρη δουλειά που θα τον έκανε πλούσιο», με βοήθεια μάλιστα από μέσα. Μια εξήγηση που δίνεται για την προθυμία του 33χρονου να συνεργαστεί με τις ανακριτικές αρχές είναι η ενδεχόμενη επιδίωξή του να μετατραπεί σε μάρτυρα κατηγορίας αποφεύγοντας έτσι το εδωλό του κατηγορουμένου.

Οι αρρυθμίες

Η αποκάλυψη των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του εγκλήματος εκ των πραγμάτων προκάλεσε μια αφορμή πίεση, δέκτης της οποίας έγινε η Αστυνομία. Το τι αντίκρισαν οι ανακριτές όταν εισήλθαν στην οικία αποτυπώθηκε από τη ίδια την ηγεσία της αστυνομίας αλλά και ειδικούς, οι οποίοι έκαναν λόγο για ένα δράστη με έντονα αρνητικά

συναίσθημα εναντίον του Χατζηγεωργίου, ο οποίος έφερε 26 θλαστικά τραύματα. Μια εικόνα που συντηρήθηκε μέχρι και την προσαγωγή του ύποπτου στο Επαρκτικό Δικαστήριο Λευκωσίας για διάταγμα προσωποκράτησης. Ωστόσο, εντός της δικαστικής αίθουσας τα στοιχεία των ανακριτών έδειξαν ότι το άγριο φονικό είχε ως κίνητρο τη ληστεία. Εξέλιξη που δημιούργησε νέα ερωτήματα αλλά και έντονες επικρίσεις κατά της Αστυνομίας. Όπως αποδείχθηκε, παρά το εμπάργκο πληροφοριών από πλευράς Αστυνομίας, από την πρώτη στιγμή του εγκλήματος υπήρχαν πηγές μέσα από το Σώμα που συντηρούσαν την εικόνα ενός εγκλήματος, η αριότητα του οποίου δεν μπορεί να συσχετιστεί με ληστεία. Τακτική που συνεχίστηκε και μετά την αποκάλυψη των όσων λέχθηκαν εντός της δικαστικής αίθουσας. Μια εξέλιξη που δόθηκε για τις αρρυθμίες που παρατηρήθηκαν στη δημόσια διαχείριση του όλου θέματος θέλει τις ανακριτικές αρχές να κινήθηκαν μεθοδικά και στοχευμένα προκειμένου να εγκλωβίσουν τον δράστη ή τους δράστες.

Δύο νέες συλλήψεις

Κοινή πεποίθηση πηγών, όχι άσχετων με την όλη υπόθεση, ήταν και είναι πως κομβικό σημείο στην εξέλιξη των ερευνών αποτελούν τα επόμενα βήματα που σημειώθηκαν την Παρασκευή το βράδυ. Ο 33χρονος στην κατάθεσή του έδειξε ως φερόμενο δολοφόνο του ζεύγους Χατζηγεωργίου, τον αδελφό του ενώ ενέπλεξε και τη συμβία του. Σύμφωνα με τα όσα φέρεται να είπε στους ανακριτές ο ίδιος με τον αδελφό του, πήγαν στην οικία στον Στρόβολο μεσάνυχτα προπερασμένης Τετάρτης προς Πέμπτη με σκοπό τη ληστεία. Ωστόσο, όπως ισχυρίστηκε στους ανακριτές η κατάσταση εντός της οικίας βγήκε εκτός ελέγχου με τη δολοφονία του ζεύγους από το συγγενικό του πρόσωπο. Κάτι που όπως είπε, προκάλεσε έντονη διαμάχη του ιδίου με τον φερόμενο δράστη με αποτέλεσμα να πιστωθούν στα χέρια. Από τη διαμάχη, όπως είπε, προκλήθηκαν και οι εκδορές που φέρει στο σώμα του. Της δεύτερης σύλληψης προηγήθηκε ο εντοπισμός του φονικού μαχαιριού, μετά από υπόδειξη του 33χρονου, στην οικία στενού τους συγγενικού προσώπου. Επίσης, ο ανήλικος γιος του ζεύγους φέρεται να αναγνώρισε τον 33χρονο ως το πρόσωπο που του μίλησε το βράδυ του φόνου στην οικία του Στροβόλου.

• Για όλες τις εξελίξεις της υπόθεσης ακολουθείτε το www.kathimerini.com.cy

«Πρόκληση για τους ανακριτές το διπλό φονικό του Στροβόλου»

Συνέντευξη στον ΑΠΟΣΤΟΛΟ ΤΟΜΑΡΑ

Σε μια διαφορετική ανάγνωση στο κεφάλαιο έγκλημα στην Κύπρο προβαίνει ο εγκληματολόγος καθηγητής του Τμήματος Νομικής του Πανεπιστημίου Κύπρου Ανδρέας Καπαρδής. Σε συνέντευξή του στην «Κ» εμφανίζεται ιδιαίτερα επικριτικός με τον χειρισμό του όλου θέματος από τα Μέσα Ενημέρωσης, υποστηρίζοντας ότι το κλίμα ανησυχίας και ανασφάλειας έχει προκληθεί από τον παράγοντα αυτό. Ο κ. Καπαρδής θεωρεί το φονικό του Στροβόλου πρόκληση για τους ανακριτές, ενώ εντοπίζει δυσκολία ένεκα της παρουσίας ανήλικου προσώπου και του νομικού πλαισίου που υπάρχει για προστασίας τους. **—Τελευταία υπήρξαν εγκληματικές ενέργειες με ιδιαίτερα σκληρά χαρακτηριστικά που δεν είχαν μεγάλο κοινωνικό αντίκτυπο. Γιατί το διπλό φονικό συνεχίζει να προκαλεί τόσο συγκλονισμό;** —Διότι είναι ασυνήθιστα εγκλήματα που εγείρουν για τον πολίτη ερωτήματα ασφάλειας και ηθικής, εξαιτίας του τρόπου με τον οποίο τα αναφέρουν τα ΜΜΕ.

Η παρουσία ανήλικου προσώπου σύμφωνα με τον εγκληματολόγο Ανδρέα Καπαρδής δυσκολεύει τις έρευνες για εξκρίση του εγκλήματος

—Μπορείτε να θυμηθείτε κάποια παρόμοια εγκληματική πράξη με τα ίδια χαρακτηριστικά;

—Με ακριβώς τα ίδια χαρακτηριστικά δεν θυμάμαι, αλλά τέτοιοι φόννοι έχουν υπάρξει στο εξωτερικό.

—Το γεγονός ότι υπάρχει ένα ανήλικο πρόσωπο δυσκολεύει το ερευνητικό έργο;

—Ναι, το δυσκολεύει γιατί περιπλέκεται περισσότερο η διερεύνηση της υπόθεσης λόγω του νομικού πλαισίου για ανήλικους μέσα στο οποίο εργάζονται οι ανακριτές.

—Έτσι όπως εξελίχθηκαν τα γεγονότα μετά το φονικό, οι ανακριτικές αρχές παρείχαν προστασία στον ανήλικο;

—Ποτεύω έχουν πάρει τα δέοντα μέτρα αλλά τα ΜΜΕ δεν σεβάστη-

Ο εγκληματολόγος καθηγητής Νομικής, Α. Καπαρδής προτρέπει το κράτος να επενδύσει με συνέπεια στην πρόληψη σε μια προσπάθεια προστασίας των νέων.

καν τα δικαιώματα του ανήλικου και των άλλων άμεσα εμπλεκόμενων στην υπόθεση. Η ελευθερία λόγου και το δικαίωμα στην πληροφόρηση έχουν τα όριά τους. Η Αστυνομία Κύπρου θα πρέπει να

καθιερώσει μια διαφορετική πολιτική στη σχέση της με τα ΜΜΕ, παρόμοια με αυτή που βλέπουμε στη Γερμανία, στην Αγγλία κ.λπ. **—Το έγκλημα στην Κύπρο έχει μετεξελιχθεί σε σχέση με παλιότερα;**

—Παλαιότερα υπήρχε πολύ περισσότερο έγκλημα και βία στην Κύπρο σε αναλογία του πληθυσμού. Σήμερα έχουμε και ποινικά αδικήματα που αντανακλούν την εποχή που ζούμε. Χωρίς να αγνοούμε τις συνέπειες της κατοχής και της προσφυγιάς από το 1974, την αστικοποίηση, τον μαζικό τουρισμό καθώς και άλλους κοινωνιολογικούς κ.λπ. παράγοντες και με βάση τις εγκληματολογικές στατιστικές της αστυνομίας, υπάρχει σημαντική αυξητική τάση στις ληστείες, στα ναρκωτικά, στους εμπρησμούς, στην καταστροφή περιουσίας με εκρηκτικές ύλες, στα οικονομικά εγκλήματα, και στα εγκλήματα μέσω διαδικτύου. Η μειωτική τάση των κλοπών και διαρρήξεων τα τελευταία χρόνια προβληματίζει στην ερμηνεία της.

—Τελικά, η κυπριακή κοινωνία είναι τόσο ανασφαλής όσο λέγεται με αφορμή εγκληματικές πράξεις;

—Με βάση τα στατιστικά στοιχεία της αστυνομίας τα τελευταία είκοσι χρόνια έχουμε δύο περίπου φόνους και ανθρωποκτονίες για κάθε 100.000 του πληθυσμού, πολύ χαμηλό ποσοστό με διεθνή δεδομένα. Δικαιολογημένα, όμως, το κοινό νοιώθει λιγότερο ασφαλές παρά στο παρελθόν όσο αφορά εγκλήματα κατά της περιουσίας, τις οδικές συγκρούσεις και τους κινδύνους που υπάρχουν για τους νέους. Καλά κάνει το κοινό να λαμβάνει μερικά προληπτικά μέτρα ενάντια στα εγκλήματα κατά της περιουσίας και το κράτος να μεριμνήσει να μειώσει τους κινδύνους για τα παιδιά και τους νέους μας, επενδύοντας ουσιαστικά και με συνέπεια στην πρόληψη.

—Είναι δικαιολογημένη η ανησυχία και η ανασφάλεια που επικρατεί στην κοινωνία;

—Είναι κατανοητή μεν αλλά το φαινόμενο οφείλεται στο γεγονός ότι τα σημερινά μέσα επικοινωνίας διογκώνουν και διαστρεβλώνουν ιδίως σοβαρά.

—Πόσο δύσκολο είναι να εξκρίνεται υπόθεση με χαρακτηριστικά όπως του διπλού φονικού; —Συχνά αποτελούν μια πρόκλη-

ση για τους ανακριτές.

—Διατυπώνονται επικρίσεις για τα επίπεδα ιατροδικαστικής επάρκειας στην Κύπρο. Θεωρείται ότι έχουν βάση;

—Δεν είμαι σε θέση να σχολιάσω. Όμως, όπως και με άλλες υπηρεσίες του κράτους, καλό θα ήταν να αξιολογηθεί από μία διεθνή ομάδα ειδικών γιατί πάντα υπάρχει ανάγκη για βελτίωση.

—Είναι δικαιολογημένες οι αντιδράσεις ιατροδικαστών για τη μετάκληση ειδικών από το εξωτερικό;

—Έχοντας υπόψη το νομικό σύστημα της Κύπρου, είναι δικαίωμα της κάθε πλευράς να αξιοποιήσει ειδικούς από το εξωτερικό.

—Η δημόσια διαχείριση του τελευταίου φονικού πώς κρίνεται;

—Πάντα υπάρχει περιθώριο για βελτίωση.

—Η έντονη δημοσιότητα βοηθάει ή δημιουργεί προβλήματα στις έρευνες;

—Η έντονη δημοσιότητα είναι συχνά ακραία και στις περισσότερες φορές δυσκολεύει περισσότερο το έργο της ανακριτικής ομάδας. Βέβαια, πάντα η αστυνομία χρειάζεται τη συνεργασία του κοινού.

THE ORIGINAL SUV.

JEEP® RENEGADE

€18,900 ή €149*/μήνα

1.6 DIESEL ΑΥΤΟΜΑΤΟ

Ζήσε μια μοναδική αίσθηση ελευθερίας στο ολοκαίνουριο premium original SUV, με τεχνολογία αιχμής και αυθεντικό Jeep® DNA. Απόκτησέ το τώρα και μάθε να απολαμβάνεις να ξεπερνάς τα όριά σου.

Jeep® Renegade 1.6 Diesel Αυτόματο: Μικτή κατανάλωση από 4.5 l/100km | Εκπομπές CO₂ από 118 g/km.

*Ισχύουν όροι & προϋποθέσεις | Ο εξοπλισμός του βασικού μοντέλου μπορεί να διαφέρει από αυτόν της φωτογραφίας.

Jeep®

AUTOMASTERS

Λευκωσία • Λεμεσός • Λάρνακα | 77777370

www.jeep-cyprus.com

Jeep Cyprus

Ο ΝΙΚΟΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ ΣΤΗΝ «Κ»

Καθοριστικό το 2018 για το ενεργειακό μέλλον της Κύπρου και της περιοχής

Είμαστε σε διαβουλεύσεις με Αίγυπτο και Ισραήλ, και συζητήσεις με ΗΠΑ, Γαλλία, Ιταλία και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Συνέντευξη στον ΑΘΑΝΑΣΙΟ ΕΛΛΙΣ

Το 2018 θα είναι «καθοριστικό» χρονιά για το μέλλον των ενεργειακών σχεδιασμών της Κύπρου και γενικότερα της ενεργειακής προοπτικής της αν. Μεσογείου, τονίζει σε συνέντευξή του στην «Κ» ο υπουργός Εξωτερικών Νίκος Χριστοδουλίδης, ο οποίος σημειώνει τη σθεναρή υποστήριξη που δίνεται το τελευταίο διάστημα από τις εμπλεκόμενες χώρες στον αγωγό EastMed. Λίγο πριν από τη σύνοδο κορυφής Αναστασιάδη, Τσίπρα, Νετανιάχου, στη Λευκωσία, μιλάει για την προοπτική «διευρυνσης» της τριμερούς συνεργασίας, ενώ σημειώνει ότι η Κύπρος προσβλέπει σε ρόλο «γέφυρας» ανάμεσα στις χώρες της ανατολικής Μεσογείου και της Ε.Ε. Μιλώντας στο γραφείο του στο Υπουργείο Εξωτερικών, το οποίο αποτελεί οικείο χώρο, καθώς είναι διπλωμάτης καριέρας, ο μέχρι πρότινος κυβερνητικός εκπρόσωπος και στενότερος σύμβουλος του Προέδρου Αναστασιάδη εκτιμάει ότι η έντονη αποσταθεροποιητική συμπεριφορά της Τουρκίας τόσο στην Κύπρο όσο και στο Αιγαίο ίσως εξυπηρετούσε τις προεκλογικές σκοπιμότητες Ερντογάν, και υπό αυτή την έννοια η επίθεση των εκλογών ίσως οδηγούσε σε υποχώρηση της έντασης. Σπεύδει, ωστόσο, να υπογραμμίσει ότι αυτό θα φανεί στην πράξη.

—Υπάρχει μέλλον σε σχέση με την επίλυση του Κυπριακού;

—Αντιλαμβάνομαι απόλυτα και σε μεγάλο βαθμό υπάρχει εξήγηση, για την απογοήτευση που υπάρχει σε επίπεδο κοινωνίας σε σχέση με την προοπτική επίλυσης του Κυπριακού. Αυτό το αίσθημα είναι προϊόν του γεγονότος ότι από το 1976 που υπάρχουν διαπραγματεύσεις για την επίλυση του, κατά τη διάρκεια της τελευταίας διαπραγματευτικής διαδικασίας φτάσαμε για πρώτη φορά τόσο κοντά σε συμφωνημένη λύση. Αναπόφευκτα η μη επιτυχής κατάληξη των διαπραγματεύσεων, που ήταν ιδιαίτερα υποσχόμενες, ακριβώς λόγω της πρόδοι που επιτεύχθηκε, προκαλεί αισθήματα απογοήτευσης. Παρ' όλα αυτά όμως θα πρέπει να υπάρξει συνέχεια.

—Ποια κατά την εκτίμησή σας θα πρέπει να είναι αυτή;

—Θα πρέπει να αξιοποιήσουμε τα όσα σημαντικά επιτεύχθηκαν για πρώτη φορά, ανάμεσα σε πολλά άλλα, το γεγονός ότι αναδείχτηκε η ουσία του Κυπριακού και συζητήθηκε για πρώτη φορά το θέμα της Ασφάλειας και των Εγγυήσεων, το πλαίσιο που υπέβαλε ο γενικός γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών, την ενεργό εμπλοκή της Ε.Ε. και πολλά άλλα σημαντικά, και να επαναρχίσουν διαπραγματεύσεις που θα έχουν πραγματική προοπτική θετικής κατάληξης. Η προσέγγισή μας είναι ξεκάθαρη. Η παρούσα κατάσταση πραγμάτων δεν μπορεί να αποτελεί τη λύση του Κυπριακού.

—Τούτων λεχθέντων, υπάρχουν κάποια άλλα σχετικά δεδομένα που προφανώς λαμβάνονται υπόψη.

—Υπάρχει η εκλογική διαδικασία στην Τουρκία, υπάρχει μια αποσταθεροποιητική συμπεριφορά από πλευράς Αγκυρας που δεν περιορίζεται στην Κύπρο και υπάρχουν

Στόχος πλέον είναι οι τριμερείς, από το επίπεδο των κυβερνήσεων να διευρυνθούν στο επίπεδο των ανθρώπων σε ώστε να αγγίζουν πιο άμεσα την κοινωνία, αρχής γενομένης από τη Συνάντηση της 8ης Μαΐου στη Λευκωσία, όπου θα υπογραφούν και σχετικά συμβατικά κείμενα, δηλώνει στην «Κ» ο υπουργός Εξωτερικών Νίκος Χριστοδουλίδης.

και οι δημοσιογραφικές πληροφορίες ότι κατά τη διάρκεια της πρόσφατης επίσκεψης του κ. Τσαβούσογλου στην Κύπρο τέθηκε εισήγηση για λύση δύο κρατών ή συνομοσπονδία. Το γεγονός ότι η εκλογική διαδικασία στην Τουρκία θα γίνει νωρίτερα, ενδεχομένως, θα πρέπει να αναμένουμε να δούμε στην πράξη, να λειτουργήσει υποβοηθητικά στις προσπάθειες επίλυσης του Κυπριακού αλλά και για τερματισμό της αποσταθεροποιητικής συμπεριφοράς της Τουρκίας, όπως την βιώνουμε σήμερα. Υπάρχουν εκτιμήσεις, που ενδεχομένως να είναι ορθές, ότι τόσο η στάση της Αγκυρας στο Κυπριακό όσο και οι ενέργειες της στην ανατολική Μεσόγειο, στο Αιγαίο, στη Συρία και άλλου δεν ήταν άσχετες με την εξυπηρέτηση προεκλογικών σκοπιμότητων του κ. Ερντογάν. Ο χρόνος θα δείξει στην πράξη.

—Από το δέπνιο των ηγετών διαφάνηκε και κάτι άλλο;

—Εκείνο που έχει σημασία αυτή τη στιγμή και σχετίζεται και με το πρόσφατο δέπνιο ανάμεσα στους δύο ηγέτες στην Λευκωσία αλλά και με τις πραγματικές προθέσεις της Τουρκίας, είναι η αποστολή εκπροσώπου του γενικού γραμματέα για διερευνητικές επαφές στην Κύπρο, Τουρκία, Ελλάδα, Βρετανία και Βρυξέλλες. Τα αποτελέσματα μιας τέτοιας αποστολής θα είναι καθοριστικά και για τα μετέπειτα βήματα. Ανάμεσα σε άλλα, θα ξεκαθαρίσει και ποιος είναι πραγματικά ο επιδιωκόμενος στόχος της Τουρκίας σε σχέση με τη μορφή επίλυσης του Κυπριακού. Να σας θυμίσω ότι οι αμφιβολίες για τις πραγματικές προ-

θέσεις της Τουρκίας για τη μορφή λύσης, δεν προέκυψαν από τις δημοσιογραφικές πληροφορίες σε σχέση με τα διαμεσολαβητικά κατά την πρόσφατη επίσκεψη του κ. Τσαβούσογλου στις κατεχόμενες περιοχές, αλλά από την επαύριον του Κραν-Μοντάνα όπου κατ' επανάλληψη δημόσια ο Τούρκος Υπουργός Εξωτερικών και άλλοι Τούρκοι αξιωματούχοι μίλησαν για Σχέδιο Β' και άλλες μορφές λύσης του Κυπριακού.

Οι εξελίξεις στην περιοχή —Πώς θα προχωρήσουν οι ενεργειακοί σχεδιασμοί της Κυπριακής Δημοκρατίας μέχρι το τέλος του έτους;

—Παρά την αρνητική εξέλιξη με την πρόσφατη παρεμπόδιση του γεωτρήσανου της ENI από τουρκικά πλοία, οι ενεργειακοί σχεδιασμοί της Κυπριακής Δημοκρατίας συνεχίζονται κανονικά. Είμαστε σε συνεχή επαφή και διαβούλευση με όλες τις εμπλεκόμενες εταιρείες αλλά και κράτη της περιοχής όπως επίσης κράτη μέλη της Ε.Ε. που βρισκόμαστε σε διάλογο για θέματα Ενέργειας. Ο επικεφαλής της ENI ήταν στην Κύπρο πριν από λίγες μέρες και είχε πολύ καλές συναντήσεις με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και τον υπουργό Ενέργειας, είμαστε σε διαβουλεύσεις με την Αίγυπτο και το Ισραήλ, έχουμε σχετικές συζητήσεις με τις κυβερνήσεις των ΗΠΑ, της Γαλλίας, της Ιταλίας, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Το μόνο που θα ήθελα να αναφέρω δημόσια είναι ότι το 2018 θα είναι καθοριστικό έτος για το μέλλον των ενεργειακών σχεδιασμών της Κυπριακής Δημοκρατίας και γενικότερα της ανατολικής

“

Στο Κυπριακό εκείνο που έχει σημασία αυτή τη στιγμή είναι η αποστολή εκπροσώπου του γ.γ. του ΟΗΕ για διερευνητικές επαφές σε Κύπρο, Τουρκία, Ελλάδα, Βρετανία και Βρυξέλλες.

Μεσογείου και της ενεργειακής της προοπτικής. Δημόσια θα πρέπει να περιορίζομαστε στα όσα λέμε, και να επικεντρωνόμαστε σε πράξεις και ενέργειες. Αυτό είναι που έχει σημασία, αυτό απαιτεί από εμάς η κοινωνία.

—Στις εξελίξεις στην περιοχή ποιο ρόλο διαδραματίζει η Κύπρος;

—Το ερώτημά σας άπτεται και ενός από τους βασικούς πυλώνες της εξωτερικής μας πολιτικής. Η Κύπρος βρίσκεται σε μια περιοχή που διαχρονικά είναι ιδιαίτερης γεωστратηγικής σημασίας τόσο για την Ε.Ε. όσο και γενικότερα για τους ισχυρούς δρώντες του διεθνούς συστήματος. Το γεγονός αυτό αναμφίβολα προσφέρει ευκαιρίες και δημιουργεί προκλήσεις. Ήταν συνειδητή η επιλογή, αμέσως μετά τον διορισμό μου, να επισκεφθώ όλα τα γειτονικά κράτη έτσι ώστε να επιβεβαιώσω και να ενισχύσω την αντίληψη που επικρατεί, στη βάση πραγματικών δεδομένων, ότι η Κύπρος διατηρεί άριστες σχέσεις με όλα τα γειτονικά κράτη και μπορεί στην πράξη και ουσιαστικά να διαδραματίσει ρόλο γέφυρας ανάμεσα στην περιοχή και την Ευρωπαϊκή Ένωση.

—Όταν αναφέρεστε σε ευκαιρίες και προκλήσεις;

—Αυτή τη στιγμή σε σχέση με την περιοχή μας υπάρχουν συζητήσεις και εξελίξεις που αφορούν την Συρία, το μέλλον της συμφωνίας για το ιρανικό πυρηνικό πρόγραμμα, για ενδεχόμενη ανάπτυξη αμερικανικής πρωτοβουλίας για το Μεσανατολικό και τη γενικότερη αμερικανική προσέγγιση στο θέμα, συζητήσεις για τις συνέπειες του μεγάλου αριθμού προσφύγων σε γειτονικά μας κράτη, και πολλά άλλα θέματα που αποδεικνύουν στην πράξη, από τη μία τη σημασία της περιοχής, και από την άλλη τις μεγάλες προκλήσεις που πρέπει να τύχουν χειρισμού. Σε αυτό το σκεπτικό, η Κυπριακή Δημοκρατία που έχει εξαίρετες σχέσεις με όλα τα γειτονικά κράτη μέσα από ένα συνεχή και ανοικτό διάλογο και η οποία είναι κράτος μέλος της Ε.Ε., έχει σημαντικό ρόλο να διαδραματίσει για διασφάλιση της ασφάλειας και της σταθερότητας στην περιοχή. Πρόκειται για ένα συλλογικό στόχο των κρατών της περιοχής και όχι μόνο, και μπορούμε, μέσα από κοινές δράσεις και πρωτοβουλίες, όπως για παράδειγμα γίνεται με τις τριμερείς διασκέψεις που ενδεχομένως σύντομα να διευρυνθούν, να αντιμετωπίσουμε αποτελεσματικά τέτοιου είδους καταστάσεις. Πρόκειται για μια μεγάλη πρόκληση της εξωτερικής μας πολιτικής.

Τριμερείς σε επίπεδο ανθρώπων

—Πού επικεντρώνεται η τριμερής συνεργασία με Ελλάδα και Ισραήλ;

—Βασικός στόχος της συνάντησης που θα πραγματοποιηθεί στη Λευκωσία στις 8 Μαΐου είναι, μέσα από συγκεκριμένες δράσεις, να προωθηθεί το γεγονός πως οι συναντήσεις αυτές δεν είναι αποκλειστικά πολιτικού χαρακτήρα αλλά θέτουν οι βάσεις έτσι ώστε αυτή η συνεργασία να διευρυνθεί στο επίπεδο των ανθρώπων στις τρεις χώρες. Η βασική θεματική ενότητα της συνάντησης είναι «Οικοδομώντας γέφυρες μεταξύ των ανθρώπων». Είναι μια συνειδητή επιλογή αλλά και ξεκάθαρη ένδειξη της θέλησης των τριών χωρών όπως οι ισχυροί πολιτικοί δεσμοί και συνεργασία σε επίπεδο κυβερνήσεων, να διευρυνθεί σε τομείς που από τη μία να αγγίζουν πιο άμεσα αν θέλετε την κοινωνία, και από την άλλη να δημιουργηθούν τέτοια θεμέλια στη συνεργασία, όπως ανάμεσα στους λαούς των τριών χωρών, που να αντικατοπτρίζεται η συνεργασία σε ανώτατο επίπεδο αλλά και να διασφαλίζεται η συνέχιση και ενίσχυση της στο μέλλον. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο κατά την διάρκεια της συνάντησης θα υπογραφούν σχετικά συμβατικά κείμενα.

—Στα αμιγώγ ενεργειακά ζητήματα που θα εστιαστεί η συνάντηση;

—Αναμένεται ότι και τα θέματα ενέργειας θα είναι ψηλά στην ημερήσια διάταξη και ειδικότερα οι προοπτικές συνεργασίας σε σχέση με τον αγωγό EastMed. Υπάρχει ξεκάθαρη πολιτική βούληση από όλες τις χώρες, και στήριξη και ενθάρρυνση από πλευράς Ε.Ε. και έχουν γίνει σημαντικά βήματα. Αυτή τη στιγμή, υπάρχει σε εξέλιξη, σε επίπεδο γενικών διευθυντών Υπουργείου Ενέργειας των τεσσάρων χωρών, διαδικασία επεξεργασίας διακρατικής συμφωνίας μεταξύ των εμπλεκόμενων χωρών που θα καθορίζει το πλαίσιο κατασκευής και λειτουργία ενός τέτοιου αγωγού.

—Πιο γενικά ομιλούντες για τις τριμερείς διασκέψεις, υπάρχουν σχέδια για περαιτέρω ανάπτυξή τους;

—Γενικότερα για τις τριμερείς διασκέψεις να σας αναφέρω ότι υπάρχουν αυτή τη στιγμή υπό επεξεργασία συγκεκριμένες ιδέες προς δύο κατευθύνσεις. Η πρώτη αφορά το να διευρυνθούν, είτε θεματικά είτε συνολικά, με τη συμμετοχή κρατών που έχουμε να αντιμετωπίσουμε κοινές προκλήσεις και μοιραζόμαστε κοινούς στόχους και οράματα. Αυτή η διεύρυνση, από τριμερείς σε πολυμερείς σχηματισμούς, δύναται να αφορά είτε κράτη μέλη της Ε.Ε. είτε γειτονικά κράτη. Η δεύτερη ιδέα που είναι σαφώς πιο μεγάλου ενδιαφέροντος σχετίζεται με το ενδεχόμενο θεσμικής διασύνδεσης των κρατών της περιοχής. Όπως δηλαδή ο άνθρωπος και αλληλεπίδραση από όλα τα ευρωπαϊκά κράτη και αποτέλεσε τη βάση για την Ε.Ε. του σήμερα, γιατί όχι η ενέργεια, η άμυνα και ασφάλεια και τόσο άλλα θέματα που απασχολούν τις τριμερείς διασκέψεις και αποτελούν κοινές προκλήσεις και ευκαιρίες, να μην αποτελέσουν το υπόβαθρο για θεσμική διασύνδεση μεταξύ μας.

Οι μεταρρυθμίσεις άξονας ανάπτυξης οικονομίας - κοινωνίας

—Μιλώντας για προκλήσεις, ποιες είναι αυτές που αντιμετωπίζει σήμερα η κυπριακή οικονομία;

—Έχω την έντονη πεποίθηση ότι η διαχείριση της οικονομίας ενός κράτους πρέπει να γίνεται έχοντας πάντα κατά νου, ανάμεσα σε πολλά άλλα, ότι οι προκλήσεις είναι καθημερινές και συνεχείς και δεν πρέπει ποτέ να υπάρχει ο όποιος εφσυχασμός. Αυτή η προσέγγιση είναι ακόμα πιο επιβεβλημένη στη δική μας περίπτωση λαμβάνοντας υπόψη το πού οδηγηθήκαμε το 2013, λόγω και δικών μας λαθών και παραλείψεων αλλά και λόγω συστημικών στρεβλώσεων που διαχρονικά υφίσταντο και δεν υπήρξε η απαραίτητη πολιτική βούληση για να αντιμετωπιστούν. Και πιο συγκεκριμένα εννοώ τον τομέα των μεταρρυθμίσεων που από το 2013 ξεκινήσαμε την υλοποίηση ενός μεγεταπώλου σχεδίου δράσης το οποίο πρέπει να συνεχιστεί

και να ενισχυθεί ακόμη περισσότερο, και αν θέλετε είναι μια εκ των βασικών προκλήσεων που σχετίζεται άμεσα και με την κυπριακή οικονομία αλλά και το μέλλον της χώρας γενικότερα.

—Προφανώς δεν είναι μόνο οι μεταρρυθμίσεις;

—Πολύ σωστά. Πιο συγκεκριμένα τώρα στο ερώτημά σας, πρωταρχικός μας στόχος είναι η πλήρης ανάκαμψη της οικονομίας και η δημιουργία συνθηκών για τη βιώσιμη ανάπτυξη, σε μεσοπρόθεσμο και μακροπρόθεσμο ορίζοντα, προς όφελος του συνόλου των πολιτών, μέσα σε συνθήκες πλήρους απασχόλησης.

Στόχος απόλυτα επιβεβλημένος, που περιλαμβάνουν τη διατήρηση της μακροοικονομικής σταθερότητας, τη βιώσιμη διαχείριση των δημοσίων οικονομικών, την εύρυθμη λειτουργία του χρηματοπιστωτικού συστή-

ματος, τη διατήρηση ευνοϊκού περιβάλλοντος για την επιχειρηματικότητα και τις επενδύσεις και τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας μέσα από συνεχή μεταρρυθμιστική προσπάθεια.

—Οι προκλήσεις για το αμέσως επόμενο διάστημα;

—Είναι πολλές. Για παράδειγμα, ως χώρα που πλήρως ακριβώς το τίμημα της αλόγιστης διαχείρισης των δημοσίων οικονομικών, η βιώσιμη διαχείριση τους μέσω και της πολιτικής των ισοσκελισμένων προϋπολογισμών αποτελεί μεγάλη πρόκληση αλλά και προϋπόθεση για τη μακροοικονομική σταθερότητα, για την ανάπτυξη και κατ' επέκταση τη μείωση της ανεργίας. Ταυτόχρονα, η εν λόγω προσέγγιση θα συμβάλει καθοριστικά στην προσπάθεια αναβάθμισης της πιστοληπτικής ικανότητας της κυπριακής οικονομίας και στην εδραίωση της διεθνούς επενδυτικής εμ-

πιστοσύνης προς τη χώρα μας, αλλά και να δημιουργηθούν εκείνες οι προϋποθέσεις που θα μας επιτρέψουν να διατηρήσουμε τη σταθερότητα και ανταγωνιστικότητα του φορολογικού μας συστήματος και να δημιουργήσουμε και τις προϋποθέσεις που θα μας επιτρέψουν να συνεχίσουμε και να προωθήσουμε φορολογικά κίνητρα και ελαφρύνσεις. Συνοπτικά πρέπει να συνεχίσουμε και να ενισχύσουμε αυτά που ξεκινήσαμε το 2013 όταν τομήσαμε και λάβαμε δύσκολες αποφάσεις, που έφεραν αποτελέσματα. Αποτελέσματα που ήταν προϊόν συλλογικής δουλειάς. Της πολιτικής βούλησης της κυβέρνησης, της συνεργασίας με τα κοινοβουλευτικά κόμματα και τους κοινωνικούς εταίρους αλλά πάνω από όλα την στήριξη του κυπριακού λαού. Εύχομαι και ευελπιστώ ότι αυτή η υποδειγματική και υπεύθυνη συνεργασία θα συνεχιστεί.

Αναζητείται στρατηγική έναντι της Αγκυρας

Η Αθήνα προκρίνει το μοντέλο Κοτζιά, για διπλωματική διαχείριση, ενώ την ανησυχεί η διείδυση της Τουρκίας στα Βαλκάνια

Του **ΒΑΣΙΛΗ ΝΕΑΟΥ**

Με τα προβλήματα και την ένταση στο Αιγαίο και την ανατολική Μεσόγειο να μπαίνουν, προς το παρόν, «στον πάγο», η Αθήνα αναζητεί τη στρατηγική που θα πρέπει να ακολουθήσει έναντι της Αγκυρας στην περίοδο όχι πριν, αλλά μετά τις τουρκικές εκλογές της 24ης Ιουνίου. Αν και ελάχιστοι εκτιμούν ότι υπάρχει πιθανότητα κάποιος θεαματικός ανατροπή σε μια εκλογική διαδικασία που απλώς θα επικυρώσει την απόλυτη επικράτηση του καθεστώτος του Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν στη γειτονική χώρα, υπάρχουν ουκ ολίγες λεπτομέρειες οι οποίες ίσως κρίνουν την συνολική εξέλιξη των ελληνοτουρκικών σχέσεων σε μακρύ χρόνο. Το εύρος της νίκης δεν παίζει τόσο σημαντικό ρόλο, όσο η διαφανής ωσμωση των σημαντικότερων εθνικιστικών σχηματισμών με το ΑΚΡ σε ένα φαινομενικά αλλοπρόσβαλλο, ωστόσο, εξόχως επικίνδυνο κυβερνητικό μέγισμα. Στον προβληματισμό της Αθήνας πρέπει να προστεθούν και οι αυξανόμενες προσφυγικές ροές στο ανατολικό Αιγαίο, σε μια περίοδο κατά την οποία το σύνολο του κρατικού μηχανισμού στην Τουρκία είναι προσπλωμένο στην προετοιμασία και διεξαγωγή των εκλογών του Ιουνίου. Παράλληλα, η κράτηση των δύο στρατιωτικών παραμένει αγκάθι, καθώς η Τουρκία τους αντιμετωπίζει ως μοχλό σταθερής πίεσης προς την Αθήνα.

Το μοντέλο Κοτζιά

Σε επίπεδο γενικής αντιμετώπισης προκρίνεται περισσότερο πλέον το μοντέλο του υπουργού Εξωτερικών Νίκου Κοτζιά, για αντιμετώπιση των σχέσεων με την Τουρκία με τον διακριτικότερο δυνατό τρόπο, σε διπλωματικό επίπεδο, ώστε να μην

εμπλέκεται η Αθήνα σε μια διαρκή ανταλλαγή δημόσιων δηλώσεων και απαντήσεων, παρά μόνο όταν αυτό κρίνεται απαραίτητο. Είναι χαρακτηριστικό ότι ο κ. Κοτζιάς την Παρασκευή, μετά τη συνάντησή του με τον υπουργό Εξωτερικών της Τουρκίας Μεβλούτ Τσαβούσογλου δεν μίλησε σε κανέναν για το περιεχόμενο της συζήτησης, παρά μόνο στον πρωθυπουργό Αλέξη Τσίπρα. Οι κ. Κοτζιάς και Τσαβούσογλου συζητήσαν για αρκετή ώρα στο περιθώριο της υπουργικής Συνόδου του ΝΑΤΟ στις Βρυξέλλες και, μάλιστα, σε μια συγκυρία κατά την οποία η Τουρκία βρισκόταν υπό πίεση. Στη Σύνοδο συζητήθηκε ανοιχτά το ζήτημα των S-400, λίγο μετά τη προώθηση σχεδίου νόμου που θα ακυρώνει την πώληση αεροσκαφών πέμπτης γενιάς F-35 στην Τουρκία από αμερικανούς γερουσιαστές.

Σε γενικές γραμμές το κλίμα ανάμεσα στην Αγκυρα και την Ουάσιγκτον είναι δυσανάλογα αρνητικό και επηρεάζει αναλόγως και τη γενικό-

Είναι χαρακτηριστικό ότι ο κ. Κοτζιάς την Παρασκευή, μετά τη συνάντησή του με τον υπουργό Εξωτερικών της Τουρκίας Μεβλούτ Τσαβούσογλου, στις Βρυξέλλες, δεν μίλησε σε κανέναν για το περιεχόμενο της συζήτησης, παρά μόνο στον πρωθυπουργό Αλέξη Τσίπρα.

τερη κατάσταση στο εσωτερικό του ΝΑΤΟ, μετατρέποντας τη διατήρηση ισορροπιών σε απαιτητική άσκηση για τον γ.γ. του Βορειοατλαντικού Συμφώνου Γενς Στόλτενμπεργκ. Σε γενικές γραμμές, πάντως, το δόγμα Λουβν, εν ολίγοις η τήρηση ισών αποστάσεων ανάμεσα σε δύο κράτη-μέλη με προβλήματα, παραμένει η τακτική και για τον σημερινό γ.γ. Από την ελληνική πλευρά έχει ευθέως τεθεί (πλέον και από τον κ. Κοτζιά) ζήτημα αλλαγής της γενικότερης στάσης, καθώς η κατάσταση στο Αιγαίο δεν συνιστά μια απλή διμερή διαφορά, αλλά την εκδήλωση επιθετικής συμπεριφοράς από τη μία πλευρά έναντι της άλλης. Ενδεικτικό της στάσης που τηρεί η Συμμαχία, είναι ότι τα αεροσκάφη τύπου AWACS, τα οποία επιχειρούν σε αποστολές του ΝΑΤΟ στην ευρύτερη περιοχή της ανατολικής Μεσογείου, παρακάμπτουν όλες τις περιοχές του Αιγαίου πελάγους, τις οποίες οι Τούρκοι περιγράφουν ως «αποστρατιωτικοποιημένες». Η αμερικανοτουρ-

κική ένταση αυξάνει γενικά την πίεση στην Αθήνα, η οποία θεωρείται, ούτως ή άλλως από την Αγκυρα, ως ένας παράγοντας απόλυτα ενταγμένος στους δυτικούς σχεδιασμούς και σε ευθυγράμμιση με την Ουάσιγκτον.

Παράλληλα, είναι ιδιαίτερα σημαντική η κατάληξη των διαπραγματεύσεων που βρίσκονται σε εξέλιξη ανάμεσα στην Αθήνα και την Ουάσιγκτον για τη χρήση των βάσεων της Σούδας. Ως τώρα έχει εγκριθεί η χρήση των αεροπορικών βάσεων στη Λάρισσα και το Καστέλι για την στάθμευση drones. Παράλληλα, το αεροδρόμιο της Σούδας χρησιμοποιείται από την αμερικανική αεροπορία για μεταφορά εφοδίων και οπλισμού στα πλοία του Ναυτικού τα οποία βρίσκονται στη ναυτική βάση της Σούδας. Αξίζει να σημειωθεί ότι ιδιαίτερα αυξημένη στην Κρήτη είναι πλέον και η παρούσα των Βρετανών. Καλά πληροφορημένες πηγές κάνουν λόγο για επιστροφή του Ηνωμένου Βασιλείου στην ανατολική Μεσόγειο, καθώς οι εκπαιδεύσεις (κοινές ή όχι) τις οποίες πραγματοποιούν οι βρετανικές Ειδικές Δυνάμεις και το Βασιλικό Ναυτικό, είναι περισσότερες από ποτέ. Ερωτηματικό αποτελούν οι διεξαγόμενες συζητήσεις για το εύρος της χρήσης της ναυτικής βάσης της Σούδας, που ανανεώνεται κατ' έτος. Η κυβέρνηση πέρυσι ανανέωσε, κατά τη συνήθη πρακτική, τη χρήση της βάσης για ένα χρόνο. Πιθανή επέκταση στα πέντε ή τα 10 χρόνια θα οδηγούσε αυτομάτως σε μεγαλύτερες επενδύσεις από τις χώρες-χρήστες της βάσης (κατά κύριο λόγο τις ΗΠΑ). Ωστόσο, ακόμη και σήμερα, οι επεκτάσεις που γίνονται, αλλά και οι νέες εγκαταστάσεις που κατασκευάζονται, πρακτικά μεγαλώνουν το επιχειρησιακό «αποτύπωμα» της Σούδας.

Η τουρκική επέλαση στα Βαλκάνια ανησυχεί ΗΠΑ-Ε.Ε.

Για την Αθήνα, μία από τις πιο ανησυχητικές τουρκικές κινήσεις είναι αυτή της διείδυσης στα Βαλκάνια και, κυρίως, στις γειτονικές χώρες. Μόλις πριν από λίγες ημέρες εγκαινιάστηκε και επίσημα γραφείο του κυβερνώντος τουρκικού κόμματος ΑΚΡ στα Σκόπια, το οποίο μέχρι πρότινος εκπροσωπούσε από έναν οργανισμό «βιτρίνα». Η Τουρκία παραμένει μια χώρα που κινείται μεταξύ της 5ης και 6ης θέσης σε επενδύσεις στην ΠΓΔΜ, ωστόσο κινείται επιθετικά. Όλοι στα Σκόπια γνωρίζουν ότι ο πιο γρήγορος τρόπος να εξασφαλίσουν ένα δάνειο είναι

μέσω του τοπικού παραρτήματος της τουρκικής Halkbank. Είναι γνωστές οι προσπάθειες διείδυσης της Αγκυρας στην Αλβανία και τη Βουλγαρία, ενώ στην τρέχουσα προεκλογική περίοδο, ο κ. Ερντογάν θα προχωρήσει σε σειρά συγκεντρώσεων σε περιοχές που εντάσσονται... ψυχολογικά στο νεο-οθωμανικό αφήγημα το οποίο προωθεί. Δεν είναι τυχαίο ότι στις 20 Μαΐου, ο κ. Ερντογάν θα δώσει μια μεγάλη προεκλογική ομιλία στο Σερράγεβο της Βοσνίας, όπου θα συγκεντρωθούν Τούρκοι από όλη την Ευρώπη. Για την Αθήνα είναι, βεβαίως, εξόχως

ανησυχητική η πιθανότητα ανάλογης προεκλογικής δραστηριότητας και σε ελληνικό έδαφος, εν προκειμένω στη Θράκη (οι εκλογές στα τμήματα εκτός της Τουρκίας θα ξεκινήσουν τρεις εβδομάδες νωρίτερα). Αυτή η επιθετική «πολιτισμική» πολιτική της Αγκυρας στα Βαλκάνια έχει θορυβήσει όχι μόνο τις ΗΠΑ αλλά και την Ε.Ε., η οποία παρατηρεί την περιοχή να γίνεται πεδίο εξέλιξης της επιρροής της Τουρκίας αλλά και της Ρωσίας. Αυτή η ανησυχία εξηγεί τη σπουδή που φαίνεται ότι υπάρχει στις Βρυξέλλες για την προώθηση της ενταξιακής προσιτι-

κής της Σερβίας. Σύμφωνα με καλά πληροφορημένες πηγές, στις Βρυξέλλες επιθυμούν την ταχύτερη δυνατή ένταξη της Σερβίας στην Ε.Ε., ως χώρας με ποικιλοτρόπως ομοιογενή πληθυσμό και ταυτότητα πολύ πιο κοντά στο ευρωπαϊκό κεκτημένο, από εκείνη, π.χ. της Αλβανίας. Αυτή η πραγματικότητα, ουσιαστικά βοηθάει και στην υποθήση της ΠΓΔΜ. Η συγκεκριμένη ατμόσφαιρα αναμένεται να είναι ορατή και στην Σύνοδο της Ε.Ε. για τα Δυτικά Βαλκάνια που θα πραγματοποιηθεί σε δύο εβδομάδες στη Σόφια της Βουλγαρίας.

Έχεις eshop;

Παράδοση στην Κύπρο και σε όλο τον κόσμο!

Ολοκληρωμένες λύσεις Logistics για Eshops!

3PL – 4PL – 5PL

Αποθήκευση προϊόντων | Ετοιμασία και παράδοση παραγγελιών
Είσπραξη και παράδοση χρημάτων | Αυτοματοποιημένος έλεγχος αποθεμάτων
Αυτοματοποιημένος έλεγχος αποστολών, επιστροφών και εισπράξεων
Άμεση απόδοση αντικαταβολών

- Σημεία Εξυπηρέτησης σε όλα τα Ταχυδρομικά Γραφεία και Kronos Express
- Ενημέρωση με Email και SMS για αποστολή και παράδοση
- Ηλεκτρονική παρακολούθηση αποστολής

ΓΡΗΓΟΡΑ • ΑΞΙΟΠΙΣΤΑ • ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ

77.777.808

 www.kronosexpress.com Kronos Express

Εγινε πρόβλημα του Κυπριακού η τουρκική πλατφόρμα

Οι εξελίξεις, που πάγωσαν λόγω των εκλογών, φέρνουν πιο κοντά τις κινήσεις της Τουρκίας

Του ΜΙΧΑΗΛ ΤΣΙΚΑΛΑ

Ενώ αναμενόταν πως το δείπνο Αναστασιάδη-Ακιντζί θα έφερνε ένα ρεύμα εξελίξεων στο Κυπριακό, μετά από έναν χρόνο στασιμότητας, οι εκλογές στην Τουρκία οι οποίες έπονται έχουν παγώσει τις εξελίξεις στο θέμα. Τα όσα ειπώθηκαν μετά το πέρας αυτού αναφορικά με την πρωτοβουλία που αναμένεται από τα Η.Ε. είναι και τα μόνα που ισχύουν, οπότε η αποστολή της Ρόζμαρι Ντι Κάρλο θα είναι συγκεκριμένη. Να έρθει στην Κύπρο, να συναντηθεί με τις δύο πλευρές και να παραδώσει μια αναφορά για τις εκατέρωθεν τοποθετήσεις. Ωστόσο, στο ενδιάμεσο η κυπριακή διπλωματία έχει δύο θέματα ν' αντιμετωπίσει. Το μεν πρώτο αφορά την έλευση της τουρκικής πλατφόρμας στην περιοχή της ανατολικής Μεσογείου. Η Τουρκία δεν έχει κάνει ακόμη γνωστό το πού ακριβώς θα κινηθεί, ωστόσο, πληροφορίες της «Κ» από το διπλωματικό παρασκήνιο επιμένουν πως η κίνηση αυτή εκ μέρους της Τουρκίας θα αποτελέσει πρόβλημα για την Κυπριακή Δημοκρατία. Για το οποίο δεν μπορεί να υπάρξει συγκεκριμένη αντίδραση, εφόσον και όσα ακούστηκαν για προσφυγή στο Συμβούλιο Ασφαλείας δεν είναι δεδομένο πως θα λειτούργησουν υπέρ της Κύπρου. Και αυτό γιατί, υπάρχει και ένα δεύτερο θέμα. Αριθμός ευρωπαϊκών πρωτευσών προχώρησαν στην αποπομπή Ρώσων διπλωματών λόγω της υπόθεσης Σκριμπάλ.

Η Λευκωσία όχι, γεγονός που έχει αυξήσει πολυπleurώς την πίεση για διατήρηση της ισορροπίας της χώρας, μεταξύ ΗΠΑ-Ρωσίας.

«Όπου και να πάει, πρόβλημα»

Το πρώτο πρόβλημα είναι ότι κανείς δεν ξέρει πού θα κινηθεί η τουρκική πλατφόρμα. Η οποία παρέμενε μέσα στην εβδομάδα στο kosaeli της Τουρκίας, με τις εργασίες να συνεχίζονται, ενώ έχουν βγει και σχετικές ανακοινώσεις που προαλείφουν ότι θα κινηθεί, γενικά, στην ανατολική Μεσόγειο. «Δεν ξέρει κανείς πού θα κινηθεί η πλατφόρμα. Δεν θα είναι στον κόλπο της Μόρφου, σύμφωνα με ορισμένες πληροφορίες. Υπολογίζεται ότι θα κάνουν ορισμένες δοκιμές στα παράλια της Τουρκίας πριν από την κάθοδο προς την πλευρά της Κύπρου. Βγάλανε πάντως προσφορές για βοηθητικά πλοία με γενικές αναφορές στην ανατολική Μεσόγειο» είπε στην εφημερίδα πηγή με γνώση των κινήσεων της Τουρκίας. Συναινεί δε και στο ότι τα δεδομένα για το Κυπριακό είναι ρευστά, γεγονός που αφήνει περιθώρια για άλλες «ιδέες» όπως ενδεχόμενη συζήτηση με την Άγκυρα για το Φ.Α., όπως διαφαίνεται παρακάτω. Το βασικό θέμα πάντως που απασχολεί την Κυπριακή Δημοκρατία είναι η ακριβής θέση που θα λάβει η πλατφόρμα. Και αυτό γιατί «όπου και να το πάει είναι πρόβλημα», όπως ειπώθηκε στην «Κ». Κινήσεις σε προληπτικό επίπεδο έχουν γίνει,

Η συζήτηση για τη δημιουργία του East Med μεγαλώνει διαρκώς, όπως τόνισε και ο CEO της ENI που βρέθηκε στο Προεδρικό.

Ο Berat Albayrak βρέθηκε πρόσφατα στην πλατφόρμα Deep Sea Metro II.

Κανείς δεν κάλεσε την Τουρκία να συζητήσει για το αέριο και θα το κάνουμε εμείς;

ωστόσο, η προσφυγή στο Σ.Α. των Η.Ε. δεν είναι πρόσφορη σύμφωνα με ορισμένες πληροφορίες. Οι οποίες «αγγίζουν» τη λεπτή γραμμή ισορροπίας που ήδη καταγράφηκε, μεταξύ Ρωσίας και ΗΠΑ και δεν είναι βέβαιο από την άλλη, ότι το Σώμα θα βγάλει απόφαση υπέρ της Κυπριακής Δημοκρατίας. «Δεν αποκλείεται να πει το Σ.Α., μέσα από απόφαση, να τα βρουν οι πλευρές μεταξύ τους. Είναι ένα ενδεχόμενο που μπορεί να περιπλέξει τα πράγματα, και τι θα γίνει μετά;» έθεσε το ερώτημα αρμόδια πηγή.

Συνεχίζουν οι Τούρκοι

Ο υπουργός Ενέργειας της Τουρκίας Berat Albayrak βρέθηκε πρόσφατα στην πλατφόρμα Deep Sea Metro II, που θα αλλάξει και όνομα, για να επιθεωρήσει τις εργασίες που γίνονται. Προέβη δε και ανάλογες δηλώσεις, εκφράζοντας την ικανοποίησή του για την απόκτηση του συγκεκριμένου πλοίου, τονίζοντας τη δυναμική

που αναπτύσσει πλέον η Τουρκία στην εξεύρεση πόρων. Την ίδια ώρα, μέσα στην εβδομάδα, η συζήτηση που άνοιξε με την ενημέρωση που έκανε ο γ.γ. του ΑΚΕΛ Άντρος Κυπριανού προς το διπλωματικό Σώμα και οι αναφορές στα του Φ.Α., προκάλεσαν αντιδράσεις.

Από κυβερνητικές πλευρές, θεωρείται πως τέτοιες αναφορές μόνο κακό κάνουν. «Κανείς δεν κάλεσε την Τουρκία να συζητήσει για το αέριο, και θα το κάνουν εμείς; Την ώρα μάλιστα που αναπτύσσεται διαρκώς η συζήτηση για τον East Med, όπως έδειξε και η συζήτηση που είχε ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας με τον CEO της ENI, δεν μπορούν να καταγράφονται ανάλογες ιδέες», τόνισε στην εφημερίδα κυβερνητική πηγή. Το σημαντικό όπως πρόσθεσε είναι ότι από πλευράς Άντρου Κυπριανού, δεν ειπώθηκε ανάλογη πρόταση προς τον Πρόεδρο Αναστασιάδη κατά τη συνάντησή τους στο Προεδρικό μέσα στην εβδομάδα.

Ραγίζει το γυαλί στη σχέση Ακιντζί - Αγκυρας

Κυπριακό, «Αφρίκα», ιδεολογικές διαφορές και νέες συμμαχίες φέρνουν αντιμέτωπες τις πλευρές

Του ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΙΑ

«Ο Μουσταφά Κεμάλ αντιλήφθηκε τις συνθήκες του αιώνα. Έτσι κατάφερε να πει, άλλο πράγμα η θρησκεία και άλλο η πολιτική. Με αυτόν τον τρόπο μετέτρεψε την αρχή του κοσμικού καθεστώτος, μια σταθερή αρχή του σύγχρονου πολιτισμού, σε θεμέλιο λίθο της Τουρκικής Δημοκρατίας. Οι Τουρκοκύπριοι εσωτερικεύσαν τις αρχές του Ατατούρκ από τη δεκαετία του 1920. Είμαστε μια κοινωνία που έχουμε ως οδηγό την κοσμική αρχή, τη δημοκρατία και τον σύγχρονο πολιτισμό που μας εμπνέει ο Ατατούρκ. Με αυτό τον τρόπο θα συνεχίσουμε την πορεία μας». Η εν λόγω τοποθέτηση

Οι αναφορές Ακιντζί σε αρχές και πολιτικές γραμμές, οι οποίες δεν βρίσκουν πλήρως σύμφωνη την Άγκυρα, δεν είναι μια τυχαία εξέλιξη.

έγινε από τον Μουσταφά Ακιντζί στο πλαίσιο των εορτασμών της επετείου της ίδρυσης της Μεγάλης Εθνοσυνέλευσης της Τουρκίας. «Ο κ. Ακιντζί μας έχει συνθηθεί να πραγματοποιεί εκτεταμένες αναφορές σε ιδεολογικές γραμμές, οι οποίες στο παρελθόν χρησιμοποιήθηκαν από εχθρικά στρατόπεδα για να αποδυναμωθεί η εκλεγμένη κυβέρνηση της Τουρκίας», επεσήμανε στην «Κ» πηγή που παρακολουθεί από κοντά τις εξελίξεις στην ηγεσία του κυβερνώντος Κόμματος Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης (ΑΚΡ), σε Κωνσταντινούπολη και Άγκυρα. Έτσι, το ότι οι αναφορές Ακιντζί σε αρχές και πολιτικές γραμμές, οι οποίες δεν βρίσκουν πλήρως σύμφωνη στην

Ο Μ. Ακιντζί στη σύσκεψη με Τσαβούσογλου εμφανίστηκε πολιτικά απομονωμένος, με τα τ/κ πολιτικά κόμματα να αποφεύγουν με τον έναν ή άλλον τρόπο, να σταθούν στο πλευρό του.

Άγκυρα, δεν είναι μια τυχαία εξέλιξη. Ρίχνουν φως στο ρήγμα που έχει σχηματιστεί, το οποίο εκτός από το πεδίο της ιδεολογίας αγγίζει και σειρά άλλων ζητημάτων.

Οι κινήσεις που ενόχλησαν

Η ηγεσία Ακιντζί έρχεται σε αντιπαράθεση με την τουρκική πλευρά και στο Κυπριακό. Πηγές στην Άγκυρα αναφέρουν ότι η τουρκική κυβέρνηση θεωρεί πως ο Ακιντζί την προηγούμενη περίοδο προχώρησε σε «αδικαιολόγητες παραχωρήσεις» προς την ε/κ πλευρά, αφήνοντας σε δύσκολη θέση την Τουρκία και την τ/κ κοινότητα, με ειδική αναφορά στην κατάθεση χαρτών στη Γενεύη, τονίζοντας ότι πρόκειται για μια κίνηση για την οποία δεν ενημερώθηκαν εγκαίρως όλες οι αρμόδιες αρχές στην τουρκική πρωτεύουσα. Άλλωστε γι' αυτόν τον λόγο, ο Πρόεδρος της Τουρκίας υποχρεώθηκε στο τέλος της Διασκέψεως της Γενεύης να πραγμα-

τοποιήσει μια πικρή παρέμβαση και να προτείνει την ανταλλαγή εδαφών ως τη λύση του εδαφικού προβλήματος. «Προχειρότητες, αποτυχημένες προσπάθειες και λανθασμένες κινήσεις σηματοδοτούν τα χρόνια της προεδρίας του Ακιντζί», αναφέρει στην «Κ» τουρκική πηγή, η οποία προσθέτει τα εξής: «Ως προς τις βασικές παραμέτρους της λύσης, Ακιντζί και Άγκυρα δεν έχουν μεγάλες διαφορές. Ωστόσο, προβλήματα παρατηρούνται στον τρόπο με τον οποίο ο πρώτος δρομολογεί πρωτοβουλίες και αποφάσεις». Η διαφωνία ως προς το μέλλον του Κυπριακού ήρθε στο προσκήνιο την προηγούμενη εβδομάδα, στο πλαίσιο της σύσκεψης που πραγματοποιήθηκε στο «προεδρικό» και έλαβαν μέρος ο υπουργός Εξωτερικών της Τουρκίας και η πολιτική ηγεσία της τ/κ κοινότητας. Σε αυτή, ο Μεβλούτ Τσαβούσογλου άνοιξε το κεφάλαιο του βελούδινου διαζυγίου, με τον Ακιντζί να δια-

φωνεί σε υψηλούς τόνους. Σύμφωνα με τ/κ δημοσιεύματα, τα οποία μέχρι την στιγμή που γραφόταν το ρεπορτάζ δεν είχαν διαφυστεί επίσημα, ο Μουσταφά Ακιντζί ξεκαθάρισε ότι δεν πρόκειται να μεταφέρει το ζήτημα των εναλλακτικών σχεδίων στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων. Αξίζει να σημειωθεί ότι στην κρίσιμη σύσκεψη, σύμφωνα πάντα με τις πληροφορίες του τ/κ Τύπου, ο Ακιντζί εμφανίστηκε πολιτικά απομονωμένος, με τα τ/κ πολιτικά κόμματα να αποφεύγουν με τον έναν ή άλλον τρόπο να σταθούν στο πλευρό του.

Υπόθεση Αφρίκα

Ο Μουσταφά Ακιντζί έρχεται σε αντιπαράθεση με την Άγκυρα και σε ό,τι αφορά το μελλοντικό καθεστώς των σχέσεων της κοινότητάς του με την Τουρκία. Ενδεικτικά τα όσα διαδραματίστηκαν πριν από λίγο καιρό όταν οργισμένα πλήθη, ακολουθώντας τις οδηγίες

του Τούρκου Προέδρου επιχείρησαν να καταστρέψουν τα γραφεία της «Αφρίκα». Ο κ. Ακιντζί πραγματοποίησε προσωπική παρέμβαση επιχειρώντας να προλάβει τα χειρότερα, παρέμβαση που κινητοποίησε τις ειδικές δυνάμεις της «αστυνομίας». Η κίνηση αυτή εξόργισε την Άγκυρα, η οποία επέλεξε να σταθεί στο πλευρό των φανατικών οπαδών του Τούρκου Προέδρου που επιτέθηκαν στην εφημερίδα και στη «βουλή». Η τοπική οργάνωση του ΑΚΡ στα Κατεχόμενα ανέλαβε πρωταγωνιστικό ρόλο για την απελευθέρωση των Τούρκων πολιτών που ενεπλάκισαν στα γεγονότα.

Η ιδεολογική σύγκρουση

Για πολλούς, η αντιπαράθεση του Ακιντζί με την τουρκική κυβέρνηση, εκτός των διαφωνιών τους στο Κυπριακό, αντικατοπτρίζει το πολιτικό και ιδεολογικό ρήγμα που έχει λάβει διαστάσεις στην Τουρκία, και εκτείνεται και στα Κατεχόμενα, φέρνοντας αντιμέτωπους τους Τ/κ και το τουρκικό κυβερνών κόμμα. Στο εσωτερικό της Τουρκίας, πολίτες που διαφωνούν με τις κυβερνητικές παραβιάσεις των βασικών τους ελευθεριών αναμετρούνται σε καθημερινή βάση με την κυβέρνηση. Η σύγκρουση λαμβάνει ιδεολογικές διαστάσεις, καθώς ο Ερντογάν κάνει συχνές αναφορές στις συντηρητικές και εθνικιστικές αξίες. Την ίδια στιγμή, οι αντίπαλοί του εξαπολύουν επιθέσεις κατά του έργου και της προσωπικότητάς του εργαλειοποιώντας τις αρχές του Κεμαλισμού και της δημοκρατίας. Παρόμοιο σκηνικό διαμορφώνεται και στα Κατεχόμενα με τον Μ. Ακιντζί, την τ/κ Αριστερά και μερίδες της κοινωνίας των πολιτών να διαφωνούν δημοσίως με τη συντηρητική και εθνικιστική κοσμοθεωρία του ΑΚΡ.

Συμμαχίες Αγκυρας με αντίπαλους του

Μια άλλη εξέλιξη είναι οι κινήσεις που πραγματοποιεί η Άγκυρα, εφόσον δημιουργεί ένα νέο συντηρητικό και εθνικιστικό δικτυο ντόπιων συνεργατών κατά του Μουσταφά Ακιντζί. Το ΑΚΡ έχοντας πηγή στις πρόσφατες ανάλαβε πρωταγωνιστικό ρόλο για την απελευθέρωση των Τούρκων πολιτών που ενεπλάκισαν στα γεγονότα. Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση θρησκευτικών κινήσεων, οργανώσεων και κυκλωμάτων της νύχτας, τα οποία διατηρούν στενές σχέσεις με την Άγκυρα. Το συγκεκριμένο μέτωπο ετοιμάζεται δυναμικά για τις επικείμενες «προεδρικές εκλογές» και για το ενδεχόμενο της αλλαγής του πολιτεύματος της «ΤΑΒΚ» με βάση τις νέες οδηγίες της Άγκυρας. Σε συνδυασμό με τα προαναφερθέντα αξίζει να σημειωθεί ότι το τελευταίο διάστημα έχει περιοριστεί η επικοινωνία Ακιντζί-Άγκυρας. Έχει περάσει καιρός από την τελευταία συνάντησή με τον Ερντογάν και κανείς δεν γνωρίζει το αν και πότε θα πραγματοποιηθεί η επόμενη.

Κρίσιμες 57 μέρες για τον Ερντογάν

Οι επικείμενες πρόωρες εκλογές μπορεί να μην είναι περίπατος, παρά το ότι κατεβαίνει από θέση ισχύος ο Τούρκος Πρόεδρος

Του **ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ**

Μια κρίσιμη περίοδος που θα καθορίσει το πολιτικό του μέλλον έχει ξεκινήσει για τον Ερντογάν. Οι εξελίξεις των επόμενων 57 ημερών θα καθορίσουν πρώτον την παρουσία του στο τιμόνι της Τουρκίας, δεύτερον το μέλλον της συντηρητικής εθνικιστικής συμμαχίας που οικοδομεί και τρίτον, την εξέλιξη του νέου προεδρικού συστήματος. Ζήτημα αποτελούν και οι συσχετισμοί που θα δημιουργηθούν στη νέα βουλή η οποία θα απαρτίζεται από 600 έδρες. Ο Ερντογάν δεν επιθυμεί να βρεθεί αντιμέτωπος με μια «εχθρική» βουλή, όπου τα κόμματα της αντιπολίτευσης θα ελέγχουν την πλει-

Η πιο αξιοσημείωτη από τις προκλήσεις που έχει μπροστά του ο Ερντογάν, λέγεται κοινό εκλογικό μέτωπο της αντιπολίτευσης.

οψηφία των εδρών και τη δυνατότητα να μπλοκάρουν τις πρωτοβουλίες του. Την ίδια στιγμή, η προσπάθεια της αντιπολίτευσης για τη δημιουργία ενός κοινού μετώπου σε συνδυασμό με τα «ανησυχητικά» μηνύματα του πρόσφατου δημοψηφίσματος και τα προβλήματα στο εσωτερικό του κυβερνώντος Κόμματος Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης (ΑΚΡ), δεν αφήνουν περιθώρια εφησυχασμού. Όλα αυτά, τη στιγμή που η εικόνα της τουρκικής οικονομίας εξακολουθεί να επιδεινώνεται.

Το διπλό στοίχημα

Ο Ερντογάν κατεβαίνει στις πρόωρες εκλογές από θέση ισχύος, και αυτό για τρεις βασικούς λόγους.

• **Πρώτον**, η εκμετάλλευση του κρατικού μηχανισμού σε συνδυασμό με το καθεστώς εκτάκτου ανάγκης. Βουλευτές, δήμαρχοι, στελέχη,

Ο Ερντογάν δεν επιθυμεί να βρεθεί αντιμέτωπος με μια «εχθρική» βουλή, όπου τα κόμματα της αντιπολίτευσης θα ελέγχουν την πλειοψηφία των εδρών και τη δυνατότητα να μπλοκάρουν τις πρωτοβουλίες του.

δημοσιογράφοι και διανοούμενοι οδηγούνται μαζικά στις φυλακές, τη στιγμή που οι συνθήκες δεν ευνοούν την ελεύθερη διεξαγωγή προεκλογικής περιόδου και τον πολιτικό διάλογο. Παράλληλα, η κυβέρνηση σπεύδει να τροποποιηθεί βασικούς εκλογικούς νόμους, κάτι που προκαλεί την αγανάκτηση της Ε.Ε.

• **Δεύτερον**, η «συμμαχία του λαού» στην οποία πέραν του ΑΚΡ συμμετέχουν δύο εθνικιστικά κόμματα, το Κόμμα Εθνικιστικής Δράσης (ΚΕΔ) και το Κόμμα Μεγάλων Ενότητος (ΚΜΕ). Η εθνικιστική ρητορική και οι εκτεταμένες αναφορές σε θρησκευτικές και παραδοσιακές αξίες φέρνουν κοντά το μέσο συντηρητικό και εθνικιστή ψηφοφόρο, ο προβληματισμός του οποίου έγκειται στο ότι η ανατροπή Ερντογάν θα φέρει εκ νέου στην εξουσία πο-

λιτικές δυνάμεις που καταπολεμούν τη θρησκεία και την παράδοση. Κι αυτό ενισχύει τα ποσοστά του.

• **Τέλος**, το έργο της «συμμαχίας του λαού» διευκολύνει το ίδιο το ΑΚΡ το οποίο 15 χρόνια μετά την άνοδό του στην εξουσία εξακολουθεί να είναι πρώτο στην κατάταξη των πολιτικών κομμάτων. Πέραν της χαρισματικής προσωπικότητας του Ερντογάν, το κόμμα διαθέτει επίσης αποτελεσματικά δίκτυα επικοινωνίας και συνεργασίας με επιχειρηματικούς και κοινωνικούς κύκλους σε ολόκληρη την Ανατολία.

Αντιπολιτευτικό μέτωπο

Η πιο αξιοσημείωτη από τις προκλήσεις που έχει μπροστά του ο Ερντογάν, λέγεται «κοινό εκλογικό μέτωπο της αντιπολίτευσης», με το Ρεπουμπλικανικό Λαϊκό Κόμμα να καταβάλλει titάνια προσπάθειες

ώστε να δημιουργηθεί ένα «δημοκρατικό τόξο» με συμμετοχή όλων των δυνάμεων της αντιπολίτευσης. Η προσπάθεια ξεκίνησε την περίοδο του δημοψηφίσματος και κορυφώθηκε πριν από λίγους μήνες όταν ο Κεμάλ Κιλιτσντάρογλου ξεκίνησε την πορεία του από την Άγκυρα προς την Κωνσταντινούπολη, με αφορμή τη φυλάκιση βουλευτή της αξιωματικής αντιπολίτευσης. Σήμερα το ΡΑΚ εστιάζει για τις προεδρικές εκλογές, σε δύο σενάρια: Αμνηστουλάς Γκιουλ ή ανεξάρτητη υποψηφιότητα στον πρώτο γύρο. Ο πρώτος προσεγγίζει θετικά την προοπτική, ωστόσο θέτει την προϋπόθεση, η υποψηφιότητά του να υποστηριχθεί από το σύνολο της αντιπολίτευσης. Μέχρι τη στιγμή που γραφόταν αυτό το ρεπορτάζ, ο συγκεκριμένος όρος σκόνταφτε πάνω στην άρνηση της Μεράλ Ακ-

σενέρ, η οποία επιμένει στη δική της ξεχωριστή υποψηφιότητα. Ένα άλλο ζήτημα στο οποίο εστιάζει το ΑΚΡ είναι οι βουλευτικές εκλογές. «Ακόμη και εάν χαθεί η προεδρία, μια βουλή που θα ελέγχεται από την αντιπολίτευση μπορεί να ανοίξει τον δρόμο για πολιτική ανατροπή και αλυσιδωτές εξελίξεις», ήταν η άποψη που επικρατούσε την προηγούμενη εβδομάδα στα κεντρικά γραφεία του ΡΑΚ.

Μηνύματα δημοψηφίσματος

Στην εξίσωση μπαίνει και το κουρδικό κίνημα, εφόσον λόγω των συγκρούσεων και του πολέμου στην Συρία, συντηρητικοί Κούρδοι ψηφοφόροι έχουν απομακρυνθεί

Η εκλογική βάση του ΑΚΡ, επιχειρηματίες με στενές σχέσεις με το κόμμα, κρούουν τον κώδωνα για την τουρκική οικονομία.

από το κυβερνών κόμμα και αναζητούν εναλλακτικές πολιτικές κατευθύνσεις. Όλες οι πρόσφατες δημοσκοπήσεις επιβεβαιώνουν την εν λόγω πληροφορία. Λαμβάνοντας υπόψη του την προαναφερμένη εξέλιξη, το Δημοκρατικό Κόμμα των Λαών (ΔΚΛ) ετοιμάζεται να κατέβει στις εκλογές με ανεξάρτητες υποψηφιότητες οι οποίες θα είναι σε θέση να «αγκαλιάσουν» τις ευρύτερες μερίδες της κουρδικής κοινωνίας και ομάδες της τουρκικής Αριστεράς στο δυτικό κομμάτι της χώρας. Επίσης, το ΑΚΡ αντιμετωπίζει και το πρόβλημα της απόλειας ψήφων σε αστικά κέντρα. Στο πρόσφατο δημοψήφισμα, απώλεσε τον έλεγχο της Άγκυρας και της Κωνσταντινούπολης, κι αν αυτό επαναληφθεί, τότε το σίγουρο είναι ότι ο Ερντογάν θα βρεθεί αντιμέτωπος με δυσάρεστες εκπλήξεις.

Η τουρκική οικονομία

Στα προαναφερόμενα συμπεριλαμβάνονται και δύο προβληματικά σημεία. Πρώτον, εδώ και καιρό στο εσωτερικό του ΑΚΡ επικρατεί κλίμα αναβρασμού καθώς πρώην κορυφαία στελέχη δεν αποδέχονται την ιδέα της απομάκρυνσής τους από την εξουσία. Οι ψήφες σχετικά με την επιστροφή Γκιουλ στην εξουσία, αναπερνούν το ηθικό της εν λόγω πτέρυγας του κόμματος. Την ίδια στιγμή, οι εκκαθαρίσεις και ανακατατάξεις τόσο σε κεντρικό όσο και τοπικό επίπεδο, δημιουργούν μεγάλη αναστάτωση. Σε αυτό το κλίμα, διαστάσεις έρχεται να δώσει η επιδείνωση της συνολικής εικόνας που εκπέμπει η τουρκική οικονομία. Η ίδια η εκλογική βάση του ΑΚΡ, δηλαδή οι επιχειρηματίες που διατηρούν στενές σχέσεις με το κόμμα, κρούουν τον κώδωνα του κινδύνου για το μέλλον της τουρκικής οικονομίας. Ο πληθωρισμός, η ανεργία, το μεγάλο χάσμα στο ισοζύγιο εισαγωγών-εξαγωγών, τα κενά στον προϋπολογισμό και η τρελή κούρα των ξένων νομισμάτων, δυσχεραίνουν το έργο του ΑΚΡ εν όψει των κρίσιμων εκλογών. Η χρεοκοπία μεγάλων κολοσσών, και οι απεγνωσμένες προσπάθειές τους για την σύναψη νέων δανείων από το εξωτερικό δίνει διαστάσεις στο εκρηκτικό κοινωνικοοικονομικό «μείγμα» που καλείται να χειριστεί με ιδιαίτερη προσοχή ο ισχυρός πολιτικός άνδρας της Τουρκίας.

Ακσενέρ: Η σιδηρά κυρία από τη Θεσσαλονίκη

Βγάζω τον Ερντογάν από το βόλεμά του, αλλά αν θες να τον νικήσεις δεν υπάρχει άλλος τρόπος, δηλώνει η αντίπαλος του

Του **ΜΙΧΑΗΛ ΤΣΙΚΑΛΑ**

Η πορεία της Μεράλ Ακσενέρ στα εσωτερικά πολιτικά δρώμενα της Τουρκίας, δεν είναι άγνωστη στον πολύ κόσμο. Από το Time ως το Politico, όλοι ασχολούνται μαζί της συγκρίνοντάς τη είτε με τη Μαρί Λεπέν είτε με τη Χίλαρι Κλίντον. Η ίδια η κ. Ακσενέρ δεν έχει εξομολογηθεί ποτέ με ποια από τις δύο ομοιάζει περισσότερο πολιτικά, ωστόσο η προϊστορία της στο κόμμα του Μπακσελί δεν αφήνει και πολλά ερωτήματα αναπάντητα. Μιλάμε άλλωστε κατά κοινή ομολογία για την πιο ισχυρή προσωπικότητα του «αντιερντογανικού» χώρου, πρώην υπουργό Εσωτερικών, μια πολιτικό ικανή όχι μόνο να εκνευρίζει τον Πρόεδρο της Τουρκίας αλλά να ελπίζει βάσιμα πως θα διαδραματίσει ρόλο μετά τις εκλογές. Παίζοντας όπως είπε το παιχνίδι του, αποφεύγοντας τις ντρίμπλες του, στηριζόμενη στη λαοφιλία της που αυξάνεται, έστω κι αν στις επόμενες φωτογραφίες της δεν σχηματίζει στο δεξί της χέρι, το απεχθές σήμα των Γκρίζων Λύκων.

Η ρελάνς

Προερχόμενη από το εθνικιστικό ΜΗΡ του Ντεβλέτ Μπακσελί, συμμάχου του Ερντογάν, η Μ. Ακσενέρ διαχώρισε τη θέση της και δημιούργησε το δικό της «Καλό Κόμμα» (İYİ) τον περασμένο Δεκέμβριο. Αιτία της ρήξης ήταν η διαφαινόμενη εδώ και καιρό πολι-

τική συνύπαρξη του Ερντογάν με τον Μπακσελί, που οδήγησε τελικά στην έξοδο όχι μόνο την Ακσενέρ αλλά και συν αυτής στελέχη που αποτελούν πλέον το νέο κόμμα. Μέχρι πρόσφατα η συμμετοχή του κόμματός της στις βουλευτικές εκλογές ήταν αμφίβολη, λόγω των πολύπλοκων περιορισμών στο τουρκικό σύνταγμα που αφορούν στα νέα κόμματα, εφόσον προκειμένου να συμμετάσχει ένα κόμμα στις βουλευτικές εκλογές, πρέπει να έχει ολοκληρώσει το συνέδριό του τουλάχιστον έξι μήνες πριν από τη διεξαγωγή τους. Αυτό στην περίπτωση της Ακσενέρ έγινε τέλος

«Ο Ερντογάν με φοβάται, εγώ όμως όχι. Αν θέλει, ας έρθει να με συλλάβει».

Φεβρουαρίου, άρα τα χρονικά περιθώρια ήταν απαγορευτικά. Ωστόσο, ο ηγέτης του τουρκικού Ρεπουμπλικανικού Λαϊκού Κόμματος (CHP), Κεμάλ Κιλιτσντάρογλου (με μια κίνηση ανακάτεψε την τράπουλα και «χάρισε» 15 βουλευτές του CHP στην Ακσενέρ, έτσι ώστε το κόμμα της να σχηματίσει κοινοβουλευτική ομάδα 20 και πλέον βουλευτών και να παρακάμψει τα νομικά κωλύματα. Το τι σημαίνει αυτό πολιτικά, είναι που προσπαθούν να θέσουν επί τάπητος και Τούρκοι αναλυτές, εφόσον οι Κιλιτσντάρογλου-Ακσενέρ, διαφαι-

νεται να οδεύουν προς συμμαχία, με το όνομα του Αμνηστουλάς Γκιουλ να έρχεται και να φεύγει, έστω και προς ώρας. Το ζήτημα δεν είναι ποιος θα εκπροσωπήσει αυτή την κίνηση, και τι αποτελέσματα θα φέρει μετά τις εκλογές, αλλά ποια θα είναι η δυναμική και η επιρροή της Ακσενέρ κι αν μπορεί να σταθεί ικανή να κάνει πέρα τον Ερντογάν. Ο οποίος δεν της τρέφει αισθήματα συμπάθειας.

Γιατί αντιδράει ο Ερντογάν

Όπως έχει εμφανιστεί πλέον δυναμικά η Ακσενέρ στο πολιτικό σκηνικό της Τουρκίας, τα δεδομένα για τον Ερντογάν δεν είναι καλά κυρίως σε επικοινωνιακό επίπεδο. Η ίδια άγεται και φέρεται πλέον σαν πολιτικός αστέρας, με πλήθος κόσμου να συγκεντρώνεται σε κάθε της ομιλία, κάτι που συνέβαινε προοδευτικά από τη δεκαετία του 1990 όταν και μπήκε στον πολιτικό στίβο, αφήνοντας την ακαδημαϊκή της καριέρα ως λέκτορα στην Πολιτική και Κοινωνία του Πανεπιστημίου του Κονιαί και του Μαρμαρά. Σε ρεπορτάζ της η «Κ» είχε καταγράψει ότι η Ακσενέρ εκτοξεύθηκε στην καρδιά της πολιτικής σκηνής της Τουρκίας όταν ύψωσε δυναμικά τη φωνή της ενάντια στην αύξηση της εκτελεστικής εξουσίας του Ερντογάν στο δημοψήφισμα του 2016, αφιπλώνοντας τη γραμμή του Εθνικιστικού Κόμματος στο οποίο τότε ανήκε.

Η καμπάνια της αντιμετώπισε μια σειρά από ασυνήθιστες πιέσεις

Προερχόμενη από το εθνικιστικό ΜΗΡ του Ντεβλέτ Μπακσελί, συμμάχου του Ερντογάν, η Ακσενέρ διαχώρισε τη θέση της και δημιούργησε το δικό της «Καλό Κόμμα» (İYİ) τον περασμένο Δεκέμβριο.

και προκλήσεις, με χαρακτηριστικό παράδειγμα τη «συμπτωματική» διακοπή ρεύματος κατά τη διάρκεια ομιλίας της σε λαοθάλασσα υποστηρικτών. Η Ακσενέρ, απτόνητη, προμηθεύτηκε άμεσα ένα megafono που λειτουργούσε με μπαταρία και φώναζε παθιασμένα: «Ο Ερντογάν με φοβάται, εγώ όμως όχι. Αν θέλει, ας έρθει να με συλλάβει».

Εν τέλει, ο Τούρκος Πρόεδρος εξασφάλισε μια οριακή πύρρειο νίκη στο δημοψήφισμα, ωστόσο η Ακσενέρ κέρδισε κάτι πολύ πιο πολύτιμο: εδραιώθηκε ως η μοναδική ατμόμητη έκφραση της αντιπολίτευσης στη χώρα. Από εκεί και πέρα, η κεφαλαιοποίηση του ονόματος και του ερείσματος που είχε πλέον, πλαισιώθηκε με ονόματα-κράχτες

της τουρκικής κοινωνίας, και με σκοπό την κάλυψη των δεξιών κενών στην κομματική αρένα. Έτσι δεν είναι τυχαίο πως διπλά τις στέλνουν πια στελέχη όπως ο πρώην διευθυντής της κεντρικής τράπεζας, Ντουρμούς Γιλμάζ, και ο πρώην υπουργός Υποδομών Κοράι Αϊντίν και φυσικά οι γυναίκες.

Άλλο ριζες άλλο τι λέει

Η καταγωγή της Μεράλ Ακσενέρ είναι από τη Θεσσαλονίκη όπου εκεί ζούσαν οι παππούδες της πριν από την ανταλλαγή πληθυσμών. Ωστόσο, η σχέση της με την Ελλάδα, άρα και η σχέση της με την Κύπρο, κινείται στα βήματα της Τσιλέρ. «Οι Έλληνες εισέβαλαν στα νησιά που είναι γνωστό ότι ανήκουν στην Τουρκία. Αυτά συνιστούν πατριδες

που έχουν δεχθεί εισβολή. Ό,τι είναι απαραίτητο, πρέπει να γίνει», είχε αναφέρει στο Twitter. Από την άλλη, επικρίνοντας την πολιτική της τουρκικής κυβέρνησης Στο Κυπριακό ανέφερε: «Απευθυνόμαι από εδώ. Όπως θα σταθούν κάλπες ενώπιόν μας το 2019 έτσι να σταθούν και στην Κύπρο. Άντε να δούμε αν τολμάει, φέρτε τις κάλπες ενώπιόν των «Κυπρίων πολιτών» να αποφασίσουν αν θέλουν προσάρτηση με την Τουρκία και να δούμε τον πατριωτισμό σας. Να δούμε ποιοι είστε εσείς οι πατριώτες του γλυκού νερού». Αν μη τι άλλο, δεν αφήνει ερωτήματα για το πώς θα αντιμετωπίζει Ελλάδα και Κύπρο, σε περίπτωση που η δική της πολιτική κίνηση βρει τον δρόμο της εξουσίας.

Θα υπάρξει νέα και τελευταία ευκαιρία λύσης ομοσπονδίας

Η λύση έχει απομακρυνθεί από τη σκέψη των πολιτών λέει ο κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος του ΔΗΣΥ Νίκος Τορναρίτης

Συνέντευξη στη
ΜΑΡΙΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΔΟΥ

«Θα υπάρξει και ένας νέος γύρος συνομιλιών με στόχο την ομοσπονδία. Θεωρώ ότι θα είναι η τελευταία ευκαιρία για ομοσπονδιακή επίλυση του κυπριακού προβλήματος και αυτή η ευκαιρία για να γίνει πράξη, για να κατορθώσουμε να απελευθερώσουμε και να επανενώσουμε τον τόπο χρειάζεται περισσή θέληση και αποφασιστικότητα από τους ηγέτες μας», λέει σε συνέντευξή του στην «Κ» ο κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος του ΔΗΣΥ Νίκος Τορναρίτης. Μιλώντας για τις καταγγελίες Τ/κ ότι το Προεδρικό διαρρέει ζήτημα δύο κρατών, ο Νίκος Τορναρίτης ξεκαθαρίζει πως η ιστορία του Νίκου Αναστασιάδη απέδειξε ότι εργάζεται και θα εργαστεί για την ομοσπονδιακή επίλυση του Κυπριακού, επισημαίνοντας παράλληλα πως όποιος προτείνει ή σκέφτεται δύο κράτη στην Κύπρο κινείται τουλάχιστον εκτός πραγματικότητας.

—Στο Κυπριακό δίδεται η εντύπωση ότι απομακρυνόμαστε από τη λύση. Ισχύει;

—Η λύση, δυστυχώς, έχει σίγουρα απομακρυνθεί από τη σκέψη των πολιτών. Εύχομαι να μη συμβαίνει το ίδιο και στη σκέψη των ηγετών. Κατά την άποψή μου θα υπάρξει κινητικότητα στο Κυπριακό και διορισμός ειδικού εκπροσώπου του γαλλικού γραμματέα του ΟΗΕ για διαβουλεύσεις στο τρίγωνο Αθήνα-Άγκυρα-Λευκωσία για περιορισμένο χρόνο. Και θα αποτολμώ να πω ότι θα υπάρξει ένας νέος γύρος συνομιλιών με στόχο την ομοσπονδία. Θεωρώ ότι θα είναι η τελευταία ευκαιρία για ομοσπονδιακή επίλυση του κυπριακού προβλήματος και αυτή η ευκαιρία για να γίνει πράξη, για να κατορθώσουμε να απελευθερώσουμε και να επανενώσουμε τον τόπο χρειάζεται περισσή θέληση και αποφασιστικότητα από τους ηγέτες μας.

—Να υποθέσουμε πως υπάρχει χρονοδιάγραμμα; Μετά τις εκλογές στην Τουρκία για παράδειγμα;

—Χρονοδιάγραμμα δεν μπορεί να υπάρξει γιατί υπάρχει συμφωνία μεταξύ των δύο πλευρών, όμως υπάρχουν συγκεκριμένα χρονικά ορόσημα. Το πρώτο είναι οι εκλογές στην Τουρκία, ενώ δεύτερο ορόσημο αποτελεί η γέννηση της EXXON Mobil τον Οκτώβριο. Σε αυτό το πλαίσιο και μέσα από τις εξελίξεις

Δύο κράτη στην Κύπρο σημαίνει την οριστική εξαφάνιση της τ/κ κοινότητας και τη μεταφορά του σκληρού συνόρου της Τουρκίας εδώ, έξω από το παράθυρό μας, στη Λευκωσία, με απεριόριστες συνέπειες για τον κυπριακό ελληνισμό τις δεκαετίες που έρχονται.

στον ενεργειακό σχεδιασμό της περιοχής μας, γεννιέται και η ευκαιρία που σας έχω προαναφέρει αλλά και συγκεκριμένο κίνδυνο...

—Όπως;

—Να δούμε τις απειλές της Τουρκίας να πολλαπλασιάζονται και να διευρύνονται.

—Δεδομένων των τουρκικών προκλήσεων, όμως, μπορούμε να ελπίζουμε σε λύση;

—Ιστορικά σημαντικά θέματα επιλύθηκαν μετά από ένα θερμό επεισόδιο — που όλοι απευχόμαστε — ή μία σημαντική κρίση. Πλέον δεν μπορούμε να λέμε ότι θα μειώσουμε όπως είμαστε γιατί τα πράγματα αλλάζουν και δυστυχώς ο χρόνος αποδεικνύει στην πράξη ότι αφήνει αρνητικά τετελεσμένα για την πλευρά μας. Αν κάποιος στρέψει το κεφάλι πίσω και δει όλες τις ημερομηνίες και τις προσπάθειες επίλυσης του Κυπριακού θα αντιληφθεί ότι στο παρελθόν μιλούσαμε για πολύ μικρό αριθμό εποίκων, τη γη μας που δεν είχε ξεπουληθεί, για Ελληνοκύπριους και Τουρκοκύπριους που συνέδεαν τις δύο

κοινοότητες, ενώ δεν μιλούσαμε για πολιτισμική αφομοίωση των Τ/κ και τουρκοποίηση των Κατεχομένων. Η πάροδος του χρόνου δεν λειτουργεί υπέρ των προσπαθειών για λύση. Το στάτους κβο παγιώνεται. Ελληνοκύπριοι και Τουρκοκύπριοι με κοινές μνήμες αφήνουν δυστυχώς μαραζωμένοι και αδικαίωτοι την ψυχή τους στην προσφυγιά. Άρα το γοργόν και χάριν έχει. Και λέγοντας αυτά δεν υποτιμώ τον παράγοντα Τουρκία. Βεβαίως και αποτελεί ένα σημαντικότατο κλειδί για την επίλυση του Κυπριακού, όμως αυτή η περίοδος που ανοίγεται μπροστά μας προσφέρει στη δική μας πλευρά δύο σημαντικότητας ερείσματα για να πετύχουμε το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα στη διαπραγμάτευση. Έρεσμα πρώτον είναι η θέληση της Τουρκίας για ενισχυμένη τελωνειακή ένωση με την Ε.Ε. Ως αποτέλεσμα τούτου η Τουρκία θα έχει σημαντικότερη εισροή κεφαλαίων στα ταμεία της. Έρεσμα δεύτερο, ο ενεργειακός σχεδιασμός της περιοχής μας και η θέλησή της να συμμετάσχει σε αυτόν τον σχεδιασμό. Ας μην ξεχνάμε ότι η Τουρκία αυτή τη στιγμή καταναλώνει περισσότερη ενέργεια από τη Γερμανία. Θεωρώ ότι αυτοί οι δύο πυλώνες μπορούν να αποτελέσουν την αιχμή του δόρατος της δικής μας διαπραγμάτευσης, χωρίς να λέω ότι θα τοποθετηθούν στο τραπέζι της διαπραγμάτευσης.

—Η κυβέρνηση Αναστασιάδη κατηγορείται από Τ/κ ότι συζητάει λύση δύο κρατών.

—Δεν υπάρχει τέτοιου είδους μαρτυρία και απόδειξη. Προσωπικά θεωρώ ότι όποιος προτείνει ή σκέφτεται δύο κράτη στην Κύπρο κινείται τουλάχιστον εκτός πραγματικότητας. Αντιλαμβάνεστε ότι δύο

Δεν σας κρύβω ότι το σκέφτομαι, λέει ο Νίκος Τορναρίτης στην «Κ» κληθείς να επιβεβαιώσει, αν ενδιαφέρεται για τις ευρωεκλογές.

κράτη στην Κύπρο σημαίνει την οριστική εξαφάνιση της τ/κ κοινότητας αλλά και τη μεταφορά του σκληρού συνόρου της Τουρκίας εδώ, έξω από το παράθυρό μας, στη Λευκωσία, με αρνητικότερες συνέπειες για τον κυπριακό ελληνισμό τις δεκαετίες που έρχονται. Ο Νίκος Αναστασιάδης και η ιστορία του απέδειξε ότι εργάζεται και θα εργαστεί τις μέρες και τους μήνες που έχουμε μπροστά μας για την ομοσπονδιακή επίλυση του Κυπριακού.

—Τι να αναμένουμε από τη νέα πενταετία στον ΔΗΣΥ μετά και το εκλογικό συνέδριο;

—Τη νέα πενταετία ο ΔΗΣΥ θα λειτουργήσει συλλογικά, φιλελεύθερα και ευρωπαϊκά, ανταποκρινόμενος στις σκέψεις και στις ανησυχίες των πολιτών. Θα είναι σύγχρονος και μπροστάρης στις προτάσεις για μεταρρύθμιση των μικρών και μεγάλων που μας ταλαιπωρούν τις τελευταίες δεκαετίες σε όλα τα επίπεδα.

—Το πρόσφατο περιστατικό των δολώσεων του υπουργού Παι-

Οφείλουμε να διαφυλάξουμε και να ενισχύσουμε τις χρηματοοικονομικές μας υπηρεσίες, γιατί σε δύσκολους καιρούς στήριξαν την κυπριακή οικονομία.

δείας για το ΕΛΑΜ ενέτεινε πάντως τις φωνές πως ο ΔΗΣΥ προσπαθεί να ανοίξει την πόρτα στο ακροατήριο που από τις προεδρικές φλερτάρει με το ΕΛΑΜ.

—Θα ήταν πλάνη χειρότερη της πρώτης εάν ο ΔΗΣΥ προχωρούσε σε τέτοιου είδους πρακτικές. Εγώ λέω ουδέν αναληθέστερο. Αντίθετα ο πρόεδρος και η ηγεσία του ΔΗΣΥ με πολιτικό κόστος πολλές φορές αντισταθήκαμε και στον λαϊκισμό και στον εθνικισμό που παράγονται σε μία προσπάθεια υφαρπαγής ψήφων. Θεωρώ ότι σε κρίσιμες στιγμές και ώρες διατυπώσαμε ελεύθερα

την άποψή μας σε πολλά θέματα γνωρίζοντας εξ υπαρχής ότι η κοινωνία δεν ήταν έτοιμη να ακούσει αυτά που της λέγαμε.

—Εσείς μόνο διαχωρίζατε τη θέση σας στον ΔΗΣΥ από τις εν λόγω δηλώσεις. Θεωρείτε πως θα έπρεπε να παραιτηθεί;

—Το πρώτο λάθος δικαιολογείται και όχι δεν θα έπρεπε να παραιτηθεί. Ναι, προσωπικά έχω τοποθετηθεί από την αρχή δημόσια, αλλά το συγκεκριμένο ζήτημα έχει απασχολήσει και το εκτελεστικό γραφείο του κόμματος, η άποψη του οποίου κινείται προς την ίδια κατεύθυνση.

—Ενδιαφέρεστε να είστε υποψήφιος στις ευρωεκλογές;

—Θέλω να ευχαριστήσω από καρδιάς όσους με ενθαρρύνουν να διεκδικήσω έδρα στο ευρωπαϊκό κοινοβούλιο. Δεν σας κρύβω ότι το σκέφτομαι. Όταν έχω οριστική την απάντηση στο ερώτημά σας, θα την ανακοινώσω δημόσια.

—Έχετε εκλεγεί στην αντιπροεδρία της Ασιατικής Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης και στην προεδρία της Επιτροπής Οικονομίας και Αειφόρου Ανάπτυξης της Ασιατικής Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης. Δεν αποτελεί προπομπή;

—Εδώ και τέσσερα χρόνια εργάζομαι και στο επίπεδο της κοινοβουλευτικής διπλωματίας, χωρίς να έχω κάτι άλλο στο πνεύμα μου. Δεν έχω ποτέ στη ζωή μου κάτι επιδιώκοντας κάτι άλλο. Με την ευκαιρία που μου δίνετε, σας λέω ότι στις 25 με 28 Ιουνίου θα συνεδριάσει στην Κύπρο η Επιτροπή Οικονομίας και Αειφόρου Ανάπτυξης των ασιατικών κοινοβουλίων, με τη συμμετοχή σημαντικών αντιπροσώπων από τις χώρες της Ασίας.

Οι χειρισμοί της κυβέρνησης στον Συνεργατισμό και οι σχέσεις με Ρώσους ολιγάρχες

—Η διακυβέρνηση Αναστασιάδη ελέγχεται πάντως για τους χειρισμούς της στον Συνεργατισμό και τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια, με πολλούς να θεωρούν ότι χάσαμε πολύτιμο χρόνο στη μη ανάλυση μέτρων.

—Το συγκεκριμένο ζήτημα είναι το αποτέλεσμα μιας σοβαρότατης οικονομικής κρίσης και δυστυχώς διαχείρισης των οικονομικών που έγιναν από μία συγκεκριμένη κυβέρνηση που γνυρίζετε και δεν έχω καμία διάθεση να επιστρέψω στο παρελθόν για να ασκήσω κριτική. Η κατάσταση πράγματι είναι σοβαρή για τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια και προσωπικά θεωρώ ότι αυτή η κατάσταση πρέπει να τελειώσει

το συντομότερο για να μπορέσει το κυπριακό τραπεζικό σύστημα και ευρύτερα η κυπριακή οικονομία να συνεχίσει να κερδίζει την εμπιστοσύνη των διεθνών οίκων αξιολόγησης αλλά και των ξένων επενδυτών.

—Το γεγονός ότι η Κύπρος ελέγχεται για τις σχέσεις της με Ρώσους ολιγάρχες σας ανησυχεί;

—Η Κύπρος είναι ένα κράτος το οποίο δεν είχε ποτέ βαριά βιομηχανία ή εκτεταμένη γεωργία. Συνεπώς βασιζόταν και εξακολουθεί να βασίζεται στην παροχή υπηρεσιών. Γι' αυτό οφείλουμε να διαφυλάξουμε και να ενισχύσουμε τη χρηματοοικονομικές μας υπηρεσίες, γιατί σε δύσκολους καιρούς στήριξαν την κυπριακή

οικονομία και κατ' επέκταση την Κυπριακή Δημοκρατία. Ανταγωνιστικά κέντρα δεν έβλεπν ποτέ με καλό μάτι τις συγκεκριμένες υπηρεσίες που παρέχει η Κυπριακή Δημοκρατία, χωρίς να ισχυρίζομαι ότι όλα υπήρξαν ρόδινα. Μπορεί σε συγκεκριμένες περιπτώσεις να δόθηκαν διαβατήρια σε άτομα τα οποία δεν θα έπρεπε ποτέ να τα κατέχουν, όμως η βασική μου θέση είναι ότι πρέπει να υπερασπιστούμε τις υπηρεσίες που παρέχει η Κυπριακή Δημοκρατία και να μη ρίχνουμε άθελά μας νερό στον μύλο εκείνων που θέλουν να περιορίσουν αυτές τις υπηρεσίες ή να τις καταστρέψουν.

ΑΡΘΡΟ / Του ΠΕΤΡΟΥ ΖΑΡΟΥΝΑ

Αγωγός προς Τουρκία; Εάν ναι με ποιους όρους;

Μπορούμε μετά τη λύση να συζητήσουμε με την Τουρκία την εξαγωγή του κυπριακού φυσικού αερίου σε αυτή τόσο για δική της κατανάλωση όσο και για προώθησή του στις ευρωπαϊκές αγορές; Πριν τοποθετηθώ στο ερώτημα αυτό θα ήθελα να καταγράψω τη σημερινή ενεργειακή και γεωπολιτική συγκυρία περιλαμβανομένου και του αδιεξόδου στο Κυπριακό.

Στα ενεργειακά η Κ.Δ. προχωρεί σε τρεις κατευθύνσεις σε ό,τι αφορά την εξαγωγή του υφιστάμενου κοιτάσματος «Αφροδίτη» (4,5 tcf), του ανευρεθέντος κοιτάσματος στο στόχο «Καλυψώ» (6-8 tcf) και τυχόν ενός νέου κοιτάσματος στο θαλάσσιο τεμάχιο 10. Η πρώτη έχει να κάνει με την εν εξελίξει διαπραγμάτευση με τη Shell, ιδιοκτήτρια του τερματικού υδροποίησης (LNG) στο Idku της Αιγύπτου, για πώληση του φυσικού αερίου του κοιτάσματος «Αφροδίτη»

με σκοπό την εκεί υγροποίηση του και στη συνέχεια την εξαγωγή του στις διεθνείς αγορές. Η δεύτερη κατεύθυνση είναι η συνεχιζόμενη προσπάθεια, σε συνεργασία με το Ισραήλ, την Ελλάδα, την Ιταλία και την Ε.Ε., για ετοιμότητα σχετικής μελέτης με θέμα τη βιωσιμότητα του αγωγού EastMed. Ο αγωγός αυτός προοπτικά θα μεταφέρει φυσικό αέριο από τη λεκάνη της Λεβαντίνης στην Ελλάδα και από εκεί στην Ιταλία. Η τρίτη κατεύθυνση έχει να κάνει με την επαναφορά από την ExxonMobil της προοπτικής για κατασκευή ενός LNG στην Κύπρο στην περίπτωση που επιβεβαιωθούν οι εκτιμήσεις για ύπαρξη στο τεμάχιο 10 ενός κοιτάσματος ανάλογου μεγέθους με το αιγυπτιακό Ζορ (30 tcf). Η επαναφορά της επιλογής για αγωγή προς Τουρκία ευρίσκεται εκτός και των 3 κατευθύνσεων που ανέφερα πιο πάνω. Έρχεται σε σύγκρουση με το γεγονός ότι η Τουρκία έπαψε

Ακόμα και το Ισραήλ, που είχε τότε δείξει έντονο ενδιαφέρον για την τουρκική ενεργειακή αγορά έχει μειώσει, για γεωστρατηγικούς λόγους αλλά και λόγω των χαμηλών τιμών που προσφέρει η Τουρκία, το ενδιαφέρον του αυτό.

να είναι ο φερέγγυος και προβλεπτός σύμμαχος και εταίρος της Δύσης, που ήταν πριν από λίγα χρόνια, και κατά συνέπεια έπαψε να είναι αποδεκτό και προτιμητέα ενεργειακή οδός που θα αυξήσει την ενεργειακή ασφάλεια της Ε.Ε. με μείωση της εξάρτησης από το ρωσικό φυσικό αέριο. Η προηγούμενη πρωτοβουλία των ΗΠΑ (Biden/Hochstein) στηριζόταν στην τουρκική φερεγγυότητα που τότε έπαψε να υπάρχει. Ακόμα και το Ισραήλ, που είχε τότε δείξει έντονο ενδιαφέρον για την τουρκική ενεργειακή αγορά έχει μειώσει, για γεωστρατηγικούς λόγους αλλά και λόγω των χαμηλών τιμών που προσφέρει η Τουρκία, το ενδιαφέρον του αυτό. Στράφηκε προς την Αίγυπτο και την Ιορδανία με τις οποίες υπόγραψε συμφωνίες πώλησης σημαντικών ποσοτήτων φυσικού αερίου. Παράλληλα, διερευνάει και την περίπτωση του EastMed. Την ίδια στιγμή παρατηρούμε την από

τ/κ πλευράς επέκταση των διεκδικήσεων σε όλα τα τεμάχια της κυπριακής ΑΟΖ (δηλώσεις Ναμυ). Η δε Τουρκία συνεχίζει να αμφισβητεί για δικό της λογαριασμό σημαντικότερα τμήματα της ΑΟΖ μας περιλαμβανομένων των βόρειων τμημάτων των θαλάσσιων τεμαχίων 4,5,5,7 και του ανατολικού τμήματος του 1. Διεξάγει παράνομα έρευνες στην κυπριακή ΑΟΖ με το σκάφος «Μπαρμπαρός» και πρόσφατα παρεμπόδισε διά του στόλου της την εκτέλεση της γεωτρύφνης της ENI στον στόχο «Σουπιά». Τέλος διά του Μ. Ακιντζι η τ/κ πλευρά απαιτεί έντονα τη συνδιαχείριση των υδρογονανθράκων προ της λύσης και ανεξάρτητα από τη λύση κάτι που θέτει ως προαπαιτούμενο ανάμεσα στα άλλα και για την επανέναρξη των διαπραγματεύσεων. Παράλληλα, Τ/κ και Τουρκία επιμένουν σε ομοσπονδιακή λύση που να διευρύνει τα τ/κ βέτο μέσα από τη λεγόμενη

αποτελεσματική συμμετοχή τους στην εκτελεστική εξουσία. Απαιτούν να ισχύσουν και για τους Τούρκους υπηκόους οι τέσσερις ελευθερίες της Ε.Ε. Ζητούν δε την επαναβεβαίωση των τουρκικών εγγυητικών και παρεμβατικών δικαιωμάτων.

Απαντώ τώρα στο αρχικό ερώτημα: Μέσα σε αυτό το συνολικά αρνητικό κλίμα θεωρώ ότι θα ήταν διαπραγματευτικά σοφό η εξαγγελία νέων παραχωρήσεων προς την Τουρκία θα πρέπει να διασυνδέεται με συγκεκριμένη ανταπόδοση είτε αυτή αφορά την υλοποίηση του ενεργειακού μας προγράμματος είτε το περιοχόμενο της λύσης του Κυπριακού. Ειδικότερα θα μπορούσαμε να απαιτήσουμε όπως προηγουμένως η οριοθέτηση των ΑΟΖ Τουρκίας και Ενωμένων Κύπρου ώστε να μην υπάρχουν νέες τριβές στη μετά λύση περίοδο.

Ο κ. Πέτρος Ζαρούνας είναι διεθνολόγος.

Θέλει συναίνεση με Ενδιάμεσο ο Αναστασιάδης

Προϋπόθεση του Νικόλα Παπαδόπουλου είναι να μείνει η κυβέρνηση αμέτοχη στα της Δημοκρατικής Παράταξης

Της **ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ**

Πριν από τρεις περίπου μήνες, ο Νικόλας Παπαδόπουλος χαρακτήριζε αναξίопστο τον Νίκο Αναστασιάδη και καλούσε τους πολίτες να κουρέψουν την κυβέρνησή του. Στο ίδιο πλαίσιο και ο Νίκος Αναστασιάδης θέλοντας να αποδομήσει το προεκλογικό πρόγραμμα του ανθυποψηφίου του επεσήμανε πως τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια δεν λύνονται με τα λεφτά της μαμάς, κλιμακώνοντας την αντιπαράθεση μεταξύ των δύο μερών λίγες μόλις μέρες πριν από τις εκλογές. Τα πάντα ρει και ουδέν μένει, ωστόσο, στη διαλεκτική της πολιτικής, καθώς με το τέλος του προεκλογικού έχουν πέσει σημαντικά και οι αντιπαρεθετικοί τόνοι. Σε ποιο βαθμό όμως και για πόσο; Με το Κυπριακό που αποτελούσε το κύριο σημείο τριβής Αναστασιάδης-Ενδιάμεσου να βρίσκεται σε στασιμότητα, ο Νίκος Αναστασιάδης στρέφεται στην υλοποίηση όσων προεκλογικά υποσχέθηκε στην εσωτερική διακυβέρνηση. Για να το κάνει αυτό θα πρέπει να έχει τη στήριξη του ενδιάμεσου χώρου. Σε αυτό το πλαίσιο ανοίγει πλέον διάλογο με τα κόμματα του χώρου, ελπίζοντας σε κοινοβουλευτική στήριξη. Στο ΔΗΚΟ σημειώνουν πως είναι πρόθυμοι να στηρίξουν τις πολιτικές του Προέδρου δεδομένου ότι συμφωνούν, αλλά και με την προϋπόθεση ότι ο ίδιος θα μείνει αυτή τη φορά εκτός των εσωκομματικών ζητημάτων και ιδιαίτερα στο κεφάλαιο Δημοκρατική Παράταξη. Το αν ανοίγει ένα νέο κεφάλαιο συνεννόησης μετά τον άνευ προηγουμένου προεκλογικό πόλεμο θα διαφανεί το επόμενο διάστημα και δη στα πρώτα νομοσχέδια.

Κυπριακό στον πάγο

«Εμείς πείζουμε για επανέναρξη των συνομιλιών, οι υπόλοιποι σταμάτησαν να ασχολούνται» λένε κύκλοι στο Προεδρικό, παραδεχόμενοι πως το Κυπριακό βρίσκεται πλέον στάσιμο για το επόμενο διάστημα και αρνούνται ότι ο Νίκος Αναστασιάδης έχει σκληρύνει τη στάση του. Όπως σημειώνεται δεν είναι στις άμεσες προθέσεις των Ηνωμένων Εθνών να διορίσουν ειδικό απεσταλμένο για το Κυπριακό, ωστόσο, η βοήθος γενική γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών Ροζμάρη Ντι Κάρλο, ερχόμενη στην Κύπρο, θα προχωρήσει σε διερυντικές επαφές. Σημείο σύμφωνο με προεδρικούς κύκλους που επιβεβαιώνει πως οι τρίτοι αδιαφορούν. Στο ΔΗΚΟ επισημαίνουν πως όντως παρατηρείται στασιμότητα και σημαντικές διαφορές των δύο πλευρών που δεν φαίνεται να γεφυρώνονται. Σε αυτό ακριβώς το πλαίσιο επισημαίνουν πως δεν υπάρχει λόγος επιρρίψης ευθυνών στο κυβερνητικό στρατόπεδο, αν και διακριτικά και ευσχήμως θα υπογραμμί-

Χαμηλούς αντιπολιτευτικούς τόνους κρατάει ο Νικόλας, με τον περίγυρό του να επισημαίνει ότι, όπως και επί μνημονίου, θα συμπεριφερθεί με σοβαρότητα.

Με το Κυπριακό σε στασιμότητα, η κυβέρνηση επικεντρώνεται στο κεφάλαιο της εσωτερικής διακυβέρνησης.

ζουν «λανθασμένες» κινήσεις όπως η αποδοχή της πενταμερούς.

Με το Κυπριακό συνεπώς να βρίσκεται στάσιμο και τη συμπύκνωση ΔΗΣΥ-ΑΚΕΛ χάριν αυτού να παύει, ο Νίκος Αναστασιάδης στρέφει το βλέμμα του στα της εσωτερικής διακυβέρνησης, καθώς, όπως λένε κυβερνητικές πηγές, στόχος του είναι να υλοποιήσει τις προεκλογικές του υποσχέσεις και να παραδώσει ένα σύγχρονο κράτος. Καθόλου τυχαίες και οι πολύωρες συνεδρίες του Υπουργικού Συμβουλίου οι οποίες προηγήθηκαν, στις οποίες στόχος ήταν να διαφανεί πού βρίσκεται κάθε υπουργείο στον τομέα των μεταρρυθμίσεων και του εκσυγχρονισμού τους. Βασικός σκόπελος θεωρείται η γραφειοκρατία της δημόσιας υπηρεσίας, η οποία καθυστερεί την υλοποίηση ζητημάτων. Σε αυτό το πλαίσιο ο Νίκος Αναστασιάδης βάζει κάτω τέσσερις προτεραιότητες για τις οποίες χρειάζεται τη συμβολή των άλλων δυνάμεων ούτως να τις υλοποιήσει:

- Συνεργατισμός και μη εξυπηρετούμενα δάνεια.
- Μεταρρύθμιση της δημόσιας υπηρεσίας.
- Μεταρρύθμιση της τοπικής αυτοδιοίκησης.
- Υφυπουργείο Τουρισμού.

Σε ό,τι αφορά τον συνεργατισμό και τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια, ο Νίκος Αναστασιάδης επιχειρεί να ανοίξει γέφυρες με τις υπόλοιπες δυνάμεις και σε αυτό ακριβώς το

Η σχέση Νίκου Αναστασιάδη - Μάριου Καρογιάν αποτέλεσε και στο παρελθόν σημείο τριβής στις σχέσεις του Προέδρου με τον Νικόλα Παπαδόπουλο.

πλαίσιο έχει ήδη ζητήσει τις προτάσεις των ανθυποψηφίων του κατά τον προεκλογικό. Προτάσεις που ήδη μελετούν τα υπουργεία. Θα πρέπει πάντως να σημειωθεί πως σκέψη για να συζητήσει προεκλογικές θέσεις των κ.κ Παπαδόπουλου και Λιτλάκη γίνονταν και προεκλογικά, με τον Νίκο Αναστασιάδη να βλέπει θετικά κάποιες εξ αυτών. Καθόλου τυχαία και η εφαρμογή του φορέα για τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια. Μία κίνηση που εκτιμάται πως ο Νίκος Αναστασιάδης κτίζει το έδαφος ώστε εάν χρειαστεί, να έχει τη στήριξη των υπόλοιπων πολιτικών δυνάμεων εάν και εφόσον χρειαστεί στο ζήτημα του Συνεργατισμού.

Μεταρρύθμιση - Εσωτερικών

Και όσο κι αν η οικονομία είναι ένα ζήτημα που προβληματίζει και στόχο αποτελεί να επιλυθούν οι προκλήσεις το συντομότερο, στους κύριους στόχους της κυβέρνησης είναι και η μεταρρύθμιση του κράτους ξεκινώντας από τη δημόσια υπηρεσία και από την τοπική αυτοδιοίκηση. Ήδη για το θέμα των

μεταρρυθμίσεων τα υπουργεία έχουν ήδη ξεκινήσει δουλειά, με τον Νίκο Αναστασιάδη να βάζει χρονοδιάγραμμα για υλοποίηση ζητημάτων στους υπουργούς του. Ήδη όπως αναφέρουν κυβερνητικές πηγές γίνεται παράλληλα και σκέψη για αναδιάρθρωση υπηρεσιών σε υπουργεία. Σκέψεις γίνονται συγκεκριμένα για το Υπουργείο Εσωτερικών, καθώς πολλές υπηρεσίες, οι οποίες δεν έχουν σχέση με το εν λόγω υπουργείο υπάγονται σε αυτό, όπως το Ταμείο Θήρας, ενώ πολιτικές πηγές διερωτώνται για ποιο λόγο η Υπηρεσία Μετανάστευσης και υπάγεται στο εν λόγω υπουργείο και όχι στο Υπουργείο Δικαιοσύνης όπως σε άλλες χώρες. Αυτές οι σκέψεις δεν αποκλείεται να συνδεθούν με το ότι ο υπουργός Εσωτερικών Κωνσταντίνος Πετρίδης έχει υπό την ευθύνη του -από τον καιρό που ήταν υφυπουργός παρά το Πρόεδρο- την υλοποίηση της μεταρρύθμισης της δημόσιας υπηρεσίας. Μία απαλλαγή από «δευτερεύουσες» υπηρεσίες, ενδεχομένως να δώσει τον αναγκαίο χρόνο στον

υπουργό Εσωτερικών να κλείσει σύντομα το θέμα της μεταρρύθμισης της τοπικής αυτοδιοίκησης αλλά και της δημόσιας υπηρεσίας.

Ανοικτοί σε διάλογο

Μπορεί όμως το ΔΗΚΟ και δη ο Νικόλας Παπαδόπουλος να συμπελεύσει με την κυβέρνηση Αναστασιάδη, μετά και τη σύγκρουση που παρατηρήθηκε προεκλογικά; Η αλήθεια είναι πως ΔΗΚΟικά στελέχη σημειώνουν πως μετά και την ήττα των προεδρικών εκλογών, ο Νικόλας Παπαδόπουλος δεν έχει το δικαίωμα να κρίνει την διακυβέρνηση Αναστασιάδη κατά την προηγούμενη θητεία, καθώς αυτή κρίθηκε από την ίδια κοινωνία επανεκλεγώντας τον. Στο ΔΗΚΟ ξεκαθαρίζουν πως θα στηρίξουν τις πολιτικές του Νίκου Αναστασιάδη στην εσωτερική διακυβέρνηση νοούμενου βεβαίως ότι συμφωνούν, ξεκαθαρίζοντας πως ήταν και παραμένουν ανοικτοί σε διάλογο. Υπενθυμίζεται, άλλωστε, πως το 2014, όταν ξεκίνησε η μεγάλη κρίση Νίκου Αναστασιάδη-Νικόλα Παπαδόπουλου, ο ΔΗΚΟϊκός πρόεδρος, έστω κι αν προχώρησε σε αρκετές τροποποιήσεις, στήριξε νομοσχέδια και μνημονιακά προγράμματα. Αυτό όπως εκτιμάται θα γίνει και το επόμενο διάστημα εκεί που όπου συμφωνούν. ΔΗΚΟικά στελέχη σημειώνουν πως τουλάχιστον στο θέμα των μη εξυπηρετούμενων δανείων, ο Νίκος Αναστασιάδης υλοποίησε την προεκλογική πρόταση του Ενδιάμεσου για σύσταση φορέα. Πρόταση την οποία όπως κλείαζε προεκλογικά. Συνεπώς δεν τίθεται ζήτημα διαφωνίας τουλάχιστον σε αυτό το κομμάτι, όπως επίσης και για το Υπουργείο Τουρισμού. Κάποιες διαφωνίες παρατηρούνται στα νομοσχέδια μεταρρυθμίσεων και δημόσιας υπηρεσίας, χωρίς ωστόσο

Σε περιодείες ο Αναστασιάδης

Αίσθηση είχε προκαλέσει προεκλογικά όταν ο Νίκος Αναστασιάδης είχε αφήσει τις μακρόσυρτες ομιλίες και περιόδευσε σε όλες τις επαρχίες, βλέποντας κόσμο, ακούγοντας τα προβλήματα των πολιτών και εξαγγέλλοντας επενδυτικά έργα ανά περιοχή. Δύο μήνες μετά την εκλογή του ετοιμάζεται για νέα περιόδεία. Αυτή τη φορά για να διαπιστώσει πού βρίσκονται τα εν λόγω έργα. Από τις αρχές Μαΐου, μέχρι και τον Ιούλιο, ο Νίκος Αναστασιάδης θα επιβλέψει τα έργα τα οποία γίνονται σε Λάρνακα, Αμμόχωστο, Λεμεσό, Λευκωσία και Πάφο, σε μία προσπάθεια να πιέσει για γρήγορα αποτελέσματα.

να αποκλείουν την οποία τελική συναίνεση με κάποιες τροποποιήσεις.

Με προϋποθέσεις

Για την οποία συναίνεση των δύο μερών θεωρείται, έστω και σιωπηρά, χωρίς να τεθεί δημοσίως δεδομένο πως ο Νίκος Αναστασιάδης θα μείνει εκτός των οποίων εσωκομματικών ζητημάτων έχει να διευθετήσει το ΔΗΚΟ και κυρίως αμέτοχος γύρω από το κεφάλαιο που ονομάζεται Δημοκρατική Παράταξη. Στο ΔΗΚΟ θεωρούν δεδομένο πως προεκλογικά ο Νίκος Αναστασιάδης είχε ενθαρρύνει και υποστηρίξει την καρογιανική πλευρά να στραφεί εναντίον του Νικόλα Παπαδόπουλου. Με τις προεδρικές να έχουν περάσει, θεωρούν ως αυτονόητο ότι το κυβερνητικό στρατόπεδο θα κλείσει εν πολλοίς την πόρτα. Το αν ο Νίκος Αναστασιάδης κλείσει την πόρτα συνεργασίας στη Δημοκρατική Παράταξη είναι ένα ζήτημα που συζητείται. Αν και δημόσια, τόσο το προεδρικό όσο και στελέχη δεν παραδέχονται την οποία εμπλοκή, πολιτικού κύκλοι υπογραμμίζουν τις καλές σχέσεις Νίκου Αναστασιάδη και Μάριου Καρογιάν. Θα πρέπει να σημειωθεί πως ο υφυπουργός παρά το Πρόεδρο Βασίλης Πάλλας είχε παρευρεθεί σε συναντήσεις μεταξύ στελεχών για τη δημιουργία της κίνησης, αλλά δεν φαίνεται να εμπλέκεται επί του παρόντος στην όλη διαδικασία. Το ποιοι θα ηγούνται και θα αποτελούν την Δημοκρατική Παράταξη είναι ένα θέμα που θα ξεκαθαρίσει το επόμενο διάστημα και ιδιαίτερα μετά το εκλογικό συνέδριο του ΔΗΚΟ. Όπως αναφέρει και στο παρελθόν η «Κ» δεδομένο είναι ότι θα ηγηθεί του σχήματος ο Μάριος Καρογιάν, κάτι που θα αναβιώσει το τρίγωνο Αναστασιάδης-Καρογιάν-Νικόλα.

Πρώτα συνέδριο και μετά ευρωεκλογές στο ΔΗΚΟ

Οι υποψηφιότητες των ευρωεκλογών θα εξαρτηθούν και από το ποιοι θα αποτελέσουν τη νέα ηγεσία του κόμματος

Της **ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ**

Στοιχίωμα αποτελούν για το ΔΗΚΟ οι ευρωεκλογές του 2019, καθώς αποτελούν την πρώτη εκλογική αναμέτρηση μετά την ήττα των προεδρικών εκλογών. Ένα καλό αποτέλεσμα θα σιγήσει αναπόφευκτα τις οποίες φωνές αμφισβήτησης που προκλήθηκαν μετά το εκλογικό αποτέλεσμα και τις διαγραφές στελεχών. Το ζήτημα που τίθεται για τα στελέχη είναι η δημιουργία ενός εκλυστικού ψηφοδέλτιου που θα προσελκύσει κόσμο, καθώς, όπως λέγεται, οι ευρωεκλογές είναι οι πιο αδιάφορες εκλογές για τον ΔΗΚΟϊκό ψηφοφόρο. Οι ενδιαφερόμενοι, αναμένεται να ξεκαθαρίσουν αμέσως μετά το εκλογικό συνέδριο, καθώς στόχος είναι να ολοκληρωθεί το ψηφοδέλτιο το φθινόπωρο.

Θέλει η Αναστασία

Το όνομα που ακούγεται έντονα για τις ευρωεκλογές δεν είναι άλλο από αυτό της Αναστασίας Παπαδο-

Στοιχίωμα αποτελεί για τον Νικόλα Παπαδόπουλο ένα καλό ψηφοδέλτιο και συνεπώς ένα καλό αποτέλεσμα, καθώς θα σιγήσει τις φωνές αμφισβήτησης από την ήττα των προεδρικών.

πούλου. Αν και επισήμως ΔΗΚΟϊκά στελέχη επισημαίνουν πως είναι νωρίς, κύκλοι του περιγύρου της επισημαίνουν πως επιθυμεί να συμπληρωθεί στο ψηφοδέλτιο. Αναπόφευκτα η Αναστασία Παπαδόπουλου έχει το δικό της έρεισμα με τη εν γένει δραστηριοποίησή της και θα μπορέσει να αποτελέσει το αντίβαρο της Στέλλας Κυριακίδου

που θα βρίσκεται όπως όλα δείχνουν στο ψηφοδέλτιο του ΔΗΣΥ. Το ζήτημα που ενδεχομένως να τεθεί είναι ότι η ίδια αποτελεί ένα από τα πιο έμπιστα πρόσωπα του Νικόλα Παπαδόπουλου και το οποίο δούλεψε εντατικά στον προεκλογικό. Τυχόν απομάκρυνσή της ενδεχομένως να πλήξει τον ΔΗΚΟϊκό πρόεδρο στην προσπάθειά του να στή-

σει το κόμμα. Μαζί με την Αναστασία Παπαδοπούλου ακούγεται έντονα και το όνομα του Μάρκου Κυπριανού. Ένα τέτοιο σενάριο ευνοείται ιδιαίτερα από τον πέμπτο όροφο του ΔΗΚΟ και αυτό γιατί ο Μάρκος Κυπριανού εκφράζει το παλιό ΔΗΚΟ, φέρνοντας κοντά μεγάλη μερίδα των δυσареστημένων ΔΗΚΟϊκών στελεχών και ψηφοφόρων. Ο ανα-

πληρωτής πρόεδρος επί του παρόντος πάντως δεν φαίνεται να συναινεί σε ένα τέτοιο σενάριο. Δεδομένη θεωρείται και η υποψηφιότητα του νυν ευρωβουλευτή Κώστα Μαυρίδη, ενώ οι οποίοι άλλοι ενδιαφερόμενοι αναμένεται να προκύψουν μετά το εκλογικό συνέδριο.

Περιμένουν Μαυρίδη

Τα οποία σενάρια για καταρτισμό ψηφοδελτίου αναμένεται να αρχίσουν επίσημα μετά το εκλογικό συνέδριο του κόμματος. Ήδη για τη νέα ηγεσία άρχισαν να ακούγονται κάποια ονόματα, αλλά τα πλείστα αναμένεται να ξεκαθαρίσουν μετά και το καταστατικό συνέδριο της άλλης Κυριακής. Προς το παρόν ανοίξε πρώτος τα χαρτιά του ο Μάριος Μουσιούτσας για τη θέση του αναπληρωτή προέδρου. Ωστόσο, ο κ. Μουσιούτσας δεν θα είναι όπως όλα δείχνουν ο μόνος. Οι πλείστοι περιμένουν να λάβει την τελική απόφαση ο ευρωβουλευτής Κώστας Μαυρίδης, ο οποίος διεκδίκησε τη

θέση και το 2014. Προς το παρόν ο κ. Μαυρίδης δεν ανοίγει τα χαρτιά του, με κάποιους να λένε πως έχει θεωρηθεί και η υποψηφιότητα του νυν ευρωβουλευτή Κώστα Μαυρίδη, ενώ οι οποίοι άλλοι ενδιαφερόμενοι αναμένεται να προκύψουν μετά το εκλογικό συνέδριο.

Για τη θέση του αντιπροέδρου, προς το παρόν, έχει εκδηλώσει επίσημα ενδιαφέρον ο Αλέκος Τρυφωνίδης, αλλά ακούγεται και το όνομα των βολευτών Λάρνακας Χρίστου Ορφανίδη και Γιώργου Προκοπίου. Τη θέση του γενικού γραμματέα αναμένεται να διεκδικήσει ο εκπρόσωπος Τύπου Άθως Αντωνιάδης.

Ιδού η Ρόδος και κάθε απάντηση ευπρόσδεκτη κ. Ντόχερτι

Μας διαφεύδει

Με ανακοίνωσή της την Τρίτη 24 Απριλίου, η αμερικανική πρεσβεία διαφεύγει το κυριακάτικο δημοσίευμα της «Κ» με τίτλο «Αρνητική η Ντόχερτι σε επίσκεψη Αγγελίδη στην Ουάσινγκτον: «Αλλεργία» της αμερικανίδας πρέσβειρας στη Λευκωσία στην αμυντική συνεργασία Ηνωμένων Πολιτειών και Κύπρου». Έτσι η στήλη παραχωρείται σήμερα στον συνάδελφο Αποστόλη Ζουπανιώτη, ο οποίος υπογράφει το συγκεκριμένο ρεπορτάζ.

Στην πράξη

Εμείς καλωσορίζουμε ολόψυχα τη διάψευση και τη δήλωση από μέρους της αμερικανικής πρεσβείας και ιδιαίτερα την αναφορά ότι η πρέσβειρα Κάθλιν Ντόχερτι είναι «ένθερμος υποστηρικτής της ενίσχυσης των διμερών σχέσεων σε όλα τα επίπεδα». Αναμένουμε την επιβεβαίωση της διάψευσής μας, με διευθέτηση της επίσκεψης του ΥΠΑΜ Σάββα Αγγελίδη στην Ουάσινγκτον, καθώς και συνάντησης του ΥΠΕΞ Νίκου Χριστοδουλίδη με τον ΥΠΑΜ κ. Μάτις, υποστήριξη της πρέσβειρας στο νομοσχέδιο Στσίλινε για άρση του εμπάργκο και υπογραφή μνημονίου συνεργασίας ΗΠΑ-Κύπρου για χρησιμοποίηση της Κύπρου για απομάκρυνση αμερικανών υπηκόων από τον Λίβανο, όπως συνέβη και με ευρωπαϊκές και άλλες χώρες. Στην ανακοίνωση της πρεσβείας χαρακτηρίζεται ρεπορτάζ «ανακριβές και παραπλανητικό για τη θέση των ΗΠΑ και για τη σκληρή δουλειά της πρέσβειρας Kathleen Doherty για τη βελτίωση των σχέσεων μας στους τομείς της ασφάλειας και άμυνας» και σημειώνεται ότι «θα θέλαμε να είχαμε την ευκαιρία να απαντήσουμε σε αυτούς τους αναληθείς ισχυρισμούς, αλλά η εφημερίδα δεν επικοινωνήσε ούτε με την Πρεσβεία ούτε με το ΥΠΕΞ, όπως είναι η σωστή δημοσιογραφική πρακτική».

Η δική μας ανάλυση

Στην ανάλυσή μας την περασμένη Κυριακή σημειώναμε ότι «όταν τον Ιούλιο του 2014 ο βοηθός υφυπουργός Άμυνας Τζέιμς Τάουνσεντ - δύο μήνες μετά την επίσκεψη Μπλάντεν - έγινε ο πρώτος ανώτερος αξιωματούχος του Πενταγώνου που επισκέφθηκε ποτέ τη Λευκωσία, πολλοί ήλπιζαν ότι η αμυντική συνεργασία Κύπρου - ΗΠΑ θα θεσμοθετούνταν και θα επιταχυνόταν, καθώς στο τραπέζι έπεσαν πολλές και ενδιαφέρουσες ιδέες αμοιβαίου ενδιαφέροντος. Από αυτές υλοποιήθηκαν και έγιναν δημόσια γνωστές αυτές που αφορούσαν κοινές ασκήσεις έρευνας - διάσωσης, ενώ υπήρξε και συνεργασία σε θέμα-

Η επίσκεψη του βοηθού αναπληρωτή υπουργού Άμυνας των ΗΠΑ, Τόμας Γκόφους στη Λευκωσία παρουσιάστηκε από την πρεσβεία ως «συνάντηση γνωριμίας» (familiarization), ενώ στη Σλοβενία μίλησε σε εκδήλωση για την ισχυρή σχέση Σλοβενίας - ΗΠΑ, στη δε Αθήνα συμμετείχε μαζί με τον βοηθό υφυπουργό Τζόνθαν Κόεν στην 18η συνάντηση της Ελληνοαμερικανικής Επιτροπής Υψηλού Επιπέδου (HLCC). Και στις δύο περιπτώσεις με μεγάλη δημοσιότητα από αμερικανική πλευρά.

τα αντιμετώπισης της τρομοκρατίας, που έμεινε κρυφή. Οι ΗΠΑ για κάποιον λόγο - είτε λόγω κυπριακού, είτε για να μην δυσχεραστεί η Τουρκία - έδειξαν να αποφεύγουν να υπογράψουν συνεργασίες αμυντικής συνεργασίας με τη Λευκωσία και οι ανταλλαγές επαφών μεταξύ των δύο Υπουργείων Άμυνας πάγωσαν για σχεδόν τέσσερα χρόνια». Κι αυτό είναι αδιαμφισβήτητο γεγονός

Η μικρή λίστα

Στο φύλλο της 20ής Ιουλίου 2014 γράφαμε πως μετά την αναβίωση της Κύπρου ως «σημαντικού στρατηγικού εταίρου», καθώς η κυπριακή κυβέρνηση δεν ήταν σε θέση να παρουσιάσει ολοκληρωμένη ατζέντα θεμάτων και κυρίως συγκεκριμένα αιτήματα προς τις ΗΠΑ, ανάλογα αυτών που αρμόζουν σε «στρατηγικό εταίρο», δόθηκε αρχικά δόθηκε μία μικρή λίστα στον αντιπρόεδρο Μπλάντεν και στον σύμβουλό του για εθνικής ασφάλειας, Τζέικ Σάλιβαν, ακολούθησε συζήτηση με τον βοηθό Υφυπουργού Άμυνας Τζέιμς Τάουνσεντ και τη βοηθό υφ. Εξωτερικών Αμάντα Σλότ, κατά την επίσκεψή τους στην Κύπρο. Ο εμπλουτισμός του καταλόγου συνεχίστηκε μία εβδομάδα αργότερα στην

Ουάσινγκτον από τον ΚΕ Νίκο Χριστοδουλίδη. Στην «Κ» της 1ης Ιουνίου, με βάση τις πρώτες συζητήσεις που είχαν γίνει κατά την επίσκεψη Μπλάντεν, είχαμε περιγράψει το περιεχόμενο της «μικρής λίστας» της Κύπρου. «Για παράδειγμα, η ενεργειακή ασφάλεια αποτελεί καθοριστικό κομμάτι του κεφαλαίου της ενέργειας. Εδώ η Κύπρος βρίσκεται αντιμέτωπη με εμπόδια όπως, η έλλειψη επαρκών πόρων λόγω της οικονομικής κρίσης, αλλά και η απαγόρευση πώλησης, μεταφοράς και μεταποίησης αμερικανικού στρατιωτικού υλικού. Για τις ανάγκες της επιτήρησης και ασφάλειας των ενεργειακών εγκαταστάσεων κάποιες μίνιμουμ προϋποθέσεις αφορούν στον εκσυγχρονισμό των ραντάρ (και εδώ υπάρχει διάθεση για βοήθεια από το Ισραήλ, αν δοθεί πράσινο φως από την Ουάσινγκτον) καθώς και 2-3 ευέλικτα μικρά πολεμικά σκάφη (πυραυλάκατοι) οι οποίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν και για κοινές επιχειρήσεις για αντιμετώπιση της τρομοκρατίας και την αποτροπή της μεταφοράς απαγορευμένων όπλων». Μίλούσαμε ακόμη και για επισκέψεις στην Ουάσινγκτον των υπουργών Δικαιοσύνης και Άμυνας της Κύπρου.

4 χρόνια κομμάτια

Πέρασαν τέσσερα χρόνια και οι επισκέψεις αυτές δεν πραγματοποιήθηκαν. Η Κύπρος πήρε τα σκάφη ακτοφυλακής από το Ισραήλ όχι από τις ΗΠΑ, το αίτημα για προμήθεια συστημάτων «νυχτερινής όρασης» από τη Σλοβενία «πάγωσε» από αμερικανικό βέτο. Έγιναν ωστόσο κοινές ασκήσεις έρευνας - διάσωσης, προχώρησαν κοινές δράσεις για θέματα αντιμετώπισης τρομοκρατίας (όπως γράψαμε), που ευλόγως παρέμειναν μυστικές. Οι ΗΠΑ είπαν - πρόσφατα - ότι προσφέρονται να εκπαιδεύσουν αξιωματικούς της Ε.Φ., αλλά στο εγγύς παρελθόν, λόγω εμπάργκο του είχαν απορρίψει. Όσο για τις απόψεις της πρέσβειρας στο θέμα της άρσης του εμπάργκο, όπως εκφράστηκε σε πολλούς συνομιλητές της κατά την πρόσφατη επίσκεψή της στην Ουάσινγκτον, είναι πως η Κύπρος δεν χρειάζεται αμερικανικά όπλα, αφού προμηθεύεται από ευρωπαίους και το Ισραήλ. Είπε πως δεν θεωρούν πια ότι θα αγοράσει ρωσικά συστήματα, ενώ σε ομογενείς υποστήριξε ότι η άρση του εμπάργκο θα επιτρέψει στην Τουρκία να φέρει αμερικανικά όπλα στην Κύπρο (λες και δεν το κάνει).

Υποβάθμιση συνεργασίας

Είτε ισχύει στην πράξη είτε όχι, η όλη στάση της αμερικανικής πλευράς είναι αυτή της πολύ υποβαθμισμένης σχέσης στα αμυντικά ζητήματα, μεταξύ Κύπρου-ΗΠΑ. Αυτό αποδεικνύουν η απουσία επισκέψεως του Κύπριου ΥΠΑΜ και η μη συμπεριληψη του σε συναντήσεις με αμερικανούς επίσημους στην Κύπρο και το τετραετές κενό επισκέψεων αξιωματούχων του Πενταγώνου, από το 2014-2018. Επιπρόσθετα, ενώ η επίσκεψη Γκόφους προαναγγέλλθηκε από την αμερικανική πρεσβεία (μετά την αποκαλυψή της από την «Κ», δεν έγινε καμία δήλωση στο στην Κύπρο, ούτε εκδόθηκε ανακοίνωση της πρεσβείας μετά την ολοκλήρωσή της. Στην ανακοίνωση παρουσιάστηκε ως «συνάντηση γνωριμίας» (familiarization), ενώ στις άλλες χώρες που επισκέφθηκε, στη μεν Σλοβενία μίλησε σε εκδήλωση για την ισχυρή σχέση Σλοβενίας - ΗΠΑ, στη δε Αθήνα συμμετείχε μαζί με τον βοηθό υφυπουργό Τζόνθαν Κόεν στην 18η συνάντηση της Ελληνοαμερικανικής Επιτροπής Υψηλού Επιπέδου (HLCC). Και στις δύο περιπτώσεις με μεγάλη δημοσιότητα από αμερικανική πλευρά. Κάθε εξήγηση από μέρους της αμερικανικής πρεσβείας στη Λευκωσία ευπρόσδεκτη.

Περί δεοντολογίας

Εμείς δεν αμφισβητήσαμε καμία από τις προσάψεις της κ. Ντόχερτι. Εμείς παραθέσαμε συγκεκριμένα αδιάφευστα στοιχεία και γεγονότα και στην ανάλυσή μας καταλήξαμε στο συμπέρασμα ότι σ' αυτά η πρέσβειρα λειτουργεί αρνητικά. Πριν από ένα χρόνο καθίσαμε με τους αρμόδιους για θέματα Τύπου της πρεσβείας και συζητήσαμε πώς θα μπορούσε να βελτιωθεί η ενημέρωση των ανταποκριτών των κυπριακών μέσων στις ΗΠΑ, καθώς το Στέιτ Ντιπάρτμεντ ελάχιστα ανταποκρίνεται στα ερωτήματα που θέτουν. Ζήτησαμε ακόμη, στις επισκέψεις της πρέσβειρας στις ΗΠΑ, να συμπεριλαμβάνει στις επαφές της και τους ανταποκριτές των κυπριακών ΜΜΕ. Η κ. Ντόχερτι είδε πολλούς κατά την επίσκεψή της στην Ουάσινγκτον την περασμένη εβδομάδα, την κυπριακή πρεσβεία, παράγοντες του ελληνικού λόμπι και μέλη του Κογκρέσου. Όχι όμως τους ανταποκριτές. Εμείς κάναμε τη δουλειά μας χρησιμοποιώντας άλλες αξιόπιστες πηγές, αφού η πρέσβειρα μας συνομιλεί. Εννενημερικώς - μια που εγγράφηκε και θέμα αξιοπιστίας των κυπριακών ΜΜΕ - στην έκθεση για την κατάσταση του Τύπου Παγκοσμίως των «Δημοσιογράφων Χωρίς Σύνορα» - που κυκλοφόρησε την Τετάρτη - η Κύπρος είναι 25η και οι ΗΠΑ 45ε.

Γράφει Ο ΙΑΝΟΣ

ΑΜΕΡΩΤΑ / Γράφει ο ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

Πρώτα η Λευκωσία

Τα τελευταία σαράντα τέσσερα χρόνια από τα 58 της Κυπριακής Δημοκρατίας διαχειριζόμαστε τη μισή μας πατρίδα. Το δικαίο της ανάγκης, που ήμασταν και είμαστε υποχρεωμένοι να λειτουργούμε βάσει αυτού, επέφερε και φέρνει ακόμα και σήμερα πολλές στρεβλώσεις. Όχι μόνο στο πώς λειτουργούμε ως χώρα, αλλά και στο πώς διαχειριζόμαστε τον πλούτο της πατρίδας μας.

Χωρίς διαφανείς διαδικασίες, με τις εκσάσεις αποφάσεις να άγονται και να φέρονται είτε από κοινοπονηριά είτε από τις διακηρύξεις ή τις πολιτικές που ήθελε η κάθε κυβέρνηση, και όχι μόνο, να προωθώσε. Αποτέλεσμα, η έλλειψη ενός συνολικού, στρατηγικού και ολοκληρωμένου σχεδιασμού για το τι θέλουμε να κάνουμε στη χώρα μας, στη μισή έστω. Η έλλειψη αυτή δίνει τη δυνατότητα σε ανθρώπους με εκτελεστική εξουσία να αιτούνται μέχρι και να απαιτούν διάφορες αναπτύξεις. Αναπτύξεις που μπορούν να συνάδουν ή και να μη συνάδουν με τον περιβάλλοντα χώρο. Λόγω ακριβώς της έλλειψης αυτού του συνολικού σχεδιασμού, οι υπηρεσίες του κράτους είναι πολύ πιο ευάλωτες στα αιτήματα ή στις απαιτήσεις που ανέφερα πιο πάνω. Το αποτέλεσμα το βλέπουμε γύρω μας. Μια ανάπτυξη, άναρχη σε πολλά σημεία, μια χώρα διάσπαρτη σε όλο το νησί, στο μισό εννοώ, με έλλειψη βασικών υποδομών και συγκοινωνίας. Αυτό είναι και το κυριότερο πρόβλημα. Η έλλειψη υποδομών. Γιατί, πιστεύω πως όσες ζωές άλλαξαν χωρίς διαφανείς διαδικασίες άλλαξαν.

Αυτή την έλλειψη σχεδιασμού ήταν που προσπαθεί να εκμεταλλευτεί και ο πρόεδρος της Βουλής και ειςπνεύσει την ανάπτυξη του κτιρίου, και του θεσμού, κάπου μεταξύ Λατινών και Βιομηχανικής Περιοχής Στρόβολου. Η δήλωση ή η σκέψη αυτή ενεργοποιεί, ευτυχώς, τις κεραιές και τα αντανακλαστικά όλων των οργανωμένων και μη, θεσμών της Λευκωσίας. Δήμος Λευκωσίας, ΕΒΕ, ΟΕΒ, εμείς οι βουλευτές αντιδράσαμε και προσπαθούμε να βάσουμε το ζήτημα σε σωστές, ορθολογιστικές βάσεις. Προσωπικά αυτό που λέω είναι πως οι θεσμοί που σέβονται τον εαυτό τους, έχουν και το σπίτι που τους αναδεικνύει. Προσθέτω, στη συνέχεια, πως κάθε χώρα που σέβεται τον εαυτό της, έχει τα κτίρια και τους θεσμούς που αναδεικνύουν τη χώρα και τον πολιτισμό τους, στο ιστορικό κέντρο ή στον πυρήνα της πρωτεύουσάς τους. Αλλά για να είμαστε δίκαιοι και σωστοί, αυτό από μόνο του δεν αρκεί. Οι δηλώσεις - συνθήματα δεν βρίσκουν απήχηση ή ακροατήριο για πολύ καιρό. Αν οι βασικές αυτές υπηρεσίες δεν συνδεθούν μεταξύ τους, αν δεν στήσουμε τις βασικές υποδομές για να υπάρχουν και να γίνουνται συνέργειες μεταξύ των θεσμών και αυτών που προσφέρουν, οι φωνές που θα αποζητούν και θα επιζητούν την αποκέντρωση αυτών των υπηρεσιών θα αυξάνονται.

Το εύλογο ερώτημα που προκύπτει συνήθως σε αυτό το σημείο είναι αν υπάρχουν λύσεις. Ή αν πέραν της διαπίστωσης μπορούμε να προχωρήσουμε σε εισηγήσεις που θα υποβοηθούν την προσπάθεια

αντιμετώπισης αυτών των ζητημάτων. Και η αλήθεια είναι πως όσοι υπηρεσίες του κράτους μας είναι κατακερματισμένες, και πολλές φορές ή οι αποφάσεις ή οι τακτικές μιας υπηρεσίας συγκροτούνται με τις επιδιώξεις μιας άλλης κρατικής υπηρεσίας θα βρίσκουμε πάντα τη προστά αρετούς που θα θελήσουν να αξιοποιήσουν αυτόν τον κατακερματισμό. Είπαμε, αλήθεια είναι πως όσο οι ηγεσίες των (πολλών) δήμων της πρωτεύουσας συγκρούονται για να κερδίσουν σε μια μόνιμη ανταγωνιστική κούρα, δεν θα αναβαθμιζόμαστε αλλά θα υποβαθμιζόμαστε. Ιδανικά, θα έπρεπε να θέλαμε όλοι μας την οριζοντιοποίηση των υπηρεσιών του κράτους μας μέσω ενός υπουργείου ή έστω Υφυπουργείου Ανάπτυξης και τη μεταρρύθμιση στην τοπική αυτοδιοίκηση που θα προνοούσε, στη Λευκωσία, τη δημιουργία ενός μητροπολιτικού δήμου, μέσω της συνένωσης των δεκά που έχουμε σήμερα.

Προσγειωμένοι στην πραγματικότητα, και αναλογιζόμενοι τις εφικτές λύσεις που πάντα αυτές πρέπει να ψάχνουμε χρειάζομαστε σήμερα στη Λευκωσία μια μη κυβερνητική οργάνωση, στα πρότυπα του London First, που θα εφαρμόσει τον σχεδιασμό για την πρωτεύουσα, θα αναπροσαρμόζει συνεχώς τους στόχους, θα κατατάσσει με ορθολογισμό τις προτεραιότητες και θα λειτουργεί μακριά, πέραν και πάνω από τη γραφειοκρατία που μας σκοτώνει σήμερα. Εφικτό και ευέλικτο.

Βουλευτής ΔΗΣΥ Λευκωσίας
twitter: @dmdemetriou

ΒΟΛΕΣ / Γράφει ο ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΠΑΡΗΣ

Θεία και ανθρώπινη δική

Ιατροδικαστές, δικηγόροι, ποινικοί, ψυχολόγοι, κοινωνιολόγοι, δημοσιογράφοι, καφενόβιοι και όλοι οι ανεύθυνοι υπεύθυνοι πολίτες, προβληματίστηκαν, παιδεύτηκαν, έβαλαν κάτω την φαντασία τους και έβγαλαν πορίσματα για τη διπλή συγερή δολοφονία στον Στρόβολο, δύο ευνομήτων πολιτών. Η Αστυνομία έπετα από μία βδομάδα παράξενης σιωπής και ύποπτων φωτογραφικών διαρροών από άγνωστες πηγές, βρήκε την άκρη, για το πρωτοφανές έγκλημα. Τώρα αν όλα αυτά είναι αλήθεια ή όχι, αν είναι σωστά ή λανθασμένα, σίγουρα θα τα κρίνει σε πρώτο επίπεδο το δικαστήριο και σε δεύτερο επίπεδο θα έλθει η θεία δική, για να δικαιώσει τα θύματα και να τιμωρήσει τους ενόχους. Καθοριστικό σημείο αποτελεί ο χρόνος, ο οποίος δεν περιορίζεται από ανθρώπινες σκοπιμότητες ή ανθρώπινες μικρότητες.

Πριν από μερικά χρόνια, είχαμε την τραγική ιστορία της αθώωσης νεαρού φοιτητή, ο οποίος ήταν ύποπτος για το φόνο μιας ηλικιωμένης. Ωστόσο, λίγους μήνες αργότερα, ο άνθρωπος βρήκε φρικτό θάνατο σε δυστύχημα και όλοι εκ των υστέρων έκαναν λόγο για θεία δική. Οι παπούδες και οι προπαπούδες μας, έλεγαν απίστευτες ιστορίες με την τύχη τοκογλύφων, κλεφτών και άλλων απατεώνων, οι οποίοι λυμαινόταν τους φτωχούς και πενσιμένους γεωργούς. Τα ίδια λένε και όλοι οι φιλοσοφούντες «μετ' ευτελείας και όχι μαλακίας» οι οποίοι παρατηρούν ότι κάθε παρεκτροπή από τη φυσική πο-

ρεία των πραγμάτων, φέρνει αργά ή γρήγορα, την εκδίκηση της φύσης. Από τα πιο απλά, που έχουν να κάνουν με τη μόλυνση των πόλεων και της υπαίθρου, μέχρι τις ανθρώπινες παρεκτροπές, οι οποίες πληρώνονται με σκληρό τρόπο. Αλλά και οι θεολόγοι, λένε απλώς ό,τι είναι φυσικό είναι και ορθόδοξο και ότι δημιουργήθηκε από τον Θεό είναι «καλό λίαν».

Από εκεί και πέρα, από την εποχή της εξέγερσης του Αδάμ και της Εύας κατά του Θεού και της πρώτης αδελφοκτονίας του Άβελ από τον Κάιν, μέχρι και σήμερα, ο άνθρωπος παλεύει ανάμεσα στο καλό και το κακό και πορεύεται ανάμεσα στο ορμέφυτο και την συνειδητό του. Σε αυτή την πορεία, εμφανίστηκαν τα πολιτικά συστήματα, επινοήθηκαν νόμοι και κανονισμοί, λειτούργησαν κοινωνίες ανθρώπων, με στόχο πάντα ο άνθρωπος να ζει ως λογικό πλάσμα και όχι ως άγριο ζώο. Και ευτυχώς ή δυστυχώς ο άνθρωπος είναι το πιο αδύναμο ζώο στη γη, με την ισχυρότερη δύναμη που είναι ο λόγος, άρα και η λογική.

Το γεγονός αυτό από μόνο του, πρέπει να προκαλέσει προβληματισμό, όχι μόνο στον χώρο της Αστυνομίας, αλλά και στον χώρο των κυβερνήσεων.

Το υιοθετημένο παιδάκι του τραγικού ζεύγους και οι συγγενείς του, όλες αυτές τις μέρες, βρέθηκαν στο στόχαστρο και στη φαντασία των πολιτών, ελλείψει επίσημης ενημέρωσης από την Αστυνομία και των ύποπτων διαρροών και σεναρίων, κυρίως στο αχαλίνωτο και ασύδοτο πολλές φορές διαδίκτυο. Το γεγονός αυτό από μόνο του, πρέπει να προκαλέσει προβληματισμό, όχι μόνο στον χώρο της Αστυνομίας, αλλά και στον χώρο των κυβερνήσεων. Σε αυτή την περίπτωση ήταν ένας διπλός φόνος και οι αντιδράσεις των πολιτών περιορίστηκαν σε επίπεδο κουτσομπολιού. Τι θα γίνει αύριο, αν ένας φόνος αφορά πολιτικό ή στρατιωτικό πρόσωπο και αρχίσουν οι ειδικότητες, οι οποίες μπορούν να δημιουργήσουν ένα όχλο, ο οποίος δεν θα ελέγχεται.

Μόνο να θυμηθεί κανείς τις πρώτες δηλώσεις πατριωτών πολιτών, όταν δολοφονήθηκε ο Άντης Χατζηκωστής, περί μυστικών υπηρεσιών της Τουρκίας και τι αναφέρθηκε δημοσίως όταν κατέπεσε το ελικόπτερο του αρχηγού της Εθνικής Φρουράς Ευάγγελου Φλωράκη. Στη Βρετανία, το πρώτο πράγμα που μαθαίνουν οι υπουργοί, όταν αναλάβουν χαρτοφυλάκιο, είναι σε περίπτωση κρίσης, περίπτωση μιας τραγωδίας, να σκεφτούν πρώτα τι θα πουν στα Μέσα Ενημέρωσης, δηλαδή πώς θα κατευθύνουν τους πολίτες και μετά να λάβουν αποφάσεις για αντιμετώπιση της κρίσης. Η ιστορία της τραγωδίας του Στρόβολου κατάδειξε την έλλειψη επικοινωνιακής πολιτικής και επιβεβαίωσε ότι μόλις πορεύομαστε για ακόμη μία φορά στα κουτούρια.

ΔΙΕΛΚΥΣΤΙΝΑΔΑ / Της ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΟΥ

Δημοσιογραφία από την αρχή

«Τον Όργουελ τον φόβιζαν οι άνθρωποι που θα απαγόρευαν τα βιβλία. Το Χάξεϊ τον φόβιζε το γεγονός ότι δεν θα υπήρχε λόγος να απαγορευτεί ένα βιβλίο γιατί δεν θα βρισκόταν άνθρωπος πρόθυμος να διαβάσει. Ο Όργουελ φοβόταν εκείνους που θα μας στερούσαν την πληροφόρηση. Ο Χάξεϊ φοβόταν εκείνους που θα μας υπερίπληροφορούσαν τόσο ώστε να καταντήσουμε πλάσματα παθητικά και εγωιστικά. Ο Όργουελ φοβόταν ότι η αλήθεια θα φυλασσόταν μυστικά. Ο Χάξεϊ φοβόταν ότι η αλήθεια θα πνιγόταν σε έναν ωκεανό σύγχυσης. Ο Όργουελ φοβόταν ότι θα μας καταστρέψουν αυτά που μισούμε. Ο Χάξεϊ φοβόταν ότι θα μας καταστρέψουν αυτά που αγαπάμε», ανέλυε ο Νιλ Πόστμαν στο βιβλίο του «Διασκέδαση μέχρι θανάτου», σε μία προσπάθεια να αποδείξει πως οι δύο συγγραφείς δεν είχαν την ίδια θεώρηση και συνεπώς την ίδια προφητεία για την κοινωνία.

Το τι ισχύει για την κοινωνία και την πληροφόρηση είναι ένα ζήτημα ανοικτό και που θα πρέπει να μελετηθεί κάποια στιγμή. Το σίγουρο είναι πως αυτά τη στιγμή και η διοχέτευση της πληροφόρησης αλλά και η δημοσιογραφία ευρύτερα είναι ένα άλλο κεφάλαιο που πληγώνει και πρέπει να συζητηθεί με ειλικρίνεια και εντιμότητα.

Τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, τόσο διεθνώς όσο και στην Κύπρο, βρίσκονται μαζί με το πολιτικό σύστημα στο στόχαστρο και αυτό καθόλου τυχαία. Ενδεικτικό πως όταν ο Ανδρέας Βγενόπουλος ήρθε στην Κύπρο δεν είναι μόνο τα πολιτικά κόμματα και η κυβέρνηση που του έστησαν κόκκινα χαλιά. Το έκαναν και τα ΜΜΕ. Λίγο το επικοινωνιακό χάρισμα του κ. Βγενόπουλου, λίγο τα αποκλειστικά που μοίραζε στους οικονομικούς συντάκτες και κατά πολύ οι οικονομικές σχέσεις εξάρτησης των μέσων με τις τράπεζες, έκαναν τα ΜΜΕ να μη λήσουν ή να μην μπορούν να δουν το δάσος που καιγόταν. Έκαναν λόγο λοιπόν για το νέο πουλέν των οικονομικών κύκλων, δημιουργώντας την εντύπωση στην κοινωνία πως θα έριχνε χρήμα στην Κύπρο μέσω επενδύσεων. Μόνο εκ των υστέρων και εκ του ασφαλούς άρchiσαν να τον πυροβολούν και να φτάνουν στο άλλο άκρο επιρριπτοντάς του όλα τα κακά που οδήγησαν στην οικονομική κρίση.

Δημοσιογραφία των δημοσίων σχέσεων, παρά διερευνητική με αντικειμενική παρουσίαση των γεγονότων. Δημοσιογραφία για την οποία δεν είμαστε και δεν πρέπει να είμαστε περήφανοι. Δεν είναι όμως μόνο στο οικονομικό ρεπορτάζ το πρόβλημα. Προβλήματα και δυσκολίες προκύπτουν και στο κοιμητικό ρεπορτάζ. Όσοι δημοσιογράφοι δεν μένουν στην επίσημη γραμμή του κόμματος και στο τι βγάζουν προς τα έξω τα γραφεία Τύπου του κόμματος δέχονται άλλοτε ευγενικές παραινήσεις, άλλοτε επιπλήξεις, άλλοτε δημόσιες διαψεύσεις σε μία προσπάθεια είτε να τους φμώσουν είτε να τους φέρουν στον «σωστό» δρόμο.

Σε αυτό ακριβώς το πλαίσιο της γενικότερης απαξίωσης, τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης βρέθηκαν στο στόχαστρο με το πρόσφατο διπλό φωνικό. Μέχρι και τη στιγμή που γράφεται η στήλη, δεν έχει ακόμη διαλευκανθεί πλήρως η υπόθεση. Μία υπόθεση που εγείρει ερωτήματα και εντείνει υποψίες για το τι ακριβώς συμβαίνει. Η πλήρης ανατροπή των αρχικών πληροφοριών έδωσε σε πολλούς την ευκαιρία να επικρίνουν και να απαξιώσουν ακόμη περισσότερο το έργο των δημοσιογράφων. Όσο όμως κι αν οι δημοσιογράφοι ελέγχονται και θα επικρίνονται για το τι δημοσιεύουν, σημαντικό είναι να καταγραφεί πως τα όσα δημοσιοποιήθηκαν δεν είναι αποτέλεσμα της ζωής φαντασίας των δημοσιογράφων, αλλά πηγής πληροφόρησης, από όσους είχαν άμεση εμπλοκή με το ζήτημα. Και αυτοί θα πρέπει να λογοδοτήσουν και έχουν μερίδιο ευθύνης στα όσα καταλήγουν. Μόλις όμως κοπάσει ο θόρυβος της όλης υπόθεσης, θα πρέπει να γίνει μία σοβαρή συζήτηση για τον ρόλο των Μέσων στη νέα εποχή. Οι δημοσιογράφοι είναι σίγουρα άνθρωποι με προσωπικά πάθη, έχουν την ανάγκη αναγνώρισης και εν πολλοίς το ελάττωμα της ματαιοδοξίας. Τα ΜΜΕ κάνουν πολλές φορές εκπτώσεις για επιβίωση, πέφτουν σε κακοποιίες, όμως έχουν μία σημαντική αποστολή που θα πρέπει να διαφυλαχθεί και στην οποία θα πρέπει να συνεχίζουν να ανταποκρίνονται: στο να παρουσιάζουν στους πολίτες την αλήθεια. Μία αλήθεια για την οποία πολλές φορές ρισκάρουν και την προσωπική τους ελευθερία. Αυτή τη δημοσιογραφία θέλουμε και γι' αυτή τη δημοσιογραφία θα πρέπει να πολεμήσουμε, τόσο ως λειτουργοί των μέσων αλλά και ως κοινωνία γενικότερα. Γιατί η αλήθεια σίγουρα δεν πρέπει να πνίγεται σε ένα ωκεανό σύγχυσης, αλλά ούτε και να φυλάγεται μυστικά.

economidom@kathimerini.com.cy

Νέο θεματικό πάρκο στη Μαλαισία...

ΕΝ ΚΑΜΙΝΩ / Του ΜΙΧΑΗΛ ΤΣΙΚΑΛΑ

Ο αγωγός του ΑΚΕΛ με τον ρεαλισμό

«Ο πιο απλός και σίγουρος τρόπος για να επιτευχθούν, ο στόχος των Τουρκοκυπρίων για μερίδιο από την εκμετάλλευση φυσικού αερίου, από τη μια, αλλά και ο ρόλος που επιδιώκει η Τουρκία στον ενεργειακό χάρτη της περιοχής, από την άλλη, είναι η λύση του Κυπριακού. Ως ΑΚΕΛ, είμαστε έτοιμοι, με τη λύση του Κυπριακού, να στηρίξουμε έναρξη των συζητήσεων με την Τουρκία για την κατασκευή αγωγού, τόσο για δική της χρήση όσο και για διοχέτευση φυσικού αερίου προς την Ευρώπη».

Ο καθοριστικός παράγοντας για τη λήψη απόφασης θα είναι τα οικονομικά δεδομένα της πρότασης. Αυτά δήλωσε ο Άντρος Κυπριανός προς το διπλωματικό Σώμα μέσα στην εβδομάδα. Είναι δεδομένο πως το ΑΚΕΛ έχει στηρίξει την όλη διαδικασία με το Κυπριακό, πέραν των διαφωνιών που υπήρχαν και θα υπάρχουν με τον Αναστασιάδη τόσο σε μια σειρά χειρισμών όσο και αναγνώσεων των αποτελεσμάτων. Επίσης, είναι δεδομένο πως το ΑΚΕΛ θέλει λύση, που φτάνει στο σημείο να θεωρεί προδοσία μια λύση που θα έχει τη μορφή δύο κρατών. Οστόσο, εφόσον μέχρι σήμερα όποτε χρειάστηκε πρότασε τη λογική, γιατί καταφεύγει στο παράλογο, στο μη ρεαλιστικό, του να εμπλέξει την Τουρκία στο ζήτημα με το κυπριακό φυσικό αέριο; Που έφτασε ως εκεί, με ένα ακόμη βήμα στο ενδιάμεσο. Την αναγωγή του θέματος ως ένα εξ εκείνων που μπορούν ή πρέπει να συζητηθούν στο πλαίσιο του Κυπριακού. Δεν εμποδίζει τώρα κανένας την Τουρκία να πει ότι στην Κύπρο ανοίξε η συζήτηση για το φυσικό αέριο άρα ορίστε, συζητήστε το να τελειώνουμε, όταν μέχρι σήμερα ήταν εντελώς διαφορετικά όλα τα μηνύματα που στέλναμε.

Τη στιγμή μάλιστα που αναγνωρίζεται από όλους

πως δεν μπορεί να μπει αυτό το θέμα μπροστά και να καλύψει όλα τα υπόλοιπα του Κυπριακού, οπότε και φέρνοντάς το και προσδοκώντας να βρεθεί συνολικότερη λύση για όλα είναι σαν να βάζουμε το κάρφο πριν από το αλγό. Η εξισορρόπηση, αν μπορεί να ειπωθεί αυτό, πως γίνεται; Με απαλλαγή από τις εγγυήσεις και τα επεμβατικά δικαιώματα; Να της δώσουμε και παραπάνω δηλαδή για να μας απαλλάξει από όσα έτσι κι αλλιώς πρέπει να απαλλαγεί, χωρίς ανταλλάγματα, η Κύπρος. Είναι δεδομένο πως μέχρι σήμερα δεν έχει βρεθεί λύση στο Κυπριακό λόγω και της Τουρκίας αλλά και δικών μας λαθών, αλλά τώρα και θα πρέπει να δώσουμε ώθηση και να τη συμπεριλάβουμε στο φυσικό αέριο;

Για να δείξει καλή θέληση, αν τη δείξει κι αν την κρατήσει. Να κάνουμε βήματα πίσω στα όσα λέγαμε και πράτταμε, όταν λένε όλες οι αναλύσεις πως τυχόν συνδιαχείριση θα είναι κόλαφος και για την Κύπρο και για την Ε.Ε. Ρωτήσαμε για παράδειγμα αν είναι σύμφωνη η Ένωση με μια προοπτική ενεργειακής εξάρτησης, αν και εφόσον τα κοινά στοιχεία είναι τέτοια, από την Τουρκία; Πώς να δώσουμε στον Ερντογάν την κά-

νουλα στο χέρι αλλά και το δικαίωμα να τη γυρίζει κατά το δοκούν για να μας εκβιάζει και την ίδια ώρα να πούμε στην Ευρώπη πως η Τουρκία μπορεί να την εκβιάζει κι αυτή αν τα συμφωνηθέντα δεν τηρηθούν; Είναι δύσκολη τοποθέτηση αυτή εκ μέρους του ΑΚΕΛ και προσωπικά δεν την καταλαβαίνω. Δεν κατανοώ το γιατί θα πρέπει να παραχωρήσουμε δικαιώματα που καμία σχέση δεν είχαν μέχρι σήμερα με το Κυπριακό αλλά ούτε και με την Τουρκία. Και προχωράμε τελικά στο να «αγοράσουμε» αυτό που θέλει η Τουρκία. Τη λύση του Κυπριακού.

tsikalasm@kathimerini.com.cy

ΣΥΝΙΣΤΩΣΕΣ / Του ΤΑΣΟΥ ΤΡΥΦΩΝΟΣ

Της Κορέας...

Η φράση «της Κορέας» σήμαινε μέχρι πρόσφατα μια μεγάλη αναταραχή ή καταστροφή. Φαίνεται ότι μετά την κατάρρευση της Σοβιετικής ένωσης και του τείχους του Βερολίνου, είμαστε μάρτυρες ακόμα μιας κοσμοϊστορικής αλλαγής που δεν θα περιμέναμε μέχρι μόλις την προηγούμενη εβδομάδα. Αν θυμάστε καλά μόλις πριν από μερικούς μήνες ο πλανήτης παρακολουθούσε έντρομος την κόντρα του Κιμ Γιονγκ Ουν με τον Ντόναλντ Τραμπ ενώ ο πρώτος για πρώτη φορά απειλούσε να πλήξει τις ΗΠΑ στο έδαφος τους με τους νέους βαλλιστικούς του πυραύλους μεγάλου βεληνεκούς. Ο πόλεμος της Κορέας μεταξύ του 1950 με το 1953 ήταν η πρώτη μεταπολεμική ένοπλη σύγκρουση. Ήταν το πρώτο πεδίο όπου αναμετρήθηκαν τα δύο γεωπολιτικά συστήματα που αναδείχθηκαν σε κυρίαρχους πόλους μετά την κατάρρευση της ναζιστικής Γερμανίας. Οι Αμερικανοί και οι δυτικοί τους σύμμαχοι αντιστάθηκαν σφόδρα στην αιφνιδιαστική επίθεση της Πιονγιάνγκ στη Σεούλ. Ο νικητής και κατακτητής της Ιαπωνίας Ντάγκλας Μακάρθουρ ανέλαβε την διοίκηση των αμερικανικών δυνάμεων στη χερσόνησο και αποπέμφθηκε από τον Χάρρυ Τρούμαν όταν επέμενε να χρησιμοποιήσει την πυρηνική βόμβα εναντίον των Κινέζων όταν αυτοί επενέβησαν στον πόλεμο υπέρ της Βορείου Κορέας. Ο πόλεμος δεν τελείωσε ποτέ επίσημα γι' αυτό και μέχρι πριν από μόλις δύο ημέρες θεωρητικά οι δύο χώρες ήταν σε κατάσταση εκκεντρίας και ο 38ος παράλληλος ήταν το σημείο που χώριζε τις δύο χώρες με το ίδιο έθνος που ενώ βρίσκονται στην ίδια χερσόνησο βρίσκονται σε δύο διαφορετικούς κόσμους. Μέχρι προχτές ... το τονίζω για να το κατανοήσουμε.

Τελικά ήταν τόσο απλό; Είναι η αρχή μιας νέας ιστορίας; Έγραψε στο βιβλίο επισκεπτόντας τις διάσκεψης ο Κιμ Γιονγκ Ουν. Αυτά βλέπουμε και απορούμε ... είναι δυνατόν στην Κορέα να έγιναν τόσο μεγάλα βήματα προς την κατεύθυνση της ειρήνης μέσα σε λίγο χρονικό διάστημα και στην Κύπρο ακόμα να περιμένουμε; Εάν ένας παράφρονος όπως παρουσιαζόταν ο Βορειοκορεάτης ηγέτης μέχρι προχτές κατάφερε να συμφωνήσει για ειρήνη, στην Κύπρο δεν μπορούμε να ελπίζουμε; Σίγουρα εάν τελικά αποδειχθεί ότι αυτές οι κοσμοϊστορικές αλλαγές στην κορεατική χερσόνησο έχουν σταθερή βάση δεν είναι ένα «πυροτέχνημα», το διεθνές κλίμα όσον αφορά στην επίλυση μακροχρόνιων προβλημάτων θα αλλάξει εντυπωσιακά προς το θετικό. Θα πρέπει ο Πρόεδρος Αναστασιάδης και ο Τ/κ ηγέτης Ακιντζί να εκμεταλλευτούν αυτό το momentum και να προχωρήσουν πέρα από τα εθιμοτυπικά δείπνα. Φυσικά το πρόβλημα δεν είναι ο Μουσταφά Ακιντζί αλλά η Άγκυρα αλλά και πάλι μετά τα θετικά νέα από την Κορέα όλα είναι πιθανά.

Είναι δυνατόν το Κυπριακό να παραμένει το μακροβιότερο πολιτικό πρόβλημα διεθνώς και να παρακολουθούμε όλες αυτές τις κοσμοϊστορικές αλλαγές και σε εμάς να μην αλλάξει τίποτα. Ελπίζω να γίνει σύντομα «της Κορέας...» (με την πρόσφατη θετική έννοια) και σ' εμάς.

Υ.Γ. Τώρα όλοι αυτοί που παρότρυναν τον Κιμ «να το πατήσει» στα σόσιαλ μίντια τι θα απογίνουν;

trifonost@sppmedia.com

Είναι αναπόφευκτο ένα τέτοιο φωνικό όπως αυτό που διαπράχθηκε στον Στρόβολο να πυροδοτήσει την παράνοια που χαρακτηρίζει τη μικρή μας κοινωνία και να την εξωθήσει στη δημιουργία σεναρίων επιστημονικής και ... άλλης φαντασίας. Το τι γράφτηκε, λέχθηκε και διαμοιράστηκε στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης απλώς έρχεται να επιβεβαιώσει αυτό που ανέκαθεν ήταν ένα πραγματικό γεγονός. Ότι στο βάθος παραμένουμε μια επαρχία και υπηρετούμε πιστά όλους τους άγραφους νόμους που διέπουν μια κλειστή έως κλειστοφοβική κοινωνία. Όπου κι αν πάγαινα αυτές τις μέρες, από το Βενζινάδικο μέχρι τον φούρνο της γειτονιάς συναντούσα «ειδικούς αναλυτές» του διπλού φωνικού. Όλοι επιδιόταναν σε ντετεκτιβικές αναλύσεις, έβγαζαν τα δικά τους ιατροδικαστικά συμπεράσματα, έθεταν

τα δικά τους ανακριτικά ερωτήματα και έβγαζαν τη δική τους ετυμολογία βάση της δικής τους αυτοψίας/νεκropsίας και ... υπερψίας. Το τι άκουσαν τα αφτιά μου και υποθέτω και τα δικά σας, αναμφισβήτητα χρήζει κοινωνιολογικής, ψυχολογικής και άλλων ειδικοτήτων ανάλυσης, αλλά από την άλλη δεν αποτελεί κάτι πρωτόγνωρο. Σε μια κλειστή κοινωνία που φοβάται τη σκιά της και που δεν έχει την κουλτούρα να αποβάλει από τη «διατροφή» του μυαλό της το κουτσομπολιό, είναι αναμενόμενο να διακριστεί ένα τέτοιο ακραίο περιστατικό να παρανόηση. Και δεν έχει καμία σημασία αν αυτή την παρανόηση την τροφοδότησε η πληροφόρηση της αστυνομίας (όπως κάποιον υποστηρίζουν) ή όχι, γιατί η αλήθεια είναι πως ο ντεντέκτιβ/εγκληματολόγος/ιατροδικαστής/κτλ. που θεωρεί ο καθένας μας ότι κρύβει μέσα του θα εμφανιζόταν ούτως ή άλλως και θα σεργιάνιζε στα κοινωνικά

μέσα δικτύωσης ως ο γκράντε ειδήμονας πυροδοτώντας ιστορίες του... χωρκού. Το θέμα, ωστόσο, δεν έγκειται στην αντίδραση της κοινής γνώμης ούτε και στις παρανοημένες ακρότητες στις οποίες επιδόθηκε η κάθε κουτοπία Μαρία. Το θέμα είναι άλλο. Στη «διαστροφική» θα τολμούσα να πω σοβαρόφάνεια των δημοσιογράφων της τηλεόρασης (ελάχιστοι αποτέλεσαν εξαίρεση) οι οποίοι κάτω από το πρόσχημα της τάχα μου διερευνητικής δημοσιογραφίας ξεκατινιάζονταν ανελέητα, προκειμένου να βγάλουν λαβράκι και να ανεβάσουν τα νούμερα της τηλεθέας. Πομπώδεις μουσικές στα ρεπορτάζ λες και βλέπαμε κακοφτιαγμένη b-movie, επενδυμένα με εξίσου πομπώδεις τίτλους και κόκκινα φίλτρα (πραγματικά έλεος) στα πλάνα του σπιτιού των θυμάτων. Και οι ρεπόρτερ/σάβια να μιλούν με στόμφο εγκληματολόγου και να παραθέτουν τα «γεγονότα» λες και μετέδιδαν πολεμικές αντα-

ποκρίσεις. Οι δε κυρίες και κύριοι των ειδήσεων (μεσημβρινών και νυκτερινών) κάτω από την ενδυμασία του σοβαρού τάχα μου δημοσιογράφου που αγωνιά να ρίξει φως στην υπόθεση πριν αποπερατωθούν οι έρευνες της αστυνομίας, με το πρόσχημα ότι επιτελεί λειτουργήματα, ήταν το λιγότερο απαράδεκτοι/οι. Τόσο ο στόμφος με τον οποίο παρέθεταν τα γεγονότα και «ανέκριναν» τους καλεσμένους τους (από ιατροδικαστές μέχρι κοινωνιολόγους) όσο και το τι έλεγαν επί της ουσίας, ξεσκέπαζε την τραγικά αβάσταχτη ελαφρότητα με την οποία αντιμετώπιζαν την είδηση. Μία μάλιστα εξ αυτών έφτασε στο σημείο να πει πως αν εκείνη διέπρατε ληστεία δεν θα έπαιρνε μαχαίρι αλλά όπλο και πως σύμφωνα με τη δική της λογική (αν είναι δυνατόν) το ότι ο φόνος διαπράχθηκε με μαχαίρι σημαίνει πως κάτι άλλο κρύβεται. Και βέβαια έλαβε, από τον καλεσμένο της την απάντηση που της άξιζε.

Της είπε πως όταν εκείνη θα αποφασίσει να διαπράξει ληστεία να την κάνει με όπλο. Και πως όλα αυτά που του αραδιάζει δεν είναι τίποτα άλλο παρά κουραφέζαλα. Δεν έχει σημασία ποιος ήταν αυτός ο καλεσμένος, ούτε και ποια η κυρία των ειδήσεων. Σημασία έχει πως οι πλείστοι δημοσιογράφοι των καναλιών μας αυτό έκαναν. Μας σέρβιραν ένα σωρό κουραφέζαλα, υποβιβάζοντας τη δημοσιογραφία σε επίπεδο παπέδου, πυροδοτώντας την παράνοια και τη δημιουργία σεναρίων. Ένα τέτοιο αποτρόπαιο γεγονός δεν μπορεί να τυγχάνει αυτής της δημοσιογραφικής αντιμετώπισης. Και το γεγονός ότι τυγχάνει αποδεικνύει πως έχουμε ακόμα πολλά χιλιόμετρα δημοσιογραφικής κουλτούρας να διανύσουμε ώστε να ξεχωρίζουμε την ουσία από το κουτσομπολιό και το λειτούργημα από το κατάντι.

elenixenou11@gmail.com

ΑΚΑΡΙΑΙΑ / Της ΕΛΕΝΗΣ ΞΕΝΟΥ

Ιστορίες του χωρκού μας

Είναι αναπόφευκτο ένα τέτοιο φωνικό όπως αυτό που διαπράχθηκε στον Στρόβολο να πυροδοτήσει την παράνοια που χαρακτηρίζει τη μικρή μας κοινωνία και να την εξωθήσει στη δημιουργία σεναρίων επιστημονικής και ... άλλης φαντασίας. Το τι γράφτηκε, λέχθηκε και διαμοιράστηκε στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης απλώς έρχεται να επιβεβαιώσει αυτό που ανέκαθεν ήταν ένα πραγματικό γεγονός. Ότι στο βάθος παραμένουμε μια επαρχία και υπηρετούμε πιστά όλους τους άγραφους νόμους που διέπουν μια κλειστή έως κλειστοφοβική κοινωνία. Όπου κι αν πάγαινα αυτές τις μέρες, από το Βενζινάδικο μέχρι τον φούρνο της γειτονιάς συναντούσα «ειδικούς αναλυτές» του διπλού φωνικού. Όλοι επιδιόταναν σε ντετεκτιβικές αναλύσεις, έβγαζαν τα δικά τους ιατροδικαστικά συμπεράσματα, έθεταν

τα δικά τους ανακριτικά ερωτήματα και έβγαζαν τη δική τους ετυμολογία βάση της δικής τους αυτοψίας/νεκropsίας και ... υπερψίας. Το τι άκουσαν τα αφτιά μου και υποθέτω και τα δικά σας, αναμφισβήτητα χρήζει κοινωνιολογικής, ψυχολογικής και άλλων ειδικοτήτων ανάλυσης, αλλά από την άλλη δεν αποτελεί κάτι πρωτόγνωρο. Σε μια κλειστή κοινωνία που φοβάται τη σκιά της και που δεν έχει την κουλτούρα να αποβάλει από τη «διατροφή» του μυαλό της το κουτσομπολιό, είναι αναμενόμενο να διακριστεί ένα τέτοιο ακραίο περιστατικό να παρανόηση. Και δεν έχει καμία σημασία αν αυτή την παρανόηση την τροφοδότησε η πληροφόρηση της αστυνομίας (όπως κάποιον υποστηρίζουν) ή όχι, γιατί η αλήθεια είναι πως ο ντεντέκτιβ/εγκληματολόγος/ιατροδικαστής/κτλ. που θεωρεί ο καθένας μας ότι κρύβει μέσα του θα εμφανιζόταν ούτως ή άλλως και θα σεργιάνιζε στα κοινωνικά

μέσα δικτύωσης ως ο γκράντε ειδήμονας πυροδοτώντας ιστορίες του... χωρκού. Το θέμα, ωστόσο, δεν έγκειται στην αντίδραση της κοινής γνώμης ούτε και στις παρανοημένες ακρότητες στις οποίες επιδόθηκε η κάθε κουτοπία Μαρία. Το θέμα είναι άλλο. Στη «διαστροφική» θα τολμούσα να πω σοβαρόφάνεια των δημοσιογράφων της τηλεόρασης (ελάχιστοι αποτέλεσαν εξαίρεση) οι οποίοι κάτω από το πρόσχημα της τάχα μου διερευνητικής δημοσιογραφίας ξεκατινιάζονταν ανελέητα, προκειμένου να βγάλουν λαβράκι και να ανεβάσουν τα νούμερα της τηλεθέας. Πομπώδεις μουσικές στα ρεπορτάζ λες και βλέπαμε κακοφτιαγμένη b-movie, επενδυμένα με εξίσου πομπώδεις τίτλους και κόκκινα φίλτρα (πραγματικά έλεος) στα πλάνα του σπιτιού των θυμάτων. Και οι ρεπόρτερ/σάβια να μιλούν με στόμφο εγκληματολόγου και να παραθέτουν τα «γεγονότα» λες και μετέδιδαν πολεμικές αντα-

ποκρίσεις. Οι δε κυρίες και κύριοι των ειδήσεων (μεσημβρινών και νυκτερινών) κάτω από την ενδυμασία του σοβαρού τάχα μου δημοσιογράφου που αγωνιά να ρίξει φως στην υπόθεση πριν αποπερατωθούν οι έρευνες της αστυνομίας, με το πρόσχημα ότι επιτελεί λειτουργήματα, ήταν το λιγότερο απαράδεκτοι/οι. Τόσο ο στόμφος με τον οποίο παρέθεταν τα γεγονότα και «ανέκριναν» τους καλεσμένους τους (από ιατροδικαστές μέχρι κοινωνιολόγους) όσο και το τι έλεγαν επί της ουσίας, ξεσκέπαζε την τραγικά αβάσταχτη ελαφρότητα με την οποία αντιμετώπιζαν την είδηση. Μία μάλιστα εξ αυτών έφτασε στο σημείο να πει πως αν εκείνη διέπρατε ληστεία δεν θα έπαιρνε μαχαίρι αλλά όπλο και πως σύμφωνα με τη δική της λογική (αν είναι δυνατόν) το ότι ο φόνος διαπράχθηκε με μαχαίρι σημαίνει πως κάτι άλλο κρύβεται. Και βέβαια έλαβε, από τον καλεσμένο της την απάντηση που της άξιζε.

Της είπε πως όταν εκείνη θα αποφασίσει να διαπράξει ληστεία να την κάνει με όπλο. Και πως όλα αυτά που του αραδιάζει δεν είναι τίποτα άλλο παρά κουραφέζαλα. Δεν έχει σημασία ποιος ήταν αυτός ο καλεσμένος, ούτε και ποια η κυρία των ειδήσεων. Σημασία έχει πως οι πλείστοι δημοσιογράφοι των καναλιών μας αυτό έκαναν. Μας σέρβιραν ένα σωρό κουραφέζαλα, υποβιβάζοντας τη δημοσιογραφία σε επίπεδο παπέδου, πυροδοτώντας την παράνοια και τη δημιουργία σεναρίων. Ένα τέτοιο αποτρόπαιο γεγονός δεν μπορεί να τυγχάνει αυτής της δημοσιογραφικής αντιμετώπισης. Και το γεγονός ότι τυγχάνει αποδεικνύει πως έχουμε ακόμα πολλά χιλιόμετρα δημοσιογραφικής κουλτούρας να διανύσουμε ώστε να ξεχωρίζουμε την ουσία από το κουτσομπολιό και το λειτούργημα από το κατάντι.

Το προτεινόμενο κτήριο της Βουλής μπορεί να συνυπάρξει αρμονικά με τις αρχαιότητες

Του **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΓΙΩΡΚΑΤΖΗ**

Το ζήτημα που προέκυψε με το νέο κτήριο της Βουλής των Αντιπροσώπων ανέδειξε ένα σοβαρό πρόβλημα που αντιμετωπίζουμε στην προσπάθεια για ισόρροπη και αειφόρο ανάπτυξη της χώρας: Την αδυναμία διαμόρφωσης – λόγω της τουρκικής εισβολής και της συνεχιζόμενης κατοχής – ενός «Σχεδίου για τη Νήσο», το οποίο θα καθόριζε τη γενική χωροταξική πολιτική του κράτους και τον ρόλο κάθε πόλης. Παρά την ανυπαρξία ενός τέτοιου Σχεδίου, είναι σαφές ότι η Λευκωσία, ως πρωτεύουσα της Κύπρου, είναι το διοικητικό κέντρο του κράτους. Αυτό καταγράφεται ρητώς στο Τοπικό Σχέδιο Λευκωσίας και στο Σχέδιο Περιοχής, τα οποία έχουν ισχύ επίσημων νομικών εγγράφων (που προκύπτουν από την Κυπριακή Νομοθεσία περί πολεοδομίας).

Αυτό, λοιπόν, που όλοι αναμένουμε είναι τα αρμόδια όργανα του κράτους να εφαρμόζουν πιστά και υποδειγματικά τους νόμους και τους δικούς τους πολεοδομικούς σχεδιασμούς, όπως άλλωστε καλείται να πράττει καθημερινά ο κάθε πολίτης.

Είναι γεγονός ότι η τουρκική εισβολή και η συνεχιζόμενη κατοχή, έχουν μετατρέψει τη Λευκωσία, προσωρινά ελπίζουμε, σε ακριτική. Ποια είναι, όμως, η καλύτερη άμυνα των περιοχών που γειτνιάζουν με τη νεκρή ζώνη; Να γίνονται επενδύσεις, να κατοικούνται και να λειτουργούν όσο πιο έντονα γίνεται, όχι να εγκαταλείπονται.

Παρά τις όποιες προκλήσεις και δυσκολίες αντιμετωπίζουμε (και είναι πολλές), ο Δήμος Λευκωσίας εδώ και δεκαετίες εργάζεται και στηρίζει ενέργειες πλησίον της Πράσινης Γραμμής. Πεισματικά δεν εγκαταλείπουμε την περιοχή γιατί ακριβώς αυτή είναι το γεωγραφικό και διοικητικό κέντρο της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Για χρόνια ζητούμε και δίνουμε κίνητρα σε πολίτες για να επιστρέψουν και να κατοικήσουν κοντά στις νεκρές ζώνες. Για χρόνια δίνουμε κίνητρα σε επιχειρήσεις για να επενδύσουν και να λειτουργήσουν κοντά στην νεκρή ζώνη. Όταν το ίδιο το Κράτος, εγκαταλείπει τις περιοχές αυτές, διερωτώμαι τι μήνυμα δίδεται στους ξένους αλλά κυρίως στους πολίτες αυτής της χώρας.

Δεν εγκαταλείπουμε τη Λευκωσία επειδή η εισβολή και η κατοχή την μετέτρεψαν σε ακριτική περιοχή.

Γιατί πρέπει να παραμείνει και να επενδύσει ο ιδιώτης; Γι' αυτό έχω πει ότι η μετακίνηση της Βουλής στις παρυφές της πόλης αποδυναμώνει τον εθνικό στόχο για απελευθέρωση και επανένωση της πατρίδας μας και της πόλης μας.

Για την απομάκρυνση του κτηρίου της Βουλής από το κέντρο της πρωτεύουσας, προβάλλονται ουσιαστικά δύο επιχειρήματα.

Το πρώτο αφορά το κυκλοφοριακό. Σε όλες τις χώρες του κόσμου, τα κτήρια που στεγάζονται και συμβολίζουν τις τρεις διακριτές εξουσίες του δημοκρατικού πολιτεύματος, την εκτελεστική, τη νομοθετική και τη δικαστική, χωροθετούνται στην πρωτεύουσα και εξ όσον γνωρίζω δεν έχουν ποτέ μετακινηθεί στα περίχωρα για να διευκολύνονται οι αξιωματούχοι. Η αποτυχία μας ως κράτους να λειτουργήσουμε αξιοπistes δημόσιες συγκοινωνίες και να αντιμετωπίσουμε το κυκλοφοριακό πρόβλημα δεν είναι λόγος να καταργήσουμε ή να εγκαταλείψουμε την πρωτεύουσα.

Το δεύτερο επιχειρήμα που προβάλλεται είναι αυτό που αφορά τη δυσκολία ανέγερσης του κτηρίου της Βουλής στον χώρο που έχει επιλεγεί λόγω της ανευρεσής αρχαιοτήτων. Όλη η Λευκωσία έχει αρχαιότητες. Ο Δήμος Λευκωσίας αφιέρωσε σημαντικό κονδύλι, κόπο και χρόνο για να κτίσει το νέο Δημαρχείο σε χώρο αρχαιοτήτων, με πλήρη σεβασμό προς την πολιτιστική μας κληρονομιά. Αν το πέτυχε αυτό ο Δήμος Λευκωσίας, σίγουρα μπορεί να το πετύχει και η Βουλή. Για τη Βουλή διεξήχθη διεθνής αρχιτεκτονικός διαγωνισμός και επιλέχθηκε το κατάλληλο σχέδιο για κτήριο που προτείνεται να δεσπόζει στο λόφο της ΠΑΣΥΔΥ.

Σωστή επιλογή για τη χωροθέτηση ενός τόσο σημαντικού κτηρίου για ένα κράτος. Για την ακρίβη του θέσης έγιναν πολλές διαβουλεύσεις με το Τμήμα Αρχαιοτήτων και το ΕΤΕΚ ώστε να τοποθετηθεί σε σημείο που να μην δημιουργείται πρόβλημα με τις αρχαιότητες.

Δεν μπορούμε να αντιληφθούμε πως σήμερα συνεχίζει να υπάρχει το πρόσχημα ότι δεν μπορεί να κτιστεί το νέο κτήριο της Βουλής στον συγκεκριμένο λόφο, με τον ορθό επανασχεδιασμό (αν χρειάζεται) ο οποίος θα σέβεται πλήρως τις αρχαιότητες.

Η δική μου πληροφόρηση λέει ότι το κτήριο, όπως έχει διαμορφωθεί, συνάδει με τις αρχαιότητες και τις ανάγκες της Βουλής και ικανοποιεί τις πρόνοιες νομοθεσίων που ψηφίστηκαν μετά τον αρχικό σχεδιασμό του.

Αν για κάποιο λόγο που εγώ δεν αντιλαμβάνομαι αυτό δεν είναι δυνατό να γίνει, πιστεύω ότι η πρώτη εναλλακτική επιλογή πρέπει να είναι ο χώρος που βρίσκεται ακριβώς απέναντι από τον λόφο της ΠΑΣΥΔΥ, δηλαδή εκεί που θα ανεγυρόταν το Μέγαρο Πολιτισμού, ή οπουδήποτε αλλού στον άξονα διοίκησης και πολιτισμού, παράλληλα του Πεδιαίου, όπου υπάρχει μεγάλη έκταση αναξιόποιτης κρατικής γης.

Το αρμόδιο όργανο να τοποθετηθεί επί τούτου είναι το Τμήμα Πολεοδομίας ως ρυθμιστής και θεματοφύλακας της πολεοδομικής και χωροταξικής ανάπτυξης της Κύπρου.

Ο κ. Κωνσταντίνος Γιωρκάτζης είναι δήμαρχος Λευκωσίας.

Γύρος Νορμανδίας. Παγωμένος αλλά εντυπωσιακός.

Νέα στρατηγική προ των πυλών

Του **ΛΑΡΚΟΥ ΛΑΡΚΟΥ**

Η Ραλή Παπαγεωργίου έγραψε στο ΚΥΠΕ τα εξής στις 20 Απριλίου: «Δεν υπήρξε κοινή αντίληψη και εκτίμηση γι' αυτό και δεν υπήρξε κανένα κοινό ανακινωθέν στη σημερινή σύσκεψη στο 'προεδρικό', γράφει η ιστοσελίδα Gak tv που επικαλείται πηγές σύμφωνα με τις οποίες στη σύσκεψη, παρουσία και των προέδρων των 'κοινοβουλευτικών' κομμάτων, ο Τούρκος ΥΠΕΕ υποστήριξε ότι οι Ε/κ δεν είναι υπέρ της ομοσπονδίας και γι' αυτό πιο σωστό είναι να προταθεί ένα μοντέλο συνομοσπονδίας ή δύο κρατών, ζητώντας επί αυτού τις απόψεις των παρευρισκόμενων. Σύμφωνα με την τ/κ ιστοσελίδα, ο Τ/κ ηγέτης απάντησε ότι κάτι τέτοιο δεν μπορεί ο ίδιος να το θέσει στο τραπέζι. «Δεν τίθεται τέτοιο θέμα», φέρεται να πρόσθεσε, ενώ τα κόμματα που τάσσονται υπέρ της λύσης, το ΡΤΚ και το ΚΚΔ, φέρεται να δήλωσαν ότι τέτοια απόφαση μπορούν να πάρουν μόνο στα συλλογικά τους όργανα. Το Gak tv γράφει ότι τα κόμματα ΚΕΕ, ΚΛ και ΔΚ φέρονται να αντίκρισαν θετικά αυτή την ιδέα του Τούρκου ΥΠΕΕ θεωρώντας ότι μπορεί να γίνει αποδεκτή αφού αρμόζει με την πολιτική που τα κόμματα αυτά ακολουθούν στο Κυπριακό. Ο δε πρόεδρος του κόμματος Αναγέννησης Ερχάν Αρικλί φέρεται να είπε ότι «εμείς δεν θέλουμε να μας επιβληθεί κάτι τέτοιο από την Τουρκία». Αναφέρεται επίσης ότι λόγω του ότι τελικά δεν υπήρξε κοινή θέση, η σύσκεψη ολοκληρώθηκε χωρίς αποτέλεσμα και θεωρείται ότι μια πιθανή επανένωση των διαπραγματευσεων μπορεί

να γίνει μετά τις πρόωρες εκλογές στην Τουρκία στις 24 Ιουνίου» (ΚΥΠΕ, 20/4/18).

Το πιο πάνω ρεπορτάζ δείχνει πέντε πράγματα: 1) Η μάχη ανάμεσα σε διαφορετικές σκέψεις γύρω από τη διαδικασία επίλυσης του Κυπριακού είναι διαρκής και επίπονη. Διαφορετικές σκέψεις μέσα στην τ/κ κοινότητα, «νέα στρατηγική» από τον Μ. Τσαβούσογλου. Έτσι προστίθεται νέο υλικό στην καμπάνια του ΚΑΔ ενόψει της διπλής εκλογικής αναμέτρησης στην Τουρκία στις 24 Ιουνίου. Πολύ σημαντική στις συζητήσεις παραμένει η θέση Ακιντζί. Η Τουρκία δεν μπορεί να αγνοήσει τις απόψεις του για τα επόμενα δύο χρόνια, ενώ η «κυβερνητική» συνεργασία ΡΤΚ και ΚΚΔ ενισχύει την πολιτική επιρροή του μέσα στην τ/κ κοινότητα. Συνοπτικά: α) «Ο Τούρκος ΥΠΕΕ υποστήριξε «ότι οι Ε/κ δεν είναι υπέρ της ομοσπονδίας και γι' αυτό πιο σωστό είναι να προταθεί ένα μοντέλο συνομοσπονδίας ή δύο κρατών». β) «Ο Τ/κ ηγέτης απάντησε ότι κάτι τέτοιο δεν μπορεί ο ίδιος να το θέσει στο τραπέζι. «Δεν τίθεται τέτοιο θέμα», φέρεται να πρόσθεσε, ενώ τα κόμματα που τάσσονται υπέρ της λύσης, το ΡΤΚ και το ΚΚΔ, φέρεται να δήλωσαν ότι τέτοια απόφαση μπορούν να πάρουν μόνο στα συλλογικά τους όργανα». 2) Η μάχη αυτή δεν είναι νέα και, δυστυχώς για όλη την Κύπρο θα είναι μια από τις τελευταίες στις οποίες ένας Τ/κ ηγέτης θα πει «δεν τίθεται τέτοιο θέμα». Για όσους έχουν στοιχειώδη αντίληψη του πολιτικού γίγνεσθαι ο Μ. Ακιντζί είναι ο τελευταίος Τ/κ ηγέτης που

μπορεί να πει αυτή τη φράση. Η συγκυρία (2018, 2019) είναι αποφασιστικής σημασίας για κάθε προσπάθεια επίλυσης με βάση τα κείμενα του ΟΗΕ, άλλως ο χρόνος θα τα σκουπίσει όλα. 3) Η ε/κ ηγεσία – κατά κανόνα – δεν είναι σε θέση να διαβάσει τους πραγματικούς συσχετισμούς, τις πολύπλοκες ισορροπίες και τις αποχρώσεις στις πολιτικές προσεγγίσεις, όπως αυτές εξελίσσονται μέσα στην τ/κ κοινότητα τόσο σε σχέση με τον εαυτό της, όσο και με την Τουρκία. Η ε/κ ελίτ βρίσκεται δέσμια στερεοτύπων που έχει κατασκευάσει για την τ/κ κοινότητα. Δεν είναι σε θέση να εξελιχθεί, ούτε μπορεί, και, κυρίως, ούτε θέλει. Την ενοχλούν κάπως οι αντιφάσεις μέσα στις οποίες υποπίπτει, αλλά θεωρεί ότι ο χρόνος τις «επιουλώνει» μέσα από την αγνόηση της σημασίας τους- διαδηλώσεις κατά Ντεντζί, θετική ψήφος σε σχέδιο λύσης του ΟΗΕ το 2004, νίκες Ταλάτ (2005) και Ακιντζί (2015). 5) Για όσους θέλουν να δουν τα πράγματα όπως εξελίσσονται, as διαβάσουμε πώς τοποθετείται ο ίδιος ο Μ. Ακιντζί. Στις 2 Μαρτίου δήλωσε ότι «οι παρόμετροι των Η.Ε. δεν μπορούν να πεταχτούν στα σκουπίδια, αυτό δεν μπορεί να γίνει, αυτό που πρέπει να γίνει είναι να αλλάξει η μεθοδολογία... Εάν υπάρχει μια διαδικασία διαπραγματεύσεων δεν θα είναι όπως η προηγούμενη, να πηγαίνουν στη νεκρή ζώνη και να συζητούν γύρω από το ίδιο θέμα και μετά να το συζητούν τρεις μέρες και τρεις μέρες οι διαπραγματευτές, αυτό διήρκεσε 50 χρόνια. Εάν αυτό είναι προϋπόθεση,

δεν είναι του Ακιντζί, είναι του γ.γ. του ΟΗΕ. Δείτε την τελευταία του έκθεση. Λέει ότι μια διαδικασία από εδώ και πέρα πρέπει να είναι με την προσέγγιση ενός πακέτου για να προκύψει μια στρατηγική συμφωνία. Τον Σεπτέμβριο συναντήθηκα με το γ.γ. του ΟΗΕ, ούτε ο ίδιος είναι έτοιμος να μπει σε μια διαδικασία ανοικτού τέλους» (ΚΥΠΕ 2 Μαρτίου, ρεπορτάζ, Ραλή Παπαγεωργίου, Ασίλ Οντούλ Ουλέκέρ). 5) Για τη συνάντηση, όπως περιγράφεται στο ρεπορτάζ της 20ής Απριλίου, κανένα ε/κ κόμμα δεν έβγαλε κάποιον ανακοίνωση. Ορισμένοι τι να πουν, άλλωστε; Ότι συμφωνούν με τον Τσαβούσογλου; Τι διαφορετικό πρότεινε ο τούρκος ΥΠΕΕ από αυτά που δημοσίως και συστηματικά λέει ο Αρχιεπίσκοπος Χρυσόστομος; Πολιτικές δυνάμεις στην ε/κ και τ/κ κοινωνία, αν και ξεκινούν από διαφορετική αφετηρία, εξ αντικειμένου έχουν κοινή προσέγγιση στη νέα στρατηγική. Ένας εκ των δύο, κύριων, διεκδικητών της ηγεσίας της τ/κ κοινότητας το 2020 ομιλεί.

Είναι ο Χ. Οζγκιουργκιούν, πρώην «πρωθυπουργός» και ηγέτης του ΚΕΕ. Στις 24 Ιανουαρίου 2017, αμέσως μετά τη διάσκεψη της Γενεύης, είπε: «Ως «πρωθυπουργός» δεν γνωρίζω ποια εδάφη από τη χώρα μου θα δοθούν. Νιώθω ανακούφιση γιατί δεν προχώρησαν τα πράγματα σε μια πιο αποφασιστική κατεύθυνση. Ευτυχώς που οι διαπραγματεύσεις (στη Γενεύη) δεν συνεχίστηκαν, διαφορετικά καίχαμε. Καταθέσαμε χάρτη. Κάναμε στρατηγικό λάθος».

Κοινοπολιτειακή στήριξη και Κυπριακό

Του δρος **ΑΝΔΡΕΣΤΙΝΟΥ Ν. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ**

Στις 20 Απριλίου έπεσε η αυλαία ακόμη μιας Διάσκεψης Αρχηγών Κρατών της Κοινοπολιτείας. Ως είθισται, μετά το πέρας της συνεδρίας τους στο Windsor Castle, οι αρχηγοί εξέδωσαν κοινό ανακινωθέν ή παράγραφο 48 του οποίου αναφέρεται στο Κυπριακό και περιέχει όλα εκείνα τα στοιχεία που ικανοποιούν πλήρως την Κυπριακή Κυβέρνηση. Ειδικότερα, οι αρχηγοί εξέφρασαν την πλήρη και διαρκή στήριξη τους στην κυριαρχία, ανεξαρτησία, εδαφική ακεραιότητα και ενότητα της Κυπριακής Δημοκρατίας, επανέλαβαν την υποστήριξη τους στην επανένωση των διαπραγματευσεων και κάλεσαν για την εφαρμογή των σχετικών ψηφισμάτων του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ. Οι αρχηγοί επανέλαβαν, επίσης, τη στήριξη τους για πλήρη σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων όλων των Κυπρίων, εξέφρασαν την αλληλεγγύη τους για την άσκηση των κυριαρχικών δικαιωμάτων της Κυπριακής Δημοκρατίας στην ΑΟΖ της και κάλεσαν για την αποφυγή ενεργειών και δηλώσεων που απειλούν την σταθερότητα στην ανατολική Μεσόγειο. Με αυτή την ευκαιρία, αξίζει να πάμε πιο βαθιά στην ιστορία των κοινοπολιτειακών δράσεων σχετικά με την Κύπρο, για να καταλάβουμε καλύτερα το βαθύτερο νόημα της συλλογικής δράσης της Κοινοπολιτείας. Τον Αύ-

γουστο του 1964, μετά την ανταρσία των Τουρκοκυπρίων τον Δεκέμβριο του 1963 και την εγκαθίδρυση της ΟΥΝΦΙ-ΚΥΠ τον Μάρτιο του 1964, οι αρχηγοί κρατών της Κοινοπολιτείας επαναβεβαίωσαν την υποστήριξη τους στις σχετικές αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ, εξέφρασαν την άποψη ότι το Κυπριακό θα πρέπει να λυθεί στο πλαίσιο του ΟΗΕ και έκαναν έκκληση σε όλες τις ενδιαφερόμενες χώρες να απέχουν από ενέργειες που θα μπορούσαν να υπονομεύσουν το έργο της Ειρηνευτικής Δύναμης του ΟΗΕ. Τέτοιες εκκλήσεις έγιναν και τον Ιούλιο του 1965 και τον Σεπτέμβριο του 1966. Μετά την εισβολή της Τουρκίας στην Κύπρο, το καλοκαίρι του 1974, οι αρχηγοί κρατών της Κοινοπολιτείας κατά τη Σύνοδο τους στο Κίνγκστον το 1975 συμφώνησαν στην ίδρυση της «Κοινοπολιτειακής Επιτροπής για την Κύπρο» «ως συγκεκριμένη έκφραση του ενδιαφέροντος και της ανησυχίας τους για μια αδελφή Κοινοπολιτειακή χώρα». Όροι εντολής της Επιτροπής ήταν «να παρακολουθεί τις εξελίξεις σχετικά με το Κυπριακό, να κάνει συστάσεις και να υποβοηθάει με κάθε τρόπο τη σύντομη εφαρμογή των σχετικών αποφάσεων του ΟΗΕ». Αυτή η απόφαση αποτελούσε δέσμευση των χωρών της Κοινοπολιτείας να τιμήσουν την αρχή που περιέχεται στη

Διακήρυξη Αρχών της Σιγκαπούρης, που υιοθέτησαν οι αρχηγοί κρατών της Κοινοπολιτείας τον Ιανουάριο του 1971, και η οποία αναγνωρίζει «ότι η ασφάλεια κάθε μέλους από έξωθεν επίθεση αποτελεί θέμα ενδιαφέροντος όλων των μελών». Παρόλα αυτά, η πραγματική αξία αυτού του ενδιαφέροντος είναι μόνο ηθική, αφού η Κοινοπολιτεία δεν είναι σε θέση να αναγκάσει την Τουρκία να αποποιηθεί των κερδών που με τη βία απέκτησε το 1974. Απλή αναφορά στον ορισμό της Κοινοπολιτείας, που περιέχεται στο προοίμιο της Διακήρυξης Αρχών της Σιγκαπούρης, μεγάλος βοηθός να καταλάβουμε τη σημασία της συλλογικής δράσης της Κοινοπολιτείας. Κατά τον ορισμό, «Η Κοινοπολιτεία των Εθνών είναι ένας εθελοντικός σύνδεσμος ανεξαρτήτων κυρίαρχων κρατών, που το καθένα είναι υπεύθυνο για την πολιτική του, διαβουλευόμενο και συνεργαζόμενο για το κοινό συμφέρον και την προώθηση της διεθνούς κατανόησης και ειρήνης». Μπορούμε, επομένως, εύκολα να συμπεράνουμε ότι σκοπός της εν λόγω αρχής δεν ήταν να καταστήσει την Κοινοπολιτεία όργανο συλλογικής ασφάλειας, αλλά να ενθαρρύνει τη συνεργασία με σκοπό να βοηθήσει στη διατήρηση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας, στο πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών. Όσον αφορά στα τελικά ανα-

κοινωθέντα της Κοινοπολιτείας, παρατηρούμε ότι το περιεχόμενό τους αντικατοπτρίζει τη βούληση της ολότητας των μελών και αντιπροσωπεύει δεσμεύσεις, που έχουν αναλάβει υπεύθυνες κυβερνήσεις, υπό το φως των οποίων ατομικές, εθνικές και πολιτικές αναμένεται να διαμορφωθούν και να εφαρμοστούν. Η σημασία τους, επομένως, είναι μάλλον λειτουργική παρά νομικά δεσμευτική. Στη βάση αυτού του επιχειρήματος θα μπορούσε κάποιος να εξασκήσει κριτική και να κατηγορήσει τις διασκέψεις της Κοινοπολιτείας και τα τελικά ανακοινωθέντα της ότι αδυνατούν να λάβουν τυπικές αποφάσεις. Η πείρα, όμως, άλλων διεθνών οργανισμών εμψυχώνει ότι η άτυπη ομοφωνία είναι καλύτερη από τη λήψη αποφάσεων που μένουν ανεφάρμοστες. Μέσα σ' αυτό το πλαίσιο, ο Πρόεδρος Αναστασιάδης, αναγνωρίζοντας την αθροιστική σημασία και σπουδαιότητα της κοινοπολιτικής και της ευχαριστίας του προς τους αρχηγούς κρατών της Κοινοπολιτείας για την αλληλεγγύη που επέδειξαν σ' αυτή τη δύσκολη περίοδο.

Ο δρ Ανδρεστίνος Ν. Παπαδόπουλος είναι πρόεδρος ε.τ.

Δεν είναι ο Λιλλήκας η Συμμαχία Πολιτών

Ενας σωστός ηγέτης όφειλε να αναλάβει την ευθύνη της ήττας από το βράδυ των εκλογών και όχι 45 μέρες μετά

Συνέντευξη στη
ΜΑΡΙΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ

«Χρειάστηκε να περάσουν 45 μέρες για να αναλάβει ο Γιώργος Λιλλήκας την ευθύνη της ήττας και τότε ακόμα έριξε την ευθύνη, κατά κύριο λόγο, σε εξωγενείς και όχι εσωγενείς παράγοντες», λέει σε συνέντευξή του στην «Κ» ο διευθυντής οικονομικών ζητημάτων και υποψήφιος για την προεδρία της Συμμαχίας Πολιτών Παναγιώτης Σαββίδης. Εξηγώντας τους λόγους που κατέρχεται ως υποψήφιος, επισημαίνει πως σε ένα κόμμα τίθεται θέμα ηγεσίας όταν ο ηγέτης δεν καταφέρει να πάρει ένα αξιοπρεπές ποσοστό. Θέτει ζήτημα επανίδρυσης της Συμμαχίας Πολιτών και της ανάγκης να αντιληφθούν τα μέλη πως δεν βρίσκονται στην πολιτική για τον Γιώργο Λιλλήκα αλλά για τους ίδιους, τα παιδιά τους και την κοινότητά τους. Εκφράζει την εκτίμηση πως η Συμμαχία Πολιτών δεν πρέπει να κατέλθει στις ευρωεκλογές, καθώς θα χάσει πολύτιμο χρόνο από την ανασυγκρότησή της ως κινήματος.

—Γιατί υποβάλλετε υποψηφιότητα για την προεδρία της Συμμαχίας Πολιτών;

—Για τρεις λόγους. Πρώτα γιατί μετά από το πολύ κακό αποτέλεσμα των προεδρικών εκλογών διαφαίνεται πως η Συμμαχία Πολιτών πρέπει να αλλάξει πορεία. Αν συγκρίνουμε τα αποτελέσματα των εκλογικών αναμετρήσεων υπάρχει ένα ξεκάθαρο κατρακύλισμα των ποσοστών, που οδηγεί τη Συμμαχία Πολιτών στην απομόνωση. Ο δεύτερος λόγος είναι πως σε ένα σύγχρονο κόμμα τίθεται θέμα ηγεσίας, όταν ο ηγέτης ενός κόμματος δεν καταφέρει να πάρει ένα αξιοπρεπές ποσοστό και να πετύχει τους στόχους

Αυτό που έλειψε από τα άτομά μας είναι να βρουν το πάθος του 2012 και 2013. Να αντιληφθούν πως βρίσκονται στην πολιτική για τους ίδιους, για την κοινότητά τους και τα παιδιά τους και όχι για τον Γιώργο Λιλλήκα.

που έθεσε. Χρειάστηκε να περάσουν 45 μέρες για να αναλάβει ο Γιώργος Λιλλήκας την ευθύνη της ήττας και τότε ακόμα έριξε την ευθύνη, κατά κύριο λόγο, σε εξωγενείς και όχι εσωγενείς παράγοντες. Ο τρίτος λόγος είναι ότι δεν κατεβαίνω ως αντίπαλος του Γιώργου Λιλλήκα. Αν είμαστε και οι δύο μαζί, ο ίδιος ως βουλευτής και εγώ ως πρόεδρος του Κινήματος θα βοηθήσουμε σημαντικά τη Συμμαχία Πολιτών. Θα σταματήσει να είναι κόμμα του ενός και γίνεται κόμμα των πολλών.

—Δεν είστε αντίπαλός του, ωστόσο, τον αμφισβητείτε.

—Βεβαίως. Αμφισβητώ την ηγεσία δεν σημαίνει όμως ότι αμφισβητώ τον ίδιο.

—Είχατε στηρίξει την υποψηφιότητα Λιλλήκα κατά τον εσωκομματικό διάλογο σωστά;

—Βεβαίως και την υπερασπίστηκα σε όλα τα φόρα της Συμμαχίας Πολιτών.

—Δεν έχετε ευθύνη και εσείς για κακή εκτίμηση;

—Σίγουρα υπάρχουν ευθύνες και ο καθένας μας τις έχει αναλάβει. Όλα τα μέλη του έχουν κάνει από την πρώτη μέρα. Ο Γιώργος Λιλλήκας άργησε να το κάνει. Δεν μπορώ να βλέπω τον εαυτό μου σε ένα σύ-

Να επανιδρυθεί το κόμμα πάνω σε βάσεις τις οποίες το κάθε μέλος της Συμμαχίας Πολιτών να αντιλαμβάνεται πλήρως τι αντιπροσωπεύει το κίνημα και που θέλει να πάει λέει σε συνέντευξή του στην «Κ» ο Παναγιώτης Σαββίδης.

χρονο κόμμα, όταν δεν μπορεί ο ηγέτης του κόμματος να αναλάβει την ευθύνη. Και αυτό έπρεπε να συμβεί από το πρώτο βράδυ των εκλογών.

—Η Συμμαχία Πολιτών, ωστόσο, έχει δώσει το στίγμα ενός προσωποπαγούς κόμματος.

—Αυτό βγαίνει προς τα έξω. Η εντύπωση που έχει ο μεσαίος πολίτης είναι ότι η Συμμαχία Πολιτών είναι ο Γιώργος Λιλλήκας.

—Συνεπώς η απομάκρυνσή του δεν θα προκαλέσει περισσότερο πρόβλημα;

—Δεν απομακρύνεται, θα συνε-

χίσει να είναι εκεί, η αλλαγή όμως θα δώσει την ευκαιρία στη Συμμαχία Πολιτών να επανιδρυθεί τα επόμενα χρόνια μέχρι και τις επόμενες βουλευτικές εκλογές.

—Υπάρχει όμως αυτή η τάση στα συλλογικά όργανα; Επειδή οι πρόεδροι των επαρχιακών έσπευσαν να στηρίξουν τον Γιώργο Λιλλήκα.

—Δεν μπορείς να θεωρείς ότι είσαι σύγχρονο κόμμα και να έρχονται οι πρόεδροι των επαρχιακών και να λένε ότι είσαι ο καταλλήλότερος και ικανότερος. Αυτό δείχνει πως και οι ίδιοι δεν έχουν αναγνωρίσει πως είναι ηγέτες αυτού του κινήματος

και όχι εκεί για να εξυπηρετήσουν την ατζέντα του κ. Λιλλήκα.

—Ιδεολογικά όμως πού ανήκει η Συμμαχία Πολιτών;

—Επειδή ήμουν εκεί από το 2012, πολύ πριν δημιουργηθεί η Συμμαχία Πολιτών, σας διαβεβαιώνω ότι ήταν πραγματικά ένα κίνημα ατόμων που ήθελαν την αλλαγή. Στην πορεία αυτό το πάθος για αλλαγή χάθηκε. Και αυτό είναι που φιλοδοξεί να φέρει πίσω η δική μου η υποψηφιότητα, το πάθος για αλλαγή. Αυτό που έλειψε από τα άτομά μας είναι να βρουν το πάθος του 2012 και 2013. Να αντιληφθούν πως βρίσκονται στην πολιτική για τους ίδιους, για την κοινότητά τους και τα παιδιά τους και όχι για τον Γιώργο Λιλλήκα. Το ζήτημα της ιδεολογικής τοποθέτησης δεν μας απασχόλησε. Ήταν ξεκάθαρο θέμα του τι είναι το σωστό. Ο λόγος που είμαστε εναντίον της ΔΔΟ είναι επειδή πιστεύουμε πως κάθε πολίτης έχει δικαίωμα σε ίσες ευκαιρίες, σε ίσα δικαιώματα και υποχρεώσεις. Δεν έχουμε πρόβλημα ούτε με την εθνικότητα ούτε με τη θρησκεία κάποιου. Προσωπικά πιστεύω ότι πρέπει να δούμε ζητήματα όπως η καταπολέμηση της διαφθοράς, η δημόσια υγεία και εκπαίδευση.

Πρέπει να δώσουμε δύναμη στον πολίτη. Και σίγουρα θα πρέπει να υπάρξει σοβαρή αποκέντρωση των υπηρεσιών αλλά και των εξουσιών. Αρκετά άτομα στη Συμμαχία Πολιτών συμμερίζονται αυτά που λέω.

—Έχετε πρόθεση να ανοίξετε την πόρτα στα στελέχη που αποχώρησαν προεκλογικά;

—Όχι, εκείνο το κεφάλαιο έχει κλείσει και θεωρώ πως η επιστροφή θα δημιουργήσει τραυματικές εμπειρίες. Το θέμα δεν είναι τόσο να αυξήσουμε τα ποσοστά μας αλλά να δημιουργηθεί εκείνος ο πυρήνας ατόμων που να ηγηθεί και να πάρει

το κίνημα μπροστά. Πρέπει να σταματήσουμε να προσπαθούμε να φέρουμε τις ούτω καλούμενες περσόνες. Ας προσπαθήσουμε να φέρουμε άτομα που είναι αξιολογικά στους δικούς τους χώρους. Πρέπει να δημιουργήσουμε τα δικά μας μέλη, να έχουμε άτομα που νιώθουν ότι ανήκουν στη Συμμαχία Πολιτών και θέλουν να δουλέψουν αλλά πρέπει να τους δώσουμε τα κίνητρα. Αν δεν βάλουμε στόχους στο τι θέλουμε να αλλάξουμε δυστυχώς δεν θα επιτύχουμε και δεν θα πείσουμε τον μέσο ψηφοφόρο ότι αξίζει η Συμμαχία Πολιτών μια δεύτερη ευκαιρία.

Στις ευρωεκλογές

—Επειδή έχουν ήδη ξεκινήσει οι συζητήσεις για τις ευρωεκλογές, εσείς βλέπετε θετικά ένα κοινό ψηφοδέλτιο του Ενδιάμεσου;

—Η Συμμαχία Πολιτών δεν πρέπει να κατέβει στις ευρωεκλογές. Κάτι τέτοιο θα μας καθυστερήσει ένα χρόνο από την επανίδρυση της Συμμαχίας Πολιτών.

—Άρα προτεραιότητα είναι να στηθεί το κόμμα και όχι οι εκλογές;

—Να επανιδρυθεί το κόμμα πάνω σε βάσεις τις οποίες το κάθε μέλος της Συμμαχίας Πολιτών να αντιλαμβάνεται πλήρως τι αντιπροσωπεύει το κίνημα και πού θέλει να πάει. Έχω δύο στόχους για το κίνημα για τα επόμενα τρία χρόνια. Ο δεύτερος στόχος είναι η Συμμαχία Πολιτών να έχει τρεις βουλευτές στη νέα βουλή. Ο πρώτος όμως στόχος είναι να είναι το κόμμα με την μεγαλύτερη επιρροή στην κυπριακή κοινωνία. Για να το πετύχει αυτό δεν χρειάζεται μεγάλα ποσοστά αλλά τρόπους που να επικοινωνεί με αυτή την κοινωνία και να τις παραθέτει τα σωστά επιχειρήματα, ασχέτως αν ψηφίζει ή όχι Συμμαχία Πολιτών.

Η Υπεραγορά Αθηναϊνίτης έρχεται στο ολοκαίνουργιο Nicosia Mall

Η γνωστή Υπεραγορά Αθηναϊνίτης ανοίγει το δεύτερο της κατάστημα στην πρωτεύουσα, στο χώρο του καινούργιου Nicosia Mall στην Ανθούπολη, το οποίο καλύπτει μια έκταση 82.000 τετραγωνικών μέτρων. Καθιερωμένη ως η υπεραγορά που φροντίζει τις τσέπες των καταναλωτών παρέχοντας μια ευρεία γκάμα από ποιοτικά προϊόντα σε προσιτές τιμές, η υπεραγορά Αθηναϊνίτης, έχει κερδίσει τους Κύπριους καταναλωτές, οι οποίοι επισκέπτονται το κατάστημα στην Παλλουριώτισσα από κάθε περιοχή της πόλης.

Μέσα από το νέο της κατάστημα στο Nicosia Mall η υπεραγορά Αθηναϊνίτης θα προσφέρει μια ολοκληρωμένη και αναβαθμισμένη εμπειρία για αγορές, με όλες τις επιλογές, με φρέσκα τρόφιμα από το αλλαντοποιείο, το κρεοπωλείο, τη φρουταρία, την ψαγαγορά και το αρτοποιείο της υπεραγοράς καθώς και είδη οικιακής χρήσης.

Με τον άφθονο χώρο πάρκινγκ και τον ευχάριστο, ευρύχωρο και άνετο χώρο καταστημάτων του Nicosia Mall, η δεύτερη Υπεραγορά Αθηναϊνίτης θα είναι χωρίς αμφιβολία το ιδανικό μέρος για εβδομαδιαία ψώνια, αλλά και για ψώνια τελευταίας στιγμής μετά από μια απολαυστική ημέρα αγορών στα αμέτρητα, ελκυστικά καταστήματα του εμπορικού κέντρου.

Η νέα υπεραγορά Αθηναϊνίτης στο Nicosia Mall αναμένεται να προσφέρει μια νέα εμπειρία αγορών στους επισκέπτες του ενώ η στρατηγική του τοποθεσία επιτρέπει την εξυπηρέτηση της δυτική Λευκωσίας, των προαστίων και όχι μόνο.

“

Με τη γνωστή υπεραγορά της Λευκωσίας Αθηναϊνίτης να ανοίγει δεύτερο κατάστημα, το Nicosia Mall θα είναι ο απόλυτος «one-stop» προορισμός για αγορές, που θα καλύπτει όλες τις ανάγκες.

Ο Στράτος Αθηναϊνίτης, εκ μέρους της Υπεραγοράς Αθηναϊνίτης ανέφερε: «Ψάναμε εδώ και καιρό την κατάλληλη ευκαιρία για να εξυπηρετήσουμε ολόκληρη την πόλη της Λευκωσίας, και βρήκαμε το ιδανικό μέρος στο Nicosia Mall. Οι επισκέπτες μας έρχονται από μακρινές περιοχές, γι' αυτό και είναι ευχαρίστηση μας να είμαστε σε θέση να κάνουμε τις εβδομαδιαίες τους αγορές στην Υπεραγορά Αθηναϊνίτης ακόμα καλύτερες μέσω της συνεργασίας μας με το Nicosia Mall. Τώρα, οι επισκέπτες μας έχουν ένα one-stop προορισμό όπου μπορούν να καθίσουν για καφέ, να κάνουν τις αγορές τους, να δουν μια ταινία ή να επισκεφτούν το αγαπημένο τους κατάστημα μόδας...όλα κάτω από μια στέγη, αυτήν του Nicosia Mall».

Αδιαμφισβήτητο, το Nicosia Mall είναι ο απόλυτος προορισμός της πρωτεύουσας για κάθε είδους αγορές που όλοι περιμέναμε.

Η «κατάρρα» των γαλλικών φρεγατών FREMM

Της «πάγωση» σύγκρουση γαλλικών - γερμανικών ναυπηγικών συμφερόντων

Του **ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ**

Επιχειρηματική σύγκρουση γαλλικών και γερμανικών ναυπηγικών συμφερόντων, κρατικών και ιδιωτικών, βρίσκεται πίσω από τη δεκαετή περιπέτεια των φρεγατών FREMM που προσπαθεί να αποκτήσει Ελλάδα. Οι πρώτες συζητήσεις είχαν ξεκινήσει πολύ πριν, το 2006. Ως όπλο οι φρεγάτες αυτές (Frégate Européenne Multi-Mission), ανάλογα και με το «κοστούμι», όπως

Το 2011, η ThyssenKrupp διαμαρτυρήθηκε στο Βερολίνο επειδή η Ελλάδα θα δαπανούσε έως 2 δις. για πλοία από τα «κρατικά επιδοτούμενα» γαλλικά ναυπηγεία.

λέγεται, του εξοπλισμού που θα επιλεγόταν, μπορούν να εκτελέσουν αποστολές αεράμυνας αλλά και ρόλους αποτροπής, αφού δύναται να πληξουν επιγίους στρατηγικούς στόχους (αεροδρόμια, λιμάνια, πλοία, στρατιωτικές εγκαταστάσεις κ.τ.λ.) με πυραύλους μέσου βεληνεκούς. «Μια τέτοια φρεγάτα εξοπλισμένη με πυραύλους SCALP Naval μπορεί να πλήξει στόχους σε ολόκληρη τη δυτική και νοτιοδυτική Τουρκία ευρισκόμενη νοτίως της Κρήτης», αναφέρουν χαρακτηριστικά στην «Κ» στρατιωτικές πηγές.

Οι συζητήσεις προχώρησαν και

στις 6/6/2008 σε κοινή διακήρυξη του Κώστα Καραμανλή και του Νικολά Σαρκοζί για την άμυνα και την ασφάλεια, οι δύο ηγέτες εξέφραζαν την ικανοποίησή τους για τη συμφωνία μεταξύ DCNS και των Ναυπηγείων Ελευσίνας για την κατασκευή πολεμικών σκαφών. Η συμφωνία εκείνη προέβλεπε τη ναυπήγηση της πρώτης εκ των συνολικά έξι φρεγατών του προγράμματος στη Γαλλία, την ολοκλήρωση του εξοπλισμού της στα Ναυπηγεία Ελευσίνας και τις δοκιμές της στον Ατλαντικό. Η DCNS και τα Ναυπηγεία Ελευσίνας θα εκτελούσαν το ναυπηγικό πρόγραμμα των υπολοίπων πέντε πλοίων ως αντισταθμιστικό.

Η χαριστική βολή

Οι αντιδράσεις από άλλες διεθνείς ναυπηγικές επιχειρήσεις ήταν έντονες. Ίσως οι εντονότερες όλων ήταν οι γερμανικές αντιδράσεις, που κορυφώθηκαν μαζί με την κλιμάκωση της ελληνικής κρίσης.

Ετσι, το φθινόπωρο του 2011 και ενώ ήδη το ιταλικό πολεμικό ναυτικό είχε παραγγείλει δέκα φρεγάτες και το γαλλικό άλλες οκτώ (από μία έχουν πλέον σήμερα η Αίγυπτος και το Μαρόκο), η ελληνική παραγγελία παρέμενε μετέωρη. Κι αυτό, παρά το γεγονός πως το κόστος ανά φρεγάτα φέρεται να είχε υποχωρήσει στα 300 εκατ. ευρώ από 670 εκατ. για τη Γαλλία, 598 εκατ. για την Ιταλία και 470 εκατ. για το Μαρόκο. Η χαριστική βολή λέγεται πως δόθηκε εκείνον τον Οκτώβριο. Ήταν τότε που η γερμανική Thyssen-

«Μια τέτοια φρεγάτα εξοπλισμένη με πυραύλους SCALP Naval μπορεί να πλήξει στόχους σε ολόκληρη τη δυτική και νοτιοδυτική Τουρκία ευρισκόμενη νοτίως της Κρήτης», αναφέρουν χαρακτηριστικά στην «Κ» στρατιωτικές πηγές.

Από το 2008 και την αρχική συμφωνία DCNS - Ναυπηγείων Ελευσίνας «τρέχει» το σίριαλ με τις φρεγάτες FREMM.

Krupp απέστειλε επιστολή προς τη γερμανική κυβέρνηση και το Κοινοβούλιο, η οποία διέρρευσε στο Der Spiegel. Στην επιστολή η εταιρεία διαμαρτυρόταν εντόνως για το γεγονός ότι το Βερολίνο θα επέτρεπε στην υπερχρεωμένη μεσογειακή χώρα να δαπανήσει έως 2 δις. ευρώ για να αγοράσει

πλοία από τα «κρατικά επιδοτούμενα» γαλλικά ναυπηγεία.

Για την ιστορία, η Group Naval όπως λέγεται σήμερα, που ανέπτυξε μαζί με την ιταλική Fincantieri το ναυπηγικό πρόγραμμα των FREMM, είναι μια εταιρεία στην οποία το γαλλικό κράτος κατέχει ποσοστό 62,49%, η Thales 35% και οι εργα-

ζόμενοι 1,64%. Προέκυψε από τη διάσωση της DCNS, όπως λεγόταν παλαιότερα, από το γαλλικό δημόσιο. Με τους Γερμανούς φορολογούμενους να είναι ιδιαίτερα ευαίσθητοι σε τέτοια ζητήματα και το κλίμα για την Ελλάδα εντονότατα αρνητικό, ειδικά καθώς ήδη είχαν δρομολογηθεί το κού-

Οι πρώτες συζητήσεις για απόκτηση από την Ελλάδα γαλλικών φρεγατών είχαν ξεκινήσει πολύ πριν, το 2006.

ρεμα των ομολόγων, το PSI, η παραγγελία «πάγωσε». Είναι άγνωστο εάν και τούτη τη φορά συνέβη κάτι παρόμοιο – έστω με λιγότερο δημόσιο τρόπο.

Το 2011 δεν ήταν η τελευταία φορά που μπήκαν στο «συρτάρι» οι FREMM. Τον Φεβρουάριο του 2013, κατά τη διάρκεια της επίσημης επίσκεψης του προέδρου της Γαλλίας Φρανσουά Ολάντ, στην Αθήνα, σύμφωνα με τη Le Figaro, συνήφθη εκ νέου συμφωνία που περιελάμβανε τη μακροχρόνια μίσθωση δύο φρεγατών FREMM (Normandie και Provence, σύμφωνα με τις τότε πληροφορίες). Και αυτή η συμφωνία έμεινε στα χαρτιά. Το πρόσφατο επεισόδιο είναι απλά το τελευταίο στη σειρά της «κατάρρας» των FREMM.

Εκπαιδευτικός πόλος έλξης για τους Έλληνες η Κύπρος

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΛΑΚΑΣΑ**

Εκπαιδευτική χείρα βοηθείας προσφέρει η Κύπρος στους Έλληνες, που αναζητούν οδό διαφυγής από την υψηλή ανεργία αλλά και τις στρεβλώσεις του ελληνικού κράτους. Η ισχυρά αναπτυσσόμενη εκπαιδευτική αγορά –δημόσια και ιδιωτική– της Κύπρου προσελκύει το ενδιαφέρον πανεπιστημιακών, ερευνητών και φοιτητών – από 18 έως και 67 ετών.

Προ ημερών ολοκληρώθηκε η διαδικασία ηλεκτρονικής υποβολής αιτήσεων για μία θέση συνεργαζόμενου εκπαιδευτικού προσωπικού στο Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου (ΑΠΚ). Πρόκειται για τους επιστήμονες - κατόχους διδακτορικού που θα προσληφθούν με τριετή σύμβαση για να διδάξουν στους φοιτητές του ΑΕΙ συνεργαζόμενοι με τους 24 μόνιμους καθηγητές του Ιδρύματος.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του ΑΠΚ, υπεβλήθησαν περί τις 1.200 αιτήσεις και εξ αυτών οι 875 –δηλαδή, οι τρεις στις τέσσερις– είχαν αποστολέα από την Ελλάδα. Μάλιστα, για προφανείς λόγους, η Ερατώ - Ιωάννα Σαρρή που μίλησε στην «Κ» για το θέμα εκ μέρους του ΑΕΙ, ζήτησε να υπενθυμίσουμε ότι αυτή τη στιγμή υπάρχει ανοικτή προκήρυξη για δύο προγράμματα σπουδών, με καταληκτική ημερομηνία υποβολής αιτήσεων τη 8η Μαΐου. «Πολλοί εξ αυτών δεν είναι ερευνητές έως και 40 ετών, που αναζητούν δουλειά εν μέσω μεγάλου ανταγωνισμού στην ελληνική αγορά. Υπάρχουν και εμπειρότατοι

ΣΚΙΤΣΟ ΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΗ ΧΑΝΤΖΟΠΟΥΛΟΥ

καθηγητές ελληνικών ΑΕΙ που θέλουν να ενισχύσουν το εισόδημά τους. Άλλωστε, η μία θέση δεν αποκλείει την άλλη», ανέφερε στην «Κ» πανεπιστημιακός. Χαρακτηριστικά, οι καθαρές μηνιαίες αποδοχές προσεγγίζουν τις 3.500 ευρώ, ενώ υπάρχει και 13ος μισθός, όταν στην Ελλάδα είναι έως 2.000 ευρώ. Μάλιστα, το ενδιαφέρον εμπειρών

Ελλήνων πανεπιστημιακών συνδέεται και με την ανανέωση των συμβασιούχων στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (ΕΑΠ). Σύμφωνα με τα στοιχεία του προέδρου του κ. Βασίλη Καρδάση, φέτος το σώμα των συμβασιούχων διδασκόντων ανανεώθηκε κατά 35%. Ενώ παλαιότερα, από τους περίπου 2.500 συμβασιούχους, το 75% ήταν πα-

νεπιστημιακοί και σε άλλο ΑΕΙ, πλέον το ποσοστό περιορίστηκε στο 50%.

Και φοιτητές

Η μεγάλη ζήτηση για τις θέσεις διδασκόντων στο ΑΠΚ συνδέεται αντίστοιχα με το μεγάλο ενδιαφέρον φοιτητών από την Ελλάδα για εξ αποστάσεως εκπαίδευση. Αλ-

λωστε, το ρεύμα προς την Κύπρο συνδέεται με την ανάπτυξη νέων, ιδιωτικών ΑΕΙ, που προσελκύουν Έλληνες που θέλουν να σπουδάσουν το αντικείμενο της αρεσκείας τους και δεν εισήχθησαν σε ελληνικό ΑΕΙ. Σήμερα, στο νησί λειτουργούν τρία δημόσια και πέντε ιδιωτικά πανεπιστήμια, εγγεγραμμένα στο υπουργείο Παιδείας. Στό-

χος είναι η καθιέρωση του νησιού ως περιφερειακού εκπαιδευτικού και ερευνητικού κέντρου, το οποίο θα αποτελεί ελκυστικό πόλο έλξης για ακαδημαϊκούς και φοιτητές από τον διεθνή χώρο.

Βάρος δίνεται σε κλάδους με σημαντική ανάπτυξη που σχετίζονται με τις οικονομικές δραστηριότητες της χώρας (νέες τεχνολογίες, εξόρυξη πετρελαίου, κλάδοι υγείας, τουρισμός). Όπως ανέφερε μιλώντας στην «Κ» ο πρύτανης του Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου, κ. Σωκράτης Κάτοικας, ο οποίος είναι καθηγητής στο Παν. Πειραιώς με τριετή εκπαιδευτική άδεια, η προσέλκυση φοιτητών είναι πολύ μεγάλη, ενώ η Κύπρος δίνει σημαντικά ποσά στη διαφημιστική προβολή των ΑΕΙ της, που πλην της Ελλάδας φθάνει σε Κίνα και Ινδία. Στη χώρα μας τον ρόλο του «πρεσβευτή» των κυπριακών ΑΕΙ αναλαμβάνουν ακόμη και Κύπριοι και Έλληνες που σπουδάζουν σε κυπριακά ΑΕΙ. «Αυτό που συμβαίνει στην Κύπρο είναι αποτέλεσμα μιας επιτυχημένης στρατηγικής της κυβέρνησης. Έχει στόχο να κάνει το νησί εκπαιδευτικό κόμβο στην ανατολική Μεσόγειο, και δουλεύουν πάνω σε αυτό», λέει ο κ. Κάτοικας.

Από την άλλη, το ενδιαφέρον των Ελλήνων να διεκδικήσουν μέσω ΑΣΕΠ μία θέση στα σχολεία της Κύπρου αποδείχθηκε μικρό. Μόνο ο ένας στους δέκα υποψηφίους είναι Έλληνας και ο κύριος λόγος της μικρής συμμετοχής ήταν η διαφανόμενη δυσκολία του διαγωνισμού...

 KATHIMERINI

knews.com.cy

KNOW YOUR NEWS

 KNEWS_{com.cy}

QUALITY JOURNALISM AND BREAKING NEWS
FROM THE NEWSROOM OF KATHIMERINI CYPRUS

ENGLISH LANGUAGE

Οξύμωρο

Του ΑΛΕΞΗ ΠΑΠΑΧΕΛΑ

Τα εξοπλιστικά σχέδια της Αθήνας έχουν προκαλέσει αναστάτωση και γκρίνια σε ορισμένες ευρωπαϊκές πρωτεύουσες. Πέραν της παραδοσιακής γαλλογερμανικής «άμιλλας» στον τομέα αυτό, ασκείται κριτική γιατί η Ελλάδα ξοδεύει χρήματα των Ευρωπαίων φορολογουμένων σε ένα εξοπλιστικό σπριντ.

As δούμε την υποκρισία που κρύβει αυτή η κριτική. Την εποχή που οι ελληνικές κυβερνήσεις δανειζόνταν με χαμηλό επιτόκιο, λόγω ευρώ, πολλές ευρωπαϊκές κυβερνήσεις λειτουργούσαν κυριολεκτικά σαν θεσμικοί πλάσι.

Οι εταίροι μας πρέπει να καταλάβουν ότι είναι άλλο πράγμα η δημοσιονομική σπατάλη και άλλο οι δαπάνες για την άμυνα σε μια χώρα που τις έχει ανάγκη.

Με κάθε ευκαιρία πίεζαν ή παρότρυναν την Ελλάδα να αγοράσει τα προϊόντα τους. Προφανώς, τότε αδιαφορούσαν για το συσσωρευόμενο χρέος.

Υπάρχει όμως και κάτι ακόμη, που δεν πρέπει να ξεχνάμε. Η μεγάλη πλειονότητα των σημαντικών υποθέσεων διαφθοράς στον τομέα των εξοπλισμών – και σε άλλους τομείς – αφορά ευρωπαϊκές εταιρείες. Και επειδή η διαφθορά είναι σαν το τανγκό, προφανώς χρειάζεται δύο για να ευδοκιμήσει. Όλα αυτά τα χρόνια που αναπαράγεται το στερεότυπο της διεφθαρμένης Ελλάδας, δεν έχουμε δει κάποια σοβαρή αυτοκριτική για τις μεθόδους και τα ήθη ευρωπαϊκών κολοσσών.

Αυτά όμως αφορούν το παρελθόν ίσως, αν και έχουν τη σημασία τους. Σήμερα η Ελλάδα

έχει μετατραπεί σε χώρα πρώτης γραμμής απέναντι σε πολλές απειλές, μερικές εκ των οποίων αφορούν και την υπόλοιπη Ευρώπη. Τρομοκρατία, προσφυγική-μεταναστευτική κρίση είναι οι βασικές. Ταυτόχρονα, αντιμετωπίζει και μία έξαρση της παραδοσιακής απειλής εξ Ανατολών. Η Ευρώπη πρέπει να ενδιαφέρεται για μια ισχυρή Ελλάδα, ικανή να τα βγάλει πέρα με όλες αυτές τις προκλήσεις. Στοιχειώδεις γεωπολιτικοί υπολογισμοί οδηγούν στο συμπέρασμα πως μία ασταθής, αδύναμη ή και ταπεινωμένη Ελλάδα θα ήταν επιβλαβής για τα δυτικά συμφέροντα. Οι Ευρωπαίοι ηγέτες που λαμβάνουν τις μεγάλες αποφάσεις πρέπει να αποφασίσουν τι θέλουν. Το ιδεατό για τα ελληνικά συμφέροντα σενάριο θα ήταν να αποφασίσουν ότι τα ελληνικά σύνορα είναι και ευρωπαϊκά και να εγγυηθούν την ακεραιότητά τους. Σε αυτή την περίπτωση, η Ελλάδα θα μπορούσε να ξοδεύει η ίδια πολύ λιγότερα για την άμυνα. Δεν διακρίνω τη διάθεση για κάτι τέτοιο.

Η ευθύνη ανήκει, συνεπώς, στην Ελληνική Δημοκρατία. Οι αποφάσεις για τους εξοπλισμούς που χρειαζόμαστε πρέπει να ληφθούν εκ του μηδενός και με βάση τις δυνατότητές μας. Πιθανόν να μη χρειαζόμαστε πανάκριβες φρεγάτες, αλλά πιο ευέλικτα και μικρά σκάφη. Οι αρμόδιοι και οι ειδικοί μπορούν να πάρουν τις αποφάσεις. Οι εταίροι μας πρέπει, όμως, να καταλάβουν ότι είναι άλλο πράγμα η δημοσιονομική χαλαρότητα και σπατάλη και άλλο οι δαπάνες για την άμυνα σε μια χώρα που τις έχει ανάγκη. Ακούγεται κάπως οξύμωρο ότι κάποτε μας δάνειζαν και μας πίεζαν για εξοπλισμούς που δεν χρειαζόμασταν και τώρα γκρινιάζουν γιατί ξοδεύουμε για τα άκρως απαραίτητα...

Πολιτικός αναχρονισμός

Του ΚΩΣΤΑ ΙΩΡΔΑΝΙΔΗ

Οταν στις ευρωεκλογές του 2014 οι κ. Ζαν-Κλοντ Γιούνκερ και Αλέξης Τσίπρας ηγούνταν δύο κομμάτων ιδεολογικών εκ διαμέτρου αντιπάλων, ουδείς ανέμενε ότι θα συντελούνταν τελικώς μία ωμόωση σε πρακτικό επίπεδο τόσο μεγάλη, ώστε να σκανδαλίζει κάποια στελέχη της ελληνικής Κεντροδεξιάς. Αλλά στην πράξη αυτό διεπιστώθη προ τριμήνου στην Αθήνα, κατά την επίσκεψη του προέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής – ιδιαίτερα στην κοινή συνέντευξη Τύπου των κ. Τσίπρας και Γιούνκερ.

Θα ήταν χρήσιμο ενδεχομένως να αποδεχούμε, πλέον, ότι οι ιδεολογικές διαφορές λειτουργούν ως διακοσμητικά στοιχεία εκθεσιακών χώρων. Αποτελούν ωφρές αντανάκλασεις από το παρελθόν και αξιοποιούνται ακόμη για τη διέγερση ή την παρηγορία του πλήθους.

Μία ψευδαισθησιον, εν ολίγοις, πως το πολιτικό παιχνίδι διεξάγεται με τους παλαιούς, δοκιμασμένους όρους, ενώ επί της ουσίας μία είναι η δεσπόζουσα αρχή: Εναρμόνιση ή αποβολή από το σύστημα.

Η νέα οικονομική πραγματικότητα που δημιουργήθηκε στη χώρα μας και θα εξακολουθεί να ισχύει εφεξής με μικρές παραλλαγές, έως ότου θα υφίσταται η ενωμένη, ούτως ειπείν Ευρώπη, δεν διαμόρφωσε νέα πολιτική συμπεριφορά, νέα ρητορική, νέο πολιτικό αφήγημα. Η εσωτερική πολιτική αντιπαράθεση διεξάγεται με τους ίδιους εξοντωτικούς όρους εμφυλιακής συγκρούσεως.

Πριν σπεύσει όμως να καταδικάσει κάποιος συλλήβδην τους ηγέτες μας πρέπει να ληφθεί υπ' όψιν ότι ακόμη και η σκληρότερη προσαρμογή μιας αναχρονιστικής οικονομίας είναι ευκολότερη από μία ριζοσπαστική αλλαγή πολιτικής θεωρήσεως των πραγμάτων. Διότι η μνη οικονομία

έχει απολύτως πρακτική διάσταση και είναι σε άμεση επαφή με ό,τι ονομάζεται καθημερινότητα, ενώ η πολιτική είναι διαχείριση αισθήματος, ιδεολογίας και άλλων άυλων συναφών θεμάτων.

Η ελληνική ηγεσία, όπως και όλης της Ευρώπης, άλλωστε, διαχειρίζεται μία δεδομένη εμμονική αντίληψη οικονομίας, με την πολιτική να λειτουργεί ως αναχρονισμός στη βάση δεδομένων ιδεολογικών που δεν ισχύουν στην πραγματικότητα. Εξ ου και ο κ. Τσίπρας έχει την εύνοια και την αποδοχή του ευρωπαϊκού συστήματος, όσο κινείται εντός του αυστηρότατου ισχύοντος πλαισίου.

Η ιδεολογία – η κινήτριος δύναμη της ιστορίας από την κατάρρευση του παλαιού συστήματος στα τέλη του 18ου αι. έως τη συντριβή των κομμουνιστικών καθεστώτων στην Ευρώπη – απασχολεί πλέον και αντισυστημικά, αντιευρωπαϊκά κόμματα της λεγομένης Ακρας Δεξιάς. Αλλά και εκεί ως αναχρονισμός, ως μη απέλπιδα προσπάθεια διασώσεως πτωχών και αζιων του παρελθόντος.

Η ιδεολογικά ιδιαίτερως φορτισμένη πολιτική ατμόσφαιρα της Ελλάδας είναι απλώς έκφραση αμνηστικής των ηγετών μας να εναρμονίσουν τον πολιτικό τους λόγο – το μέσο επικοινωνίας, δηλαδή, με τον πολίτη – με ό,τι εντέλλονται να εφαρμόσουν στην πράξη κατά την άσκηση της εξουσίας.

Όσο θα διαρκεί η αμνηστική της μορφής αυτής τόσο ισχυρότερες θα είναι οι κραυγές, τόσο πιο άναρθρος ο πολιτικός λόγος, έως ότου παύσουμε να αντιδρούμε και τελικώς γίνουμε «Ευρωπαίοι» – μία έννοια που δεν υφίσταται εκτός της ευρωπαϊκής γραφειοκρατίας – και αρχίσουμε να ασχολούμεθα επιτέλους σοβαρά για το μέλλον της θαλάσσιας χώρας «Καρέτα Καρέτα» και άλλα παρόμοια.

Γράφοντας τον επίλογο βιβλίου με δοκίμια διαφόρων ιστορικών για τη διαμόρφωση της σύγχρονης Ελλάδας, ο Βρετανός ιστορικός και διπλωμάτης Μάικλ Λουέιν Σμιθ σημειώνει: «Οι μορφές της εθνικής ζωής, του κράτους και του πολιτισμού που αναπτύχθηκαν τον 19ο αιώνα αποδείχθηκαν ανθεκτικές. Μετά το ορόσημο του 1922-3, παρ' όλη την ταραχή πολέμων, εμφυλίων πολέμων και δικτατορίας, οι γενικές γραμμές της εικόνας που έχουν οι Έλληνες για τους εαυτούς τους συνέχισαν να ταυρίζουν με το καλούπι που σχημάτισαν ο Παπαρηγόπουλος και οι πρωτοπόροι του 19ου αιώνα» ενώ οι Έλληνες κινήθηκαν προς τη συναίνεση, το 1975 σε σχέση με το πολίτευμα, το 1976 σε σχέση με την ελληνική γλώσσα, στις αρχές της δεκαετίας του 1980 με την ενσωμάτωση της Ελλάδας στην ευρωπαϊκή λέσχη και με τη συμφιλίωση των δύο πολιτικών μερών του ελληνικού έθνους».

Αυτά τα έγραψε ο Λουέιν Σμιθ το 2009 [«The Making of Modern Greece: Nationalism, Romanticism and the Uses of the Past» (1797-

1896)], με επιμέλεια των Roderick Beaton και David Ricks]. Καθώς φθάνουμε προς το τέλος του τρίτου προγράμματος διάσωσης, χρήσιμο είναι να δούμε με την ψυχραιμία του ξένου ιστορικού ότι το έθνος είχε πετύχει πολλά τα προηγούμενα χρόνια και να αποτιμήσουμε πού βρισκόμαστε μετά εννιά χρόνων κρίση. Εκκρεμότητες, σύμφωνα με τον Αγγλο ιστορικό, ήταν η περαιτέρω διαμόρφωση των σχέσεων Κράτους-Εκκλησίας, η διαχείριση της διαμάχης μεταξύ του δυτικοτρόπου καταναλωτισμού και της ανάγκης να προστατευθεί το περιβάλλον. «Ίσως και μια νέα απόπειρα να διαμορφωθεί ένα πολιτικό και κοινωνικό σύστημα που προσέχει περισσότερο τα κοινά συμφέροντα παρά προνομιακούς κλάδους και προσωπικά συμφέροντα», έγραψε.

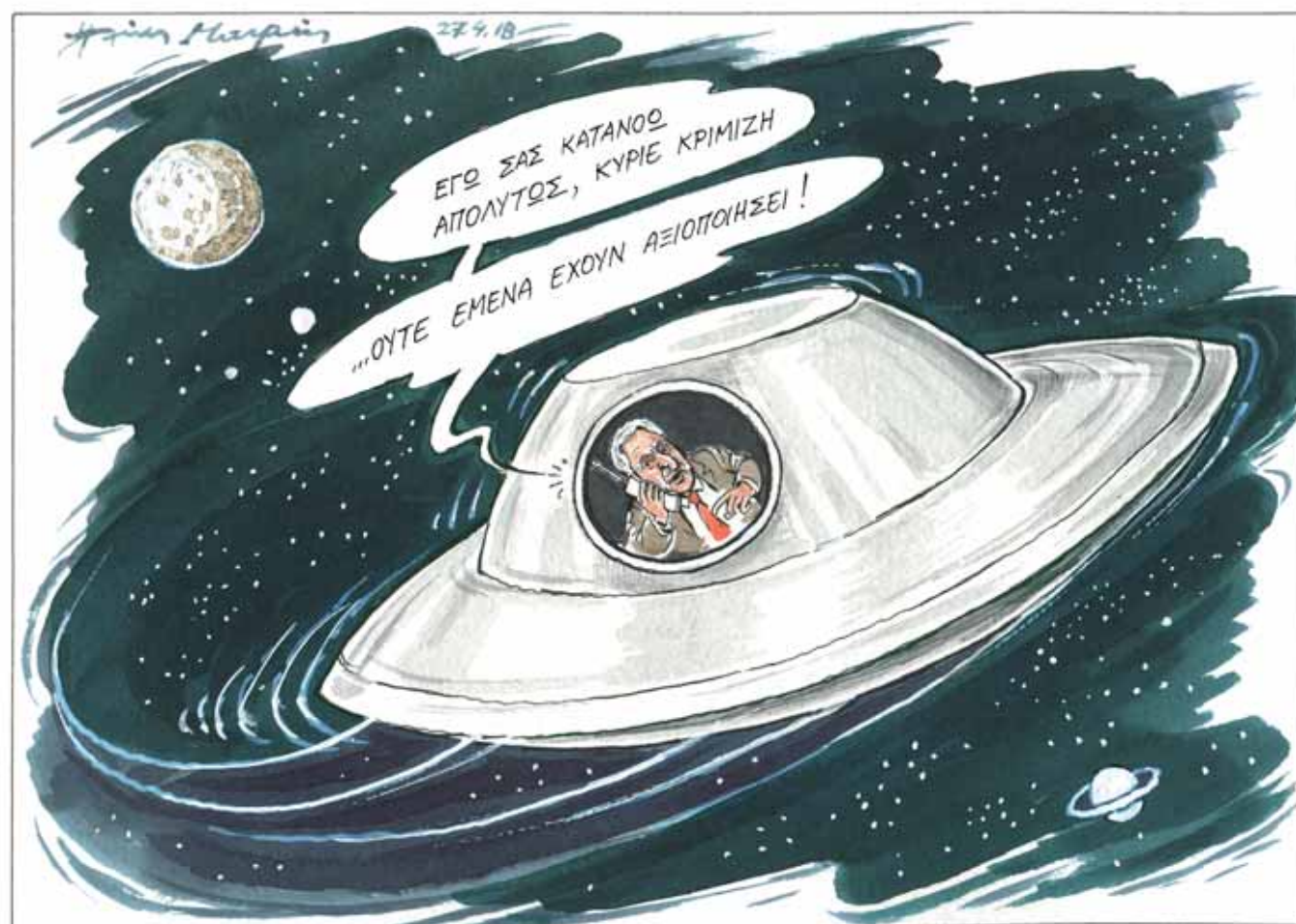
Πράγματι, τα ζητήματα του πολιτεύματος και της γλώσσας λύθηκαν και δεν αποτελούν τη βάση ενότιες βίαιου δικασμού. Αλλά τα τελευταία χρόνια παρατηρούμε – και όχι μόνο στην Ελλάδα – ότι το πολίτευμα απαιτεί συνεχή φροντίδα, ώστε να προλαβαίνει τους κινδύνους

που μπορεί να απειλήσουν τη φιλελεύθερη δημοκρατία. Στην Ελλάδα, η μακρόχρονη υπονόμευση των θεσμών συνδυάστηκε τελευταίως με την κρατική αδιαφορία για την τήρηση του νόμου, αφήνοντας προνομιακές ομάδες να δρουν όπως θέλουν. Η γλώσσα δε, κυρίως αυτή της πολιτικής αντιπαράθεσης, ζει μέρες άδοξης. Με την ανάπτυξη των κοινωνικών δικτύων να συμπίπτει με την κρίση και με τις «αντισυστημικές» διαδηλώσεις, λέξεις όπως «γερμανοτσολιάς», «στα τέσσερα», «προσκυνημένοι» και «ψόφα» κατέλαβαν το προσκήνιο της πολιτικής.

Δεν είναι τυχαίο ότι οι «Ανεξάρτητοι Έλληνες», το πρώτο ελληνικό κόμμα δημιουργία του Facebook, εκφράζουν ό,τι πιο οπισθοδρομικό στον πολιτικό λόγο. Δεν είναι τυχαίο, επίσης, ότι αυτό το δεξιό, εθνικιστικό κόμμα συγκυβερνά με τον ΣΥΡΙΖΑ, που θεωρεί εαυτόν εκπρόσωπο των ηττημένων του Εμφυλίου και επενδύει στην επαναφορά και στη διατήρηση της γλώσσας του δικασμού. Με την κυβέρνηση αυτή η χώρα ήρθε στο κατώφλι της εξόδου από την Ευρωζώνη. Εννοείται

ότι οι ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ δεν ευθύνονται για τα χρόνια που οδήγησαν στην κρίση, αλλά η διαχείριση της χώρας απ' αυτούς από το 2015 την οδήγησε ακόμη πιο πίσω.

Μέσα στη μέγερη της λιτότητας και των μεταρρυθμίσεων, με την ανεύθυνη πολιτική εκμετάλλευση της λαϊκής δυσαρέσκειας, αυτά που ο ιστορικός σημειώνει ως επιτεύγματα το 2009, αποδείχθηκαν ούτε τόσο στέρεα ούτε δεδομένα. Ενδιαφέρον έχει ότι και οι σχέσεις Κράτους-Εκκλησίας, με κυβέρνηση κυρίως της ριζοσπαστικής αριστεράς, εξελίσσονται προς όφελος της Εκκλησίας. Επιπλέον, όποια ελπίδα υπήρχε για τη διαμόρφωση μιας πιο δίκαιης κοινωνίας, όπου η πολιτική θα υπηρετεί το κοινό συμφέρον και όχι προνομιακές ομάδες με προσπάθειες στην πολιτική, έχει τσακιστεί στην καθημερινότητα, στους πολιτικούς τακτικισμούς και στην αδιαφορία για το κόστος στη χώρα. Καθώς φθάνουμε στο ορόσημο του «τέλους των μνημονίων», είναι φανερό ότι η ζημία που υπέστη η χώρα είναι βαθύτερη απ' τις πληγές στην οικονομία. Οι δυσκολίες μεγαλώνουν.

ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΑ / Του ΧΡΗΣΤΟΥ ΓΙΑΝΝΑΡΑ

Διακινδύνευση κριτικής οπτικής

Τιμάμε γόνιμα έναν απελθόντα πολιτικό, όταν κρατάμε ζωντανή την ανάμνηση της προσφοράς του. Αλλά και των λαθών του. Ο μονοδιάστατος εξωραϊσμός ικανοποιεί την ορμητική ροπή μας προς τον μανικαϊσμό: την αυτασφάλιση που τη θεωρούν οι σχηματικές οριοθετήσεις του «καλού» και του «κακού», του «σωτήρα» ή του «ολετήρα», της «ελευθρίας» ή της «κατάρας». Αλλά και μας παγιδεύει ο μανικαϊσμός στην ηθονική παραίτηση από τη διακινδύνευση (ευθύνη) της κριτικής σκέψης, στο βόλεμα της μονοτροπίας του ποιμνιοσταίου.

Γιατί οι άνθρωποι ειδωλοποιούμε με τόση ευκολία έναν πολιτικό ή ένα κόμμα, έναν ποδοσφαιριστή ή μια ομάδα ποδοσφαιρική, έναν τραγουδιστή ή ένα μουσικό συγκρότημα – γιατί φανατιζόμαστε με το επικαιρικό, το συμπτωματικό, το εφήμερο; Την απάντηση θα ήταν εξαιρετικά ωφέλιμο να τη σπουδαζάμε έγκαιρα, στο σχολείο: μας χρειάζεται τόσο όσο και η πρακτική αριθμητική, η γραμματική, το συντακτικό. Η υπέρβαση της πολιτικής μονομέρειας είναι καθάρωμα ελευθερίας – προϋποθέτει κριτική σκέψη, ετοιμότητα αποκρίσεων, αναθεωρήσεων, επανορθώσεων, αποδόσεων από τις εγωκεντρικές ενορμώσεις. Φανατίσμος είναι, κατά κανόνα, ο ανασφαλής, δηλαδή ο μειονεκτικός ή ο νάρκισσος.

Συνηθίζουμε να λέμε ότι οι δι-

χασμοί και οι πολώσεις είναι φυλετικό (περίπου) ιδίωμα μας των Ελλήνων. Ο ισχυρισμός αυτός, στη γενικότητά του, μοιάζει υπεκφυγή, ερμηνευτική προσφυγή σε κάποιο είδος πεπρωμένου. Θα ήταν μάλλον γονιμότερο να μελετήσουμε, συγκεκριμένα, τους δυο μεγάλους διχασμούς που έζησε στα νεότερα χρόνια ο Ελληνισμός, κυριολεκτικά αδελφοκτόνους και εφιαλτικούς σε συνέπειες: Τον διχασμό Βενιζελικών – βασιλικών και κομμουνιστών – πατριωτών.

Ήταν και οι δυο διχασμοί μια άλογη έκρηξη πρωτογονισμού ή αποτέλεσμα της σύγκρουσης κριτηρίων που προκαλείται από την απώλεια συλλογικής ταυτότητας; Υποχρεώθηκαν οι Έλληνες (εκ των πραγμάτων ή εκ παραδρομής – από συγκυριακό εκτροχιασμό) σε βίαιη διακοπή – ρήξη – άρνηση της μακραίωνης πολιτικής τους παράδοσης: Να εγκαταλείψουν τη ζωτική γη' αυτούς προτεραιότητα των «σχέσεων κοινωνίας», την αυτοδιαχείριση της ζωής τους σε «πόλιν» ή «κοινότητα». Και από κοσμοπολίτες διαχειριστές ενός μοντέλου διεθνικής «τάξης πραγμάτων» βρέθηκαν επαρχιώτες του βαλκανικού περιθώριου, μεταπράτες δάνειων θεσμών και δομών ενός τεχνητού «εθνικού κράτους», ταπεινωτικά επιτροπευόμενοι.

Αποδείχθηκε πως, όσο στενέουν τα σύνορα, μακρινών και αναστράτων. Η σμίχυνση γίνεται κομμοκομματική όταν περνάμε

από το κράτος των Αθηνών στο κράτος της Κύπρου ή στην «αυτοδιοίκηση» κάθε ελλαδικής «περιφέρειας». Πώς λειτουργήσαν ως εξουσία ο Βενιζέλος και ο Καραμανλής στο ελλαδικό κρατίδιο, πώς ο Μακάριος και ο Χριστόφιος στην Κύπρο; Σίγουρα ο Καραμανλής και ο Χριστόφιος δεν δίκασαν, ο Βενιζέλος και ο Μακάριος έσπειραν ανίατο καταστροφή – γιατί; Μια πρώτη (επιπόλαιη ίσως) απάντηση θα μπορούσε να είναι: Καραμανλής και Χριστόφιος διαχειρίστηκαν την παγιωμένη πια επικράτηση του Ιστορικού Υλισμού, ενώ Βενιζέλος και Μακάριος είχαν ακόμα να αναμετρηθούν με το κληροδόχημα της ελληνικότητας.

Στο ιστορικο-υλιστικό πεδίο ο Καραμανλής ήταν συνεπής και διαγής: Διακήρυξε, χωρίς περιφράσεις, ότι «ανήκομεν εις την Δύση» – πολιτικό του όραμα ήταν ο μιμητικός «εκσυγχρονισμός» και η «πρώτος» κόμμα – γιατί; Μια πρώτη (επιπόλαιη ίσως) απάντηση θα μπορούσε να είναι: Καραμανλής και Χριστόφιος διαχειρίστηκαν την παγιωμένη πια επικράτηση του Ιστορικού Υλισμού, ενώ Βενιζέλος και Μακάριος είχαν ακόμα να αναμετρηθούν με το κληροδόχημα της ελληνικότητας.

τον εξευρωπαϊσμό τους, τον ηθονικό (καταναλωτικό) εξανδραποδισμό τους.

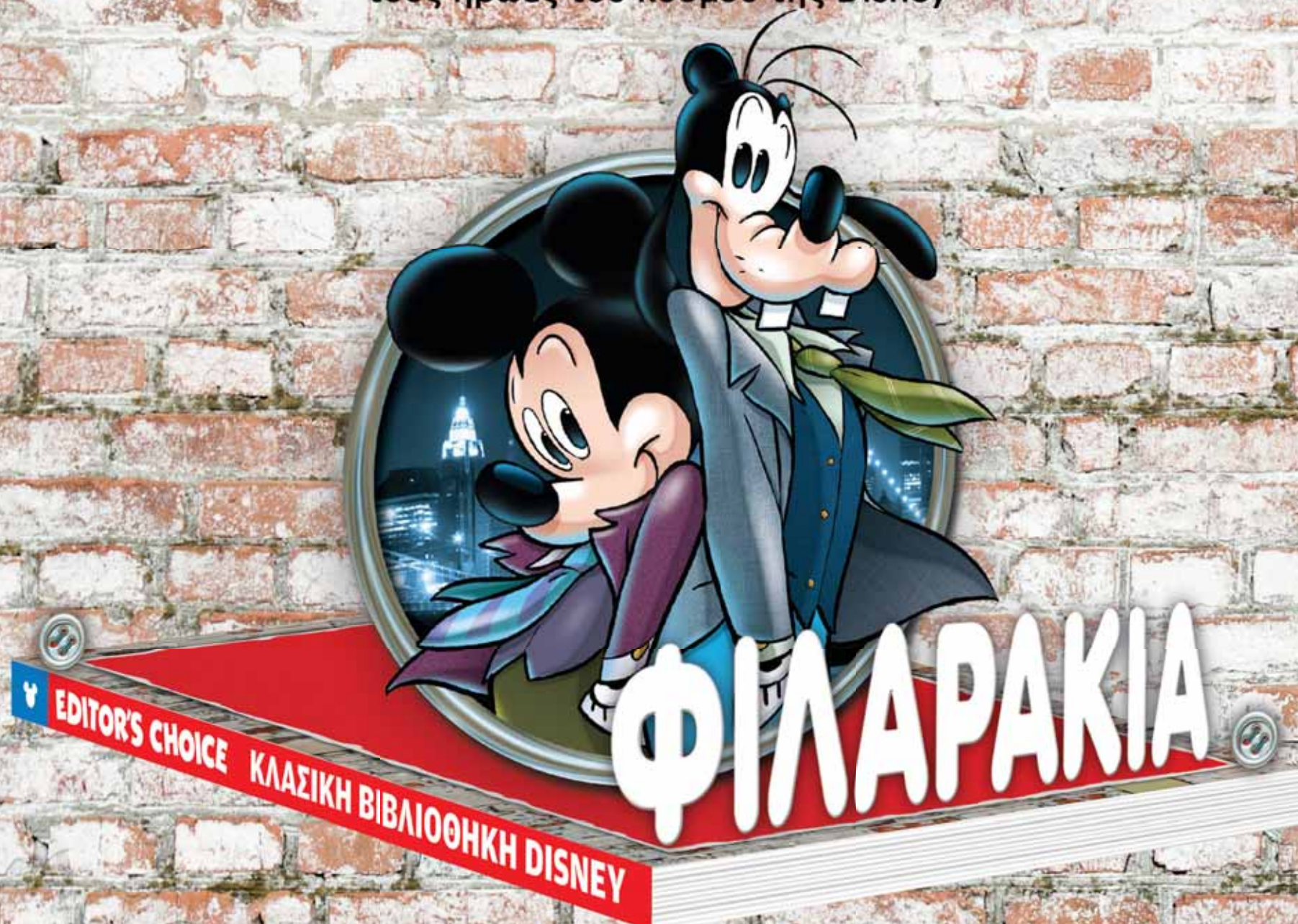
Με φυσικό χάρισμα ηγετικής παρουσίας ο Καραμανλής, σοβαρότητα και στιβαρότητα επιβλητική, αποδείχθηκε κορυφαίος στη διαχειριστική εκδοχή της πολιτικής, στην ταύτιση της πολιτικής με τα «δημόσια έργα». Δεν αξιολογήθηκε ανάλογο αντιπολιτευτικό αντίλογο, γι' αυτό και στη μετα-Καραμανλική Ελλάδα ο τριτοκοσμικός χαρακτήρας του «εκσυγχρονισμού» είναι σωστός εφιάλτης ομοιομορφοποίησης: δεν μπορείς να ξεχωρίσεις αν βρισσκεσαι στη Βέροια ή στο Ηράκλειο Κρήτης, στη Σπάρτη ή στη Λαμία, στα Καλάβρυτα ή στον Τύρναβο. Τα ίδια και με το κόμμα του: χωρίς ιδεολογική ραχοκοκαλιά, χωρίς πολιτική ταυτότητα, ψάχνει αδιάκοπα για τον αποτελεσματικότερο μάντζερ, τον ταλαντούχο αντιπρόσωπο της επιτυχίας: έναν αντι-Ανδρέα ή έναν αντι-Τσίπρα.

Δεν είναι ασέβεια η κριτική αντικειμενικότητα, ασέβεια είναι ο μονομερής εκθειασμός της μεγαλοσύνης των μεγάλων, η μυθοποίηση τους που τους απομονώνει από την ιστορική και την κοινωνική πραγματικότητα, προκειμένου να τροφοδοτείται με επιδερμικές συγχύσεις η ψυχολογία της μάζας. Ή, το βδελυρότερο, να θυσιάζεται η αλήθεια ενός μεγάλου ανθρώπου, με τις αρετές του και τα ελαττώματά του, στον βωμό της κομματικής εκμετάλλευσης.

ΚΛΑΣΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Disney

Κλασικές ιστορίες
κόμικς με πρωταγωνιστές
τους ήρωες του κόσμου της Disney

Οι αγαπημένοι ήρωες της Disney έρχονται ξανά στην Καθημερινή
με 10 διαφορετικές Κλασικές Ιστορίες για όλη την οικογένεια.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ημερήσια Πολιτική και Οικονομική Εφημερίδα

Έτος 96 • Αρ. φύλλου 2722 • Σπυρίδης Γ. Α. Βλάχος

ΑΘΗΝΑ, ΚΥΡΙΑΚΗ 28 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2018

www.kathimerini.gr • € 4,20

ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ 6 ΜΑΪΟΥ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Αστάθμητες παράμετροι των εκλογών στην Τουρκία

Ευάλωτος ο Ερντογάν, ποντάρει στη διάσπαση της αντιπολίτευσης

Του ΠΕΤΡΟΥ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

Υπάρχει ένας μύθος, που θέλει τον Ταγίπ Ερντογάν ανίκητο στο μπαλκόνι και στις κάλπες. Όπως όλοι οι μύθοι, έτσι και αυτός έχει μια ορισμένη βάση. Από το 2002 μέχρι σήμερα, το Κόμμα Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης (ΑΚΡ) που ίδρυσε ο Ερντογάν έχει κερδίσει 12 νίκες σε ισάριθμες αναμετρήσεις – πέντε βουλευτικές εκλογές, τρεις τοπικές, μία προεδρική και τρία δημοψηφίσματα. Αυτό που αποσιωπά ο μύθος είναι ότι, αν η μισή τουρκική κοινωνία λατρεύει τον Ερντογάν, η άλλη μισή τον απεχθάνεται. Κι ότι αν καταφέρει να διατηρήσει την ηγεμονία του, είναι γιατί οι δυνάμεις της αντιπολίτευσης εκθρεφούνται περισσότερο η μία την άλλη απ' όσο μισούν τον Ερντογάν.

Όταν ο Τούρκος πρόεδρος προκήρυξε πρόωγες εκλογές για τις 24 Ιουνίου, οι περισσότεροι παρατηρητές προέβλεψαν ότι η ιστορία θα επαναληφθεί για ακόμη μία φορά. Αλλά, ουδείς Δυτικός γκέιτς θα ονειρευόταν να πάει σε εκλογές με τόσα ατού στα χέρια του. Παρά τις επιφοβές για το μέλλον «φουσκές» της, η οικονομία αναπτυσσόταν με ρυθμό 7,4%. Η εθνικιστική έξαρση που προκάλεσε η εισβολή στο Αφρίν φούσκωνε τα πανιά του ΑΚΡ. Ο Τύπος ελεγχόταν από φίλους του Ερντογάν σε ποσοστό 90% και η κατάσταση εκτάκτου ανάγκης νομιμοποιούσε τις αυθαιρέσεις του. Το φιλοκυβερνητικό κόμμα ΗΔΡ είχε την ηγεσία του στη φυλακή και η υπόλοιπη αντιπολίτευση παρέμενε διασπασμένη.

Ωστόσο, η ανακοίνωση των πρόωγων εκλογών, στις 18 Απριλίου, λειτούργησε σαν ηλεκτροσόκ που

αφύπνισε την αντιπολίτευση. Η πρώτη ανατροπή ήρθε την περασμένη Κυριακή. Ο αρχηγός του κεμαλικού κόμματος CHP, που ασκεί καθήκοντα αξιωματικής αντιπολίτευσης, Κεμάλ Κιλισντάρογλου, «δάνεισε» στη Μεράλ Ακσενέρ του νεοπαγούς εθνικιστικού κόμματος ΙΪΙ (Καλό) 15 βουλευτές για να ξεπεράσει τα κωλύματα της εκλογικής νομοθεσίας και να κατέβει στις βουλευτικές εκλογές. Η πρωτοφανής αυτή κίνηση τροφοδότησε σενάρια περί ενιαίου μετώπου της αντιπολίτευσης κατά του Ερντογάν στις προεδρικές εκλογές, καθώς η Ακσενέρ είχε ήδη θέσει υποψηφιότητα.

Το πρόβλημα είναι ότι η «Λύκαινα» της τουρκικής πολιτικής ζωής (πρόκειται από το ακροδεξιό κίνημα των Γκριζών Λύκων) ήταν κόκκινο πανί για τους συντηρητικούς Κούρδους, που ψήφισαν στο παρελθόν τον Ερντογάν, αλλά σήμερα αναζητούν άλλη πολιτική έκφραση.

Η υποψηφιότητα Γκιουλ

Ο Κιλισντάρογλου, που δεν βιάστηκε να ανακοινώσει τη δική του υποψηφιότητα, θα προτιμούσε τον πρώην πρόεδρο της Δημοκρατίας, Αμπντούλκάν Γκιουλ. Μέλος της ιδρυτικής τριάδας του ΑΚΡ, ο Γκιουλ κυβερνήσε μαζί με τον Ερντογάν, αλλά ήρθε σε σύγκρουση μαζί του τα τελευταία χρόνια, αντιδρώντας στην υπερβολική συγκέντρωση εξουσιών και στην απομάκρυνσή του από το δικτικό στρόγγυλο.

Υπέρ της υποψηφιότητας Γκιουλ τάχθηκε και ο Τεμάλ Καραμολέογλου, επικεφαλής του ισλαμικού Κόμματος Ευδαιμονίας (Saadet). Αν και στις τελευταίες εκλογές πήρε μόλις 2,1%,

Ακόμη κι αν ο Ταγίπ Ερντογάν έκανε την εκλογική μάχη, κάτι που δεν φαίνεται και πολύ πιθανό, θα άφηνε ως κληρονομιά την ασφυκτική ηγεμονία του ισλαμοεθνικισμού, σε κυβέρνηση και αντιπολίτευση.

Οι πολιτικοί του αντίπαλοι καταγγέλλουν ότι οικοδομεί προσωπική «δικτατορία», αλλά προσαρμόζονται ολόένα και περισσότερο στην ισλαμοεθνικιστική ατζέντα του.

το Saadet μπορεί να τραβήξει ψήφους από τη βάση του ΑΚΡ, καθώς τα δύο κόμματα προέρχονται από την ίδια ρίζα: το ισλαμικό κίνημα Milli Gorus του πρώην πρωθυπουργού Νετομτίν Ερμπακάν. Την περασμένη Τετάρτη, ο Καραμολέογλου συναντήθηκε με τον Γκιουλ για να τον πείσει να κατέβει στις προεδρικές εκλογές ως κοινός υποψήφιος της αντιπολίτευσης. Νωρίτερα, ο Γκιουλ είχε συναντηθεί με τον πρώην πρωθυπουργό Αχμέτ Νταβούτογλου, αρχιτέκτονα της νεοοθωμανικής εξω-

τερικής πολιτικής του ΑΚΡ, τον οποίο επίσης κατάφερε να αποξενώσει ο Ερντογάν τα τελευταία χρόνια με τη μεγαλομανία του.

Όταν γράφονταν αυτές οι γραμμές, το ενδεχόμενο να ενωθεί η αντιπολίτευση γύρω από την υποψηφιότητα Γκιουλ (αν υπάρξει, τελικά, αυτή η υποψηφιότητα) δεν φαινόταν το επικρατέστερο.

Η Μεράλ Ακσενέρ επέμενε ότι θα διεκδικήσει η ίδια την προεδρία, ενώ το ΗΔΡ ανακοίνωσε ότι θα κατεβάσει τον φυλακισμένο γκέιτς του, Σελαχατίν Ντεμιρτάς. Σημειώνοντας στελέχη του CHP θεώρησαν προδοσία των κοσμικών αρχών του κεμαλισμού ενδεχόμενη υποστήριξη του ισλαμιστή Γκιουλ, μάλιστα ορισμένοι δήλωσαν ότι θα προτιμούσαν να ψηφίσουν τον ίδιο τον Ερντογάν.

Το βασικό πρόβλημα της αντιπολίτευσης δεν είναι ότι δεν διαθέτει έναν χαρισματικό αντι-Ερντογάν για να την ενώσει. Είναι ότι δεν έχει να παρουσιάσει στον τουρκικό λαό μια εναλλακτική στρατηγική από

εκείνη που της προσφέρει η ισλαμο-εθνικιστική συμμαχία του ΑΚΡ με το ΜΗΡ (πρώην Γκριζοί Λύκοι) του Ντεβλέτ Μπαχτσέλι. Αντίθετα, όσο πιο πολύ μαστιγώνει τον Ερντογάν η ετερόκλητη αντιπολίτευση (με εξαίρεση το ΗΔΡ), τόσο πιο πολύ του μοιάζει.

Πράγματι: το Saadet όχι μόνο προέρχεται από την ίδια ρίζα με το ΑΚΡ, αλλά εκφράζει πιο αδιάλλακτες, φονταμενταλιστικές τάσεις του παλιού, ισλαμικού κινήματος. Το ΙΪΙ όχι μόνο προέρχεται από την ίδια ρίζα με το ΜΗΡ, αλλά το υπερφαλαγγίζει σε εθνικιστική και ιδίως ανθελληνική υστερία: η Ακσενέρ έχει ζητήσει κατ' επανάληψη «να οχυρωθούν από την Τουρκία τα 18 νησιά του Αιγαίου που έχουν καταλάβει οι Έλληνες». Στο ίδιο μήκος κύματος ο Κιλισντάρογλου, ο οποίος ανήμερα τα Φώτα, με αφορμή την επίσκεψη του Αλέξη Τσίπρα στην Ψήριμο, δήλωσε ότι η νήσος είναι τουρκική, ενώ πρόσφατα απείλησε ότι, αν κερδίσει τις εκλογές, θα «πάει πίσω» από την Ελλάδα νησιά του Αιγαίου.

Δύο όμοια μπλοκ

Η βρετανική εφημερίδα Independent έγραψε προ πενταετίας πως, όταν η Συντηρητική πρώην πρωθυπουργός της Βρετανίας Μάργκαρετ Θάτσερ ρωτήθηκε ποιο θεωρούσε το πλέον ουσιώδες επίτευγμα που αφήνει πίσω της ως πολιτική κληρονομιά, απάντησε: το Νέο Εργατικό Κόμμα του Τόνι Μπλερ, τον οποίο οι κακεντρέχεις είχαν ονομάσει «μια Μάργκαρετ Θάτσερ με παντελόνια». Παλιά οι νικητές έπαιρναν το σκαλ των νικημένων. Στους πιο πολιτισμένους καιρούς μας, εκείνο που επιζητούν οι νικητές, ως ύστατη δικαίωση, είναι το περιεχόμενο του κρανίου, η συνείδηση των αντιπάλων τους.

Κάτι ανάλογο φαίνεται να συμβαίνει στην ανατολική παραλλαγή της ιστορίας, στη σημερινή Τουρκία του Ταγίπ Ερντογάν. Υστερα από 16 περιπετειώδη χρόνια στην εξουσία, με τις συνωμοσίες «Εργκένεκον» και «Βαριοπούλας», τον αποκλεισμό των πασάδων του στρατού, τη δημοκρατική εξέγερση της πλατείας Ταξίμ, τη ρήξη με τον Φετουλάχ Γκιουλέρ, την υποτροπή του Κουρδικού και το αποτυχημένο στρατιωτικό πραξικόπημα του 2016, ο Τούρκος πρόεδρος μπορεί να υπερηφανεύεται για ένα πράγμα: ότι κοντεύει να φτιάξει μια αντιπολίτευση κατ' εικόνα και καθ' ομοίωσιν του κυβερνητικού μπλοκ ΑΚΡ-ΜΗΡ. Ακόμη κι αν έκανε την εκλογική μάχη που έχει μπροστά του, κάτι που δεν φαίνεται και πολύ πιθανό με τα σημερινά δεδομένα, θα άφηνε ως κληρονομιά την ασφυκτική ηγεμονία του ισλαμοεθνικισμού, σε κυβέρνηση και αντιπολίτευση. Μια εξέλιξη για την οποία λίγοι, τουλάχιστον εκτός Τουρκίας, έχουν λόγους να επιχαιρούν ή να εφησυχάζουν. Με αυτά τα δεδομένα, όσοι προσδοκούν μια ήττα του Ερντογάν, θεωρώντας ότι η εναλλακτική λύση δεν μπορεί να είναι χειρότερη, δεν είναι καθόλου βέβαιοι ότι θα δικαιωθούν.

Η αυτοκρατορία στοιχειώνει τη Βρετανία

Οπαδοί του Brexit βλέπουν την Κοινοπολιτεία ως υποκατάστατο της Ε.Ε., λησμονώντας τις σκοτεινές σελίδες

Του ALEX VON TUNZELMANN
THE NEW YORK TIMES

ΛΟΝΔΙΝΟ. Τον Αύγουστο του 1947, ένας παραγκός του υπουργείου Δημοσίων Εργων ξεβίδωσε την πλάκα από ένα κτίριο της οδού Βασιλέως Καρόλου που έφερε την επιγραφή «Υπουργείο Ινδιών» και την αντικατέστησε με μια άλλη που έγραφε «Υπουργείο Σχέσεων με την Κοινοπολιτεία». Το διαμάντι στο στέμμα της Αυτοκρατορίας είχε δώσει τη θέση του σε δύο ανεξάρτητα κράτη, την Ινδία και το Πακιστάν. Η πλάκα υποτίθεται ότι θα εγκαίνιαζε μια νέα εποχή ισότητας και φιλίας: η οικογένεια των εθνών που βρισκόταν μέχρι τότε υπό ιμπεριαλιστική κυριαρχία κινούνταν τώρα, με τις ευλογίες της Βρετανίας, προς την ανεξαρτησία.

Αυτή η οικογένεια είχε τα πάνω και τα κάτω της τα τελευταία 71 χρόνια, αλλά η διευθέτηση επέζησε. Την περασμένη εβδομάδα, οι επικεφαλής των εθνών της Κοινοπολιτείας βρέθηκαν στο Λονδίνο για την καθιερωμένη, ανά διετία, συνάντησή τους. Ωστόσο, αυτή τη χρονιά η συνάντηση κορυφής έγινε υπό τη σκιά του σκανδάλου για τη μοίρα της «γενιάς του Windrush».

Μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, η Βρετανία, η οποία αντιμετώπιζε έλλειψη εργατικών χεριών, προσκάλεσε πολίτες από τις χώρες της Κοινοπολιτείας να έρθουν στη χώρα

Απόγονοι και μέλη της «γενιάς του Windrush» διαμαρτύρονται για τον τρόπο που τους αντιμετωπίζει, ύστερα από τόσα χρόνια, η βρετανική κυβέρνηση.

Το σκάνδαλο για τη μοίρα της «γενιάς του Windrush» υπενθυμίζει ότι η εχθρότητα προς τους μετανάστες είναι βαθιά ριζωμένη στη χώρα.

και να εργαστούν για την ανοικοδόμησή της. Το 1948, περίπου 500 άνθρωποι από την Καραϊβική έφτασαν με το πλοίο Empire Windrush, σύμβολο της βρετανικής κυριαρχίας

στην περιοχή. Οι νεοφερμένοι δεν ήταν μετανάστες, αλλά πολίτες. Οι ενήλικες είχαν βρετανικά διαβατήρια και τα παιδιά τους έρχονταν μαζί με τους γονείς τους. Πολλοί από αυτούς εγκαταστάθηκαν μόνιμα στη Βρετανία.

Ωστόσο, το 2010, η κυβέρνηση άρχισε να εφαρμόζει την πολιτική «εχθρικού περιβάλλοντος», απαιτώντας από εργοδότες, τράπεζες, σχολεία, γιατρούς και σπιτονοικοκύρηδες να ελέγχουν το μεταναστευτικό καθεστώς των ανθρώπων. Εξαιτίας αυτής της πολιτικής, αρκετά μέλη της «γενιάς του Windrush», όπως και παιδιά τους, που δεν μπο-

Η κεντρική πλατεία Windrush στο Μπρίξτον πήρε το όνομά της από το πλοίο που μετέφερε, το 1948, 500 ανθρώπους από την Καραϊβική.

ρούσαν να βρουν τα απαιτούμενα ντοκουμέντα, έχασαν τη δουλειά και τη στέγη τους, φυλακίστηκαν, στερήθηκαν ιατρικής φροντίδας και απειλήθηκαν με απέλαση. Το πιο εξοργιστικό ήταν ότι η ίδια η Υπηρεσία Συνόρων είχε καταστρέψει έγγραφα που στη συνέχεια απαιτούσε να της προσκομιστούν.

Παρότι οι αποκαλύψεις γύρω από αυτή την υπόθεση άρχισαν εδώ και μήνες, το τελευταίο διάστημα πήραν τέτοιες διαστάσεις ώστε να τεθεί ζήτημα παραίτησης της υπουργού Εσωτερικών Αμπερ Ραντ ή και της προκατόχου της και σημερινής πρωθυπουργού Τερέζα Μέι. Η υπόθεση

αυτή προκάλεσε τόσο θόρυβο γιατί αγγίζει πολλά από τα ζητήματα που απασχολούν έντονα τη βρετανική κοινωνία: το ιμπεριαλιστικό παρελθόν της, τις σχέσεις της με τον υπόλοιπο κόσμο μετά το Brexit, τις διαθέσεις της έναντι της μετανάστευσης και, τελικά, την ίδια την έννοια της λέξης «Βρετανός».

Η εχθρότητα έναντι της μετανάστευσης υπήρξε ένας από τους κυριότερους παράγοντες που δημιούργησαν τη δυναμική του Brexit. Ωστόσο, ηγετικά στελέχη του στρατού αυτού είναι πολύ ευαίσθητα στην κριτική που τους γίνεται για εσωστρέφεια, ξενοφοβία ή και ρα-

τισμό. Πολλοί εξ αυτών έσπευσαν να καταδικάσουν με έντονο τρόπο την αντιμετώπιση της «γενιάς του Windrush».

Η αλήθεια είναι, όμως, ότι εδώ δεν έχουμε να κάνουμε με ένα μεμονωμένο φιάσκο, αλλά με το προβλέψιμο αποτέλεσμα της δρακόντειας και γραφειοκρατικής πολιτικής της Βρετανίας έναντι της μετανάστευσης.

Επιπλέον, η αντιμετώπιση της γενιάς του Windrush ήταν συνεπής με τη διάθεση που είχε διαχρονικά η Βρετανία έναντι των πρώην αποικιών της, που υποτίθεται ότι συνιστούν τη σημερινή «οικογένεια» της Κοινοπολιτείας.

Καθώς η Βρετανία ετοιμάζεται για το Brexit, αρκετοί οπαδοί του βλέπουν τους παλιούς δεσμούς της Κοινοπολιτείας ως υποκατάστατο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Κάτι τέτοιο μοιάζει εξαιρετικά απίθανο. Ο Φίλιπ Μέρφι, διευθυντής του Ινστιτούτου Σπουδών Κοινοπολιτείας, εκτιμά ότι ο θεσμός αυτός λειτουργήσει ως καταπραυντικό των ανησυχιών που βασάνιζαν τους νοσταλγούς της Αυτοκρατορίας μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Ωστόσο, δεν υπήρξε ποτέ ένωση ελεύθερου εμπορίου και η μετατροπή της σε κάτι τέτοιο θα ήταν πράκλειο έργο.

Το σκάνδαλο Windrush μας υπενθυμίζει τη συστηματική αντιμεταναστευτική πολιτική του Λονδίνου έναντι των λαών της Κοινοπολιτείας και την άρνηση της Βρετανίας να αντιμετωπίσει το ίδιο το ιμπεριαλιστικό παρελθόν της.

Μεγάλο βήμα συμφιλίωσης στην κορεατική χερσόνησο

Ιστορική η συνάντηση Κιμ - Μουν, σειρά έχει τώρα ο Ντόναλντ Τραμπ

Η καινούργια χρονιά ξεκίνησε με άσχημους καιρούς για την κορεατική χερσόνησο. Στις 3 Ιανουαρίου, ύστερα από σειρά πυρηνικών και βαλλιστικών δοκιμών της Βόρειας Κορέας, ο Ντόναλντ Τραμπ προειδοποιούσε τον ηγέτη του καθεστώτος ότι το δικό του πυρηνικό κουμπί ήταν «μεγαλύτερο» από εκείνο της Πιονγιάνγκ. Η διεθνής κοινότητα ανησυχούσε σοβαρά για ένα προληπτικό πλήγμα εναντίον ενός κράτους που διέθετε, αυτήν τη φορά, τη δυνατότητα να πλήξει με πυραύλους μεγάλες αμερικανικές πόλεις. Η μεταστροφή του κλίματος μέσα σε μόλις τέσσερις μήνες μοιάζει απίστευτη, ύστερα από την προχθεσινή συνάντηση κορυφής των δύο κορεατικών κρατών. Ο Κιμ έγινε ο πρώτος ηγέτης της Βόρειας Κορέας που πέρασε το σύνορο με τον Νότο ύστερα από τη λήξη του πολέμου της Κορέας, το 1953, για να συναντήσει σε εγκάρδια ατμόσφαιρα τον πρόεδρο του γειτονικού κράτους, Μουν Τζάε Ιν. Τα αποτελέσματα της συνάντησης ξεπέρασαν κατά πολύ τις δύο προηγούμενες συναντήσεις κορυφής του 2000 και του 2007.

Στην κοινή διακήρυξη, οι δύο ηγέτες δεσμεύθηκαν να τερματίσουν την εμπόλεμη κατάσταση και να μετατρέψουν τη συνθήκη εκκευρίας σε σύμφωνο ειρήνης, με τελική προοπτική την επανένωση της χερσονήσου. Επιπλέον, δρομολόγησαν σειρά μέτρων οικοδόμησης της εμπιστοσύνης και της οικονομικής συνεργασίας. Το κυριότερο, υποθέτησαν ως κοινό στόχο την πλήρη αποπυρηνικοποίηση της χερσονήσου, ενώ λίγες μέρες πριν η Πιονγιάνγκ είχε ανακοινώσει

μορατόριου πυρηνικών και βαλλιστικών δοκιμών.

Πολύ όμορφα για να είναι και αληθινά; Ο χρόνος θα δείξει, όπως έγραψε στο Twitter ο πρόεδρος Τραμπ. Στο μεταξύ, το πρώτο ερώτημα που αβίαστα προβάλλει είναι πώς προέκυψε αυτή η τόσο γρήγορη και τόσο θεαματική μεταστροφή; Η κυβέρνηση Τραμπ θα ισχυριστεί πως ήταν η δική της απειλή για προληπτικό στρατιωτικό πλήγμα, όπως και η πίεση που άσκησε στην Κίνα για να εντείνει τις οικονομικές κυρώσεις στη Βόρεια Κορέα, που ανάγκασαν το καθεστώς Κιμ να προσγειωθεί στον ρεαλισμό. Από την πλευρά της, η Πιονγιάνγκ θα υποστηρίξει ότι, σε αντίθεση με το 2000 και το 2007, αυτή τη φορά διέθετε πυρηνικά όπλα και βαλλιστικούς πυραύλους που μπορούσαν να πλήξουν τις ΗΠΑ, ενώ η οικονομία της είχε σταθεροποιηθεί, πράγματα που δεν μπορούσαν παρά να μετρήσουν οι αντίπαλοί της. Πιθανόν και οι δύο πλευρές έχουν μερίδιο στην αλήθεια.

Ο ρόλος του Μουν Τζάε Ιν

Ένας τρίτος παράγοντας που έπαιξε σοβαρό ρόλο ήταν ο ίδιος ο Μουν Τζάε Ιν. Αγωνιστής του δημοκρατικού και φιλελευθέρου κινήματος στα νιάτα του, φυλακισμένος από το δικτατορικό καθεστώς Παρκ για ένα διάστημα, ο Μουν ήρθε στην εξουσία με διακηρυγμένο στόχο τη συμφιλίωση με τον Βορρά. Παράλληλα, πρόβαλε μια πολιτική μεγαλύτερης ανεξαρτησίας έναντι των ΗΠΑ και οικονομικής προσέγγισης με την Κίνα. Με δυο λόγια, ήταν ένας ηγέτης πολύ καταλληλότερος για την εξο-

Ο Κιμ Γιονγκ Ουν (αριστερά) είναι ο πρώτος Βορειοκορεάτης ηγέτης που πέρασε το σύνορο με τον Νότο ύστερα από τη λήξη του πολέμου της Κορέας, το 1953. Οι συνομιλίες με τον Μουν Τζάε Ιν (δεξιά) ήταν εγκάρδιες.

Ο Κιμ θα ζητήσει, έναντι του πυρηνικού αφοπλισμού, άρση των κυρώσεων και εγγυήσεις για την ασφάλεια του καθεστώτος του από τις ΗΠΑ.

μάλυνση των σχέσεων με την Πιονγιάνγκ απ' ό,τι η προκάτοχός του, Παρκ Γκεούν Χιε - κόρη του δικτάτορα, οπαδός της σκληρής γραμμής και σήμερα στη φυλακή για οικονομικά σκάνδαλα.

Σε κάθε περίπτωση, το μεγάλο ερώτημα είναι αν το μεγάλο βήμα που έγινε προχθές θα έχει συνέχεια ή αν αποδειχθεί μία ακόμη βραχυβία παρένθεση στο σκηνικό της έντασης. Πιονγιάνγκ και Σεούλ συνεχίζουν να έχουν διαφορετικές ατζέντες και προτεραιότητες. Είναι χαρακτηριστικό ότι στις κοινές δηλώσεις των δύο ηγετών ο Κιμ δεν αναφέρθηκε καθόλου στην αποπυρηνικοποίηση (ίσως γιατί δεν ήθελε να ακούσουν κάτι τέτοιο οι

πολίτες της χώρας του), ενώ έριξε το βάρος στην ισότιμη οικονομική ανάπτυξη της χερσονήσου. Το μήνυμα, κυρίως προς τις ΗΠΑ, ήταν υπόρρητο, αλλά σαφές: «Θα δεχτώ μια σταδιακή αποπυρηνικοποίηση μόνον εφόσον έχω σαφείς εγγυήσεις ότι δεν θα επιδιώξετε αλλαγή καθεστώτος μέσω του οικονομικού στραγγαλισμού μας. Αυτό σημαίνει σταδιακή άρση των οικονομικών κυρώσεων που έχετε επιβάλει, σε συντονισμό με τα δικά μου βήματα προς την αποπυρηνικοποίηση».

Το άλλο μεγάλο ερώτημα είναι αν η αποπυρηνικοποίηση συνοδεύεται από την αποχώρηση των αμερικανικών στρατιωτικών δυνάμεων από την κορεατική χερσόνησο, κάτι που ενδεχομένως θα μπορούσε να σκεφτεί ο Τραμπ, αλλά δεν θα ενθουσίαζε καθόλου την Ιαπωνία.

Επί όλων αυτών θα γίνουμε σοφότεροι μετά την κρίση, πιθανότατα αποφασιστικής σημασίας, συνάντηση Τραμπ - Κιμ, η οποία αναμένεται να λάβει χώρα τις αμέσως επόμενες εβδομάδες.

Π.Γ.Π.

Το «μοντέλο Πούτιν» δεν έγινε αποδεκτό στην Αρμενία

Παραίτηση του πρωθυπουργού

Εξι ημέρες. Τόσο κράτησε η παραμονή του Σεργί Σαρκισιάν στην πρωθυπουργία της Αρμενίας, από την ορκωμοσία μέχρι την παραίτησή του, την περασμένη Δευτέρα. Αν η θητεία φαίνεται σύντομη, τα φαινόμενα απατούν. Ο 62χρονος Σαρκισιάν κυβερνούσε αδιαλείπτως από το 2007, όταν ανέλαβε την πρωθυπουργία, από την οποία την επόμενη χρονιά μεταπήδησε στην προεδρία για δύο πενταετίες.

Η νέα μεταπήδηση, φέτος, στην πρωθυπουργία, την οποία προηγουμένως είχε φροντίσει να επενδύσει με συμπληρωματικές αρμοδιότητες, ήταν η σταγόνα που ξεχείλιζε το ποτήρι. Δεκάδες χιλιάδες Αρμένιοι ξεσηκώθηκαν, ζητώντας με ειρηνικές διαδηλώσεις την αποχώρησή του και την καταπολέμηση της φτώχειας, της διαφθοράς και της ευνοιοκρατίας. Επειτα από έντεκα ημέρες διαδηλώσεων, ο Σαρκισιάν έκανε κάτι αναπάντεχο: απλώς παραιτήθηκε.

Υπήρξε μια σύντομη στιγμή στην οποία τα πράγματα κινδύνευαν να εκτραπούν. Ήταν η στιγμή που ο Σαρκισιάν, ακόμη πρωθυπουργός, κάθισε να συζητήσει, μπροστά στις κάμερες, με τον επικεφαλής του κινήματος αμφισβήτησης, τον Νικόλ Πασινιάν. Εκείνος, με το «καλημέρα», του είπε: «Είμαι εδώ για να διαπραγματευθούμε τους όρους της αποχώρησής σας».

Ο Σαρκισιάν εγκατέλειψε οργισμένος τη συζήτηση και λίγο αργότερα ζήτησε τη σύλληψη του Πασινιάν και άλλων υποκινητών των διαδηλώσεων. Είκοσι τέσσερις ώρες αργότερα, οι συλληφθέντες είχαν απελευθερωθεί και ο Σαρκισιάν είχε παραιτηθεί παραδεχόμενος την ήττα. «Απευθυνόμαι σε αυτούς που θέλουν την παραιτήσή μου. Ο Νικόλ Πασινιάν είχε δίκιο, εγώ είχα άδικο. Υπάρχουν πολλές διέξοδοι, αλλά καμία δεν είναι καλή για μένα. Παραιτούμαι και εύχομαι σε όλους ειρήνη, αρμονία και ανεκτικότητα», είπε.

Ασπλο στρατιώτες

Είχε μεσολαβήσει η νέα διαδήλωση της Δευτέρας, στην οποία έλαβαν μέρος άοπλοι στρατιώτες με τις στολές τους, σπέρνοντας αμφιβολίες για το αν ο Σαρκισιάν είχε την πλήρη υποστήριξη του στρατού. Ο Σαρκισιάν υπολόγισε ότι αν παραιτηθεί γρήγορα, χωρίς να υπάρξουν σοβαρά περιστατικά βίας ή και θάνατοι στις διαδηλώσεις και αν ορίσει στη θέση του ένα φρέσκο, δημοφιλές πρόσωπο, οι διαδηλωτές θα γιορτάσουν τη νίκη τους και θα επιστρέψουν στα σπίτια τους. Παρόμοιους υπολογισμούς είχε κάνει και η Μόσχα,

η οποία δεν πόνταρε στην πάση θυσία στήριξη του Σαρκισιάν, αλλά στη διατήρηση του ευρύτερου φιλορωσικού προσανατολισμού της Αρμενίας, με την παραμονή του Ρεπουμπλικανικού Κόμματος στην εξουσία.

Στην πραγματικότητα, όμως, το μόνο που συνέβη με τον διορισμό του Καρέν Καραπετιάν στην πρωθυπουργία ήταν να περάσει η αναμέτρηση στην επόμενη φάση. Ο Πασινιάν υποστήριξε ότι ο Καραπετιάν είναι ανδρείκελο και ζητεί να εκλεγεί ο ίδιος υπεραστικός πρωθυπουργός από τη Βουλή την 1η Μαΐου, ώστε να οδηγήσει τη χώρα σε εκλογές. Ο πρώην δημοσιογράφος είναι, μάλιστα, ιδιαίτερα σκληρός στον τρόπο που θέτει τις απαιτήσεις

Η Μόσχα ποντάει στη διατήρηση του φιλορωσικού προσανατολισμού της χώρας, με την παραμονή των Ρεπουμπλικανών στην εξουσία.

του. «Μας πρότεινε μια λίστα ανθρώπων για να μετάσχουν στις συναντήσεις από τη δική μας πλευρά και ανακοίνωσε ότι δεν θα διαπραγματευθεί μόνο πάνω στη δική του ατζέντα. Έχοντας μια εμπειρία σε διαπραγματεύσεις, μπορώ να πω ότι δεν έχω ακούσει ποτέ συνομιλίες τέτοιου μορφής», διαπίστωσε έκπληκτος ο Καραπετιάν.

Εδώ αρχίζουν τα δύσκολα, καθώς είναι διαφορετικό να υποχρεώνει κανείς σε παραίτηση έναν ηγέτη και διαφορετικό να θέλει να ηγηθεί όλο το σύστημα που τον περιέβαλλε. Ο Καραπετιάν, πρώην στέλεχος της Gazprom, είναι σαφές ότι έχει την υποστήριξη της Μόσχας, η οποία δυσπιστεί απέναντι στις προθέσεις του Πασινιάν. Το γεωπολιτικό ζήτημα δεν βρίσκεται στην αιχμή των διαδηλώσεων όπως είχε συμβεί στην Ουκρανία, που είχε διακατέι ανάμεσα σε όσους επιθυμούσαν στενότερες σχέσεις με την Ε.Ε. και σε όσους κοίταζαν προς τη Ρωσία. Παρ' όλα αυτά, τα ρωσικά μέσα ενημέρωσης κάνουν λόγο για μία ακόμη «πολύχρωμη» επανάσταση, όπως αυτές που, με δυτική υποκίνηση, προσπάθησαν να αποσπάσουν τις χώρες της περιοχής από τη ρωσική επιρροή. Στο απαιτημένο άθλημα των Αρμενίων, το σκάκι, τα ανοίγματα είναι συνήθως αναίμακτα, αλλά οι παρτίδες πολύ σκληρές.

Ε. Μ.

Το ραντεβού δύο απρόβλεπτων χαρακτήρων

Του MAX FISHER
THE NEW YORK TIMES

Μετά τη συνάντηση κορυφής των δύο κορεατικών κρατών, τα βλέμματα στρέφονται στην προγραμματισμένη συνάντηση του Ντόναλντ Τραμπ με τον Κιμ Γιονγκ Ουν. Κάθε εκτίμηση είναι επίφοβη, καθώς η συνάντηση θα φέρει κοντά δύο απρόβλεπτες προσωπικότητες.

Την αβεβαιότητα σχετικά με την πορεία και την έκβαση των συνο-

μιλιών υπογραμμίζει και η αδυναμία των δύο πλευρών να κατανοήσουν τον απέναντί τους. Οι Βορειοκορεάτες μοιάζουν να πιστεύουν ότι τα πυρηνικά επιτεύγματά τους εξανάγκασαν τον Τραμπ να συμφωνήσει σε συνάντηση των δύο ηγετών. Αλλά οι Αμερικανοί αξιωματούχοι δήλωναν ότι ο Κιμ εξαπατάει και καθίσει στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων από τις αμερικανικές κυρώσεις και τις πολιτικές απειλές. Κάθε χώρα ευελ-

πιστεί για μια δραματική και απίθανη νίκη επί της άλλης. Στη μία πλευρά του τραπέζιού θα κάθεται ο Κιμ, ένας νεαρός κυρίαρχος μιας πτωχευμένης χώρας, της οποίας η πολιτική σταθερότητα παραμένει μυστήριο. Στην άλλη άκρη του τραπέζιού θα είναι ο Τραμπ, που βλέπει τις διαπραγματεύσεις ως κάτι που πρέπει να χάσει η αντίθετη πλευρά, προκειμένου να κερδίσει αυτός.

Μετά την κατάρρευση της Σοβιετικής Ένωσης, οι ΗΠΑ περιμέ-

ναν ότι και η Βόρεια Κορέα θα κατέρρεε. Η θεωρία ήταν ότι η χώρα θα έωζε τον εαυτό της υποκύπτοντας στις αμερικανικές απαιτήσεις, μεταξύ των οποίων ο πυρηνικός αφοπλισμός.

Οι Βορειοκορεάτες, ωστόσο, κάλεζαν τη στρατηγική τους σύμφωνα με το υπόδειγμα της Κίνας: Διεθνώς παρίας τη δεκαετία του 1950, πυρηνικό κράτος-ταραξίας τη δεκαετία του 1960 και τελικά αποδεκτό παγκόσμια δύναμη το 1970.

Και το όνομα αυτού... Λουδοβίκος Αρθούρος Κάρολος

Ο πρίγκιπας Ουίλιαμ και η σύζυγός του Κέιτ Μίντλετον, δούκισσα του Κέμπριτζ, έδωσαν στο τρίτο τους παιδί, που γεννήθηκε την περασμένη Δευτέρα 23 Απριλίου, τα ονόματα Λουδοβίκος Αρθούρος Κάρολος, ανακοίνωσαν προχθές τα ανάκτορα του Κένσινγκτον.

Ο νεογέννητος γιος του πρίγκιπα Ουίλιαμ και της Κέιτ είναι πέμπτος στη σειρά διαδοχής του βρετανικού θρόνου.

«Ο δούκας και η δούκισσα του Κέμπριτζ έχουν τη χαρά να ανακοινώσουν ότι ονόμασαν τον γιο τους Λουδοβίκο Αρθούρο Κάρολο. Το μωρό θα ονομάζεται Αυτού της Βασιλικής Υψηλότητας Πρίγκιπας Λου-

δοβίκος του Κέμπριτζ», αναφέρει η ανακοίνωση. Τα ονόματα επιλέχθηκαν για να τιμήσουν τον παππού του νεογέννητου πρίγκιπα Κάρολο και τον Λούις Μάουντμπατεν (1900-1979), μέντορα του δούκα του Εδιμβούργου Φίλιππου και θείο του, που σκοτώθηκε από βόμβα του Ιρλανδικού Δημοκρατικού Στρατού (IRA) το 1979.

Προκάλεσε έκπληξη

Ο τετράχρονος πρίγκιπας Γεώργιος και ο πατέρας του, ο πρίγκιπας Ουίλιαμ, έχουν δεύτερο όνομα το Λουδοβίκος, με την ανακοίνωση να προκαλεί έκπληξη και σύγχυση στους θαμώνες των γραφείων στοίχημάτων και σε ειδικούς που πίστευαν ότι το Λουδοβίκος δεν θα δοθεί και σε τρίτο μωρό των Κέμπριτζ.

Το όνομα Αρθούρος, το οποίο τα προηγούμενα ήθελαν πρώτο, τελικά επιλέχθηκε ως ενδιάμεσο, δεύτερο

Ο Ουίλιαμ και η Κέιτ ποζάρουν με τον τρίτο γιο τους έξω από το μαιευτήριο, λίγες ώρες μετά τη γέννησή του.

όνομα. Οι γονείς του μικρού είπαν το όνομα στη βασίλισσα και στα μέλη της οικογένειας πριν το ανακοινώσουν.

Ο πρίγκιπας Λουδοβίκος, έκτο διαγώνιο της βασίλισσας Ελισάβετ Β' και του πρίγκιπα Φίλιππου, είναι πέμπτος στη σειρά διαδοχής του βρετανικού θρόνου μετά τον παππού του, τον πατέρα του, τον αδελφό του Γεώργιο και τη δίχρονη αδελφή του Σάρλοτ.

Η Μέγκαν Μαρκλ

Πόσο ψηλό είναι το London Eye; Ποιος άνοιξε το πρώτο ινδικό εστιατόριο του Λονδίνου; Ποια ήταν η πέμπτη γυναίκα του Ερρίκου του 8ου; Σε αυτά και σε άλλα πολλά, σε ερωτήσεις γνώσεων δηλαδή της βρετανικής ιστορίας θα κληθεί να απαντήσει η Μέγκαν Μαρκλ προκειμένου να λάβει τη βρετανική υπηκοότητα. Τα ανάκτορα του Κένσινγκτον ανακοίνωσαν ότι η Μαρκλ

θα πάρει τη βρετανική υπηκοότητα αφού παντρευθεί τον πρίγκιπα Χάρι στις 19 Μαΐου στο Κάστρο του Ουίνδσορ. Για να πάρει τη βίζα της η Μαρκλ πρέπει να αποδείξει ότι η σχέση της με τον Χάρι είναι ειλικρινής και ότι έχει πράγματι χωρίσει από τον πρώτο της άνδρα. Επίσης, πρέπει να μπορεί να αποδείξει ότι ο Χάρι κερδίζει τουλάχιστον 18.600 λίρες ετησίως, ότι διαθέτει αποταμιεύσεις που ανέρχονται στις 62.500 λίρες και ότι μπορεί να της παράσχει κατοικία (χωρίς να κάνει χρήση δημοσίων κονδυλίων). Προφανώς τίποτα από αυτά δεν αποτελεί πρόβλημα για το ζευγάρι το οποίο μπορεί με ευκολία να αντιμετωπίσει και το κόστος της διαδικασίας το οποίο ανέρχεται σε περίπου επτά χιλιάδες λίρες. Ωστόσο, για τους μετανάστες με μετρίτερα εισοδήματα αυτά προκαλούν πραγματικούς πονοκεφάλους.

Η θερμή χειραψία Τραμπ - Μακρόν απεικονίζει την καλή διαπροσωπική χημεία τους, που επηρεάζει και τις διπλωματικές σχέσεις των δύο κρατών.

Γαλλογερμανικός άξονας δύο ταχυτήτων στις ΗΠΑ

Η τριήμερη υποδοχή Μακρόν στην Ουάσινγκτον και η σύντομη επίσκεψη Μέρκελ

Της ΞΕΝΙΑΣ ΚΟΥΝΑΛΑΚΗ

Δύο χειραψίες, η μία που ουδέποτε έγινε και η δεύτερη, σφικτή, επώδυνη, αλλά παρατεταμένη, απηχούν το επίπεδο των σημερινών σχέσεων της Ουάσινγκτον με δύο παραδοσιακούς της συμμάχους, τη Γερμανία και τη Γαλλία, κατά την μετά Ομπάμα εποχή. Από τότε που ο Ντόναλντ Τραμπ έγινε πρόεδρος των ΗΠΑ, οι Ευρωπαίοι ηγέτες προσπαθούσαν να διακρίνουν τις προθέσεις του, έγγραφε αυτήν την εβδομάδα η «Ουάσινγκτον Ποστ» και θυμισε ότι ο Αμερικανός πρόεδρος απέφυγε να δώσει το χέρι του στην Άγκελα Μέρκελ κατά την πρώτη τους συνάντηση στον Λευκό Οίκο, τον Μάρτιο του 2017, ενώ ο Εμανουέλ Μακρόν έχει σαφώς βρει ένα διαυλό επικοινωνίας μαζί του.

Η διαφορά στη διαπροσωπική χημεία ήταν έκδηλη αυτήν την εβδομάδα, κατά την οποία τον Μακρόν διαδέχθηκε η Μέρκελ στην Ουάσινγκτον. Από το διαβόητο πλέον τσίγκα της πιτυρίδας («Πρέπει να τον φτιάξουμε τέλειο», είπε χαρακτηριστικά ο Τραμπ και καθάρισε το πέτο του Γάλλου προέδρου) μέχρι τη γνωστή έκφραση αμχανίας της καγκελαρίου και την έλλειψη χιούμορ που της καταλογίζει ο Αμερικανός πρόεδρος το χάσμα είναι τεράστιο, συνδηλωτικό του τρόπου με τον οποίο η διαπροσωπική σχέση μπορεί να επιδρά και στη διπλωματία. Την Παρασκευή, την αποκάλυψε μεν «μία ξεχωριστή γυναίκα», τη συνεχάρη για την πρόσφατη εκλογή της και διέψευσε τις φήμες ότι η σχέση τους είναι ψυχρή. Γεγονός όμως παραμένει ότι επέλεξε να στριμώξει τη συνάντησή του με τη Μέρκελ σε ένα εικοσάλεπτο τετ α τετ, ένα γεύμα και μια κοινή συνέντευξη Τύπου λίγο πριν από το Σαββατοκύριακο, ενώ αφιέρωσε τρεις ολόκληρες ημέρες στον Γάλλο

πρόεδρο Εμανουέλ Μακρόν. Η σύγκριση πάντως της τριήμερης υποδοχής Μακρόν στην Ουάσινγκτον με τη σύντομη της Μέρκελ είναι άδικη και αυθαίρετη, γιατί η καγκελάριος δεν είναι αρχηγός κράτους και το πρωτόκολλο δεν προβλέπει ίση μεταχείριση.

Παρόλο που τα μηνύματα και οι διεκδικήσεις των δύο ηγετών του γαλλογερμανικού άξονα στην Ευρώπη ήταν σε πλήρη συντονισμό (διάσωση της συμφωνίας με το Ιράν, εξαίρεση από τους δασμούς στις εισαγωγές χάλυβα και αλουμινίου, κοινό μέτωπο στη Συρία, προσεκτική αναχαίτιση της επιρροής της Ρωσίας), Μακρόν

Οι δύο Ευρωπαίοι ηγέτες έχουν επιλέξει πολύ διαφορετική στρατηγική προσέγγισης του Αμερικανού προέδρου.

και Μέρκελ έχουν επιλέξει πολύ διαφορετική στρατηγική προσέγγισης. «Γιπευτή του Τραμπ» βάπτισε τον Μακρόν ο διεθνής Τύπος, ο οποίος εκτιμά ότι ο Γάλλος πρόεδρος θεωρεί αντιπαραγωγική την απομόνωση της Ουάσινγκτον και είναι έτοιμος να παίξει το παιχνίδι του Τραμπ με τους δικούς του όρους. Η προθυμία του Μακρόν να υιοθετήσει την πρωτοβουλία του Τραμπ για νέα συμφωνία με το Ιράν επιβεβαιώνει μεν την άποψη των «Φαϊνάνσιαλ Τάιμς» ότι ο Γάλλος πρόεδρος επενδύει μακροπρόθεσμα στον Αμερικανό ομόλογό του, προσέκρουσε ωστόσο στις αντιδράσεις της Γερμανίας, του Ιράν και μεγάλης μερίδας του πολιτικού κόσμου και των ΜΜΕ στην ίδια τη Γαλλία. Την ίδια στιγμή, η ετοιμότητα της Γαλλίας να συνδράμει τις ΗΠΑ στις επιδρομές

κατά της Συρίας μετά την επίθεση με χημικά στην Ντούμα αναβάθισε τον Μακρόν στα μάτια του Τραμπ, ο οποίος ούτως ή άλλως διαμαρτύρεται για τη στρατιωτική αδράνεια των Ευρωπαίων και τις πενιχρές αμυντικές δαπάνες τους.

Μπορεί το Βερολίνο να αρνήθηκε να συμμετάσχει στους βομβαρδισμούς, αλλά η πρόσφατη κινητικότητα στο εξοπλιστικό του πρόγραμμα είναι πιθανό να συνδέεται χρονικά με την επίσκεψη της Μέρκελ στην Ουάσινγκτον. Μόνο φέτος η Γερμανία σκοπεύει να δαπανήσει σχεδόν μισό δισ. ευρώ σε νέες παραγγελίες, ενώ τα επόμενα χρόνια σχεδιάζει να προμηθευθεί ισραηλινή κατασκευής μη επανδρωμένο αεροσκάφος κόστους ενός δισ. ευρώ. Υπενθυμίζεται πως στο πλαίσιο του ΝΑΤΟ οι χώρες-μέλη έχουν δεσμευθεί πως οι αμυντικές δαπάνες θα ανέλθουν σε 2% του ΑΕΠ, ενώ αυτήν τη στιγμή της Γερμανίας είναι μόλις 1,13%.

Κρίσιμες αποφάσεις

Μέσα στις επόμενες ημέρες λήγει η προθεσμία για δύο κρίσιμες αποφάσεις της Ουάσινγκτον. Την Πρωτομαγιά λήγει το καθεστώς εξαίρεσης της Ε.Ε. από τους νέους αμερικανικούς δασμούς για τις εισαγωγές χάλυβα και αλουμινίου και οι Ευρωπαίοι θα ήθελαν μια εύλογη παράταση. Παράλληλα, πριν από τα μέσα Μαΐου θα πρέπει ο Τραμπ να επικυρώσει τη συμφωνία με το Ιράν, ενώ έχει πλέον στο πλευρό του δύο από τα σκληρότερα γεράκια στην Ουάσινγκτον: τον Μάικ Πομπέο στο υπουργείο Εξωτερικών και τον Τζον Μπόλτον, νέο σύμβουλο Εθνικής Ασφαλείας. Οι επόμενες δύο εβδομάδες θα είναι συνεπώς ζωτικής σημασίας και για τις σχέσεις της Ευρώπης με τις ΗΠΑ.

Ούτε ο Μακρόν ούτε η Μέρκελ έχουν πολλά κοινά σημεία με τον

Τραμπ. Η διαφορά είναι ότι «μόνο ένας εκ των δύο έχει εξασφαλίσει τον σεβασμό του Αμερικανού προέδρου και αυτή δεν είναι η Μέρκελ», σημειώνει με νόημα η «Ουάσινγκτον Ποστ». Η καγκελάριος είχε άλλωστε πει εξαρχής ότι μετά την εκλογή Τραμπ η Ευρώπη καλείται να πάρει την τύχη της στα χέρια της, ενώ στη χώρα της ο ανταμερικανισμός διογκώνεται εξαιτίας της πολιτικής, του ήθους και ύψους του Αμερικανού προέδρου. Αναλυτές σημειώνουν ότι ο διδακτισμός της Μέρκελ δεν είναι ιδιαίτερος αποτελεσματικός στην περίπτωση του Τραμπ. Ταυτόχρονα όμως πιστεύουν ότι ούτε η στρατηγική κατευνασμού του Τραμπ που ακολουθεί ο Μακρόν θα έχει ουσιαστική επίδραση πάνω του, όπως αποδείχθηκε από τον ισχυρισμό του Γάλλου προέδρου πως έπεισε τον Αμερικανό ομόλογό του να μην αποσύρει τα αμερικανικά στρατεύματα από τη Συρία. Η αντίδραση του Λευκού Οίκου ήταν άμεση και οργισμένη. Μπορεί ο Τραμπ να αγαπάει τις παρελάσεις, τα αγορίστικα, συνωμοτικά κτυπήματα στην πλάτη και τα πολυτελή δείπνα, δίπλα σε κομψές γυναίκες παρουσίες, αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι μπορεί να ανεχθεί να επισκιαστεί από τον Γάλλο πρόεδρο.

Παράλληλα, το φλερτ του Μακρόν με τον Τραμπ (για bromance, δηλαδή με σεξουαλική σχέση μεταξύ ανδρών, κάνει λόγο ο αγγλοσαξονικός Τύπος) αναμφισβήτητα δεν του χαρίζει πόντους στο εσωτερικό της χώρας του, όπου η δημοτικότητα του ήδη φθίνει από τη σκληρή του στάση στα εργασιακά, τις παρατεταμένες απεργίες στα μέσα συγκοινωνίας, τις καταλήψεις στα πανεπιστήμια και τις μεταρρυθμίσεις στον τομέα των κοινωνικών υπηρεσιών, που δημιουργούν μια ατμόσφαιρα αντίλογου με αυτήν του Μπντίν '68.

Η κυβέρνηση Ρούτε επιβίωσε, αλλά η τρικυμία παραμένει

Από τις φοροαπαλλαγές στην Ολλανδία

Της ΕΥΡΥΔΙΚΗΣ ΜΠΕΡΣΗ

Η απόφαση, που ήρθε μετά 209 ημέρες διαπραγματεύσεων, προκάλεσε αίσθηση. Αμέσως μόλις ο φιλελεύθερος Μαρκ Ρούτε σχημάτισε για τρίτη φορά κυβέρνηση, τον Οκτώβριο, κατήργησε τελείως τη φορολόγηση των μερισμάτων, μέτρο που στερεί έσοδα 1,4 δισ. ευρώ ετησίως από τον προϋπολογισμό της χώρας. Κανένα από τα τέσσερα κόμματα του κυβερνητικού συνασπισμού, ούτε το ίδιο το Φιλελεύθερο VVD του πρωθυπουργού, δεν είχε συμπεριλάβει στο προεκλογικό του πρόγραμμα τέτοια υπόσχεση. Αντιθέτως, τα τελευταία δέκα χρόνια, πιέζαν γι' αυτήν εταιρείες όπως η Shell και η Unilever.

Ο Ολλανδός πρωθυπουργός θεώρησε ότι οι απορίες γύρω από το θέμα θα πνίγονταν σύντομα, καλυμμένες από τον μανδύα της γενικόλογης ρητορικής περί ελκυστικότητας της Ολλανδίας ως επενδυτικού προορισμού. Έκανε λάθος. Η αντιπολίτευση ζήτησε διευκρινίσεις, απαιτώντας να πληροφορηθεί σε ποια συγκεκριμένη ανάλυση βασίστηκε η εκτίμηση ότι το μέτρο αυτό θα ωφέλυε την οικονομία της χώρας. Υστερα από μήνες κατά τους οποίους ο Ρούτε ισχυριζόταν ότι δεν υπήρχαν συγκεκριμένες υπερεσιακές εκθέσεις, μία αίτηση με βάση τον νόμο περί διαφάνειας της δημόσιας διοίκησης αποκάλυψε ότι υπήρχαν. Τότε ο Ρούτε υποστήριξε ότι ήταν απόρρητες, ενώ κατόπιν νέων πιέσεων, υποχρεώθηκε να τις δημοσιεύσει το βράδυ της Τρίτης.

Οι εκθέσεις αυτές είναι ένα μνημείο του τρόπου με τον οποίο χαράσσεται η πολιτική στην εποχή της κυρίαρχης εταιρικής ισχύος – σίγουρα όχι μόνο στην Ολλανδία. Μέσα από 12 έγγραφα συνολικής «έκτασης» 50 σελίδων φαίνεται ότι οι εισηγήσεις του υπουργείου Οικονομικών ήταν αρνητικές. «Θε συμπεράσμα ότι το μέτρο είναι βραχυπρόθεσμο για το επενδυτικό κλίμα δεν προκύπτει», γράφουν δύο εκθέσεις με ημερομηνίες 5 και 7 Ιουλίου. Οι συντάκτες επισημαίνουν ότι η προσέλκυση ξένων επενδύσεων μέσω της πλήρους κατάργησης της φορολογίας «βλάπτει την εικόνα της Ολλανδίας», κατατάσσοντάς την στους φορολογικούς παραδείσους και φυσικά «οδηγεί σε αύξηση των φορολογικών βαρών στο εσωτερικό της χώρας».

Προαγωγή Βίμπες

Τα επόμενα έγγραφα του φακέλου περιγράφουν την προετοιμασία της συνάντησης του τότε υφυπουργού Οικονομικών Ερικ Βίμπες με τον διευθύνοντα σύμβουλο της Unilever Πάουλ Πόλμαν, στη συνέχεια των διαπραγματεύσεων για τον σχηματισμό κυβέρνησης, οι οποίες έληξαν με την ικανοποίηση του αιτήματος της εταιρείας και την προαγωγή του Βίμπες σε υπουργό Οικονομίας. Άλλο έγγραφο εμφανίζει τον Βίμπες να περιγράφει την κατάργηση της φορολογίας μερισμάτων ως αντι-

στάθμισμα προς τη Shell για τον περιορισμό των κερδών της από την αναγκαστική μείωση της παραγωγής φυσικού αερίου, λόγω σεισμών από την υπεράντληση στην περιοχή του Χρόνινγκεν.

Οι αποκαλύψεις οδήγησαν την αντιπολίτευση να υποβάλει πρόταση μομφής, καλώντας τον Ρούτε με την ιδιότητα του πρωθυπουργού και όχι του πρώην στελέχους της Unilever στη Βουλή για εξηγήσεις. Η κυβερνητική πλειοψηφία είναι οριακή (76 έδρες στη Βουλή των 150), αλλά ο Ρούτε πέρασε από τη στενωπό της πρότασης μομφής χωρίς ούτε μία απώλεια. Κόμματα που είχαν τελείως διαφορετική ρητορική στην αντιπολίτευση, όπως το κεντρώο D66 και η Χριστιανική Ένωση συμπαράταχθηκαν με σιδηρά πειθαρχία, εντείνοντας την εντύπωση της συνολικής απαξίωσης, ενώ στα έδρανα της αντιπολίτευσης ο Χερτ Βίλντερς έτριβε τα χέρια του. «Πάρτε πίσω το μέτρο. Αυτό το 1,4 δισ. πρέ-

Ο Ολλανδός πρωθυπουργός Μαρκ Ρούτε πέρασε από τη στενωπό της πρότασης μομφής χωρίς απώλειες.

Οι εισηγήσεις του υπ. Οικονομικών για μείωση φόρων 1,4 δισ. σε μεγάλες εταιρείες ήταν αρνητικές.

πει να ξεδοιευτεί προς όφελος της ολλανδικής κοινωνίας» παρακάλεσε, μάταια, ο επικεφαλής των Εργατικών Λόντβικ Ασερ.

Κάπως έτσι έγινε άλλο ένα βήμα στον παγκόσμιο φορολογικό ανταγωνισμό, από τον οποίο το πενιχρό όφελος της Ολλανδίας ήταν ότι η Unilever δεν εδρεύει πια στο Λονδίνο και στο Ρότερνταμ, παρά μόνο στο Ρότερνταμ, οργανωτική απόφαση η οποία, σύμφωνα με τις εταιρικές ανακοινώσεις, δεν επηρεάζει τις θέσεις εργασίας στις δύο χώρες. Οι διαστάσεις που πήρε το θέμα δείχνουν ότι οι Ολλανδοί έχουν πάψει να ενστερνίζονται αυτοί που επιχειρήματα περί ανταγωνιστικότητας – αλλά ότι αυτό είναι αδιάφορο, αφού, σύμφωνα με το πικρό χιούμορ του κωμικού Πίτερ Ντερκς, «η τρίτη κυβέρνηση Unilever συνεχίζει κανονικά την πορεία της».

Ισότητα των δύο φύλων στη σημερινή γερμανική κυβέρνηση

Ωστόσο, η παρουσία των γυναικών είναι ελλειμματική στην ευρύτερη πολιτική σκηνή και στον ιδιωτικό τομέα

Στις ηγετικές θέσεις των δύο μεγαλύτερων γερμανικών κομμάτων βρίσκονται γυναίκες. Η Άγκελα Μέρκελ στους Χριστιανοδημοκράτες (CDU) και η Αντρέα Νάλες στο Σοσιαλδημοκρατικό Κόμμα (SPD). Έτσι θα μπορούσε να φανταστεί κανείς ότι οι γυναίκες είναι ισάξιες με τους άνδρες στη Γερμανία, αναφέρει δημοσίευμα του Politico. Αλλά και μία ματιά στην κυβέρνηση της κ. Μέρκελ θα μας έπειθε για του λόγου το αληθές. Η καγκελάριος τήρησε τη δέσμευσή της για ισότητα των δύο φύλων, διορίζοντας τρεις γυναίκες και τρεις άνδρες υπουργούς από το Χριστιανοδημοκρατικό Κόμμα και την Ανεγκρέτ Κραμπ - Κάρνερμπα-

ουερ ως γενικό γραμματέα της κυβέρνησης και πιθανή διάδοχό της. Το Σοσιαλδημοκρατικό Κόμμα, ως κυβερνητικός εταίρος στον «μεγάλο συνασπισμό», υποστηρίζει ότι επίσης δεσμεύεται στην ισότητα των δύο φύλων στα κυβερνητικά πόστα.

Αλλά λίγο κάτω από την επιφάνεια είναι σαφές ότι παρά τις εμφανίσεις, η ενίσχυση των γυναικών δεν έχει περάσει στο δεύτερο επίπεδο ηγεσίας στη γερμανική πολιτική σκηνή, ούτε και στον ιδιωτικό τομέα.

Μία φωτογραφία του υπουργού Εσωτερικών Χορστ Ζεξόφφερ και της ηγετικής ομάδας του που δημοσιεύθηκε στην επίσημη ιστο-

Η υπουργός Τζούλια Κλόκνερ είναι η μόνη γυναίκα στην ηγετική ομάδα του γερμανικού υπ. Γεωργίας.

σελίδα του υπουργείου είχε μία εμφαντική παράλειψη: δεν περιλάμβανε καθόλου γυναίκες, πυροδοτώντας αστεία και επικρίσεις στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. «Θεωρήθηκε πρόβλημα απλώς και μόνο λόγω της δημόσιας κατακραυγής», εξηγεί η Κάτια Ντόρνερ, η οποία είναι μέλος του Κοινοβουλίου από το 2009 και αναπληρώτρια πρόεδρος του Κομματος των Πρασίνων από το 2013. Γενικά στη χώρα, επισημαίνει η Ντόρνερ, οι γυναίκες πόρρω απέχουν από το να έχουν την ίδια μεταχείριση με τους άνδρες.

«Δομές και δίκτυα όπου κυριαρχούν οι άνδρες εξακολουθούν να υπάρχουν. Απαιτούνται

σαφή μέτρα προκειμένου να υποστηρικθούν οι γυναίκες σε ένα πρωτογενές επίπεδο», τόνισε η Ντόρνερ.

Και το υπουργείο Εσωτερικών δεν αποτελεί εξαίρεση. Τα υπουργεία Οικονομικών, Μεταφορών και Γεωργίας επίσης δεν διαθέτουν γυναίκες στις ηγετικές τους ομάδες, παρότι η υπουργός Γεωργίας Τζούλια Κλόκνερ είναι γυναίκα.

Η κατάσταση δεν βελτιώνεται. Το ποσοστό των γυναικών στο γερμανικό Κοινοβούλιο είναι το χαμηλότερο της τελευταίας εικοσαετίας, στο 30,9%. Η Γερμανία βρίσκεται πίσω από την Ισπανία (40%) και τη Γαλλία (39%). Αυτό συμβαίνει λόγω της έλλειψης της

Εναλλακτικής για τη Γερμανία και την επιστροφή των φιλελεύθερων Ελευθέρων Δημοκρατών. Οι γυναίκες κατέχουν το 10,9% των εδρών της Εναλλακτικής για τη Γερμανία και το 23,8% των εδρών των Ελευθέρων Δημοκρατών.

Αλλά και το μπλοκ της κ. Μέρκελ, οι Χριστιανοδημοκράτες και οι Χριστιανοκοινωνιστές (CDU/CSU), παρά τη συγκέντρωση πολλών γυναικών στα υψηλόβαθμα αξιώματα, δεν κατάφερε να εκλέξει γυναίκες παρά στο 1/5 των εδρών του στην Κάτω βουλή. Δύο κόμματα, οι Πράσινοι και το die Linke, κατάφεραν να στείλουν περισσότερες γυναίκες στο Κοινοβούλιο μέσω της εισαγωγής ποσοστώσεων.

ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΚΥΡΙΑΚΗ 29 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2018

Η «μπτέρα όλων των μαχών» βγάζει πρωταθλητή

Πραγματικός τελικός πρωταθλήματος ο σημερινός αγώνας στο ΓΣΠ μεταξύ ΑΠΟΕΛ και Απόλλωνα για την 34η αγωνιστική

Σε ένα παιχνίδι που χαρακτηρίζεται από όλους ως «ο τελικός πρωταθλήματος», ΑΠΟΕΛ και Απόλλωνας θα αναμετρηθούν στο ΓΣΠ (σέντρα στις 19:00). Αν ο ΑΠΟΕΛ επικρατήσει θα περάσει ξανά στην κορυφή και με την εμπειρία που έχει θα είναι τερράστια έκκληση αν δεν μπορέσει στους τελευταίους δύο αγώνες του να διατηρήσει το προβάδισμα που θα αποκτήσει. Αν ο Απόλλωνας πάρει τη νίκη θα μείνουν μόνο τα τυπικά για τον τίτλο, ενώ και με ισοπαλία θα έχει πολύ μεγάλο πλεονέκτημα.

Με μέταλλο πρωταθλητή για να διατηρήσει τα κεκτημένα του

Του ΣΑΒΒΑ ΛΑΖΑΝΙΑ

Σε ένα «φλεγόμενο» και κατάμεστο ΓΣΠ ο ΑΠΟΕΛ θα προσπαθήσει να νικήσει τον Απόλλωνα και να «αγκαλιάσει» το έκτο συνεχόμενο πρωτάθλημα. Η μεγάλη μέρα έφτασε για τον ΑΠΟΕΛ. Η ομάδα της Λευκωσίας θα φιλοξενήσει τον Απόλλωνα στο ΓΣΠ και θα προσπαθήσει να πάρει το τρίποντο που θα την φέρει μια ανόσια από την κατάκτηση του τίτλου. Αν ο φετινός ΑΠΟΕΛ έχει το μέταλλο του πρωταθλητή, αυτό θα πρέπει να βγει σήμερα στην επιφάνεια. Μέσα σε 90 λεπτά παίζονται οι κόποι μιας ολόκληρης χρονιάς. Οι «γαλαζοκίτρινοι» καλούνται να κερδίσουν τον Απόλλωνα στο ΓΣΠ μετά από τρία ολόκληρα χρόνια. Έχοντας 16 και πλέον χιλιάδες οπαδούς στο πλευρό τους, οι «γαλαζοκίτρινοι» θα προσπαθήσουν να «γονατίσουν» τον Απόλλωνα και να διατηρήσουν τα σκάπτρα τους για έκπη συνεχόμενη χρονιά.

• **ΒΑΣΙΚΟ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑ:** Οι μόνιμοι πρωταθλητές των τελευταίων χρόνων έχουν δώσει αμέτρητα κρίσιμα και καθοριστικά παιχνίδια σε Κύπρο και Ευρώπη, όπως είναι το σημερινό. Οι «γαλαζοκίτρινοι» έχουν μάθει να αγωνίζονται κάτω από μεγάλη πίεση και να βγάλουν χαρακτήρα στα μεγάλα παιχνίδια. Η εμπειρία και η στόφα των πεντάκτις πρωταθλητή μπορεί να παίξει καταλυτικό ρόλο στην έκβαση της αναμέτρησης. Επιπρόσθετο πλεονέκτημα για την ομάδα της Λευκωσίας αποτελεί η παρουσία 16 και πλέον χιλιάδων ΑΠΟΕΛιστών, οι οποίοι αναμένεται να δημιουργήσουν μια καυτή ατμόσφαιρα.

• **ΒΑΣΙΚΟ ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑ:** Η ανασταλτική λειτουργία του ΑΠΟΕΛ δεν εμπνέει και τόσο μεγάλη εμπιστοσύνη, παρά το γεγονός ότι ο Μπρούνο Μπαλταζάρ κατάφερε να επιφέρει κάποια μικρή βελτίωση. Αποτελεί ερωτηματικό το πώς θα παρουσιαστεί ανασταλτικά ο ΑΠΟΕΛ κόντρα στην καλύτερη επιθετική γραμμή του πρωταθλήματος. • **ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ:** Υπάρχει μεγάλη υποσπίρωση στις τάξεις του κόσμου και της ομάδας. Οι «γαλαζοκίτρινοι» κατεβαίνουν στο σημερινό παιχνίδι με μεγάλη αυτοπεποίθηση για το τρίποντο, έχοντας απόλυτη εμπιστοσύνη στις δυνάμεις τους. • **ΤΑΚΤΙΚΗ:** Ο Μπαλταζάρ θα πα-

Ο ΑΠΟΕΛ θέλει να εκμεταλλευτεί την ποιότητα κάποιων παικτών του στην επίθεση που μπορούν να κάνουν ανά πάσα στιγμή τη ζημιά.

Οι ποδοσφαιριστές του ΑΠΟΕΛ έχουν μάθει να αγωνίζονται κάτω από μεγάλη πίεση και να βγάλουν χαρακτήρα στα μεγάλα παιχνίδια.

ρατάξει την ομάδα του με το γνωστό 4-2-3-1. Με δεδομένο ότι ο Απόλλωνας είναι πανίσχυρος στα άκρα, ο Πορτογάλος αναμένεται να δώσει συγκεκριμένες οδηγίες στους ακραίους επιθετικούς για να περιορίσουν όσο μπορούν το ανέβασμα των ακραίων μπακ των «κυανόλευκων». Καθοριστικό ρόλο θα παίξει επίσης και η μάχη στον χώρο του κέντρου. Ο ΑΠΟΕΛ δεν πρόκειται να πιέσει πολύ ψηλά τον Απόλλωνα γιατί είναι αρκετά επικίνδυνο, χωρίς να σημαίνει όμως ότι θα μείνει πίσω. Η σωστή ανασταλτική λειτουργία είναι το Α και το Ω σε τέτοια παιχνίδια. Παράλληλα, ο ΑΠΟΕΛ θέλει να εκμεταλλευτεί την ποιότητα κάποιων παικτών του στην επίθεση που μπορούν να κάνουν ανά πάσα στιγμή τη ζημιά.

• **ΚΟΣΜΟΣ:** Η επιστροφή των οργανωμένων οπαδών του ΑΠΟΕΛ στα γήπεδα είναι γεγονός. Η απόφαση των πορτοκαλι έφερε συσπείρωση και ενθουσιασμό στις τάξεις του κόσμου των «γαλαζοκίτρινων». Απόψε αναμένεται να βρεθούν στις κερκίδες του ΓΣΠ 16 και πλέον χιλιάδες ΑΠΟΕΛιστές οι οποίοι θα προσπαθήσουν να σπρώξουν την ομάδα τους στη νίκη και παράλληλα να κάνουν δύσκολο το έργο των φιλοξενουμένων.

• **ΠΡΟΠΟΝΤΗΣ:** Το σημερινό θα είναι το έβδομο παιχνίδι του Μπρούνο Μπαλταζάρ στον πάγκο του ΑΠΟΕΛ. Η έλευση του Πορτογάλου στην ομάδα της Λευκωσίας βοήθησε στην αλλαγή του κλίματος στα αποδυτήρια και στο ανέβασμα κάποιων πολυτιμών μονάδων. Ο Μπαλταζάρ έδωσε ιδιαίτερη έμφαση όλη τη βδομάδα στην ανάλυση του αντιπάλου και θα προσπαθήσει να χρησιμοποιήσει το καταλλήλοτερο πλάνο για να οδηγήσει την ομάδα του στη νίκη τίτλου.

• **ΔΕΔΟΜΕΝΑ:** Η εξέλιξη είναι απλή. Με νίκη ο ΑΠΟΕΛ αγκαλιάζει το έκτο πρωτάθλημα. Κάθε άλλο αποτέλεσμα θα είναι καταδικαστικό για την ομάδα της Λευκωσίας. Ο Μπρούνο Μπαλταζάρ προχώρησε σε εκτεταμένο rotation στο ματς της περασμένης Τετάρτης, δίνοντας ανάσες στους βασικούς. Ο Πορτογάλος θα έχει αυξημένες επιλογές. Ο Εμπεσίλιο εξέτισε την τιμή του και αναμένεται να επιστρέψει στην ενδεκάδα. Πιο ετοιμοπόλεμος είναι και ο Γιώργος Εφραίμ ο οποίος πήρε χρόνο συμμετοχής στον επαναληπτικό. Επιπρόσθετες επιλογές αποτελούν οι Τόμι Ορ και Στάθης Αλωνεύτης.

• **ΔΙΑΧΕΙΡΗΣΗ:** Ο ΑΠΟΕΛ είναι «μανούλα» σε τέτοιου είδους παιχνίδια, τύπου «Κοπεγκάγνς», «Βιτορούλ», «Σλάβιας Πράγας», αγώνες στους οποίους διακυβεύονται πολύ περισσότερα από μια απλή νίκη. Οι «γαλαζοκίτρινοι» βλέπουν με την ίδια προσέγγιση και το σημερινό παιχνίδι το οποίο θα κρίνει τον πρωταθλητή. Ο ΑΠΟΕΛ απέδειξε αρκετές φορές στο παρελθόν ότι είναι φτιαγμένος για αυτά τα μεγάλα παιχνίδια, είτε αφορούν το πρωτάθλημα είτε την Ευρώπη. Έχει την εμπειρία για να διαχειριστεί σωστά το σημερινό παιχνίδι, ειδικά εάν προηγηθεί στο σκορ.

Με αποφασιστικότητα και μεγάλη αυτοπεποίθηση

Του ΧΡΙΣΤΟΥ ΖΑΒΟΥ

Ο Απόλλωνας είναι πανέτοιμος για το σημαντικότερο παιχνίδι των τελευταίων 12 χρόνων! Κάποιοι πιο μετριοπαθείς Απολλωνίστες, το λέν «τελικό πρωταθλήματος». Κάποιοι άλλοι, μάλλον πιο υπερβολικοί χρησιμοποιούν το κλισιέ, «ματς ζωής και θανάτου». Η αλήθεια όμως πάντοτε ή σχεδόν πάντοτε βρίσκεται κάπου στη μέση. Δεν είναι απλά ένα ματς που κρίνεται το πρωτάθλημα, ούτε και φυσικά θα πεθάνει κανείς ή θα ζήσει περισσότερο. Είναι όμως ένα παιχνίδι, που δικάως χαρακτηρίζεται ως το σημαντικότερο των τελευταίων 12 χρόνων για τη λεμεσιανή ομάδα. Όσο δηλαδή διαρκεί η αποχή του από ένα πρωτάθλημα. Τόσο απλό, τόσο όμως αληθινό.

• **ΒΑΣΙΚΟ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑ:** Ίσως και ο πιο φανατικός Αποελίστας να παραδέχεται ότι όντως ο φετινός Απόλλωνας είναι η καλύτερη ομάδα στην πόλη. Επαιξε την καλύτερη μπάλα, κέρδισε κάποιες φορές με επιβλητικό τρόπο τους βασικούς του αντιπάλους και μεταξύ αυτών έφτασε και στον τελικό του κυπέλλου. Ακόμη και στις τέσσερις αναμετρήσεις που έδωσε με τον ΑΠΟΕΛ, σκόρπισε δύο τεσσάρες, κέρδισε ένα τίτλο, ενώ έχασε έναν αγώνα που ήταν καλύτερος σε απόδοση. Όλα αυτά και κυρίως η επικράτηση στο σημερινό του αντίπαλο του τωόντων την αυτοπεποίθηση, δίνοντας του τον «αέρα» που έχει συνήθως η καλύτερη ομάδα.

• **ΒΑΣΙΚΟ ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑ:** Αγωνιστικό μειονέκτημα δύσκολα βρίσκει κανείς στην ομάδα του Σωφρόνη γι' αυτό μάλλον θα πρέπει ν' ανατρέξει σε άλλες πιυχές εξίσου σημαντικές. Άμα είναι κάτι να προσάψει στον Απόλλωνα είναι ακριβώς ότι απέχει από ένα πρωτάθλημα, εδώ και δώδεκα χρόνια. Μπορεί να είναι καλύτερη ομάδα αλλά δεν έχει παίξει και σε πολλούς «τελικούς πρωταθλήματος» όπως δηλαδή ισχύει για τον ΑΠΟΕΛ.

• **ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ:** Αφήνοντας εκτός τους ψυχολογικούς παράγοντες που μπορεί να σε επηρεάσουν κατά τη διάρκεια ενός τέτοιου σημαντικού αγώνα, η ψυχολογία της ομάδας πριν από το ματς βρίσκεται στο καλύτερο δυνατό σημείο. Σε καμία περίπτωση δε νιώθουν άβολα στο ΓΣΠ αφού είναι η ευρωπαϊκή τους έδρα, ενώ τα τελευταία χρόνια επικράτησαν αρκετές φορές του

Μπορεί να βολεύεται και με ισοπαλία ο Απόλλωνας, ωστόσο είναι τίπο το στυλ παιχνιδιού του που δύσκολα δεν θα κυνηγήσει τη νίκη.

Φέτος κόντρα στον ΑΠΟΕΛ, ο Απόλλωνας σκόρπισε δύο τεσσάρες, κέρδισε ένα τίτλο, ενώ έχασε έναν αγώνα που ήταν καλύτερος.

ΑΠΟΕΛ, δείχνοντας έτσι μια οικειότητα με το γήπεδο. Ομολογούμενος η ομάδα είναι καλά προστατευμένη από τη διοίκηση αφού οι παίκτες επικεντρώνονται στη δουλειά τους και δεν αναλώνονται σε mind games ή στιδήποτε άλλο μπορεί να τους αποσπάσει την συγκέντρωση.

• **ΤΑΚΤΙΚΗ:** Δύσκολα θ' αλλάξει κάτι από το σύνθετο 4-2-3-1. Σε τέτοια παιχνίδια, η οποία μεγάλη αλλαγή μπορεί να προκαλέσει αρνητικές συνέπειες συνεπώς δύσκολα θα παρθεί το όποιο ρίσκο. Αντιθέτως ο Σωφρόνης Αυγουστή μάλλον θα υιοθετήσει δοκιμασμένες συνταγές, οι οποίες έτσι και αλλιώς αποδείχθηκαν επιτυχημένες απέναντι στον αντίπαλο. Όποιος πάντως θεωρεί ότι ο Απόλλωνας θα παίξει για την ισοπαλία που έτσι και αλλιώς τον

βολεύει μάλλον δεν έχει ιδέα για τη φετινή του φιλοσοφία. Με λίγα λόγια οι μπλε θα κάνουν ό,τι έκαναν από την πρώτη αγωνιστική. Θα κάνουν το παιχνίδι τους και θα προσπαθήσουν να επιβάλουν τον δικό τους ρυθμό. Δεμένες γραμμές, γρήγορη κυκλοφορία της μπάλας και επίθεση από άξονα, αριστερά και δεξιά.

• **ΚΟΣΜΟΣ:** Ο κόσμος θα τρώει τα νύχια του. Τι άλλο να κάνει δηλαδή όταν απέχει για τόσο καιρό από πρωτάθλημα και παίζει ένα ματς που μπορεί να τον αναδείξει πρωταθλητή. Στο ΓΣΠ θα βρεθούν 2200 άτομα χωρίς όμως την παρουσία των οργανωμένων οπαδών που επιμένουν να απέχουν στα εκτός έδρας παιχνίδια. Οι Απολλωνίστες πιστεύουν στην ομάδα τους, εκτιμούν όλα όσα έχει κάνει φέτος, γνωρίζουν όμως τη δυσκολία να εκθρονίσουν τον ΑΠΟΕΛ μετά από πέντε χρόνια και μάλιστα μέσα στο σπίτι του.

• **ΠΡΟΠΟΝΤΗΣ:** Δικαίως πολλοί υποστηρίζουν ότι το μεγαλύτερο όπλο του Απόλλωνα είναι ο ίδιος ο προπονητής του. Μολονότι κύριο το στυλ παιχνιδιού του που δύσκολα δεν θα κυνηγήσει τη νίκη. Είναι άλλωστε τέτοιος ο τρόπος που αγωνίζεται που άμα αλλάξει κάτι στο παιχνίδι του, δεν αποκλείεται να αποβεί μοιραίο.

• **ΔΙΑΧΕΙΡΗΣΗ:** Το μόνο πρόβλημα που μπορεί να προκαλέσει ζημιά στον Απόλλωνα είναι αυτό που λέμε «κακή μέρα». Εάν δηλαδή δεν του βγουν κάποια πράγματα στο γήπεδο και τα εκμεταλλευτεί ο αντίπαλος, τότε θα υπάρξει πρόβλημα. Σπανίως, τουλάχιστον για φέτος, έδειξε μη σοβαρός, πέραν ενός αγώνα με την ΑΕΚ εκτός οπότε και έχασε δικαίως. Η χρόνια είναι ιστορική έτσι και αλλιώς. Για πρώτη φορά μετά από τις αρχές της δεκαετίας του 90' ο Απόλλωνας παρουσιάζεται αγωνιστικά παντοδύναμος. Κανείς δεν επιθυμεί να σκεφτεί το σενάριο αποτυχίας αφού άπαντες θεωρούν ότι ο τίτλος τους αξίζει.

Αύριο Δευτέρα...

Του
**ΓΙΩΡΓΟΥ
ΛΟΓΙΑΔΗ**

Σε λίγες ώρες διεξάγεται στη Λευκωσία και στο ΓΣΠ το πιο σημαντικό και καθοριστικό ντέρμπι του φετινού πρωταθλήματος. Αργά ή γρήγορα θα γινόταν και αυτό από τη στιγμή που εδώ και μήνες είχε διαφανεί πως δύο ήταν οι βασικοί διεκδικητές του τίτλου. ΑΠΟΕΛ – Απόλλωνας, λοιπόν, με το αποτέλεσμα του τελευταίου φετινού τους ραντεβού να ξεκαθαρίζει σε μεγάλο βαθμό την έκβαση της φετινής διεκδίκησης του τίτλου, ίσως και σε απόλυτο, αν προκύψει νίκη της ομάδας της Λεμεσού. Για το καθαρά αγωνιστικό κομμάτι και τις όποιες προεκτάσεις των τριών πιθανών αποτελεσμάτων, μακάρι από τις εννέα περιόδους απόψε και για τις επόμενες μέρες να έχουμε χρόνο πολύ να συζητάμε. Αύριο Δευτέρα, έχει τεράστια σημασία, αν υπάρξει νίκη της ομάδας της Λεμεσού, αυτός να είναι η καλύτερη ομάδα στον αγωνιστικό χώρο ή έστω η πιο τυχερή, γιατί και ο παράγοντας τύχη αποτελεί μέρος του παιχνιδιού που λέγεται ποδόσφαιρο. Έχει τεράστια σημασία, το αποτέλεσμα να γίνει αποδεκτό απ' όλους, κυρίως από την πλευρά των ηττημένων ή λιγότερο κερδισμένων σε περίπτωση ισοπαλίας, έστω και αν δεν προκύψουν συγχαρητήρια στους νικητές. Το θέμα είναι να μην προκύψουν παράπονα για αλλοίωση αποτελέσματος και για διαιτητικά λάθη με σκοπιμότητα. Να μη θυμηθούμε πως ο χώρος του ποδοσφαίρου νοσεί, πως υπάρχει κατεστημένο και απαιτούνται καθαρότητα και αλλαγές σε πρόσωπα και καταστάσεις. Όλα αυτά δηλαδή που συχνά κατά καιρούς ακούμε και για τα οποία ποτέ και κανείς δεν κάνει κάτι όταν πρέπει...

Κανείς δεν διαφωνεί πως η απόδοση των διαιτητών θα διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο, τόσο στην ομαλή διεξαγωγή του ντέρμπι, όσο και στην ομαλή... επαναφορά στην πραγματικότητα από αύριο Δευτέρα. Έχουν, ωστόσο, και οι υπόλοιποι πρωταγωνιστές σημαντικό ρόλο να επιτελέσουν, πριν, κατά τη διάρκεια και μετά το τέλος του αγώνα. Έχουν υποχρέωση να αποδεχθούν πως πάντα μόνο ένας κερδίζει, ένας παίρνει το πρωτάθλημα και πως υπάρχει και η αποτυχία στο ποδόσφαιρο και στον αθλητισμό γενικότερα. Μόνο έτσι θα μπορούμε, αύριο Δευτέρα, να ασχοληθούμε μόνο με το καθαρά αγωνιστικό κομμάτι του ντέρμπι...

ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ

Περί των Γραφείων Τύπου

Μάθαμε προ μερικών ημερών πως ποδοσφαιριστής δεν αγωνίστηκε εξαιτίας τραυματισμού, λόγω προβλήματος που αντιμετώπιζε για μερικές μέρες πριν από τον αγώνα, παρά το γεγονός ότι βρισκόταν στην αποστολή. Δεν είχαμε καν πληροφορηθεί από τις καθημερινές ενημερώσεις του Γραφείου Τύπου, για την αμφιβολία έστω συμμετοχής του συγκεκριμένου ποδοσφαιριστή. Και δυστυχώς, κάτι τέτοιο δεν συμβαίνει για πρώτη φορά. Και η παρεξήγηση του ρόλου και της σημασίας ενός Γραφείου Τύπου δεν αποτελεί τυχαίο γεγονός. Ποια η σημασία ύπαρξης γραφείου Τύπου, ποιο το όφελος ενημέρωσης από ένα εκπρόσωπο Τύπου, αν η πληροφόρηση είτε είναι ελληνική, είτε παραπλανητική. Δεν ισχύει για όλα τα Γραφεία Τύπου, ωστόσο, το φαινόμενο έχει αυξητική τάση. Μένουμε μέχρι εδώ, αν χρειαστεί, υπάρχουν παραδείγματα και περιστατικά πολλά για να επανέλθουμε...

* * * * *

Μεταγραφές ενόψει...

Η αγωνιστική περίοδος δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί και η μεταγραφική περίοδος δειλά-δειλά αρχίζει. Πρώτα ονόματα ποδοσφαιριστών πάνε και έρχονται, προκύπτουν οι πρώτες... δεσμεύσεις προέδρων ή διοικήσεων για νικητές κινήσεις, προκύπτουν οι πρώτες «σίγουρες» μεταγραφές, τα πρώτα σενάρια για... υπερβάσεις και μετακινήσεις που θα προκαλέσουν θόρυβο. Όπως δηλαδή κάθε χρόνο τέτοια περίπου εποχή συμβαίνει. Ίσιο το σκηνικό, ειδικά κατά την καλοκαιρινή περίοδο, έστω και αν εκ του αποτελέσματος, πολύ λιγότερα απ' όσα «σίγουρα» ακούγονται κάθε χρόνο επιβεβαιώνονται στο τέλος, με υπογραφές σε συμβόλαια. Και όπως πάντα συμβαίνει, προκύπτει μετά η απογοήτευση, η κριτική και η αντίδραση, γιατί ο τίτλος του πρωταθλητή της μεταγραφικής περιόδου, ανέκαθεν μετρούσε, για τον κύριο φιλάθλο - οπαδό.

* * * * *

Θέλει, θέλουν, αλλά...

Κάθισαν και τα είπαν με τους εκπρόσωπους Χάρους και Ράγιος στην Ανόρθωση και το κλίμα ήταν θετικό. Η απόδοσή τους ικανοποίησε όλους στην ομάδα, οι ίδιοι από μεριάς τους έμειναν ικανοποιημένοι από τις συνθήκες που βρήκαν και γενικότερα η θέληση να συνεχίσουν μαζί είναι δεδομένη. Αρκεί αυτό όμως; Όχι βέβαια γιατί το θέμα είναι να συμφωνούν και στους βασικούς όρους μια πιθανής νέας συνεργασίας. Η λέξη «θέλω» επιδέχεται πολλών ερμηνειών όταν μιλάμε για συμβόλαια. Αρχικά ήταν πιο δύσκολη η περίπτωση του Χάρους από τον Ράγιος, τώρα το πράγμα δείχνει να ανατρέπειται. Για αυτό παιδιά υπομονή!

Μπόλικο ενδιαφέρον

ΑΕΚ και Κεραυνός δίνουν τη μάχη για την κατάκτηση του τίτλου στο πρωτάθλημα καλαθοσφαίρας Ήδη την πρώτη αναμέτρηση κέρδισε η ΑΕΚ με σκορ 69-60. Ο δεύτερος αγώνας της σειράς θα πραγματοποιηθεί την Τρίτη (1/5) στο στάδιο «Κώστας Παπαέλληνας» στον Στρόβολο. Το ντουέτο είναι το ίδιο με το περσινό, (οι δύο ομάδες είναι αδιαμφισβήτητα οι καλύτερες σε αυτήν τη διετία) ενώ αξίζει να σημειωθεί ότι είναι η έκτη συνεχής χρονιά που η ΑΕΚ παίζει στα τελικά. Σαφώς και το ενδιαφέρον είναι μεγάλο και προβλέπεται ότι θα παρακολουθήσουμε εξαιρετικά ματς μέχρι να αναδειχθεί ο πρωταθλητής.

* * * * *

33 υποψήφιοι

Το ενδιαφέρον που προκύπτει για τη Γενική Συνέλευση της Ομόνοιας και δη την εκλογική αναμέτρηση της 2ας Μαΐου είναι τεράστιο. Οι υποψηφιότητες είναι οι περισσότερες που έχουν υποβληθεί ποτέ σε εκλογική συνέλευση του σωματείου. Είναι 33 τον αριθμό. Εκλογή διεκδικεί ο συνδυασμός του Λώρη Κυριάκου, που υποστηρίζει την πρόταση του επενδυτή Σταύρου Παπασταύρου με 15 υπο-

ψηφίους, ο συνδυασμός «Πορεία Αλλαγής» που αντιτίθεται της πρότασης και προτείνει εναλλακτικές λύσεις με 11 υποψηφίους, όπως επίσης και 7 ανεξάρτητοι. Συνολικά θα εκλεγούν 15 άτομα στο Δ.Σ. της Ομόνοιας. Είναι αλήθεια ότι η αγάπη των Ομονοιατών για την ομάδα τους είναι μεγάλη. Και αυτή η Συνέλευση το αποδεικνύει ξανά. Είναι επίσης αλήθεια ότι αυτόν τον καιρό χορτάσαμε στα λόγια. Η πιο μεγάλη αλήθεια όμως είναι ότι στην Ομόνοια τα τελευταία πολλά χρόνια δουλεύουν... όλα λάθος. Αυτό πρέπει να αλλάξει από τις 2 Μαΐου και μετά. Αν δεν αλλάξει, η Ομόνοια δεν θα ξαναβρεί την αίγλη της.

* * * * *

Ακούγονται πολλά

250 χιλιάδες ετησίως λέγεται ότι ζήτησε η πλευρά του Ισπανού από τον Ανδρέα Παντελή προκειμένου να παραμείνει στο Αντώνης Παπαδόπουλος για τα επόμενα δύο χρόνια. Σημαντική αύξηση αν κανείς υπολογίσει ότι οι αποδοχές του Ράγιος έφταναν τις 170 χιλιάδες ετησίως. Σημαντικός παίκτης μεν αλλά ο Παντελής γνωρίζει πολύ καλά ότι δεν πρόκειται να «ζηλώσει» οικονομικά την ομάδα για το χατίρι κανενός.

Άντε τώρα... πείσε τον

Του
**ΧΡΙΣΤΟΥ
ΖΑΒΟΥ**

Λίγο πολύ συμφωνούμε όλοι μας, ότι η προκατάληψη του κύπριου φιλάθλου αποτελεί ένα από τα μεγαλύτερα καρκινώματα του αθλήματος. Είναι αλήθεια, επίσης, ότι τέτοιου είδους αντίληψη δεν δημιουργήθηκε τα τελευταία χρόνια αλλά κρατάει χρόνια, μάλλον δεκαετίες. Το στοίχημα, όμως, και ο τζόγος γύρω από το ποδόσφαιρο έχουν τονώσει το συναίσθημα της προκατάληψης το οποίο έτσι και αλλιώς είναι βαθιά ριζωμένο μες στον ψυχισμό του κύπριου οπαδού.

Δεν φτάνει που έχουμε τούτη την ψυχική πάθηση που όλοι νομίζουν ότι μας τρέχουν και μας κυνηγούν προκύπτουν κάποια δεδομένα από την πραγματικότητα που ενισχύουν τη μανία καταδίκης.

Όπως και να το κάνουμε η εξέλιξη που είχαν οι δύο ημιτελικοί μεταξύ ΑΠΟΕΛ και ΑΕΚ, όπως και το μεταξύ τους παιχνίδι πρωταθλήματος που μεσολάβησε, είναι η χαρά του συνωμοσιολογού. Εκείνου δηλαδή που κάθεται στον καφενέ και μαζί με την παρέα του αραδιάζουν ένα σωρό σενάρια που τον καταστρώνουν θύμα και την ίδια ώρα δόλιο και διεφθαρμένο τον αντίπαλο.

Προσοχή! Στην Κύπρο ζούμε όπου και το νόημα ενός απλού γραπτού κειμένου παρεξηγείται. Δεν υιοθετούμε τα σενάρια «συμφωνίας» και όλα όσα ακούγονται στα διάφορα στέκια.

Πώς όμως να πείσεις τον «μνιακό» ότι ο μεν ΑΠΟΕΛ ενδιαφέρθηκε μονάχα για το πρωτάθλημα και η δε ΑΕΚ για το κύπελλο. Λογικό μεν, αλλά ξανά λέω πως να εξηγήσεις στον άλλο ότι δεν ήταν προϊόν συμφωνίας μεταξύ των δύο ομάδων αλλά μια φυσιολογική εξέλιξη. Από τη μια είναι η λογική, από την άλλη είναι η «μανία καταδίκης» η οποία όμως επιβεβαιώνεται μέσα από τα δεδομένα.

Άμα κίολας στο δεύτερο προστεθεί η έτσι και αλλιώς κακή εικόνα που επικρατεί στο ποδόσφαιρο μας, τότε και οι δύο μεριές αποδεικνύονται σοβαρές με πολλά μάλιστα επιχειρήματα. Είναι μεν τρελό, στην Κύπρο όμως ζούμε θα το αντέξουμε και αυτό. Να πείσεις πάντως κάποιον ότι στον χώρο δεν γίνονται «συμφωνίες», καλύτερα να σπας αβγά στον τοίχο... Δεν βοήθησε και τα αποτελέσματα τις πλείστες φορές, συνεπώς κρίμα και τ' αβγά.

**ΕΙΔΙΚΕΣ
ΤΙΜΕΣ
για τους
ακροατές**

Το ΚΑΝΑΛΙ 6

σε συνεργασία με τη **Salamis Tours**

σας ταξιδεύει!

3 κρουαζιέρες,
16 προορισμοί!

*18 - 24 Ιουνίου: Πάτμος, Βόλος (Μετέωρα), Αιδηψός, Πειραιάς, Σύμη

*23-28 Ιουλίου: Κάλυμνος, Ναύπλιο, Σύρος (Τήνος), Καστελόριζο

*26 Αυγούστου-2 Σεπτεμβρίου: Ρόδος, Ζάκυνθος, Κέρκυρα, Πάτρα, Ιθάκη, Μήλος, Καστελόριζο

Για πληροφορίες στο **99771060**

KANALI 6

**Έχεις Cytavision;
Έχεις θέση στα καλύτερα!**

Οι πελάτες της Cyta που έχουν το Super Pack της Cytavision, για άλλη μια χρονιά, λαμβάνουν αυτόματα μέρος σε κλήρωση για να έχουν την ευκαιρία να απολαύσουν πρωτοκλασάτο ποδόσφαιρο και να ζήσουν μοναδικές στιγμές από προνομιακές θέσεις!

UEFA CHAMPIONS LEAGUE	Κίεβο-Ουκρανία, 26 Μαΐου 2018	1 ταξιδιωτικό πακέτο για 2 άτομα 6 διπλά εισιτήρια γηπέδου σε προνομιακές θέσεις, 2 από τα οποία περιλαμβάνουν φιλοξενία σε εκδήλωση της UEFA
UEFA EUROPA LEAGUE	Λυών-Γαλλία, 16 Μαΐου 2018	1 ταξιδιωτικό πακέτο για 2 άτομα 4 διπλά εισιτήρια γηπέδου σε προνομιακές θέσεις

Το ταξιδιωτικό πακέτο περιλαμβάνει αεροπορικά εισιτήρια, ξενοδοχείο 4* ή 5*, μετακινήσεις, εισιτήρια γηπέδου σε προνομιακές θέσεις και φιλοξενία σε εκδήλωση της UEFA.

12 ΜΕΓΑΛΟΙ ΔΙΠΛΟΙ ΤΥΧΕΡΟΙ

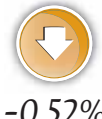
Ισχύουν όροι και προϋποθέσεις www.cyta.com/cy/tv_132

cytavision

Μεταβολές εβδομάδας

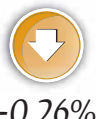
X.A.K.
-0,48%X.A.
3,89%

Dow Jones

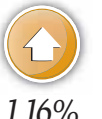
-0,52%

Nasdaq

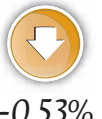
-0,26%

Nikkei

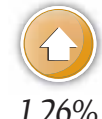
1,16%

Dax

-0,53%

FTSE 100

1,26%

ΕΥΡΩΖΩΝΗ
Σοβαρή
η ανάπτυξη
εκτιμάει
ο Ντράγκι
Σελ. 10

Πετρέλαιο

-0,57%

€/€

0,02%

ΔΙΑΒΑΣΤΕ

KRONOS EXPRESS

Ανεβάζει τον πήχη για μεταφορές e-Commerce

Συνεχής είναι η αναβάθμιση των υπηρεσιών της Kronos Express, η οποία ανεβάζει ψηλά τον πήχη στις μεταφορές του ηλεκτρονικού εμπορίου. Ο γεν. διευθυντής της εταιρείας Μιχάλης Τσαεράς αναφέρεται στον κύκλο εργασιών, τις υπηρεσίες που προσφέρονται και στα σχέδια για το μέλλον. Σελ. 5

ΕΛΛΑΔΑ

Πρωταθλήτρια και φέτος σε φόρους νοικοκυριών

Για δεύτερη χρονιά αυξήθηκε το 2017 η επιβάρυνση των ελληνικών νοικοκυριών και επιχειρήσεων από φόρους και εισφορές, σύμφωνα με στοιχεία που δημοσίευσε ο ΟΟΣΑ. Οι Έλληνες μισθωτοί έχουν φορολογικές επιβαρύνσεις Σουηδίας, χωρίς όμως το κοινωνικό κράτος των Σκανδιναβίων. Σελ. 8

ΔΙΕΘΝΗ

Οι τουρίστες επιστρέφουν σε Τουρκία και Β. Αφρική

Οι τουρίστες επιστρέφουν στην Τουρκία και στις χώρες της βόρειας Αφρικής, όπου οι κρατήσεις σημειώνουν ρεκόρ. Καθοριστικοί παράγοντες είναι η εκτίναξη του κόστους των διακοπών στην Ισπανία και η υποτίμηση της στερλίνας μετά τον Ιούνιο του 2016 και το Brexit. Σελ. 11

Real Estate

Τα πάνω του παίρνει ο κλάδος οικοδομής

Ανοδικά κινείται ο κλάδος οικοδομής στην Ελλάδα. Σύμφωνα με στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής, τον Ιανουάριο η συνολική δραστηριότητα ανήλθε σε 926 οικοδομικές άδειες. Σημειώθηκε δηλαδή αύξηση κατά 18% στον αριθμό των αδειών, σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του 2017. Σελ. 12

Τρεις συν μία στην ευθεία για ΣΚΤ

Η Ελληνική και τα επενδυτικά Atlas Merchant Capital, Lone Star Funds και το Apollo Investment Fund

Η διαδικασία ιδιωτικοποίησης του Συνεργατισμού εξελίσσεται σε κούρσα για τέσσερις, ενώ δύο είναι πλέον τα σενάρια. Πρώτον η απόκτηση όλων της Συνεργατικής Κεντρικής Τράπεζας και δεύτερον και επικρατέστερο η απόκτηση των

εξυπηρετούμενων δανείων της, των περιουσιακών της στοιχείων, των καταθέσεων και του δικτύου των καταστημάτων. Τα τέσσερα ενδιαφερόμενα μέρη που συνεχίζουν επί της διαδικασίας είναι η Ελληνική Τράπεζα, η οποία έχει

επιβεβαιώσει τις απόψεις της σχετικά με την ανακίνηση της διαδικασίας στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου, το επενδυτικό ταμείο του Μπομπ Ντάιμοντ, Atlas Merchant Capital, το επενδυτικό ταμείο Lone Star Funds και το Apollo Investment Fund. Πηγές

εκτός της ΣΚΤ επιβεβαίωσαν στην «Κ» ότι, αυτή τη στιγμή συνεχίζουν επί της διαδικασίας ιδιωτικοποίησης τα τέσσερα ενδιαφερόμενα μέρη, από τα οποία όμως μόνο τρία έχουν την οικονομική επιφάνεια για να ολοκληρώσουν τη συνα-

λαγή, εφόσον επιλεγούν. Στελέχη του Συνεργατισμού τόνισαν ότι η διαδικασία έχει εισέλθει στο τελικό στάδιο και σε δύο εβδομάδες θα εκπνεύσει η προθεσμία υποβολής των δεσμευτικών προτάσεων από τους επενδυτές. Σελ. 4

Ειδικές τιμές στη Γερμανία από την Gazprom

Τη χαμηλότερη τιμή μεταξύ των μεγάλων πελατών στην Ευρώπη εξασφαλίζει η Γερμανία στις εξαγωγές ρωσικού φυσικού αερίου από την Gazprom. Οι μεγάλες εκπτώσεις δεν αποδίδονται μόνο στο μέγεθος της γερμανικής αγοράς, αλλά και στην πολύ καλή συνεργασία μεταξύ Βερολίνου και Μόσχας σε ενεργειακά θέματα και κυρίως στη γερμανική στήριξη στον αγωγό North Stream. Οικονομικοί αναλυτές τονίζουν ότι η Gazprom εμφανίζεται πολύ ευέλικτη όταν χρειάζεται, αλλά και πως ο πρόεδρος Πούτιν ξέρει να ανταμείβει τους «φίλους». Σελ. 9

Ισχυροποίηση της κυπριακής σημαίας στόχος των πλοιοκτητών

Συνέντευξη Α. Χατζηγιάννη

Συνεχίζονται εντατικά οι προσπάθειες της Κυπριακής Ένωσης Πλοιοκτητών για ισχυροποίηση της κυπριακής σημαίας, τονίζει σε συνέντευξη στην «Κ» ο πρόεδρος της Ένωσης Ανδρέας Χατζηγιάννης. Αναφέρεται στα πλεονεκτήματα που προσφέρει η Κύπρος στις προκλήσεις για την Κύπρο και την Ελλάδα και τους κινδύνους που εγκυμονούν κάποιες πολιτικές της Ε.Ε. Σελ. 6

Προσπάθειες για να καταστεί η Κύπρος κέντρο τριτοβάθμιας

Μεγάλα οικονομικά οφέλη

Σε κινήσεις για να καταστεί η Κύπρος κέντρο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης προχωρεί το Υπουργείο Παιδείας. Προχωρεί σε συμφωνίες με άλλες χώρες για αμοιβαία αναγνώριση πτυχίων, με σκοπό την προσέγγιση φοιτητών που θα συνεχίσουν τις σπουδές τους στην Κύπρο. Μεγάλα θα είναι τα οικονομικά οφέλη. Σελ. 7

ΑΠΟΨΗ / Των MARCO BUTI*, GABRIELE GIUDICE** και JOSE LEANDRO***

Καθαροί κανόνες για την Ευρωζώνη

Η διαμόρφωση για την εμφάνιση της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης (ΟΝΕ) εισέρχεται σε κρίσιμο στάδιο. Οι προτάσεις που έχουν τεθεί επί τάπητος στους οικονομικούς κύκλους των Βρυξελλών είναι συχνά αντικρουόμενες και ενδέχεται να οδηγήσουν στη δημιουργία πολλών προβλημάτων. Συχνά, η ανάλυση των αιτιών της κρίσης δημοσίου χρέους στην Ευρωζώνη παραβλέπει κρίσιμα θέματα. Οι λύσεις που προτείνονται δεν λαμβάνουν υπ' όψιν τη δημιουργία ενός πλαισίου για την αποφυγή μακροοικονομικών και χρηματοοικονομικών κινδύνων.

Η σχέση ανάμεσα στον έλεγχο των κινδύνων μιας τραπεζικής χρεοκοπίας και στην ισομερή κατανομή των απωλειών θα πρέπει να είναι πιο ξεκάθαρη. Η κατανομή των τραπεζικών απωλειών σε μετόχους, ομολογιούχους και ανασφάλιστες καταθέσεις θα πρέπει να γίνεται σταδιακά.

Σκοπός της μελέτης των Μπενανσι-Κερέ, όπου πήραν μέρος 14 Γάλλοι και Γερμανοί οικονομολόγοι, είναι να ενισχύσει τη ρήτρα μη διάσωσης από τα υπόλοιπα κράτη-μέλη,

θέτοντας συγκεκριμένες προδιαγραφές. Δηλαδή, μια χώρα-μέλος της Ευρωζώνης που δεν θα εσβέσει τους δημοσιονομικούς στόχους του Συμφώνου Ανάπτυξης και Σταθερότητας θα βρίσκεται εκτεθειμένη σε μεγαλύτερη πίεση των αγορών, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να αντλήσει κεφάλαια από τους επενδυτές για να χρηματοδοτήσει τον προϋπολογισμό της και να οδηγείται σε εθνική χρεοκοπία. Οπότε στη μελέτη των Μπενανσι-Κερέ προσδιορίζεται το «πότε» και το «πώς» μιας εθνικής χρεοκοπίας και έτσι θα ενεργοποιείται ο Μηχανισμός Αναδιάρθρωσης Κρατικού Χρέους (SDRM). Οι κυβερνήσεις που δεν θα μπορούν να αντεπεξέλθουν στους στόχους για τις κρατικές δαπάνες θα εκδίδουν ομόλογα χαμηλής εξασφάλισης που θα αναδιարθρώνονται αυτόματα, αν η εκάστοτε χώρα-μέλος χρειαστεί εξωτερική βοήθεια.

Αλλά η διαχείριση των δυνάμεων της αγοράς, οι οποίες είναι απρόβλεπτες, πρέπει να γίνεται με πολλή προσοχή. Οι προτάσεις των Μπενανσι-Κερέ «συμπυκνώνουν» όλους τους κινδύνους σε μια συγκεκριμένη κα-

τηγορία ομολόγων, όταν η αντίδραση των αγορών μπορεί να είναι ευρύτερη και γενικότερη. Στις κρίσεις προκαλούνται αλυσισδωτές αντιδράσεις.

Η εθνική χρεοκοπία χωρίς κόστος είναι ψευδαισθησις. Μια εναλλακτική προσέγγιση θα περιλάμβανε τα εξής μέτρα: τη δημιουργία ενός πολύ πιο ισχυρού χρηματοπιστωτικού συστήματος, που θα μπορούσε να απορροφήσει τους κραδασμούς από μια εθνική χρεοκοπία, και τη βελτίωση της αρχιτεκτονικής της οικονομικής και νομισματικής ένωσης ώστε να μη συμβαίνουν εξαρχές χρεοκοπίες. Επίσης, θα πρέπει να αποσαφηνιστεί ποιος θα επωμισθεί το κόστος μιας εθνικής χρεοκοπίας.

Απαραίτητη θα ήταν μια μεταρρύθμιση που θα περιόριζε την υπερβολική συγκέντρωση κρατικών ομολόγων στους τραπεζικούς ισολογισμούς. Έτσι θα μειώνονταν οι αλυσισδωτές αντιδράσεις από μια εθνική χρεοκοπία και οι κυβερνήσεις θα ήταν πιο προσεκτικές όταν θα κατέφευγαν στις αγορές ομολόγων για την άντληση κεφαλαίων. Μια

τέτοια μεταρρύθμιση είναι απαραίτητη να εφαρμοστεί με σύνεση, σταδιακά και ως τμήμα ενός ευρύτερου πακέτου μέτρων. Δεν είναι μόνον απαραίτητη μια συμφωνία για τη δημιουργία ενός κοινού συστήματος εγγύησης καταθέσεων. Θα πρέπει να υπάρξει ενοποίηση των αγορών κεφαλαίου και να δημιουργηθεί ένας αυθεντικός ευρωπαϊκός τίτλος που θα λειτουργεί ως καταφύγιο.

Το άρθρο δημοσιεύθηκε στην ιστοσελίδα vox.eu.org.

* Ο Marco Buti είναι γενικός διευθυντής του Τμήματος Οικονομικών και Χρηματοοικονομικών Υποθέσεων στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

** Ο Gabriele Giudice είναι διευθυντικό στέλεχος του μακροοικονομικού τομέα για την Εμβάθυνση της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης.

*** Ο Jose Leandro είναι επικεφαλής Πολιτικής, Στρατηγικής και Επικοινωνίας της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών και Χρηματοοικονομικών Υποθέσεων στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

www.pwc.com.cy/twitter-cast

Έχετε απορίες για την φορολογία στην Κύπρο;

Ζωντανή διαδικτυακή συνομιλία στο

twitter

Πέμπτη, 10 Μαΐου | 16:00 - 18:00

@PwC_Cy_Press
#PwCCyTaxCast

ΑΠΟΨΗ Του ΜΙΧΑΗΛ ΟΛΥΜΠΙΟΥ

Ο ρόλος των μη εκτελεστικών συμβούλων σε ΕΠΕΥ

Η βελτίωση της διακυβέρνησης των Εταιρειών Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για τη μείωση του εποπτικού αλλά και επιχειρησιακού κινδύνου αλλά και για την επίτευξη καλύτερων οικονομικών αποτελεσμάτων.

Αυτό βέβαια προϋποθέτει πρώτα την επιλογή έμπειρων

Οι ΜΕΣ θα πρέπει να είναι σε θέση να ασκούν εποικοδομητική κριτική στη διοίκηση της εταιρείας και να υποβάλλουν, όταν χρειάζεται, τις κατάλληλες ερωτήσεις όσο δυσάρεστες ή άβολες μπορεί να είναι.

και προσοντούχων προσώπων που να αντιλαμβάνονται τις προκλήσεις και προοπτικές της αγοράς στην οποία μια ΕΠΕΥ δραστηριοποιείται. Επιπλέον, ένας μη-εκτελεστικός σύμβουλος (ΜΕΣ) θα πρέπει να είναι καλός γνώστης του ρυθμιστικού πλαισίου και ειδικότερα του MiFID II και να μπορεί να αντιλαμβάνεται τους

τρόπους συμμόρφωσης με τις υποχρεώσεις των ΕΠΕΥ.

Για παράδειγμα, ένας ΜΕΣ θα πρέπει να είναι σε θέση να εξετάζει τις διάφορες εκθέσεις των ανεξάρτητων τμημάτων ελέγχου που απαιτούνται από μια ΕΠΕΥ, όπως αυτό της διαχείρισης κινδύνου, εσωτερικού ελέγχου και λειτουργικού συμμόρφωσης. Θα πρέπει να μπορεί να εξετάζει πώς η εταιρεία συμμορφώνεται σε θέματα που αφορούν την προστασία των επενδυτών/πελατών της ΕΠΕΥ, τον τρόπο που η εταιρεία προσεγγίζει την καταλληλότητα προϊόντων προς τους επενδυτές και την προστασία των χρημάτων των πελατών.

Οι ΜΕΣ θα πρέπει επίσης να είναι σε θέση να ασκούν εποικοδομητική κριτική στη διοίκηση της εταιρείας και να υποβάλλουν, όταν χρειάζεται, τις κατάλληλες ερωτήσεις όσο δυσάρεστες ή άβολες μπορεί να είναι.

Θα πρέπει να γίνει κατανοητό πως δεν είναι ο ρόλος των ΜΕΣ να συμμετέχουν στο συμβούλιο και να ακούν μόνο όσα η διοίκηση επιλέγει να παρουσιάσει και να συμφωνούν. Οι ΜΕΣ θα πρέπει να συμμετέχουν στη διαμόρφωση της ατζέντας του Δ.Σ. και να απαιτούν την παρουσίαση συγκεκριμένων στοιχείων, εκθέσεων ή και εξωτερικών συμβούλων ώστε να διαμορφώσουν άποψη για συγκεκριμένα θέματα που σαφώς οφείλουν να γνωρίζουν και να ελέγχουν. Οι ΜΕΣ έχουν τις ίδιες εποπτικές ευθύνες όπως και οι εκτελεστικοί και γι' αυτό θα πρέπει να φροντίζουν οι ίδιοι για την έγκαιρη και έγκυρη ενημέρωσή τους. Η άγνοια δεν αποτελεί ποτέ δικαιολογία για ενδεχόμενες παραβάσεις υποπέσει μια ΕΠΕΥ.

Σημαντικό ρόλο έχουν οι ΜΕΣ και στην κατάλληλη τήρηση των πρακτικών. Η λανθασμένη τήρηση πρακτικών αποτελεί σοβαρό πρόβλημα σε πολλές ΕΠΕΥ και οι ΜΕΣ θα πρέπει να φροντίζουν ώστε η δουλειά του Δ.Σ. να καταγράφεται ορθά καθώς χωρίς την κατάλληλη τήρηση πρακτικών μπορεί να βρεθούν εκτεθειμένοι.

ΔΗΚΤΗΣ

Διαφάνεια στα αζήτητα

Γιατί το Δ.Σ. της Ελληνικής Τράπεζας επέλεξε συγκεκριμένα επενδυτικά ταμεία για την πιθανή συμμετοχή στην αύξηση κεφαλαίου και δεν βγήκε σε ανοικτές διαδικασίες και roadshow, όπως συνήθιζεται; Εδώ και μερικές βδομάδες το Δ.Σ. της τράπεζας κινείται προς αυτή τη κατεύθυνση και σύμφωνα με άριστες πηγές έχουν προβεί σε προσφορές για τον διορισμό νομικών συμβούλων για να τους συμβουλευθούν για το θέμα της αύξησης κεφαλαίου. Έχουν επίσης ανοίξει dataroom σε συγκεκριμένα επενδυτικά ταμεία, δίνοντάς τους στοιχεία για τα οικονομικά δεδομένα της τράπεζας. Μόλις προχθές με σχετική ανακοίνωση η τράπεζα δήλωσε πως «οποιαδήποτε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της, που τυχόν χρειαστεί, υπόκειται στην έγκριση των μετόχων της, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία».

Οι κροκόδειλοι μας έλειπαν

Γιατί το Ισραήλ δεν επιθυμεί την παραμονή της φάρμας κροκοδείλων στο έδαφός του; Μήπως τα προτεινόμενα οικονομικά οφέλη που υποστηρίζουν όσοι επιθυμούν την δημιουργία φάρμας κροκοδείλων στην Άχνα δεν ισχύουν στο Ισραήλ; Το αρμόδιο Υπουργείο Γεωργίας και Φυσικών Πόρων ποια θέση παίρνει; Ιδιαίτερα όταν θέλουν να κλείσουν καθόλα νόμιμους ζωολογικούς κήπους με μερικά άγρια ζώα, πως τώρα κλείνουν στα μάτια στην κάθοδο εκατοντάδων κροκοδείλων οι οποίοι μάλιστα έχουν και ιστορικό αποδράσεων;

Πετρέλαια και τιμές

Μα πώς γίνεται κάθε φορά που ανεβαίνει η τιμή του αργού πετρελαίου να ανεβαίνει ακαριαία η τιμή στην αντλία, αφού δεν υπάρχει άμεση σύνδεση του διυλισμένου πετρελαίου με το αργό; Πώς γίνεται επίσης όταν για αρκετό χρονικό διάστημα η τιμή του αργού πετρελαίου μειώνεται, η τιμή στην αντλία να μη μειώνεται; Τι γνωρίζει την απάντηση ο Διέκτης και παρουσιάζει την άποψη των εισαγωγέων πετρελαιοειδών; Δεν υπάρχει σύνδεση του αργού πετρελαίου με την τιμή της αντλίας, η Κύπρος υιοθετεί τις τιμές διυλισμένων προϊόντων που προέρχονται από Ιταλία μεριά. Τουλάλιστα, σύμφωνα με έρευνες, δεν υπάρχει νοθεία στα καύσιμα στην Κύπρο, όπως γίνεται στην Ελλάδα.

Ό,τι και να λέμε εμείς, σε αυτό εδώ το κτήριο θα ληφθεί η απόφαση για το πού θα καταλήξει ο «καλός» ή ο «κακός» Συνεργατισμός.

Η ΛΕΞΗ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Τιμή Διάθεσης και Τιμή Εξαγοράς Αμοιβαίων Κεφαλαίων

Τιμή Διάθεσης Αμοιβαίων Κεφαλαίων καλείται η τιμή στην οποία ο επενδυτής αγοράζει τα μερίδια Αμοιβαίων Κεφαλαίων, και υπολογίζεται από το

άθροισμα της καθαρής τιμής των μεριδίων και της προμήθειας αγοράς των Αμοιβαίων Κεφαλαίων. **Τιμή Εξαγοράς** Αμοιβαίων Κεφαλαίων καλείται η τιμή στην οποία ο επενδυτής ρευστοποιεί τα μερίδια Αμοιβαίων Κεφαλαίων, και υπολογίζεται εάν αφαιρέσουμε πιθανή προμήθεια εξαγοράς των Αμοιβαίων Κεφαλαίων από την καθαρή τιμή των μεριδίων.

Μάριος Χαραλαμπίδης
Καθηγητής Διοίκησης και Οικονομικών
Cyprus Institute of Marketing / The Cyprus Business School

Ξεκάθαρο μήνυμα προς Κύπρο

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα αν και δεν έχει θέσει συγκεκριμένους στόχους μείωσης των μη εξυπηρετούμενων δανείων, εντούτοις αναμένει από τις τράπεζες να εφαρμόσουν φιλόδοξες και αξιόπιστες στρατηγικές μείωσης των ΜΕΔ, δήλωσε η επικεφαλής του Ενιαιού Εποπτικού Μηχανισμού Ντανιέλ Νουί. Πιο σαφές μήνυμα προς Κύπρο δεν θα μπορούσε να δώσει, όχι απλά σκιαγραφεί το νησί, το φωτογραφίζει.

Εκτακτη τη Δευτέρα;

Η Ελληνική Τράπεζα Δημόσια Εταιρεία Λτδ ανακοίνωσε μέσω του Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου ότι η 44η Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Ελληνικής Τράπεζας Δημόσιας Εταιρείας Λτδ θα πραγματοποιηθεί την Τετάρτη 11 Ιουλίου 2018 και δεν θα πραγματοποιηθεί την Τετάρτη 23 Μαΐου, όπως ανακοινώθηκε προηγουμένως, στο Κτίριο Διοίκησης της Τράπεζας, στη γωνία Λεωφόρου Λεμεσού Αθαλάσσας 200 στον Στρόβολο, Λευκωσία. Μήπως η Ελληνική ανακοινώσει έκτακτη, αύριο, Δευτέρα; Αν θέλει πράγματι να συμμετάσχει στη διαδικασία ιδιωτικοποίησης της ΣΚΤ, θα πρέπει να καλέσει σε έκτακτη μάζιμου Τετάρτη - Πέμπτη.

ΑΠΟΨΗ Του ΑΝΔΡΕΑ Α. ΑΝΔΡΕΟΥ

Μέγαρα των Καλενδών

Οι Ρωμαίοι ονόμαζαν «Καλένδες» τις πρώτες μέρες του κάθε μήνα, όπου μάλιστα συντηγόταν κάθε πρώτη του μήνα να πληρώνονται τα όποια χρέη. Από την άλλη, οι Έλληνες στο δικό τους ημερολόγιο δεν χρησιμοποιούσαν τον όρο «Καλένδα», γι' αυτό η έκφραση «ελληνικά Καλένδα» σήμαινε ανύπαρκτες μέρες.

Ένα οργανωμένο κράτος που σέβεται τον εαυτό του και την υπόστασή του, αποφασίζει πολύ νωρίς να αποκτήσει τα κτήρια – φορείς του πολιτεύματος, του πολιτισμού και της ιστορίας του. Αυτά τα κτήρια είναι μεγαλεπήβολα, εικονικά, υψηλής αισθητικής στάθμης, συνήθως αρχιτεκτονικά αριστουργήματα και έχουν όλα τα φόντα στην πορεία του χρόνου να γίνουν και θρυλικά. Και για να μην παρεξηγούμαι, η λέξη «μεγαλεπήβολα» δεν σημαίνει κατ' ανάγκη οικονομικά ασύμφορα σε σχέση με τις οικονομικές δυνατότητες του κράτους ή/και σε βάρος της ευημερίας του λαού του. Επίσης, τέτοια κτήρια δεν ανεγείρονται συνήθεια. Κανονικά τα κτιρίζει μια φορά και μετά απλώς τα συντηρείς και τα ανακαινίζεις για να αντέχουν στην πορεία του χρόνου και να ανταποκρίνονται στις εκάστοτε σύγχρονες τεχνολογικές και άλλες απαιτήσεις.

Τα δημόσια κτήρια της Κύπρου και η ιστορία τους αξίζουν ειδικές μελέτες από μόνο τους. Όχι μόνο ως κατασκευές αφ' εαυτές, αλλά και η όλη αντιμετώπιση τους σε πολιτικό και τεχνοκρατικό επίπεδο. Αν επιβάλλεται να τα περιγράψουμε με μια μόνο λέξη αυτή θα ήταν η λέξη, «αξιολύπτητα». Αν επιτρέπεται και μια δεύτερη αυτή θα ήταν η λέξη, «οικτρά». Και μετά συνδυάζεις την πολιτική βούληση με τη τεχνοκρατική καθοδήγηση (και τα δύο στοιχεία επίσης σε ελληνικές Καλένδες, δηλαδή ανύπαρκτα) και έχουμε τα γινώστικά σε όλους αποτελέσματα. Παραθέτω πιο κάτω, σχεδόν αυ-

τολεξεί, ανακινώσεις στην ιστοσελίδα του Δήμου Λευκωσίας για τέσσερα δημόσια έργα, το κτήριο της Βουλής, το νέο Κυπριακό Μουσείο, το Μέγαρο Πολιτισμού και το παλιό ΓΣΠ.

Κτήριο Βουλής: «Το 1994 προκηρύχθηκε αρχιτεκτονικός διαγωνισμός για την ανέγερση νέου κτιρίου για τη Βουλή των Αντιπροσώπων. Με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 42.218, που λήφθηκε στις 15 Φεβρουαρίου 1995, αποφασίστηκε όπως εγκριθεί η ανάθεση της ετοιμασίας των σχεδίων, μελέτης και επίβλεψης του έργου για το νέο κτήριο της Βουλής των Αντιπροσώπων στον πρώτο βραβευθέντα Οίκο [...] και η υπογραφή των όρων Συμφωνίας Αρχιτέκτονα-Εργοδότη. Η Συμφωνία Ανάθεσης Υπηρεσιών Συμβούλου Μελετητή υπεγράφη στις 9 Μαΐου 1995». Πέρασαν μόλις 23 χρόνια και κάποιος ανυπόμονος δυσανασχετούν που επανήλθε στη δημοσιότητα επειδή δεν έγινε τίποτα. Έλεος μαζί σας!

Νέο Κυπριακό Μουσείο: «Σε τρία επίπεδα, αλλά και σε τρεις χωρικές και νοηματικές ενότητες, διαχωρίζει το Αρχαιολογικό Μουσείο η πρόταση που κέρδισε το πρώτο βραβείο για τη δημιουργία του νέου Μουσείου. Όπως αναφέρει η αρχιτεκτονική ομάδα, το Νέο Κυπριακό Μουσείο διαχωρίζεται στον τόπο που διηγείται την προϊστορία, από την πρώιμη κατοίκηση του νησιού μέχρι την εποχή του λίθου και του χαλκού, τη θάλασσα, που αναφέρεται στη αδιάλειπτη σχέση του νησιού με το θαλάσσιο στοιχείο και τον κόσμο που διηγείται τους ιστορικούς χρόνους των κυπριακών βασιλείων μέχρι τη ρωμαϊκή εποχή και το τέλος της αρχαιότητας». Έγινε παλιός διαγωνισμός, παραμερίστηκε, έγινε νέος διαγωνισμός το 2016 για πιο συμβατικό κτήριο και αναμένουμε... Ίσως να είναι το μόνο που έχει πιθανότητες να γίνει...

Μέγαρο Πολιτισμού: «Η Κύπρος, μια χώρα με πολιτισμό χιλιάδων χρόνων, δημιουργεί το μεγαλύτερο έργο πολιτιστικής υποδομής στη σύγχρονη ιστορία της. Πρόκειται για ένα έργο πολιτιστικής αναγέννησης, το Μέγαρο Πολιτισμού Κύπρου. Το Μέγαρο Πολιτισμού Κύπρου δημιουργία του ανέλαβε το Ίδρυμα Πολιτισμού Κύπρου, που ιδρύθηκε από την Κυβέρνηση το 2005. Το Μέγαρο Πολιτισμού Κύπρου προγραμματίζεται να λειτουργήσει το 2015. Θα είναι ένα εξαιρετικό αρχιτεκτόνημα, ένας σύγχρονος χώρος δημιουργίας και προβολής δημιουργίας. Στην καρδιά της Λευκωσίας, στην περιοχή της Αρχιγραμματείας, κοντά στις υπηρεσίες και τα κέντρα αποφάσεων του κράτους, το νέο κτήριο της Βουλής των Αντιπροσώπων, το νέο Κρατικό Θέατρο και τη νέα Πινακοθήκη, το Μέγαρο Πολιτισμού Κύπρου θα είναι ο χώρος επαφής του κοινού με τη μεγάλη Τέχνη και δημιουργία κατά το πρότυπο των πιο σπουδαίων πολιτιστικών κέντρων της Ευρώπης και του κόσμου. Το Μέγαρο θα λειτουργεί επίσης ως Εκπαιδευτικό Κέντρο και Κέντρο Συνεδρίων υψηλών προδιαγραφών. Τα κατασκευαστικά σχέδια έχουν ήδη ολοκληρωθεί και εγκριθεί και άρχισε η διαδικασία επιλογής εργολάβου για την κατασκευή του έργου... Ένα άλλο εξαιρετικό έργο που απολαμβάνουμε... στα χαρτιά. Μετατέθηκε σε άγνωστη ημερομηνία εκτέλεσης και ο χώρος μετατρέπεται σε πάρκιγκ...»

Παλιό ΓΣΠ: «Πρωτεύων στόχος της πρότασης είναι η αλλαγή του τοπίου του παλιού ΓΣΠ: ένας πνεύμονας αναπτυσσόμενος σε εδαφικό ανάγλυφο, με ισχυρό χαρακτήρα, κυρίαρχη τη φύση και διακριτικό το ανθρώπινο περιβάλλον, μια νέα εμπειρία αυτόνομου δημόσιου

χώρου. Το πρώην ΓΣΠ βρίσκεται πάνω στον σημαντικότερο άξονα της σύγχρονης Λευκωσίας. Το πάρκο/πλατεία πρέπει να ενταχθεί δυναμικά σ' αυτόν, να μη παραμείνει ένας παράπλευρος χώρος... Από τον Οκτώβριο του 2011, αναμένουμε. Και αυτό μαζί μας... Προς το παρόν είναι ένας παράπλευρος χώρος...

Η Κυπριακή Δημοκρατία κλείνει όπου να 'σαι 60 χρόνων, η Κύπρος ιστορία από τη 10η χιλιετία π.Χ., και ακόμη σκεφτόμαστε πού θα κάνουμε και αν θα κάνουμε κτήρια που θα στεγάσουν το είναι μας. Ακόμη δεν καταφέραμε να πείσουμε τους εαυτούς μας ότι είναι δυνατό να παντρέψουμε το ιστορικό με το σύγχρονο, το παλιό με το νέο μας και εν είμαστε εμείς και τότε και τώρα.

Έχουμε ένα Τμήμα Αρχαιοτήτων το οποίο μετά από χίλια χρόνια θα σου πει «προχώρα αλλά θα σε παρακολουθώ...» και μετά θα σε εξαναγκάζει σε αλλαγές επί αλλαγών σε σχέδια χωρίς να ενδιαφέρεται αν θα προκύψει καθυστέρηση ετών και πολλαπλός κόστος. Κλασικό παράδειγμα το νέο Δημαρχείο Λευκωσίας, το οποίο εξαναγκάστηκε σε δεκάδες αλλαγές σχεδίων στην πορεία, με σοβαρές καθυστερήσεις και πιο σοβαρή οικονομική επιβάρυνση.

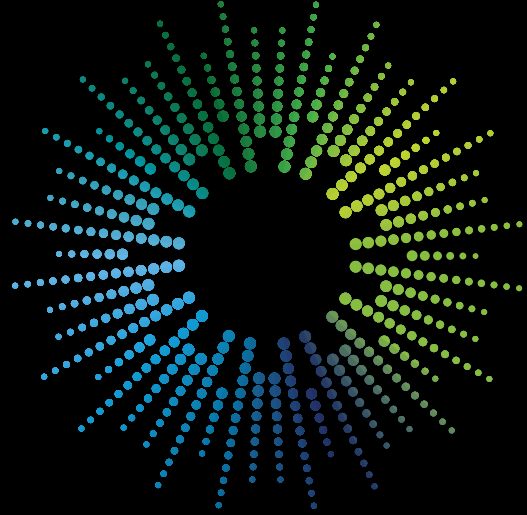
Τσακωνόμαστε αν θα πρέπει το νέο κτήριο της Βουλής να γίνει στον Δήμο Λευκωσίας ή σε άλλο. Πριν λίγο καιρό τσακωνόμασταν αν θα ενοποιήσουμε τους δήμους. Εγώ λέω πως η Βουλή πρέπει να είναι σε μια ευθεία οδό από το Προεδρικό Μέγαρο. Οι πρώτες εξουσίες του κράτους σε μια ευθεία. Κόψτε τον λαϊμό σας. Γίνεται... φτάνει να αλλάξετε τις γενεσιουργούς αιτίες των όποιων εμποδίων. Όχι μόνο για το κράτος αλλά για όλους.

Ο κ. Ανδρέας Α. Ανδρέου, ΜΡΙCS, είναι CEO APS Andreou Property Strategy - Chartered Surveyors.

Deloitte.

Φορολογικός Οδηγός 2018

Όλα όσα πρέπει να γνωρίζετε

- Όλες οι νέες φορολογικές αλλαγές και άλλες σχετικές αλλαγές
- Το φορολογικό ημερολόγιο 2018
- Όλο το φορολογικό πλαίσιο που ισχύει στην Κύπρο

Η έκδοση του Φορολογικού Οδηγού εντάσσεται στα πλαίσια της πάγιας πολιτικής της Deloitte για πλήρη, έγκυρη και λεπτομερή ενημέρωση των φορολογουμένων.

Την ηλεκτρονική έκδοση, στην Ελληνική και Αγγλική γλώσσα, του Φορολογικού Οδηγού 2018 της Deloitte μπορείτε να τη βρείτε στην ιστοσελίδα www.deloitte.com/cy

© 2018 Deloitte Limited

Tax

Διεθνής Έρευνα της Deloitte για το έτος 2018

Οι διεθνείς τάσεις στον Τομέα Διαχείρισης και Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού

Το 73% των ερωτηθέντων της ετήσιας έρευνας που διεξάγει η Deloitte σε διεθνές επίπεδο, δηλώνει ότι υπάρχει ανάγκη για περαιτέρω ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των στελεχών της ανώτερης διευθυντικής ομάδας κάθε οργανισμού, με στόχο τη διαχείριση των σύγχρονων απαιτήσεων και προκλήσεων του τομέα ανθρώπινου δυναμικού.

Εν μέσω ανησυχιών για την αυτοματοποίηση στο χώρο εργασίας, την ανάγκη ανάπτυξης νέων δεξιοτήτων και ικανοτήτων, τη γήρανση του ανθρώπινου δυναμικού και τους περιορισμούς στην αγορά εργασίας, παρατηρείται έντονα η ανάγκη προσαρμογής των εργασιών των ανώτερων διευθυντικών στελεχών κάθε οργανισμού, με στόχο τη διαχείριση των νέων δεδομένων.

Αυτά είναι τα πιο σημαντικά θέματα που παρατίθενται και αναλύονται στην έρευνα που πραγματοποιεί η Deloitte για 6η συνεχή χρονιά και στην οποία καταγράφονται οι διεθνείς τάσεις στον τομέα Διαχείρισης και Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού - «Global Human Capital Trends». Στη φετινή έρευνα που έχει τίτλο «Ο ενισχυμένος ρόλος των οργανισμών ως Κοινωνικές Επιχειρήσεις» - «The Rise of the Social Enterprise», η Deloitte αναλύει, ανάμεσα σε άλλα, τις εναλλασσόμενες προσδοκίες των εργαζομένων, καθώς και τον ταχύτατο ρυθμό με τον οποίο η τεχνολογία διαμορφώνει τις προτεραιότητες ενός οργανισμού στα θέματα διαχείρισης ανθρώπινου δυναμικού.

Καθώς η κοινωνία έρχεται αντιμέτωπη με τεράστιες προκλήσεις, κυρίως σχετικά με τα δημογραφικά δεδομένα, αλλά και τεχνολογικές και κοινωνικές προκλήσεις, το ανθρώπινο δυναμικό αναμένει από τα μέλη της ανώτερης διεύθυνσης να αντιμετωπίσουν τις εν λόγω προκλήσεις, καλύπτοντας έτσι τυχόν ελλείψεις που υφίστανται. Τα αποτελέσματα της φετινής έρευνας στόχο έχουν να αφυπνίσουν τους οργανισμούς, καλώντας τους να κοιτάξουν πέραν από τα δεδομένα της δικής τους επιχείρησης και να επαναπροσδιορίσουν τον ευρύτερο τους ρόλο στην κοινωνία. Η ενεργή συμβολή των στελεχών της ανώτερης διεύθυνσης στην ενίσχυση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας, συνιστά την ειδοποιό διαφορά των οργανισμών, οι οποίοι θα έχουν τη δυνατότητα να προσελκύσουν και να εργοδοτήσουν ταλέντα, να ενισχύσουν τα επίπεδα αφοσίωσης των πελατών τους και να διασφαλίσουν μια αιεφόρο ανάπτυξη.

Η εν λόγω έρευνα, αποτελεί τη μεγαλύτερη στο είδος της που έχει πραγματοποιηθεί ποτέ, καθώς έλαβαν μέρος πέραν των 11,000 διευθυντικών στελεχών και στελεχών διαχείρισης ανθρώπινου δυναμικού σε διεθνές επίπεδο. Η συντριπτική πλειοψηφία των ερωτηθέντων, και συγκεκριμένα το 85%, θεωρεί ως πολύ σημαντική τάση την ανάγκη για αρμονική δια-τμηματική συνεργασία και ομαδικότητα ανάμεσα στα μέλη της ανώτερης διευθυντικής ομάδας, με απώτερο σκοπό την αντιμετώπιση πολύπλοκων και πολύπλευρων στρατηγικών θεμάτων. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της μελέτης, οι οργανισμοί στους οποίους τα διευθυντικά στελέχη συνεργάζονται εποικοδομητικά, έχουν κατά ένα τρίτο περισσότερες πιθανότητες να παρουσιάσουν 10% ανάπτυξη των εργασιών τους σε σχέση με οργανισμούς στους οποίους η ηγεσία δε συνεργάζεται αρμονικά. Παρά την εν λόγω αναγκαιότητα, το 73% των συμμετεχόντων ανέφερε ότι τα διευθυντικά τους στελέχη δε συνεργάζονται στη βάση των απαιτούμενων επιπέδων.

Καλύπτοντας το κενό στον τομέα κοινωνικής διαχείρισης των σύγχρονων επιχειρήσεων

Η ανάγκη για ενίσχυση της διαφάνειας και η γενικότερη πολιτική ευαισθητοποίησης έχουν ενισχύσει το ρόλο των επιχειρήσεων ως φορέων κοινωνικής αλλαγής. Συνεπώς, αναμένεται ολοένα και περισσότερο από τους οργανισμούς να δρουν προς το ευρύτερο όφελος της κοινωνίας, τόσο εξωτερικά δηλαδή προς τους πελάτες, όσο και εσωτερικά δηλαδή προς τους εργαζόμενους τους. Οι οργανισμοί με πραγματική κοινωνική επιχειρηματικότητα οφείλουν να υιοθετήσουν μια ολοκληρωμένη και συστηματική προσέγγιση, εγείροντας και προωθώντας κοινωνικοπολιτικά ζητήματα με στόχο τη διασφάλιση της εταιρικής εικόνας και της έμπρακτης συνάφειας τους προς τη σύγχρονη κοινωνία.

Καθώς η πίεση προς τις επιχειρήσεις ολοένα αυξάνεται ώστε να δρουν αποτελεσματικά και να εντοπίζουν λύσεις σε κοινωνικές προκλήσεις, η κοινωνική επιχειρηματικότητα επιβάλλεται να αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της ταυτότητας και της αποστολής κάθε σύγχρονου οργανισμού. Συγκεκριμένα, το 77% των ερωτηθέντων της έρευνας θεωρούν την κοινωνική επιχειρηματικότητα πολύ σημαντική. Σύμφωνα με την έρευνα «Millennial» που διεξήχθη πέρσι από τη Deloitte, η εν λόγω γενιά (δηλαδή η γενιά των ατόμων που έχει γεννηθεί μετά το 1982), έχει υψηλές προσδοκίες από τους οργανισμούς ως προς τις δράσεις τους σε θέματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης. Ταυτόχρονα, το 76% των ερωτηθέντων θεωρεί πως οι σύγχρονες επιχειρήσεις έχουν τη δυνατότητα θετικής και ουσιαστικής παρέμβασης προς τα κοινωνικά δρώμενα. Παρά το συσχετισμό που προκύπτει ανάμεσα στον κοινωνικό αντίκτυπο και την οικονομική απόδοση των οργανισμών, μόνο το 18% των ερωτηθέντων θεωρούν την κοινωνική επιχειρηματικότητα ως ύψιστη προτεραιότητα στον καθορισμό της εταιρικής τους στρατηγικής. Το 34% των ερωτηθέντων προσφέρει και επενδύει ελάχιστα σε προγράμματα κοινωνικής επιχειρηματικότητας, ενώ το 22% των ερωτηθέντων δεν εστιάζει καθόλου σε αυτόν τον τομέα.

Παρατηρείται ότι η εταιρική επιχειρηματικότητα αποτελεί την πλέον στρατηγική προτεραιότητα για τα ανώτερα διευθυντικά στελέχη και έχει σημαντικό αντίκτυπο στα οικονομικά δεδομένα ενός οργανισμού. Δεν είναι απλό ένας οργανισμός να υιοθετεί δράσεις σε θέματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης. Πρέπει ο κύριος σκοπός του οργανισμού, καθώς και οι αρχές που διέπουν τον τρόπο λειτουργίας του να συγκλίνουν. Τόσο οι πελάτες όσο και το προσωπικό τρέφουν μεγαλύτερη εκτίμηση προς οργανισμούς με αναπτυγμένη κοινωνική συνείδηση.

Την ίδια ώρα, οι τάσεις του τομέα διαχείρισης ανθρώπινου δυναμικού, εφιστούν την προσοχή στη γήρανση του προσωπικού των οργανισμών σε διεθνές επίπεδο. Το αυξημένο προσδόκιμο ζωής εγείρει ερωτήματα σχετικά με τη διάρκεια της επαγγελματικής ζωής και τις επιπτώσεις στην οικονομία και την πολιτική των κρατών. Το 15% των ερωτηθέντων της έρευνας ανέφεραν ότι στον οργανισμό όπου εργάζονται, κυριαρχεί η εντύπωση ότι τα μεγαλύτερα σε ηλικία στελέχη αποτελούν εμπόδιο στην ανέλιξη των νεότερων και ταλαντούχων στελεχών. Παρά ταύτα, το προσωπικό που διαθέτει περισσότερη εργασιακή εμπειρία, παραμένει ως μια αστείρευτη πηγή γνώσης που μπορεί να χρησιμοποιηθεί προς όφελος των κοινωνικών επιχειρήσεων.

Καθώς η κοινωνία παρακολουθεί συνεχώς τις εξελίξεις σε σχέση με τον τρόπο που οι οργανισμοί αντιμετωπίζουν το προσωπικό τους, η αντιμετώπιση του εναλλακτικού ανθρώπινου δυναμικού αποτελεί επίκεντρο πολλών συζητήσεων. Μέχρι το 2020, το 37% των οργανισμών αναμένουν την αύξηση εργοδότησης συμβασιούχων, το 23% αύξηση στους ελεύθερους επαγγελματίες και το 13% αύξηση στο προσωπικό. Παρά την αναμενόμενη αυτή αύξηση, μόνο 16% των συμμετεχόντων δηλώνουν ότι έχουν εισαγάγει πολιτικές και πρακτικές για αποτελεσματική διαχείριση των διαφορετικών κατηγοριών εργοδότησης. Ως εκ τούτου, είναι πολύ σημαντικό να εφαρμοστούν με επιτυχία εναλλακτικές στρατηγικές εργοδότησης, καθώς και διαχείρισης και ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού, αφού θα έχουν ουσιαστικό αντίκτυπο στη φήμη του οργανισμού ως εργοδότης προτίμησης, καθώς και στη γενικότερη του εικόνα προς την κοινωνία.

Προσέγγιση σε θέματα θέσεων εργασίας και επαγγελματικής ανέλιξης

Τα τελευταία χρόνια, οι οργανισμοί εστίασαν στις επιπτώσεις της διείσδυσης του αυτοματισμού στο χώρο εργασίας. Η έρευνα της Deloitte καταδεικνύει

ότι περισσότεροι από 4 στους 10 οργανισμούς πιστεύουν ότι ο αυτοματισμός θα έχει τεράστια επίπτωση στις διαθέσιμες θέσεις εργασίας, ενώ 61% επανασχεδιάζουν τις περιγραφές των εν λόγω θέσεων εργασίας με γνώμονα την Τεχνητή Νοημοσύνη - Artificial Intelligence και τη ρομποτική. Το εν λόγω επιβεβαιώνεται καθώς το 72% των διευθυντών ανθρώπινου δυναμικού και επιχειρήσεων που συμμετείχαν στην έρευνα, θεωρούν το εν λόγω θέμα ως πολύ σημαντικό.

Στη βάση αυτών των εξελίξεων, το παραδοσιακό μοντέλο επαγγελματικής ανέλιξης θεωρείται πλέον ξεπερασμένο από τους πλείστους συμμετέχοντες. Το 47% των ερωτηθέντων θεωρούν ότι είναι σημαντικό να δημιουργηθούν νέα μοντέλα επαγγελματικής ανέλιξης, δεξιοτήτων / ικανοτήτων, καθώς και τεχνικών γνώσεων. Ταυτόχρονα, πέραν του 54% των οργανισμών δηλώνουν ότι δε διαθέτουν προγράμματα για ανάπτυξη των σύγχρονων δεξιοτήτων που απαιτούνται ή θα απαιτούνται στο μέλλον, ενώ μόνο το 18% των οργανισμών θεωρούν ότι προσφέρουν στους εργαζόμενους τους ευκαιρίες προσωπικής ανάπτυξης. Ως εκ τούτου, παρατηρείται η ανάγκη ώστε οι οργανισμοί να υιοθετήσουν και να ενισχύσουν το ρόλο τους ως φορείς κοινωνικής αλλαγής, βάζοντας γερά θεμέλια για την ανάπτυξη των δεξιοτήτων και ικανοτήτων του προσωπικού τους.

Πέραν από το να επενδύσουν στην επαγγελματική ανάπτυξη του προσωπικού τους, οι οργανισμοί πρέπει επίσης να αναλογιστούν και τον τρόπο επένδυσης στην προσωπική ανάπτυξη των στελεχών τους. Το 43% των ερωτηθέντων δηλώνει ότι πρωτοβουλίες που προωθούν την υγεία και ευεξία του προσωπικού, συμβάλλουν ουσιαστικά προς την επίτευξη της αποστολής τους, το 60% δηλώνει ότι ενισχύει τα επίπεδα διατήρησης του προσωπικού, ενώ το 61% ότι αυξάνει την παραγωγικότητα και τα οικονομικά τους αποτελέσματα. Παρόλα αυτά, σύμφωνα με την έρευνα της Bersin, μόνο το 3% των οργανισμών θεωρούν ότι οι απολαβές που λαμβάνει το προσωπικό τους αποτελούν κίνητρο για προσέλκυση και διατήρηση ταλέντων. Στα πλαίσια της κοινωνικής επιχειρηματικότητας, οι οργανισμοί πρέπει να προσφέρουν εναλλακτικές μεθόδους επιβράβευσης, όπως για παράδειγμα περισσότερο ελεύθερο χρόνο για ανάπαυση ή αποπληρωμή φοιτητικών δανείων, κ.ά.

Η παροχή κινήτρων σύμφωνα με τις προσωπικές ανάγκες των εργαζομένων και οι στρατηγικές προώθησης της υγείας και ευεξίας του προσωπικού αποτελούν ουσιαστικούς παράγοντες στην προσέλκυση και διατήρηση ταλέντων, ιδιαίτερα στις αγορές με περιορισμένη διαθεσιμότητα στην εν λόγω κατηγορία προσωπικού. Οι ετήσιες αξιολογήσεις και τα φιλοδωρήματα δε θεωρούνται επαρκείς πηγές αναγνώρισης για τις σύγχρονες επιχειρήσεις. Πρέπει να προσφέρεται ένα ευρύ φάσμα κινήτρων, καθώς και να εφαρμόζονται περισσότερες ενέργειες προώθησης της υγείας και ευεξίας του προσωπικού, εάν οι οργανισμοί θέλουν να προσελκύουν και να διατηρούν ταλαντούχα στελέχη.

Αξιοποίηση της τεχνολογίας για αιεφόρο ανάπτυξη

Καθώς η χρήση της Τεχνητής Νοημοσύνης, της ρομποτικής, των αυτοματισμών και της ανάλυσης δεδομένων του ανθρώπινου δυναμικού παρατηρείται ότι αυξάνεται συνεχώς, οι οργανισμοί εστιάζουν στην ανάγκη για περαιτέρω ανάπτυξη των εξειδικευμένων δεξιοτήτων του προσωπικού τους και κατ' επέκταση της παραγωγικότητας. Ταυτόχρονα, το 72% θεωρεί το εν λόγω θέμα σημαντικό, ενώ μόνο το 31% αισθάνεται έτοιμο να το αντιμετωπίσει.

Ο Brett Walsh, επικεφαλής Συμβουλευτικών Υπηρεσιών Ανθρώπινου Δυναμικού της Deloitte Global, δηλώνει ότι «Οι αυτοματισμοί ήρθαν για να μείνουν και να βελτιώσουν την ποσότητα, την ταχύτητα, καθώς και την ποιότητα των εργασιών κάθε σύγχρονου οργανισμού. Αλλά πρέπει να έχουμε κατά νου ότι στα πλαίσια της αυτοματοποίησης, θα δημιουργηθούν νέες θέσεις εργασίας, οι οποίες σχετίζονται με την εξυπηρέτηση πελατών και στηρίζονται σε εξειδικευμένες δεξιότητες. Μόνο οι οργανισμοί των οποίων η ηγεσία αποδέχεται αυτή την εξέλιξη και προσαρμόζει τη διεκπεραίωση των εργασιών σε αυτή τη βάση, θα μπορέσουν να διατηρήσουν το ανταγωνιστικό τους πλεονέκτημα».

Τα ανώτερα διευθυντικά στελέχη αναμένουν αύξηση της ανάγκης επίλυσης πολύπλοκων προβλημάτων κατά 63%, των τεχνικών ικανοτήτων κατά 55% και των άλλων δεξιοτήτων / ικανοτήτων κατά 52%. Σε αυτό το πλαίσιο, το 70% των ερωτηθέντων πιστεύει ότι οι εργαζόμενοι του μέλλοντος θα επενδύουν περισσότερο χρόνο σε πλατφόρμες συνεργασίας και ανταλλαγής τεχνογνωσίας, ενώ το 67% αναμένει άνοδο της χρήσης των μέσων κοινωνικής δικτύωσης στα πλαίσια διεκπεραίωσης των καθημερινών εργασιών. Καθώς η πληθώρα των διαθέσιμων εργαλείων επικοινωνίας επιτείνει την ανάγκη για ομαδική εργασία, το 47% των οργανισμών θεωρούν τα επίπεδα συνεργασίας και ανταλλαγής γνώσεων ως ένα πολύ σημαντικό ζήτημα.

Καθώς η τεχνολογία διεισδύει ολοένα και περισσότερο στο εργασιακό περιβάλλον, η ανάλυση των δεδομένων διαχείρισης ανθρώπινου δυναμικού αποτελεί ύψιστη προτεραιότητα για τα διευθυντικά στελέχη, αφού το 84% των ερωτηθέντων θεωρούν το θέμα πολύ σημαντικό, ενώ μόνο το 10% θεωρούν ότι είναι σε θέση να αντιμετωπίσουν στο παρόν στάδιο αυτή την πρόκληση. Το 64% των οργανισμών εφαρμόζουν ενεργά τις νομικές τους υποχρεώσεις σχετικά με τη διαχείριση και διαφύλαξη των προσωπικών δεδομένων των εργαζομένων τους, ενώ μόνο το 22% εφαρμόζει εξαιρετικές διαδικασίες προστασίας των εν λόγω δεδομένων. Ως εκ τούτου, παρατηρείται ότι οι σύγχρονοι οργανισμοί αναμένεται να αντιμετωπίσουν την θέση τους ως επιτυχημένες κοινωνικές επιχειρήσεις.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη έρευνα, επισκεφτείτε την ιστοσελίδα της Deloitte στο www.deloitte.com/cy

Αγώννας για τέσσερις ο καλός Συνεργατισμός

«Δεν μπορεί να λέγεται ότι κάποια υφιστάμενη τράπεζα θα αγοράσει τη ΣΚΤ», αναφέρουν πηγές

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Σε αγώνα για τέσσερις έχει μετατραπεί η διαδικασία ιδιωτικοποίησης της Συνεργατικής Κυπριακής Τράπεζας. Μια διαδικασία που άρχισε στις 29 Μαρτίου, δίνοντας τις επιλογές να αποκτηθεί είτε όλη η τράπεζα με αύξηση κεφαλαίου, είτε να αποκτηθούν τα «καλά» στοιχεία, είτε τα Μν Εξυπηρετούμενα Δάνειά της. Όμως ύστερα από τις ζυμώσεις ενός και πλέον μήνα και λαμβάνοντας υπόψη τα «θέλω» αυτών των επενδυτικών ενδιαφερόμενων μερών, έχουν απομείνει μόνο δύο σενάρια, δηλαδή απόκτησης όλης της ΣΚΤ, αλλά και το ισχυρότερο, την απόκτηση των εξυπηρετούμενων δανείων της, των περιουσιακών της στοιχείων, των καταθέσεων και του δικτύου των καταστημάτων.

Σε δύο εβδομάδες θα εκπνεύσει η προθεσμία υποβολής των δεσμευτικών προτάσεων από τους επενδυτές για τις εργασίες του «καλού» Συνεργατισμού.

Τα τέσσερα ενδιαφερόμενα μέρη που συνεχίζουν επί της διαδικασίας είναι η Ελληνική Τράπεζα, η οποία έχει επιβεβαιώσει τις δις αυτή τη θέση μέσω ανακοινώσεων στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου, το επενδυτικό ταμείο του Μπομπ Ντάιμοντ, Atlas Merchant Capital, το επενδυτικό ταμείο Lone Star Funds και το Apollo Investment Fund.

Υπάρχει όμως ένα στοιχείο που δημοσιογραφικά διαφοροποιεί τη διαδικασία που έχει ειπωθεί, πηγές της Συνεργατικής Κυπριακής Τράπεζας δηλώνουν στην «Κ» ότι δεν μπορεί να λέγεται ότι κάποια υφιστάμενη τράπεζα θα αγοράσει τη ΣΚΤ. Εξηγούν πως η συνεργασία ενδιαφερόμενων σχημάτων που δεν έχουν παρουσία στη χώρα μας,

Πηγές της ΣΚΤ απέφυγαν να τοποθετηθούν επί των κινήσεων της Ελληνικής, τονίζοντας ότι δεν είναι σε θέση να σχολιάσουν επίσημα τις εξελίξεις που συμβαίνουν σε άλλα τραπεζικά σχήματα ή σε επενδυτικούς φορείς, αφού κάτι τέτοιο θα συνιστούσε παραβίαση των όρων της διαδικασίας.

με επενδυτές που ήδη βρίσκονται εδώ, είναι συνθησισμένη τακτική και εξυπηρετεί την είσοδο νέων επενδυτών στον κυπριακό τραπεζικό τομέα.

Οι πηγές της ΣΚΤ απέφυγαν να τοποθετηθούν επί των κινήσεων της Ελληνικής τονίζοντας ότι δεν είναι σε θέση να σχολιάσουν επίσημα τις εξελίξεις που συμβαίνουν σε άλλα τραπεζικά σχήματα ή σε επενδυτικούς φορείς, αφού κάτι τέτοιο θα συνιστούσε παραβίαση των όρων της διαδικασίας. Πηγές εκτός της Συνεργατικής Κυπριακής Τράπεζας επιβεβαίωσαν στην «Κ» ότι αυτή τη στιγμή συνεχίζουν επί της διαδικασίας ιδιωτικοποίησης τα τέσσερα ενδιαφερόμενα μέρη, από τα οποία όμως μόνο τρία έχουν την οικονομική επιφάνεια για να

ολοκληρώσουν τη συναλλαγή, εφόσον επιλεγούν. Πρόσθετα είπαν, μετά τη διαλογή των εννέα συνολικά ενδιαφερομένων που είχαν δηλώσει συμμετοχή στη διαδικασία, τα τρία αυτά επενδυτικά σχήματα είναι σε θέση να λάβουν τις σχετικές εγκρίσεις από τις εποπτικές Αρχές. Σημαντικό είναι το γεγονός ότι το ενδιαφέρον τους δεν περιλαμβάνει την επένδυση στο χαρτοφυλάκιο των Μν Εξυπηρετούμενων Δανείων.

Επί της διαδικασίας

Στελέχη του Συνεργατισμού τόνισαν, «έχουμε μπει στο τελικό στάδιο της διαδικασίας, αφού μετά την παράταση που δόθηκε την Τετάρτη 25 Απριλίου, σε δύο εβδομάδες θα εκπνεύσει η προθεσμία

υποβολής των δεσμευτικών προτάσεων από τους επενδυτές. Θέλοντας να εξηγήσουν το γεγονός είπαν ότι η παράταση που δόθηκε είναι απόρροια του έντονου ενδιαφέροντος που υπάρχει για τη ΣΚΤ από τα εμπλεκόμενα μέρη, τα οποία και ζήτησαν επιπλέον χρόνο από τη Φρανκφούρτη.

Ο επιπλέον χρόνος, τόνισαν τα στελέχη, θα βοηθήσει τους επενδυτές να σχηματίσουν πιο άρτια εικόνα για τον Συνεργατισμό, και να τελειοποιήσουν τις προτάσεις τους, οι οποίες εκτιμούν ότι θα είναι δελεαστικές. Η δοθείσα παράταση έγινε φυσικά με τη σύμφωνη γνώμη της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, συμπλήρωσαν. Επεσήμαναν ακόμη ότι η συνεργασία με τους αρμοδίους φορείς

όπως είναι το Υπουργείο Οικονομικών, οι εποπτικές αρχές, τα ενδιαφερόμενα μέρη και οι διεθνείς σύμβουλοι, είναι «άριστη και εποικοδομητική». Πρόσθεσαν ότι ουσιαστικά αυτό που έγινε είναι μια ψήφος εμπιστοσύνης τόσο από πλευράς ΕΚΤ όσο και από πλευράς επενδυτών.

Αντιπαραβολή με Ελλάδα

Θέλοντας να δισκεδάσουν τις όποιες ανησυχίες τα στελέχη τόνισαν στην «Κ» τα εξής: «Η διαδικασία ιδιωτικοποίησης μιας τράπεζας δεν είναι κυπριακό φαινόμενο, ούτε γίνεται για πρώτη φορά για τα τραπεζικά δεδομένα. Είναι χαρακτηριστικό ότι σε άλλες παρόμοιες περιπτώσεις, π.χ. στην Ελλάδα τα παλαιότερα χρόνια, τέ-

τοιου είδους διαδικασίες ολοκληρώνονταν μέσα σε λίγες ημέρες. Αντίθετα, εδώ δίνεται όλος ο απαραίτητος χρόνος στα ενδιαφερόμενα μέρη να έχουν αντιπροσωπευτική εικόνα.

Όλα γίνονται κάτω από απόλυτη διαφάνεια και τίποτα δεν επικειρείται να μπει κάτω από το χαλί, υπό την πίεση του χρόνου. Όλες οι κινήσεις είναι καλά μελετημένες και απώτερος σκοπός να εξυπηρετηθούν καλύτερα τα συμφέροντα της τράπεζας, του προσωπικού της και των καταθετών της. Με τα μέχρι στιγμής δεδομένα δεν διαφαίνεται κάποιος λόγος που μπορεί να επιφέρει καθυστερήσεις ή αλλαγές σε σχέση με το χρονοδιάγραμμα για τις αποφάσεις που πρέπει να ληφθούν».

Στα 476 εκατ. τα έσοδα πλοιοδιαχείρισης το β' εξάμηνο του 2017

Οι κυριότερες χώρες προς τις οποίες εξάγονται οι υπηρεσίες είναι η Γερμανία, η Ρωσία, η Σιγκαπούρη, η Μάλτα και η Ελβετία

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Μόλις τέσσερα εκατομμύρια περισσότερα από το πρώτο εξάμηνο του 2017 έλαβε ο κλάδος της πλοιοδιαχείρισης στην Κύπρο για το δεύτερο εξάμηνο του 2017 έναντι του πρώτου εξαμήνου του 2017, φτάνοντας τα 476 εκατομμύρια ευρώ. Σύμφωνα με στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας για τα αποτελέσματα της έρευνας πλοιοδιαχείρισης το δεύτερο εξάμηνο, η συγκεκριμένη μεταβολή αποτελεί μικρότερη ποσοστιαία αύξηση σε σχέση

Οι διασυννοριακές πληρωμές του κλάδου παρουσίασαν μείωση κατά 3% σε σχέση με το πρώτο εξάμηνο του 2017.

με την αύξηση του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος της χώρας κατά την ίδια περίοδο. Αναλυτικότερα, όσον αφορά στον κύκλο εργασιών, αντιστοιχεί στο 4,8% του ΑΕΠ της Κύπρου για το δεύτερο εξάμηνο του 2017, το οποίο ποσοστό όμως, είναι χαμηλότερο από το αντίστοιχο του πρώτου εξαμήνου του 2017 που ήταν στο 5,2%. Όπως επισημαίνεται στην έρευνα, οι κυριότερες χώρες προς τις οποίες εξάγονται οι υπηρεσίες πλοιοδιαχείρισης είναι η Γερμανία, η Ρωσία, η Σιγκαπούρη, η Μάλτα και η Ελβετία. Το μερίδιο των εσόδων από τις προαναφερθείσες χώρες μειώθηκε κατά περίπου 2% μεταξύ

του πρώτου εξαμήνου του 2017, έναντι του δεύτερου εξαμήνου. Εντούτοις, αυτές οι χώρες καταλαμβάνουν τα υψηλότερα μερίδια αγοράς μεριδίων αγοράς. Στη Γερμανία εξάγεται το 37% των υπηρεσιών, στη Ρωσία το 8%, ενώ στη Σιγκαπούρη, στη Μάλτα και στην Ελβετία το 6%.

Κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2017, το 14% των πλοιοδιαχειριστριών εταιρειών στην Κύπρο πραγματοποίησαν έσοδα έως 300 χιλιάδων ευρώ, το 23% πραγματοποίησαν έσοδα από 300 χιλ. ευρώ μέχρι 1,5 εκατ., το 34% πραγματοποίησαν έσοδα από 1,5 εκατ. μέχρι 15 εκατ. ευρώ, το 20% των εταιρειών πραγματοποίησε έσοδα από 15 εκατ. έως 40 εκατ. ευρώ, ενώ τέλος, το 9% των εταιρειών είχαν έσοδα πάνω από 40 εκατ. ευρώ στο δεύτερο εξάμηνο του 2017.

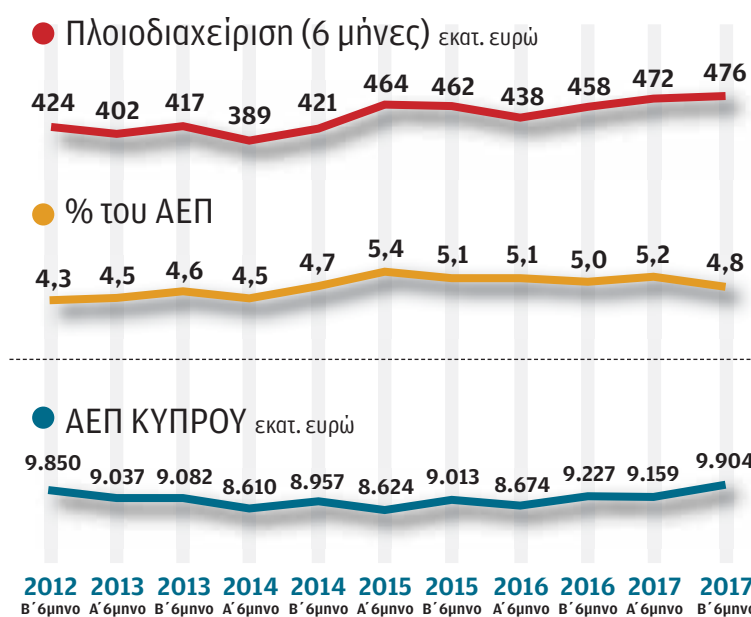
Ταυτόχρονα, η ΚτΚ αναφέρει στην έκθεσή της πως το 29% των πλοιοδιαχειριστριών εταιρειών αντιπροσωπεύουν το 84% των εσόδων του κλάδου. Το ποσοστό αυτό «έπεσε» κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2017 κατά 5%, καθώς στο πρώτο εξάμηνο αντιπροσώπευαν το 89%.

Τρεις εισφορές εσόδων

Οι εισφορές εσόδων που συνδέονται με τη διαχείριση πλοίων σύμφωνα με την ΚτΚ μπορεί να προέρχονται από: σύμβαση πλήρους διαχείρισης, σύμβαση τεχνικής διαχείρισης και λειτουργίες διαχείρισης πληρώματος. Σύμφωνα με τα στοιχεία που έχει στη διάθεσή της η ΚτΚ, οι εισφορές από τις συμβάσεις πλήρους διαχείρισης παρέμειναν σχετικά σταθερές κατά τη

Εσοδα πλοιοδιαχείρισης

ΠΗΓΗ: ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ

διάρκεια των τριών τελευταίων εξαμήνων, μετά από μια αισθητή αύξηση των εσόδων από το πρώτο εξάμηνο του 2016.

Το δεύτερο εξάμηνο του 2017, οι εργασίες τεχνικής διαχείρισης παρέμειναν σταθερές στο 6%, οι λειτουργίες διαχείρισης πληρώματος αυξήθηκαν στο 37% από 36% στο πρώτο εξάμηνο του 2017 και οι λειτουργίες πλήρους διαχείρισης μειώθηκαν οριακά στο 57% από το 58% που ήταν στο προηγούμενο εξάμηνο.

Εγγραφή σημαίας

Τα έσοδα του κλάδου που βασίζονται στην εγγραφή σημαίας για το δεύτερο εξάμηνο του 2017 αυξήθηκαν κατά 5%, από 89% στο πρώτο εξάμηνο σε 94%. Ταυτόχρονα, η παροχή υπηρεσιών σε πλοία που φέρουν την κυπριακή σημαία μειώθηκε περαιτέρω στο 6% των συνολικών εσόδων το δεύτερο εξάμηνο, από 11% στο πρώτο εξάμηνο του 2017. Πρόσθετα, τα στοιχεία δείχνουν ότι το ποσοστό αυτό αντιστοιχεί στο 11% των συνολικών εσόδων το πρώτο εξάμηνο του 2017 και στο 27% των συνολικών εσόδων για το δεύτερο εξάμηνο.

Διαχειρίζονται λίγα πλοία

Εξετάζοντας τη σχέση μεταξύ του αριθμού των διαχειριζόμενων πλοίων και του μεριδίου αγοράς των εσόδων από τη διαχείριση πλοίων κατά τη διάρκεια του δεύτερου εξαμήνου του 2017, οι εταιρείες που διαχειρίζονταν μεταξύ 1 και 5 πλοίων εκπροσωπούσαν το 31% των πλοιοδιαχειριστριών εταιρειών. Παράλληλα, δημιούργησαν

μόνο το 4% των εσόδων της βιομηχανίας σύμφωνα με την ΚτΚ. Οι εταιρείες που διαχειρίστηκαν μεταξύ 6 και 20 πλοίων, εκπροσώπησαν το 31% των εταιρειών διαχείρισης πλοίων και δημιούργησαν το 17% των εσόδων του κλάδου. Το 22% των εταιρειών που διαχειρίστηκαν μεταξύ 21 και 40 πλοίων κατά τη διάρκεια του δεύτερου εξαμήνου του 2017 έλαβαν και το 22% των εσόδων του κλάδου, ενώ οι εταιρείες που διαχειρίστηκαν άνω των 40 πλοίων απέφεραν το 57% των συνολικών εσόδων του κλάδου για το έτος που εξετάζεται.

Μειώθηκαν τα έξοδα

Οι διασυννοριακές πληρωμές του κλάδου, οι οποίες αφορούσαν κυρίως μισθούς, έξοδα εκπαίδευσης πληρωμάτων, έξοδα μηχανολογικών υπηρεσιών και γενικά λειτουργικά έξοδα, παρουσίασαν μείωση κατά 3% σε σχέση με το πρώτο εξάμηνο του 2017. Τα βιομηχανικά έξοδα μειώθηκαν από 451 εκατ. ευρώ το πρώτο εξάμηνο του 2017, σε 436 εκατ. ευρώ το δεύτερο εξάμηνο.

Οι δαπάνες των πληρωμάτων για το δεύτερο εξάμηνο του 2017 αντιστοιχούσαν στο 66% του συνολικού ποσού, έναντι 64% στο πρώτο εξάμηνο του 2017, ενώ σύμφωνα με τα στοιχεία, οι περισσότερες πληρωμές, το 51% δηλαδή, αφορούσαν σε ναυτικούς που δεν εδρεύουν στην Ε.Ε.

Τέλος, τα έξοδα διαχείρισης αντιστοιχούσαν στο 18% και τα έξοδα διαχείρισης πλοίων (π.χ. ανταλλακτικά, λιπαντικά, στεγανοποίηση κ.λπ.) στο 16% του συνολικού ποσού.

Το e-commerce έφερε άνοιξη στον τομέα των μεταφορών

Ο γεν. διευθυντής της Kronos Express αναλύει σχέδια και υπηρεσίες της εταιρίας

Συνέντευξη στη **ΜΑΡΙΑ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ**

Ραγδαίες αλλαγές έχουν σημειωθεί τα τελευταία χρόνια στον τομέα των μεταφορών, λόγω της τεχνολογίας και της ανάπτυξης του ηλεκτρονικού εμπορίου. Όπως αναφέρει στην «Κ» ο γενικός διευθυντής της Kronos Express Μιχάλης Τσαεράς, η επένδυση επικεντρώνεται στην τεχνολογική ανάπτυξη των συστημάτων και τις νέες υπηρεσίες μέσω της τεχνολογίας. Σε αυτή τη βάση η εταιρία έχει καταφέρει στα έξι χρόνια λειτουργίας της να διακινεί και να εισπράττει πάνω από 8.000.000 ευρώ αντικαταβολών ετησίως και να έχει πέραν των 300.000 κύκλο αποστολών.

— **Έχουν γίνει πολλά βήματα το τελευταίο διάστημα από την εταιρία σας με νέα καταστήματα και υπηρεσίες. Ποια είναι τα επόμενα σας πλάνα;**
— Στο πλήρως ανταγωνιστικό και δυναμικό περιβάλλον που δραστηριοποιείται η Kronos Express, είμαστε αναγκασμένοι να κοιτάζουμε πάντα μπροστά και να ανεβάζουμε τον πήχη, αναβαθμίζοντας συνεχώς το επίπεδο των παρεχόμενων υπηρεσιών. Η Kronos Express ενώνει την Ελλάδα με την Κύπρο προσφέροντας καθημερινές αεροπορικές ανταποκρίσεις καθώς και εβδομαδιαίες ακτοπλοϊκές ανταποκρίσεις από Ελλάδα προς Κύπρο και αντίστροφα. Παράλληλα, εφαρμόζεται το EshopWedrop, υπηρεσία η οποία ανοίγει για τους Κύπριους τις πόρτες στις μεγαλύτερες διαδικτυακές αγορές Ευρώπης και Αμερικής, ενώ αναλαμβάνει τη μεταφορά και παράδοση των παραγγελιών μέχρι και την πόρ-

τα του παραλήπτη. Προσφέρουμε την ίδια ώρα λύσεις για αποθήκευση, προετοιμασία παραγγελιών, κατ'οίκον παράδοση και απόδοση των αντικαταβολών/εισπράξεων στους πελάτες σε Κύπρο και Ελλάδα, μέσω της υπηρεσίας Third Party Logistics (3PL – 4PL – 5PL). Ενώ μέσω τη συνεργασία μας με τα Κυπριακά Ταχυδρομεία προσφέρουμε την υπη-

Μέσω του EshopWedrop, η εταιρία παρέχει παραλαβές από Η.Β., Γερμανία και Ιταλία, ενώ σύντομα προστίθενται Αμερική, Γαλλία και Πολωνία.

ρεσία Parcel24, κατά την οποία οι παραλήπτες μπορούν να παραλάβουν τις αποστολές τους από τρία κεντρικά σημεία στις επαρχίες Λευκωσία, Λεμεσό και Λάρνακα. Μελλοντικά σχέδια υπάρχουν πάρα πολλά και συνεχώς αξιολογούνται, εμπλουτίζονται και βελτιώνονται προτού τεθούν σε εφαρμογή.

— **Είμαστε ήδη στον 4ο μήνα λειτουργίας της υπηρεσίας παράδοσης δεμάτων EshopWedrop στην Κύπρο. Ποια είναι η πρώτη εικόνα και τι καινούργιο έχει προσφέρει αυτή η υπηρεσία;**

— Ο κόσμος δείχνει μεγάλο ενδιαφέρον για την υπηρεσία EshopWedrop και άρχισε ήδη να τη χρησιμοποιεί τακτικά. Είναι υπηρεσία

που προσφέρεται και σε άλλες χώρες της Ευρώπης, για παράδειγμα η Λιθουανία παραλαμβάνει 20.000 δέματα τον μήνα. Προσφέρει λύση για αγορές από καταστήματα που δεν έχουν τα μέσα να αποστείλουν τα προϊόντα στη Κύπρο, χαμηλό κόστος αποστολής και ενοποίηση παραγγελιών με εξοικονόμηση στο κόστος αποστολής. Το EshopWedrop Κύπρου ενσωματώνεται σε ένα μεγάλο δίκτυο στην Ευρώπη. Ήδη εξυπηρετούμε παραλαβές από Ηνωμένο Βασίλειο, Γερμανία και Ιταλία. Προσεχώς θα μπορούμε να παρέχουμε παραλαβές από την Αμερική, Γαλλία και Πολωνία. Σύντομα θα μπορούν και οι κυπριακές e-Commerce εταιρείες να στέλνουν μέσω του δικτύου της EshopWedrop τα προϊόντα τους στους καταναλωτές τους σε άλλες χώρες του κόσμου.

— **Θα μπορούσαμε να μιλήσουμε με αριθμούς για την πορεία της εταιρίας στα έξι χρόνια λειτουργίας της;**

— Η Kronos Express διαθέτει ένα από τα μεγαλύτερα δίκτυα διανομής και εξυπηρέτησης στη Κύπρο, με κύκλο αποστολών πέραν των 300.000 ετησίως. Η ανοδική πορεία του κύκλου εργασιών της εταιρείας και των κερδών της, που οφείλεται, κυρίως, στην ετήσια αύξηση του e-Commerce στην Κύπρο και Ελλάδα προβλέπεται να συνεχιστεί. Είναι ενδεικτικό ότι πάνω από το 30% των αποστολών μας προέρχεται από το ηλεκτρονικό εμπόριο. Μέσω των αποστολών e-Commerce που διακινεί, εισπράττει και αποδίδει αξιόπιστα άνω των 8.000.000 ευρώ αντικαταβολών ετησίως.

— **Πόσα σημεία εξυπηρέτησης λειτουργεί αυτή τη στιγμή η εταιρία Kronos Express; Αναμένεται επέκταση του δικτύου;**

— Οι υπηρεσίες της Kronos Express παρέχονται από ένα εκτενές δίκτυο 56 σημείων εξυπηρέτησης παγκύπρια τα οποία αποτελούνται από ιδιόκτητους σταθμούς, συνεργάτες και όλα τα κυπριακά ταχυδρομικά γραφεία. Το δίκτυο των σημείων εξυπηρέτησης επεκτείνεται συνεχώς, στοχεύοντας να εξυπηρετήσει ακόμα και τον πιο απαιτητικό πελάτη. Πρόσφατο παράδειγμα αποτελεί ο νέος μας σταθμός εξυπηρέτησης στον Άγιο Αντώνιο, Λευκωσία, ο οποίος ξεκίνησε τη λειτουργία του τον Απρίλιο του 2018.

Πέραν του 30% από ηλεκτρονικό εμπόριο

— **Τελευταία στοιχεία από έρευνες δείχνουν σημαντική αύξηση σε ηλεκτρονικές αγορές. Ποιες οι δικές σας εκτιμήσεις και πως επενδύει προς αυτή την κατεύθυνση η εταιρία σας;**

— Όπως έχουμε προαναφέρει πάνω από το 30% των αποστολών μας προέρχεται από το ηλεκτρονικό εμπόριο (e-Commerce), ενώ προβλέπεται ότι η ανοδική του πορεία του θα συνεχιστεί και το 2018. Στην Kronos Express επενδύουμε στην τεχνολογική ανάπτυξη των συστημάτων μας, καθώς και στη εισαγωγή νέων υπηρεσιών μέσω της τεχνολογίας. Προσφέρουμε στα ηλεκτρονικά καταστήματα πολυμορφικές διασυνδέσεις μεταξύ

Μέσω των αποστολών e-Commerce η εταιρία, εισπράττει και αποδίδει αξιόπιστα άνω των 8.000.000 ευρώ αντικαταβολών ετησίως, σύμφωνα με τον γενικό διευθυντή της εταιρίας Μιχάλη Τσαερά.

των συστημάτων των πελατών και των συστημάτων της εταιρείας, διαμέσου APIs, με στόχο την αυτοματοποίηση των παραγγελιών απευθείας από την αγορά στην διακίνηση, πετυχαίνοντας μείωση του χρόνου αντίδρασης και κατ'επέκταση του χρόνου παράδοσης, καθώς και μείωση στα κόστη των πελατών μας. Οι πελάτες μας μπορούν πλέον με τη βοήθεια της τεχνολογίας να αφιερώνουν τον χρόνο τους στη πώληση των προϊόντων τους παρά στη διαχείριση των αποστολών τους.

— **Πώς η τεχνολογία έχει επηρεάσει την εξέλιξη των εταιριών στον τομέα των μεταφορών;**
— Η τεχνολογία έχει επιδράσει

θετικά στην ανάπτυξη των εταιρειών στο τομέα των μεταφορών. Η ανοδική πορεία που καταγράφεται στο ηλεκτρονικό εμπόριο είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την τεχνολογική «άνοιξη» που βιώνουμε τα τελευταία χρόνια. Επιπρόσθετα η τεχνολογία έχει βοηθήσει σημαντικά τις εταιρείες μεταφορών στη μείωση του κόστους τους και συγχρόνως στη βελτίωση της ποιότητας της προσφερόμενης υπηρεσίας. Στην Kronos Express βρισκόμαστε συνεχώς σε επαγρύπνηση για την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών, λαμβάνοντας πάντα υπόψη την πράσινη και ασφαλή τεχνολογική ανάπτυξη.

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΤΩΡΑ

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΤΩΡΑ

Κάθε Πρωί στις 11:00

Απλώς, «κάτσε να δεις» ενημέρωση στο TVONE.

Κάτσε να δεις

Κάτσε να δεις

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΤΩΡΑ

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΤΩΡΑ

Κάθε Πρωί στις 11:00

Απλώς, «κάτσε να δεις» ενημέρωση στο TVONE.

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΤΩΡΑ

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΤΩΡΑ

Κάθε Πρωί στις 11:00

Απλώς, «κάτσε να δεις» ενημέρωση στο TVONE.

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΤΩΡΑ

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΤΩΡΑ

Κάθε Πρωί στις 11:00

Απλώς, «κάτσε να δεις» ενημέρωση στο TVONE.

ΕΧΕΙΣ ΜΕΣΟΝ

ΕΧΕΙΣ ΜΕΣΟΝ

Κάθε Απόγευμα στις 15:00

Απλώς, «κάτσε να δεις» ενημέρωση στο TVONE.

Κάτσε να δεις

Κάτσε να δεις

ΕΧΕΙΣ ΜΕΣΟΝ

ΕΧΕΙΣ ΜΕΣΟΝ

Κάθε Απόγευμα στις 15:00

Απλώς, «κάτσε να δεις» ενημέρωση στο TVONE.

ΕΧΕΙΣ ΜΕΣΟΝ

ΕΧΕΙΣ ΜΕΣΟΝ

Κάθε Απόγευμα στις 15:00

Απλώς, «κάτσε να δεις» ενημέρωση στο TVONE.

ΕΧΕΙΣ ΜΕΣΟΝ

ΕΧΕΙΣ ΜΕΣΟΝ

Κάθε Απόγευμα στις 15:00

Απλώς, «κάτσε να δεις» ενημέρωση στο TVONE.

Πολιτικές της Ε.Ε. απειλούν τη ναυτιλία

Ανδρέας Χατζηγιάννης: Πιθανό χτύπημα εκ των έσω για τον ευρωπαϊκό στόλο, ενώ ισχυροποιούνται Κίνα και Απω Ανατολή

Συνέντευξη στη **ΜΑΡΙΑ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ**

Επιβράδυνση της αύξησης του ΑΕΠ, πληθωρισμό και αύξηση στο κόστος των εισαγωγών είναι κάποιες από τις καταστροφικές για την οικονομία συνέπειες, αν προωθηθούν πολιτικές που δύνανται να βλάψουν τη δυναμική της ευρωπαϊκής ναυτιλίας προειδοποιεί ο πρόεδρος της Κυπριακής Ένωσης Πλοιοκτητών Ανδρέας Χατζηγιάννης. Είναι αυτές οι πολιτικές οι οποίες παραγνωρίζουν τη σημασία της σταθερότητας στον τομέα της ναυτιλίας και που ενδεχομένως να αποτελούν τη μεγαλύτερη πρόκληση για τον ναυτιλιακό κλάδο, όπως επισφαιρίζει σε συνέντευξή του στην «Κ» ο κ. Χατζηγιάννης. Εξαιρώντας τη σημασία της ίδρυσης του Υφυπουργείου Ναυτιλίας, τονίζει ότι οι προσπάθειες για ισχυροποίηση της κυπριακής σημαίας συνεχίζονται και σε επίπεδο Κυπριακής Ένωσης Πλοιοκτητών.

—Πώς επηρέασε η οικονομική κρίση την κυπριακή ναυτιλία. Ποια είναι τα πλεονεκτήματα της Κύπρου ως ναυτιλιακού κέντρου και ποιος είναι ο ρόλος της Κυπριακής Ένωσης Πλοιοκτητών;

—Η σοβαρή διεθνής οικονομική κρίση, η οποία πυροδοτήθηκε από την κατάρρευση της Lehman Brothers το 2008, έπληξε και έθεσε σε κίνδυνο τις εθνικές οικονομίες σε παγκόσμιο επίπεδο αλλά κυρίως αυτές της Δύσης. Ως αποτέλεσμα

Είναι αμφίβολο εάν οι Ευρωπαίοι αξιωματούχοι έχουν τις απαραίτητες γνώσεις για τον τρόπο που λειτουργεί η διεθνής ναυτιλία και τη διαφορά της από την ενδοευρωπαϊκή παράκτια ναυσιπλοΐα.

αυτού, πολλές κυβερνήσεις έλαβαν επειγόντως μέτρα λιτότητας, μείωσαν τις δαπάνες του δημοσίου τομέα και διερεύνησαν τη δυναμική άλλων τομέων της οικονομίας για την τόνωση της ανάπτυξης τους. Όπως όλοι γνωρίζουμε, η Κύπρος δεν αποτέλεσε εξαίρεση σε αυτό τον κανόνα. Αντιθέτως, ήταν μία από τις οικονομίες που χτυπήθηκαν περισσότερο. Σε αυτή τη συγκυρία, η Κυπριακή Ένωση Εφοπλιστών γνωρίζοντας εκ των έσω πολύ καλά τα οφέλη που έχει τη δυνατότητα να φέρει η ναυτιλία στην τοπική οικονομία, ανέλαβε πρωτοβουλίες και χρησιμοποίησε τις διεθνείς επαφές της για να προωθήσει την Κύπρο ως ένα Παγκόσμιο Ναυτιλιακό Κέντρο. Με την ανακοίνωση του αποτελέσματος του δημοψηφίσματος για την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ε.Ε., η Ένωσή μας, αξιολογώντας τα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα και τις δυνατότητες της Κύπρου, ενθάρρυνε με κάθε τρόπο σε σειρά επαφών την κυβέρνηση και τους άλλους σημαντικούς πολιτειακούς παράγοντες, ώστε η Κύπρος να αξιοποιήσει αυτή την ιστορική ευκαιρία για να καλύψει το διαφαινόμενο κενό στην Ε.Ε. Οι Κύπριοι πρέπει να είναι υπερήφανοι που η χώρα είναι η πρώτη από τις 26 χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης που είδαν την ευκαιρία και είχαν το όραμα και το θάρρος να δρομολογήσουν απαραίτητες μεταρρυθμίσεις για να προσελκύσουν τον ναυτιλιακό και άλλους οικονομικούς τομείς, όπως ασφαλιστικές, χρηματοοικονομικές, επενδυτικές και άλλες υπηρεσίες. Αποτέλεσμα αυτής της προσπάθειας ήταν η ριζική βελτίωση των παρεχόμενων ναυτιλιακών υπηρεσιών με διαφάνεια, αποτελεσματικότητα και αξιοκρατία, ενώ το Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας έχει μετεξελιχθεί στο Υφυπουργείο Ναυτιλίας. Η Κυπριακή Ένωση Εφοπλιστών με ένα ισχυρό και ενωμένο διοικητικό συμβούλιο είναι προσηλωμένη στον στόχο της

Για προώθηση πολιτικών που θα επιβαρύνουν τον ευρωπαϊκό στόλο κάνει λόγο ο πρόεδρος της Ένωσης πλοιοκτητών Ανδρέας Χατζηγιάννης.

παραιτέρω ανάπτυξης της Κυπριακής σημαίας και της προσέλκυσης επιχειρήσεων και επενδύσεων για την αξιοποίηση του ευρέος φάσματος ευκαιριών που προσφέρει η χώρα μας.

—Ποιες είναι οι κυριότερες προκλήσεις για την Ελληνική / Κυπριακή ναυτιλία;

—Φοβάμαι ότι οι κυριότερες προκλήσεις που έχουμε να αντιμετωπίσουμε είναι, από τη μία πλευρά, η αυτοκαταστροφή και, από την άλλη, ο αδυσώπητος ανταγωνισμός, που αγγίζει τα όρια του αθέμιτου.

Λέω αυτοκαταστροφή, διότι δυστυχώς, η απειλή προέρχεται από την ίδια την Ευρωπαϊκή Ένωση σε αυτή την ιδιαίτερα δύσκολη εποχή για τη ναυτιλία.

Πρέπει να επισημάνουμε ότι υπάρχουν δύο διαφορετικές κατηγορίες ναυτιλίας: Η ναυτιλία που

υποστηρίζεται από το κράτος και η Ανεξάρτητη ναυτιλία που στηρίζεται μόνο στις δικές της δυνάμεις. Ο πυρήνας της Ανεξάρτητης Ναυτιλίας είναι η δική μας ναυτιλία. Ο μεγάλος αριθμός σχετικών μικρών, κατά κύριο λόγο ελληνικών ναυτιλιακών εταιριών με μικρά μερίδια της αγοράς κατάφερε να μεταμορφώσει τη ναυτιλιακή βιομηχανία σε αυτό που οι οικονομολόγοι θα αποκαλούσαν «τέλειο ανταγωνισμό». Αυτό έχει σαν άμεση συνέπεια τη φθηνή, ασφαλή και άμεσα προσβάσιμη σε όλους μεταφορά στην Ευρώπη και τον υπόλοιπο κόσμο.

Το σύγχρονο αυτό μέγα επίτευγμα έχει δώσει την άνεση τους ευρωπαίους αξιωματούχους να θεωρούν τη Ναυτιλία «δεδομένη», όπως είναι ο αέρας που αναπνέουμε. Αυτός είναι και ο λόγος που παραβλέπουν το παράδειγμα των

Ηνωμένων Πολιτειών και του Καναδά που έχασαν τη ναυτιλία τους πριν από λίγες δεκαετίες καθώς και την πρόσφατη ευρωπαϊκή εμπειρία με την απώλεια της ναυπηγικής και ναυπηγοεπισκευαστικής βιομηχανίας προς στην Απω Ανατολή.

Πολύ περισσότερο, φαίνεται να υποτιμούν τις συνέπειες της απώλειας της ευρωπαϊκής ναυτιλίας στον ευρωπαϊκό πολίτη. Τον παραγωγό, το βιομήχανο, τον έμπορο, τον εξαγωγέα, τον εισαγωγέα, τον ευρωπαίο καταναλωτή, προς τους οποίους έχουν καθήκον να εξασφαλίσουν άμεσα διαθέσιμες και ανταγωνιστικές ναυτιλιακές υπηρεσίες, τόσο σε περίοδο ειρήνης όσο και σε κρίσεις.

Θα ήθελα να υπογραμμίσω πως οι Ευρωπαίοι φαίνονται έτοιμοι να εφαρμόσουν πολιτικές στη ναυτιλία σαν να μην υπάρχει κανένας

άλλος ανταγωνιστής στον διεθνή ναυτιλιακό κόσμο. Είναι αμφίβολο εάν οι ευρωπαίοι αξιωματούχοι έχουν τις απαραίτητες γνώσεις για τον τρόπο που λειτουργεί η διεθνής ναυτιλία και τη διαφορά της από την ενδοευρωπαϊκή παράκτια ναυσιπλοΐα. Η προσέγγισή τους φαίνεται να υποβαθμίζει τη σημασία της ύπαρξης ενός ευρωπαϊκού ποντοπόρου στόλου. Εκτιμούμε ότι οι Ευρωπαίοι είναι έτοιμοι να επιβαρύνουν τον ευρωπαϊκό στόλο, υποτιμώντας την καταστροφική επίδραση που θα έχει στους Ευρωπαίους εφοπλιστές, ενώ, ταυτόχρονα θα τους έθετε σε δυσχερέστερη θέση έναντι των ανταγωνιστών τους στην Απω Ανατολή.

Με τη ναυπηγική και τη ναυπηγοεπισκευαστική βιομηχανία να λειτουργεί ήδη στην Απω Ανατολή, η τεχνολογία μετακινείται

ραγδαία προς αυτή την περιοχή. Το άφθονο και φθηνό εργατικό δυναμικό καθιστά τους στόλους αυτούς εξαιρετικά ανταγωνιστικούς, οι οποίοι ταυτόχρονα απολαμβάνουν προνομιακή πρόσβαση στον τεράστιο όγκο φορτίων που ελέγχεται πλέον από την περιοχή αυτή.

Η οικονομική κρίση του 2008 έθεσε σε βαθιά και μακροχρόνια ύφεση τις οικονομίες κυρίως των δυτικών κρατών. Αυτό είχε σαν συνέπεια οι τράπεζες και τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα της Δύσης να καταστούν ανήμπορα να στήριζαν τους περισσότερους ναυτιλιακούς πελάτες τους. Αντίθετα, η Κίνα και άλλες χώρες της Απω Ανατολής πέρασαν μια άνευ προηγουμένου εποχή οικονομικής ανάπτυξης και ευημερίας, με τους αντίστοιχους θεσμούς τους να δημιουργούν τεράστια αποθεματικά, επιτρέποντας τη χρηματοδότηση μεγάλων υποδομών και πληθώρας νέων κατασκευών, βιομηχανιών και κάθε μορφής επιχειρήσεων.

Το μόνο πλεονέκτημα που έχει μείνει σε εμάς της Ανεξάρτητης Ναυτιλίας στην Ευρώπη, είναι η κληρονομιά της τεχνολογίας και της καλής αίσθησης του «timing». Χαρακτηριστικά που έχουν αποκτηθεί στη μακροχρόνια προσπάθεια επιβίωσης της εποχής των αποικιοκρατικών στόλων και που τη βοήθησαν να ανθίσει στη μετέπειτα εποχή της Ανεξάρτητης Ναυτιλίας. Με τα ίδια χαρακτηριστικά αμύνεται και διατηρεί τη θέ-

Η Κυπριακή Ένωση Εφοπλιστών είναι προσηλωμένη στον στόχο της περαιτέρω ανάπτυξης της Κυπριακής σημαίας και της προσέλκυσης επιχειρήσεων και επενδύσεων.

ση της σήμερα. Από την άλλη πλευρά, δεν πρέπει να υπάρχει καμία αμφιβολία ότι σε αυτή τη συγκυρία, ακατάλληλες ή κοντόφθαλμες πολιτικές επιβάρυνσης ή φορολόγησης της ναυτιλίας θα έχουν καταστροφικό αντίκτυπο στην ανεξάρτητη ευρωπαϊκή ναυτιλία.

Η μείωση του ανεξάρτητου στόλου της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα σηματοδοτούσε την επιστροφή της Ναυτιλίας σε εποχή που θα θυμίζει την εποχή των αποικιοκρατικών στόλων. Ακριβή, επικερδή και, γενικά, Ναυτιλία που θα εξυπηρετούσε τα συμφέροντα αυτών που θα είχαν τον έλεγχο της. Αυτοί σίγουρα δε θα είναι η Ευρωπαϊκή Ένωση αλλά ούτε και οι δυτικοί σύμμαχοι, οι οποίοι, όπως προαναφέραμε, τον έχουν ήδη απολέσει.

Αυτό θα έχει καταστροφικές συνέπειες για την ΕΕ και την παγκόσμια οικονομία, συμπεριλαμβανομένων της επιβράδυνσης της αύξησης του ΑΕΠ, μονοπωλιακών φαινομένων στο κόστος μεταφοράς, πληθωρισμού, απώλειας θέσεων εργασίας και υψηλότερου κόστους των εισαγωγών.

Σε αυτή την κρίσιμη εποχή, η Κύπρος βρίσκεται σε θέση και καλείται να διαδραματίσει ένα σημαντικό ρόλο στην ανάδειξη της ζωτικής σημασίας της ανεξάρτητης ναυτιλίας για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ταυτόχρονα, η Κύπρος πρέπει να υπογραμμίσει και να προωθήσει τα ανταγωνιστικά της πλεονεκτήματα ώστε να κερδίσει την υποστήριξη της Ευρώπης στην προσπάθειά της να γίνει ένα Παγκόσμιο Ναυτιλιακό Κέντρο.

Αυτό θα εξυπηρετήσει πολλούς στόχους που αφορούν την οικονομική και την πολιτική σταθερότητα, όχι μόνο στην Κύπρο, αλλά και στην ίδια την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η Ένωση Κυπρίων Εφοπλιστών αποτελεί αναπόσπαστο μέρος αυτού του εθνικού σχεδίου και θα συνεχίσει να παρέχει τις γνώσεις και την εμπειρία της στην Κύπρο.

Πολλά τα πλεονεκτήματα που προσφέρει η Κύπρος

Ο κ. Χατζηγιάννης εξηγεί την πληθώρα ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων της Κύπρου, τα οποία μπορούν να αποτελέσουν τα απαραίτητα εφόδια για την περαιτέρω εξέλιξη της χώρας σε διεθνές οικονομικό και ναυτιλιακό κέντρο:

Η Κύπρος είναι ένας κορυφαίος τουριστικός προορισμός που είναι γνωστός για τον πολιτισμό της, το γολόχρονα ήπιο κλίμα της και το φιλικό της περιβάλλον, με υπηρεσίες υψηλής ποιότητας που κάθε επισκέπτης μπορεί να απολαύσει με ασφάλεια. Αυτό κάνει την Κύπρο ένα από τα λίγα μέρη στον πλανήτη όπου οι επιχειρηματίες μπορούν να συνδυάσουν «το τερπνόν μετά του ωφελίμου».

• Οι Κύπριοι συνδυάζουν το ελεύθερο πνεύμα, τη δημιουργικότητα και την τεχνολογία των Ελλήνων με το εμπορικό

Σε σημαντικό ναυτιλιακό κέντρο μετατρέπεται η Λεμεσός, ενώ με τον στόλο της αποτελεί ένα από τα κορυφαία νηολόγια στον κόσμο και το τρίτο μεγαλύτερο στην Ευρώπη.

πνεύμα που έχουν κληρονομήσει από τους Φοίνικες, ενώ εφαρμόζουν παράλληλα μια ορθολογιστική αγγλοσαξονική προσέγγιση στα πράγματα. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την παροχή ποιοτικών επαγγελματικών υπηρεσιών, που αποσκοπούν στην επίλυση καθημερινών θεμάτων με

γρήγορο, απλό και αποτελεσματικό τρόπο, αλλά και στην υιοθέτηση δραστηκών μεταρρυθμιστικών μέτρων, όταν κριθεί απαραίτητο.

• Η Κύπρος προσφέρει μορφωμένο, εξειδικευμένο και πολύγλωσσο προσωπικό, με την αγγλική γλώσσα να ομιλείται ευρέως σε επαγγελματικό επίπεδο. Πρόσθετα, έχει ένα απλό και ανταγωνιστικό φορολογικό καθεστώς, μαζί με οικονομικές και νομικές υπηρεσίες υψηλής ποιότητας.

Αυτά είναι και τα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα που προωθεί η Ένωσή μας με τους συναδέλφους και τους γνωστούς μας στο εξωτερικό, παρουσιάζοντας την Κύπρο ως ένα ιδανικό μέρος για μόνιμη διαμονή. Οι Κύπριοι δεν πρέπει να είναι ανυπόμονοι. Πρέπει να θυμόμαστε ότι χρειάστηκαν πολλές δεκαε-

τίες για την εξέλιξη της πόλης του Λονδίνου σε ένα διεθνές οικονομικό και ναυτιλιακό κέντρο, αλλά η ανταμοιβή ήταν κάτι παραπάνω από εντυπωσιακή. Είναι ένα όνειρο που εμπνέει τους Κύπριους να το κυνηγήσουν και, όπως έχουμε ήδη δει, είναι εφικτό.

• Η Λεμεσός μεταμορφώνεται πλέον σταθερά σε σημαντικό ναυτιλιακό κέντρο. Η Λεμεσός διαχειρίζεται τον τρίτο μεγαλύτερο στόλο στην Ευρώπη και αποτελεί ένα από τα κορυφαία νηολόγια πλοίων στον κόσμο, παρουσιάζοντας σημαντικά κίνητρα και πλεονεκτήματα, όπως το ανταγωνιστικό κόστος εγγραφής πλοίων και ο προνομιακός ετήσιος φόρος χωρητικότητας, φορολογικά κίνητρα και η εκτεταμένη τοπική υποδομή για τη τήριξη του ναυτιλιακού τομέα.

Χτίζει βάσεις για το μέλλον η τριτοβάθμια

Τα μέχρι σήμερα οικονομικά οφέλη και τα βήματα που γίνονται για να καταστεί η Κύπρος κέντρο εκπαίδευσης

Του **ΣΤΕΛΙΟΥ ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ**

Η προσπάθεια να καταστεί η Κύπρος κέντρο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης είναι σε εξέλιξη με κινήσεις από το Υπουργείο Παιδείας προς διάφορες κατευθύνσεις. Καταγράφονται έτσι προσπάθειες που συμπεριλαμβάνουν συμφωνίες με άλλες χώρες για αμοιβαία αναγνώριση πτυχίων, με σκοπό την προσέγγιση φοιτητών που θα συνεχίσουν τις σπουδές τους στην Κύπρο, κάτι στο οποίο βοήθησε και η δημιουργία ιδιωτικών πανεπιστημίων μετά το 2007. Τα ποσοστά καταγράφουν αύξηση 80% σε αριθμό φοιτητών, που ξεπερνάνε πλέον σε όλα τα

Μέχρι το 2023 εάν τα υφιστάμενα επίπεδα της ανώτερης εκπαίδευσης διατηρηθούν και υποστηριχθούν στις δαπάνες για έρευνα, η οικονομική συνεισφορά αναμένεται να αυξηθεί κατά περίπου 400 εκατομμύρια ευρώ.

Το 2016 η ανώτερη εκπαίδευση προσέφερε στην τοπική οικονομία ένα ποσό μεταξύ 700-900 εκατ. ευρώ.

εκπαιδευτικά ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης της χώρας τους 44.000 για την ακαδημαϊκή χρονιά 2016-2017. Τα στοιχεία αυτά καταγράφηκαν και σε έρευνα της ΕΥ για την ανώτερη Εκπαίδευση στην Κύπρο που παρουσιάστηκε την περασμένη Παρασκευή. Όπως σημειώθηκε, το 2016 η ανώτερη εκπαίδευση προσέφερε στην τοπική οικονομία ένα ποσό μεταξύ 700-900 εκατ. ευρώ απασχολώντας περίπου 9500 εργαζόμενους στον τομέα και σε άλλες υποστηρικτικές βιομηχανίες. Παράλληλα, όπως προκύπτει πάντα μέσα από την εν λόγω έρευνα, η ανώτερη εκπαίδευση συνέβαλε στα έσοδα εξαγωγών του κράτους, με τους διεθνείς φοι-

τητές να αποτελούν το 47% του συνόλου των φοιτητών κατά το 2016, γεγονός που συνιστά αύξηση του ποσοστού κατά την τελευταία δεκαετία της τάξης του 13,5%. Διαφαίνεται έτσι ότι ήδη έχει ξεκινήσει με σταθερά βήματα η προσπάθεια υλοποίησης του προαναφερόμενου στόχου αλλά και η δημιουργία νέων πανεπιστημίων, με ενδιαφερόμενα πανεπιστήμια του εξωτερικού να μελετούν τα δεδομένα που υπάρχουν για δημιουργία δικών τους παραρτημάτων στην Κύπρο.

Περαιτέρω βήματα

Ένα άλλο σημαντικό κομμάτι της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, όπως αναπτύσσεται στην Κύπρο

το τελευταίο διάστημα, είναι και τα προγράμματα σπουδών εξ αποστάσεως με γλώσσα διδασκαλίας τα αγγλικά, που προσφέρουν πολλά από τα πανεπιστήμια. Τομέας που επίσης σύμφωνα με την έρευνα της ΕΥ παρουσιάζει μια σημαντική ευκαιρία για την Κύπρο καθώς η πιθανή, προσβάσιμη αγορά, εκτιμάται ότι αγγίζει ποσό από 1 ως 4 δισ. ευρώ. Κι αυτό γιατί η Κύπρος λόγω του ότι προσφέρει αυτά τα προγράμματα σπουδών θα είναι σε θέση να ανταγωνίζεται αγγλόφωνες χώρες, εξασφαλίζοντας έτσι ποσοστό και από αυτό το μερίδιο της αγοράς. Σημειώνεται ότι η συνολική αγορά για διεθνείς, αγγλόφωνους φοιτητές υπολογίζεται ότι

ανέρχεται στα 50 δισ. ευρώ. Σύμφωνα με συναφείς εκτιμήσεις και από τα ίδια τα πανεπιστήμια της χώρας, κατά τη διάρκεια της επόμενης δεκαετίας παρουσιάζεται μια μοναδική ευκαιρία για χώρες όπως η Κύπρος να κερδίσουν μια θέση στην παγκόσμια ανώτερη εκπαίδευση καθώς τα τριτοβάθμια ποσοστά εγγραφής αναμένονται ν' αυξηθούν.

Υπολογισμοί, μάλιστα, αναφέρουν ότι μέχρι το 2023, εάν τα υφιστάμενα επίπεδα της ανώτερης εκπαίδευσης στην Κύπρο διατηρηθούν και υποστηριχθούν από περαιτέρω εφικτή ανάπτυξη στην εισοδηματική διεθνή φοιτητών και στις δαπάνες για έρευνα, τότε η οικο-

νομική συνεισφορά του τομέα θα αυξηθεί κατά περίπου 400 εκατ. ευρώ.

Κονδύλια για έρευνα

Ένα άλλο σημαντικό στοιχείο που φαίνεται να προκύπτει από την έρευνα της ΕΥ είναι το γεγονός ότι κατά το 2015 τα κονδύλια για έρευνα αποτελούσαν μόλις το 0,24% του ΑΕΠ, ποσοστό αρκετά χαμηλό επίπεδα σε σχέση με το 0,47 % του ΑΕΠ που καταγράφεται στο σύνολο των ευρωπαϊκών χωρών. Τα στοιχεία που προκύπτουν καταδεικνύουν ότι η χώρα θα πρέπει να εξετάσει διεθνείς βέλτιστες πρακτικές, έτσι ώστε να εκμεταλλευτεί πλήρως την ευκαιρία για προσέ-

κυσήν ακόμα περισσότερων φοιτητών από το εξωτερικό τα επόμενα χρόνια. Πρακτικές οι οποίες όπως υποστηρίζεται, θα πρέπει να περιλαμβάνουν μια εθνική στρατηγική για τον τομέα που να συνδυάζει ισχυρή παροχή πληροφοριών, φιλόξενη πολιτική για έκδοση βίζας, καθώς επίσης και ελκυστικά πακέτα χρηματοδότησης φοιτητών.

Πάντως αν και τα δεδομένα όσο αφορά το θέμα κονδυλίων για την έρευνα φαίνεται βάσει της έρευνας να είναι σε χαμηλά επίπεδα στην Κύπρο, οι επιτυχίες δεν εκλείπουν. Η τελευταία διάκριση την οποία πέτυχαν ΤΕΠΑΚ και πανεπιστήμιο Κύπρου όσο αφορά την κατάταξη

Η συνολική αγορά για διεθνείς, αγγλόφωνους φοιτητές υπολογίζεται ότι ανέρχεται στα 50 δισ. ευρώ.

τους στα κορυφαία πανεπιστήμια της Νέας Ευρώπης, δηλαδή των 13 χωρών που εντάχθηκαν ως μέλη στην Ε.Ε. από το 2004, με το ΤΕΠΑΚ να κατατάσσεται δεύτερο στη σχετική βαθμολογία και το Πανεπιστήμιο Κύπρου τρίτο, είναι ενδεικτική. Σημειώθηκαν, ωστόσο, και πρωτίες, με το ΤΕΠΑΚ να κατατάσσεται πρώτο στις «ετεροαναφορές ερευνητικών δημοσιεύσεων», και το Πανεπιστήμιο Κύπρου πρώτο στις κατηγορίες «έσοδα από συνεργασία με επιχειρήσεις και διεθνείς εικόνες και προοπτική», γεγονός που καταδεικνύει ότι τα πανεπιστήμια ήδη έχουν ξεκινήσει βήματα και προς τους συγκεκριμένους τομείς.

MICHAEL KYPRIANOU & CO. LLC

ADVOCATES LEGAL CONSULTANTS

Η δικηγορική εταιρεία MICHAEL KYPRIANOU & CO LLC ζητά για πρόσληψη:

A. Για το γραφείο στη Λεμεσό - δικαστηριακό τμήμα

- δικηγόρο με τουλάχιστον 3 χρόνια πείρα εξασκήσεως του επαγγέλματος

B. Για το γραφείο στην Πάφο - δικαστηριακό τμήμα

- δικηγόρο με τουλάχιστον 3 χρόνια πείρα εξασκήσεως του επαγγέλματος

Γ. Για το γραφείο στη Λεμεσό - δικαστηριακό τμήμα

- γραμματέα για πλήρη απασχόληση (προηγούμενη πείρα σε δικηγορικό γραφείο θα θεωρείται επιπλέον προσόν)

Οι ενδιαφερόμενοι παρακαλούνται όπως επικοινωνούν στο τηλέφωνο 22447777 (Κούλλα Χριστοδούλου) ή να αποστείλουν το βιογραφικό τους σημείωμα μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στο koulla.christodoulou@kyprianou.com ή με φαξ στο 22767880.

Προσφέρονται πολύ καλές απολαβές, 13ος μισθός, σχέδιο ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, ταμείο προνοίας και άλλα ωφελήματα.

Όλες οι αιτήσεις θα τύχουν πλήρους εμπιστευτικότητας.

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ:

ΛΕΜΕΣΟΣ: Τ: (+357) 25 363685, Ε: limassol@kyprianou.com.cy

ΠΑΦΟΣ Τ: (+357) 26 930800, Ε: paphos@kyprianou.com.cy

ΑΘΗΝΑ: Τ: (+30) 210 3387060, Ε: info@kyprianou.gr

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ Τ: (+30) 2310 222267, Ε: thessaloniki@kyprianou.gr

BIRKIRKARA: Τ: (+356) 21 331810, Ε: info@kyprianou.com.mt

KIEBO: Τ: (+380) 44 3945878, Ε: perevozchikov@kyprianou.com.cy

ΝΤΟΥΜΠΑΙ: Τ: (+971) 436 33637, Ε: khamis@kyprianou.ae

ΛΟΝΔΙΝΟ: Τ: (+44) 2076 920777, Ε: theo.antoniou@kyprianou.com

Ηλεκτρονική Διεύθυνση: info@kyprianou.com.cy

Ιστοσελίδα: <https://www.kyprianou.com>

ΖΗΤΕΙΤΑΙ ANALYST- ASSET MANAGER

Η εταιρεία Rbsolute Asset Management (Cyprus) LTD, με αριθμό μητρώου εργοδότη HE 330467, ζητά να προσλάβει προσόντοχο «ANALYST- ASSET MANAGER» με τα ακόλουθα προσόντα:

Απαιτούμενα προσόντα:

- Αγγλική και Αραβική γλώσσα
- Πτυχίο Πολιτικού Μηχανικού
- Πτυχίο Project Management
- Εμπειρία σε εργοτάξια κατά προτίμηση στη Μέση Ανατολή.
- Δεξιότητες διαπραγμάτευσης.
- COMPUTER SKILLS: Microsoft Office, Autocat, Photoshop

Καθήκοντα Θέσης:

REAL ESTATE αναλυτής με εμπειρία 3-4 χρόνια σε Project Management σε εργοτάξια στη Μέση Ανατολή, ώστε να βοηθήσει την εταιρεία στην επέκταση των εργασιών της προς τις χώρες της Μέσης Ανατολής. Προσφέρεται μισθός ανάλογος της κλίμακας Α8 και άλλα ωφελήματα.

Οι ενδιαφερόμενοι να αποστέλλουν το CV τους στο Επ. Γραφείο Λευκωσίας, τηλ. 22403000 και Φαξ 22873170 με αντίγραφο στην εταιρεία.

Στο βιογραφικό σημείωμα να σημειώνεται ο αριθμός μητρώου της εταιρείας

Γνωστοποίηση σύμφωνα με τους Κανονισμούς 32, 33, 34, 35, 36, 38, 39 και 40 για καθορισμό και πληρωμή των ετήσιων τελών αποχέτευσης λυμάτων και ομβρίων υδάτων για το 2018.

Το Συμβούλιο Αποχετεύσεων Πάφου, ασκώντας τις εξουσίες που του χορηγούνται από τους Κανονισμούς 32, 33, 34, 35, 36, 38, 39 και 40 των περί Αποχετεύσεων Πάφου Κανονισμών του 1999 έως 2017, αποφάσισε και καθόρισε αναφορικά με το έτος 2018 τα ακόλουθα σε σχέση με την επιβολή και είσπραξη των τελών.

1. (α) Για ξενοδοχεία, διαμερίσματα και άλλα καταλύματα που χρησιμοποιούνται για τουριστικούς σκοπούς, άλλες τουριστικές αναπτύξεις και βιομηχανίες (συμπεριλαμβανομένων λιμανιών, αεροδρομίων, υδροπάρκων, μαρίνες) τα οποία βρίσκονται μέσα στα Δημοτικά όρια Πάφου και Γεροσκήπου και τα Κοινοτικά όρια της Αχέλειας, Κονιών, Έμπας, Λέμπας, Χλώρακας και Κισσόνεργας, θα καταβάλλεται τέλος αποχέτευσης λυμάτων ενενήντα οκτώ χιλιοστών (98/1000) του σεντ (0,098 σεντ) για κάθε Ευρώ πάνω στην εκτιμημένη αξία του ακινήτου αναφορικά με την οποία είναι πληρωτέο το τέλος, όπως αυτή είναι γραμμένη ή καταχωρημένη στα βιβλία του Επαρχιακού Κτηματολογικού Γραφείου Πάφου μετά από τη διενεργηθείσα γενική εκτίμηση της αξίας της ακίνητης ιδιοκτησίας, με βάση τις διατάξεις του Περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) Νόμου, σε τιμές 1/1/2013.

(β) Για κατοικίες και άλλα ακίνητα ή υποστατικά τα οποία βρίσκονται μέσα στα Δημοτικά όρια Πάφου και Γεροσκήπου και τα Κοινοτικά όρια της Αχέλειας, Κονιών, Έμπας, Λέμπας, Χλώρακας και Κισσόνεργας, θα καταβάλλεται τέλος αποχέτευσης λυμάτων σαράντα χιλιοστά (40/1000) του σεντ (0,040 σεντ) για κάθε Ευρώ πάνω στην εκτιμημένη αξία του ακινήτου αναφορικά με την οποία είναι πληρωτέο το τέλος, όπως αυτή είναι γραμμένη ή καταχωρημένη στα βιβλία του Επαρχιακού Κτηματολογικού Γραφείου Πάφου μετά από τη διενεργηθείσα γενική εκτίμηση της αξίας της ακίνητης ιδιοκτησίας, με βάση τις διατάξεις του Περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) Νόμου, σε τιμές 1/1/2013.

2. Για ακίνητα ή υποστατικά, τα οποία βρίσκονται μέσα στα Δημοτικά όρια Πάφου και Γεροσκήπου και τα Κοινοτικά όρια της Αχέλειας, Κονιών, Έμπας, Λέμπας, Χλώρακας και Κισσόνεργας, θα καταβάλλεται τέλος αποχέτευσης ομβρίων υδάτων το οποίο θα καθορίζεται σε εννέα χιλιοστά (9/1000) του σεντ (0,009 σεντ) για κάθε Ευρώ στην εκτιμημένη αξία του ακινήτου αναφορικά με την οποία είναι πληρωτέο το τέλος, όπως αυτή είναι γραμμένη ή καταχωρημένη στα βιβλία του Επαρχιακού Κτηματολογικού Γραφείου Πάφου μετά από τη διενεργηθείσα γενική εκτίμηση της αξίας της ακίνητης ιδιοκτησίας, με βάση τις διατάξεις του Περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) Νόμου, σε τιμές 1/1/2013.

3. Τα καθορισθέντα ετήσια τέλη που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2 πιο πάνω πρέπει να πληρωθούν μέχρι την 14η Σεπτεμβρίου 2018, στα Γραφεία του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Πάφου (ισόγειο), οδός Κινύρα 23, Κόσμος Κωρτ, Πάφος ή σε όλες τις Εμπορικές Τράπεζες και τα Συνεργατικά Ιδρύματα. Η πληρωμή μπορεί επίσης να γίνει με πιστωτική κάρτα από το διαδίκτυο είτε μέσω της ιστοσελίδας της εταιρείας JCC Payment Systems Ltd, είτε μέσω των ιστοσελίδων των τραπεζών που προσφέρουν αυτή την υπηρεσία.

Μετά την ημερομηνία αυτή επιβάλλεται πρόσθετη επιβάρυνση (Άρθρο 30(3) του Νόμου).

Η παρούσα γνωστοποίηση θεωρείται και ως ατομική ειδοποίηση προς τα επηρεαζόμενα πρόσωπα.

4. Για σκοπούς εξυπηρέτησης του κοινού αποστέλλονται ταχυδρομικώς καταστάσεις λογαριασμού. Όσοι δεν πάρουν κατάσταση λογαριασμού, παρακαλούνται όπως προσκομίσουν στα Γραφεία του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Πάφου, τους τίτλους ιδιοκτησίας για διευθέτηση της πληρωμής των οφειλόμενων ποσών.

Έγινε στις 12 Απριλίου 2018

ΦΑΙΔΩΝΑΣ ΦΑΙΔΩΝΟΣ

Πρόεδρος Συμβουλίου Αποχετεύσεων Πάφου

«Πρωταθλήτρια» σε φορολογικά βάρη για τις οικογένειες η Ελλάδα

Κατέχει τη δεύτερη θέση μεταξύ των 35 χωρών του ΟΟΣΑ το 2017

Της ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ

Σε αντίθεση με τη γενική τάση που επικρατεί στις χώρες του ΟΟΣΑ, στην Ελλάδα το 2017 αυξήθηκε και πάλι, δεύτερη συνεχώς χρονιά, η μέση επιβάρυνση του εργαζομένου από φόρους και ασφαλιστικές εισφορές, η λεγόμενη φορολογική «σφήνα».

Τα στοιχεία του ΟΟΣΑ στην έκθεσή του για τη φορολόγηση των μισθών, που δόθηκε χθες στη δημοσιότητα, επιβεβαιώνουν ότι η υπερφορολόγηση του Έλληνα μισθωτού καλά κρατεί και ενισχύεται, ιδίως στις οικογένειες με παιδιά, των οποίων οι ελαφρύνσεις είναι ασημαντές σε σύγκριση με άλλες χώρες. Ετσι, φτάνει η φορολογική επιβάρυνση των οικογενειών να ξεπερνά ακόμη και τα επίπεδα των σκανδιναβικών χωρών.

Μάλιστα, σε πείσμα των κυβερνητικών ισχυρισμών περί ενίσχυσης των μέτρων κοινωνικής πολιτικής, η εικόνα για τις οικογένειες επιδεινώθηκε και το 2017.

Απογοητευτική η σύγκριση

Συγκεκριμένα, μερικά βασικά χαρακτηριστικά του φορολογικού προφίλ του Έλληνα μισθωτού, σε σύγκριση με των άλλων ανεπτυγμένων κρατών-μελών του ΟΟΣΑ, όπως προκύπτουν από την έκθεση, είναι τα εξής:

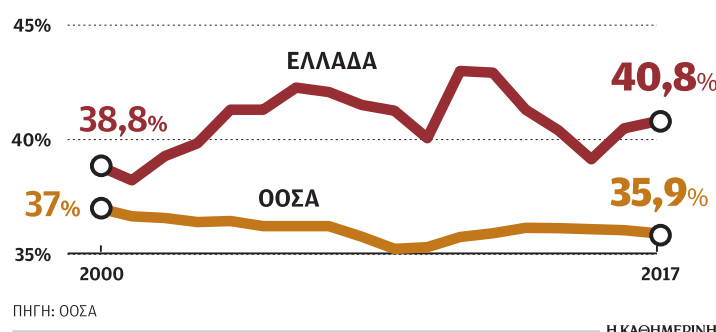
- Η μέση επιβάρυνση του Έλληνα μισθωτού (χωρίς οικογένεια) από φόρους και ασφαλιστικές εισφορές ήταν το 2017 το 40,8% της αμοιβής του (περιλαμβανομένων των ασφαλιστικών εισφορών του εργοδότη), έναντι 40,5% το 2016 (και 38,8% το 2000). Κατά μέσον όρο στις 35 χώρες του ΟΟΣΑ η αντίστοιχη μέση επιβάρυνση ήταν 35,9%, από 36% ένα χρόνο πριν (και 37% το 2000). Η επιβάρυνση στην Ελλάδα, έπειτα από ένα άλμα που πραγματοποιήσε τα πρώτα μνημονιακά χρόνια, άρχισε να υποχωρεί για να επανέλθει σε ανοδική τροχιά από το 2015.
- Η αντίστοιχη μέση επιβάρυνση του ζευγαριού με έναν μέσο μισθωτό και δύο παιδιά έφτασε το 38,98% το 2017, έναντι 38,65% ένα χρόνο πριν και η Ελλάδα κατέλαβε τη δεύτερη υψηλότερη θέση στον ΟΟΣΑ, μετά τη Γαλλία με ποσοστό 39,44%. Αξίζει να σημειωθεί ότι η Ελλάδα προηγείται της Φινλανδίας, όπου η σχετική επιβάρυνση είναι

Μεγάλες οι επιβαρύνσεις για τις οικογένειες

Στη δεύτερη θέση των επιβαρύνσεων οικογενειών με δύο παιδιά, στις οποίες εργάζεται ο ένας γονέας, η Ελλάδα μεταξύ των χωρών-μελών του ΟΟΣΑ (2017).

1 Γαλλία	39,44%	19 Βρετανία	26,14%
2 ΕΛΛΑΔΑ	38,98%	ΟΟΣΑ - Μέσος όρος	26,12%
3 Ιταλία	38,64%	20 Τσεχία	25,86%
4 Φινλανδία	38,41%	21 Δανία	25,84%
5 Βέλγιο	38,29%	22 Σλοβενία	24,50%
6 Σουηδία	38,19%	23 Ισλανδία	23,80%
7 Αυστρία	37,03%	24 Αυστραλία	20,82%
8 Τουρκία	36,96%	25 ΗΠΑ	20,80%
9 Γερμανία	34,46%	26 Μεξικό	20,45%
10 Ισπανία	33,72%	27 Κορέα	20,44%
11 Λετονία	32,70%	28 Ισραήλ	19,48%
12 Ολλανδία	32,26%	29 Λουξεμβούργο	15,28%
13 Νορβηγία	31,45%	30 Καναδάς	11,49%
14 Ουγγαρία	30,79%	31 Ιρλανδία	10,76%
15 Σλοβακία	29,57%	32 Πολωνία	10,02%
16 Εσθονία	28,88%	33 Ελβετία	9,13%
17 Πορτογαλία	28,79%	34 Χιλή	7,00%
18 Ιαπωνία	27,36%	35 Νέα Ζηλανδία	6,43%

Φορολογική «σφήνα»: Φόρος εισοδήματος και εισφορές κοινωνικής ασφάλισης εργοδοτών και εργαζομένων μείον οικογενειακά επιδόματα, % του συνολικού εργατικού κόστους

Σε φόρους και εισφορές το 40,8% της αμοιβής ενός μισθωτού χωρίς οικογένεια.

ρυνση του ζευγαριού με έναν μέσο μισθωτό και δύο παιδιά έφτασε το 38,98% το 2017, έναντι 38,65% ένα χρόνο πριν και η Ελλάδα κατέλαβε τη δεύτερη υψηλότερη θέση στον ΟΟΣΑ, μετά τη Γαλλία με ποσοστό 39,44%. Αξίζει να σημειωθεί ότι η Ελλάδα προηγείται της Φινλανδίας, όπου η σχετική επιβάρυνση είναι

38,4% και της Σουηδίας όπου διαμορφώνεται στο 38,2%. Το 2016 η Ελλάδα κατείχε την τέταρτη θέση, αλλά το 2017 «αναβαθμίστηκε» στη δεύτερη. Ο μέσος όρος των χωρών του ΟΟΣΑ είναι 26,1%.

• Το παραπάνω εξηγείται επειδή, όπως αναφέρει η έκθεση, οι φορολογικές ελαφρύνσεις λόγω παιδιών και τα οικογενειακά επιδόματα στην Ελλάδα οδηγούν σε μείωση της επιβάρυνσης του εργαζομένου με δύο παιδιά έναντι του μεμονωμένου μόνο κατά 1,8 ποσοστιαία μονάδα, ενώ στις χώρες του ΟΟΣΑ κατά μέσον όρο μειώνει την επιβάρυνση κατά 9,8 ποσοστιαίες μονάδες.

Ο καθαρός συντελεστής

• Αν υπολογισθεί η επιβάρυνση του εργαζομένου ως ποσοστό των μεικτών αποδοχών του (χωρίς να προστίθενται οι εισφορές των εργοδοτών, όπως γίνεται στη «σφήνα»), ο καθαρός φορολογικός συντελεστής, όπως τον ονομάζει ο ΟΟΣΑ, για έναν μέσο εργαζόμενο χωρίς παιδιά ήταν 26% το 2017, έναντι 25,5% στον ΟΟΣΑ. Με άλλα λόγια, ο εργαζόμενος αυτός παίρνει στο σπίτι του το 74% του μεικτού μισθού του έναντι 74,5% του μέσου όρου στον ΟΟΣΑ.

• Αντίστοιχα, ο καθαρός φορολογικός συντελεστής για παντρεμένο εργαζόμενο με δύο παιδιά στην Ελλάδα διαμορφώνεται, αφού ληφθούν υπ' όψιν οι φορολογικές ελαφρύνσεις λόγω παιδιών και τα επιδόματα, στο 23,7% το 2017 από 23,4% ένα χρόνο πριν, έναντι 14% κατά μέσον όρο στον ΟΟΣΑ και η χώρα μας καταλαμβάνει έτσι την 5η υψηλότερη θέση μεταξύ των 35 κρατών-μελών του διεθνούς οργανισμού. Αυτό σημαίνει, όπως επισημαίνει ο Οργανισμός, ότι αυτός ο μέσος παντρεμένος εργαζόμενος με τα δύο παιδιά στην Ελλάδα φέρνει στο σπίτι το 76,3% του μεικτού μισθού του, σε σύγκριση με το 86% του μέσου όρου στις χώρες του ΟΟΣΑ.

Το 87% των εργοδοτών δεν σχεδιάζει απολύσεις τα επόμενα δύο χρόνια

Το 87% των εργοδοτών στην Ελλάδα σχεδιάζει να αυξήσει ή να διατηρήσει το προσωπικό του τα επόμενα χρόνια, παρά τις τεχνολογικές εξελίξεις, σύμφωνα με έρευνα της ManpowerGroup στην οποία συμμετείχαν 20.000 εργοδότες από 42 χώρες. Στόχος της έρευνας ήταν να εξετάσει τον αντίκτυπο του αυτοματισμού στον αριθμό των απασχολούμενων αλλά και στον τρόπο λειτουργίας των επιχειρήσεων και να ανακαλύψει τις προσωπικές δεξιότητες που έχουν τη μεγαλύτερη αξία και παράλληλα δυσκολία να εντοπιστούν. Και σύμφωνα με το «παγκόσμιο» συμπέρασμα, η λύση στις εξελίξεις που συντελούνται εξαιτίας του τεχνολογικού μετασχηματισμού, βρίσκεται στην ανάπτυξη ενός συνδυασμού τεχνικών και προσωπικών δεξιοτήτων. Δεν είναι τυχαίο ότι, σύμφωνα με τα ευρήματα της έρευνας, αποδεικνύεται πως βραχυπρόθεσμα οι εταιρείες που μετασχηματίζονται ψηφιακά θα χρειαστούν περισσότερους ανθρώπους και όχι λιγότερους. Παγκοσμίως, το 86% των εργοδοτών αναφέρει ότι το προσωπικό τους θα αυξηθεί ή θα παραμείνει σταθερό τα επόμενα δύο χρόνια εξαιτίας της αυτοματοποίησης.

Αντίστοιχη είναι η απάντηση (87%) και στην Ελλάδα. Μάλιστα, οι ειδικότητες που έχουν σχέση με την εξυπηρέτηση πελατών και τις λειτουργίες πρώτης γραμμής (Frontline & Customer-Facing) και τα τμήματα Τεχνολογίας πληροφοριών (IT) αναμένουν τη μεγαλύτερη αύξηση στο προσωπικό, καθώς οι εταιρείες επενδύουν σε ψηφιακές δεξιότητες. Αντίθετα, οι λειτουργίες γραφείου και διαχείρισης (Administrative & Office) αναμένουν τη μεγαλύτερη μείωση του αριθμού των εργαζομένων ως αποτέλεσμα της αυτοματοποίησης.

Συνολικά, επισημαίνει η εταιρεία, η άνοδος του καταναλωτισμού και η υπεραξία της εξυπηρέτησης των πελατών είναι όλο και πιο εμφανείς στον ψηφιακό

κόσμο και οι ανθρώπινες δυνάμεις καθίστανται πιο πολύτιμες από ποτέ. Περισσότερες από τις μισές ελληνικές εταιρείες που συμμετείχαν στην έρευνα αναφέρουν ότι η συνεργασία αποτελεί την πιο σημαντική προσωπική δεξιότητα, και ακολουθούν οι επικοινωνιακές δεξιότητες, γραπτές και προφορικές, καθώς και η οργάνωση.

«Η συνεχής επένδυση στη μάθηση διασφαλίζει ευκινησία και συμφιλίωση με τις αλλαγές που φέρει η ψηφιακή εποχή στους κλάδους της διεθνούς και τοπικής οικονομίας και κατ' επέκταση στη φύση και το περιεχόμενο της απασχόλησης του σήμερα και του αύριο», δηλώνει

Βραχυπρόθεσμα, οι εταιρείες που μετασχηματίζονται ψηφιακά, θα χρειαστούν περισσότερους ανθρώπους.

χαρακτηριστικά η γενική διεύθυνση της ManpowerGroup Ελλάδας και Κύπρου, Φανή Κλειδά. Για να συμπληρώσει πως η έρευνα καταδεικνύει ότι στη χώρα μας οι πιο περιζήτητες δεξιότητες σε εταιρικό επίπεδο είναι η συνεργασία, η επικοινωνιακή επικοινωνία και η οργάνωση, ο συνδυασμός των οποίων αποτελεί πυξίδα πλοήγησης για τον επιτυχή επιχειρηματικό μετασχηματισμό. «Παράλληλα, δείχνει ότι οι πιο δυσεύρετες ατομικές δεξιότητες είναι η επίλυση δυσκολιών, η διοίκηση και η ηγεσία», επισημαίνει η κ. Κλειδά, για να καταλήξει πως σε ατομικό και εταιρικό επίπεδο, το σωστό μείγμα ανθρώπινων δεξιοτήτων ξεκλειδώνει το αειφόρο όφελος των τεχνολογικών εξελίξεων για τις επιχειρήσεις και τους ανθρώπους.

ΡΟΥΛΑ ΣΑΛΟΥΡΟΥ

Οι επιπτώσεις της αυτοματοποίησης

Σε ποια επαγγέλματα θα αυξηθούν περισσότερο οι θέσεις εργασίας τα επόμενα δύο χρόνια και σε ποια θα μειωθούν

Ενδιάμεσες εαρινές εκπτώσεις από 2 έως 15 Μαΐου

Ενίσχυση των πωλήσεών τους, ποντάροντας και στο πρόωρο καλοκαίρι, προσδοκούν οι έμποροι κατά τη διάρκεια των ενδιάμεσων θερινών εκπτώσεων, οι οποίες ξεκινούν την Τετάρτη, 2 Μαΐου και θα ολοκληρωθούν την Τρίτη, 15 Μαΐου. Μάλιστα, την Κυριακή, 6 Μαΐου τα καταστήματα επιτρέπεται να είναι ανοικτά από τις 11 το πρωί έως τις 8 το βράδυ.

Βάσει της δυνατότητας που δίνει ο νόμος για τον καθορισμό από τις οικείες περιφέρειες των ενδιάμεσων εκπαιδευτικών περιόδων σε διαφορετικές ημερομηνίες από αυτές που ορίζονται γενικά, υπάρχουν οι παρακάτω εξαιρέσεις: στη μητροπολιτική ενότητα Θεσσαλονίκης οι ενδιάμεσες εαρινές εκπτώσεις θα διαρκέσουν από τις 2 έως τις 10 Μαΐου, στον νομό Δράμας θα πραγματοποιηθούν από 2 έως 12 Μαΐου, στον Δήμο Κιλκίς από 2 έως 11 Μαΐου (σ.σ. ισχύει διαφορετικό καθε-

σώς για τον Δήμο Παιονίας που βρίσκεται επίσης στον νομό Κιλκίς), στον νομό Χαλκιδικής από 2 έως 10 Μαΐου και τα καταστήματα δεν θα είναι ανοικτά την Κυριακή στις 6 Μαΐου. Εξαιρέση από τον γενικό κανόνα αποτελεί και ο νομός Ηρακλείου, καθώς οι ενδιάμεσες εαρινές εκπτώσεις πραγματοποιήθηκαν στον Δήμο Χερσονήσου και στους παραλιακούς οικισμούς του Δήμου Φαιστού από τις 10 έως τις 20 Απριλίου, ενώ στις λοιπές περιοχές του Ηρακλείου έγιναν από την 1η έως τις 15 Μαΐου 2018.

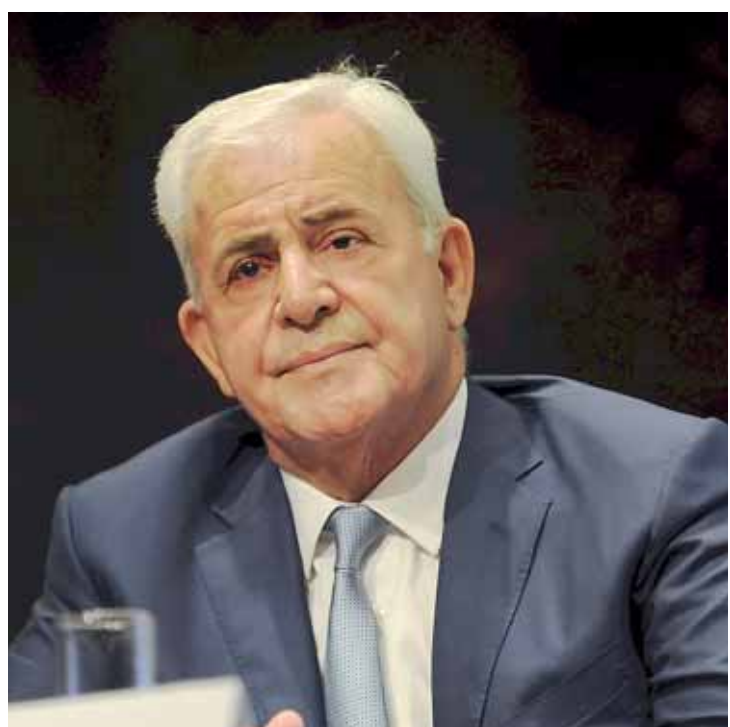
Στα προϊόντα που διατίθενται με έκπτωση αναγράφεται υποχρεωτικά η παλιά και η νέα τιμή, ενώ η αναγραφή και του ποσοστού έκπτωσης είναι προαιρετική. Σε όσους παραβιάζουν τις διατάξεις περί εκπτώσεων επιβάλλεται πρόστιμο ποσού ίσου με το 0,5% του ετήσιου κύκλου εργασιών και πάντως όχι κατώτερο από 5.000 ευρώ.

Ανάπτυξη 2,1% «βλέπει» το IOBE για το 2018

Στο 2,1% εκτιμά τον ρυθμό ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας για το τρέχον έτος το Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών, έναντι 2,5% που είναι η επίσημη εκτίμηση από την πλευρά της κυβέρνησης. Η απόκλιση από την επίσημη εκτίμηση, όπως υπογράμμισε ο γενικός διευθυντής του IOBE καθηγητής Νίκος Βέττας, δεν είναι αμελητέα καθώς μεταφράζεται σε 40.000 λιγότερες θέσεις εργασίας, ενώ σημειώσε ότι «εάν η ελληνική οικονομία δεν προσχωρήσει προς τον δρόμο των δομικών μεταρρυθμίσεων, με έμφαση στο άνοιγμα των αγορών και στη βελτίωση της αποτελεσματικότητάς της δημόσιας διοίκησης, ο ρυθμός πραγματικής μεγέθυνσης της οικονομίας κατά την επόμενη δεκαετία δύσκολα θα υπερβεί το 1% ετησίως».

Κατά τη χθεσινή παρουσίαση της ετήσιας έκθεσης για την ελληνική οικονομία, ο πρόεδρος του IOBE Τάκης Αθανασόπουλος σημείωσε ότι η αναμφίβολη βελτίωση των συνθηκών και των προοπτικών για την ελληνική οικονομία δεν συνιστά το οριστικό τέλος της κρίσης. «Τα σημαντικά δομικά προβλήματα της οικονομίας δεν έχουν αντιμετωπιστεί και οι κίνδυνοι οι θετικές εξελίξεις να παρερμηνευθούν και να οδηγήσουν στην εγκατάλειψη της μεταρρυθμιστικής προσπάθειας παραμένει», υπογράμμισε ο κ. Αθανασόπουλος, θέτοντας ως βασικό στόχο «τη σύγκλιση με τις ανεπτυγμένες οικονομίες της Ευρώπης, η οποία επιτυγχάνεται με ρυθμούς οικονομικής ανάπτυξης 3% με 4% ετησίως».

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του IOBE, η ανάπτυξη το τρέχον έτος

Ο πρόεδρος του IOBE Τάκης Αθανασόπουλος σημείωσε ότι η αναμφίβολη βελτίωση των συνθηκών και των προοπτικών για την ελληνική οικονομία δεν συνιστά το οριστικό τέλος της κρίσης.

«Η σύγκλιση με τις ανεπτυγμένες οικονομίες της Ευρώπης επιτυγχάνεται με ρυθμούς ανάπτυξης 3% με 4% ετησίως».

θα στηριχθεί στη συνέχιση της ανάπτυξης των εξαγωγών με ρυθμό 8%, καθώς και στη συμβολή των επενδύσεων, που εκτιμάται ότι

θα αυξηθούν κατά +16%. Οι επενδύσεις θα στηριχθούν στην επιτάχυνση του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, στους εξωστρεφείς τομείς –μεταποίηση, τουρισμός, μεταφορές– και στις αποκρατικοποιήσεις και ιδιωτικοποιήσεις. Η κατανάλωση των νοικοκυριών θα ενισχυθεί κατά 1%, υποστηρίζεται από την κάμψη της ανεργίας, ενώ αρνητικά θα συνεχίσουν να επιδρούν οι πιέσεις από τα νέα δημοσιονομικά μέτρα (αυξήσεις άμεσων και έμμεσων φόρων, επιβολή νέων έμμεσων φόρων).

Σε ό,τι αφορά την ανεργία, η

κάμψη που σημειώθηκε το 2017 προήλθε από την ενίσχυση της απασχόλησης σε εξωστρεφείς μεταποιητικούς κλάδους, στον τουρισμό, στο κοινό και λιανικό εμπόριο, αλλά όπως παρατηρεί το IOBE, το ένα τέταρτο της μείωσης της προήλθε από συρρίκνωση του εργατικού τομέα παρέμεινε σε πτωτική τροχιά στην αρχή του 2018. Η τάση αυτή αναμένεται να συνεχιστεί, με προοπτική βελτίωσης το δεύτερο εξάμηνο του έτους, κάτι που συνδέεται με τη διαχείριση των αποτελεσμάτων του stress test και τη συνέχιση της καλής επίδοσης των τραπεζών στη μείωση των κόκκινων δανείων. Στις θετικές εξελίξεις που αναμένεται να συνεχιστούν το 2018, συγκαταλέγονται η πλήρης «απεξάρτηση» των τραπεζών από τον ΕΛΑ πριν από τα τέλη του έτους, η συνεχιζόμενη σταδιακή επιστροφή καταθέσεων των νοικοκυριών και η περαιτέρω χαλάρωση των περιορισμών στην κίνηση κεφαλαίων.

Οι τράπεζες

Στον τραπεζικό τομέα, η αποκατάσταση εμπιστοσύνης συνεχίζεται με αργό ρυθμό ενόψει των αποτελεσμάτων του stress test τον Μάιο και η χρηματοδότηση του ιδιωτικού τομέα παρέμεινε σε πτωτική τροχιά στην αρχή του 2018. Η τάση αυτή αναμένεται να συνεχιστεί, με προοπτική βελτίωσης το δεύτερο εξάμηνο του έτους, κάτι που συνδέεται με τη διαχείριση των αποτελεσμάτων του stress test και τη συνέχιση της καλής επίδοσης των τραπεζών στη μείωση των κόκκινων δανείων. Στις θετικές εξελίξεις που αναμένεται να συνεχιστούν το 2018, συγκαταλέγονται η πλήρης «απεξάρτηση» των τραπεζών από τον ΕΛΑ πριν από τα τέλη του έτους, η συνεχιζόμενη σταδιακή επιστροφή καταθέσεων των νοικοκυριών και η περαιτέρω χαλάρωση των περιορισμών στην κίνηση κεφαλαίων.

ΕΥΓΕΝΙΑ ΤΖΩΡΤΖΗ

Μεγάλες εκπτώσεις από Gazprom στο αέριο που εξάγει στη Γερμανία

Προσφέρει χαμηλότερη τιμή λόγω των καλών σχέσεων

Της **ELENA MAZNEVA / BLOOMBERG**

Αποδίδουν οι στενοί ενεργειακοί δεσμοί που διατηρεί το Βερολίνο με τη Μόσχα; Πιθανώς, όπως φαίνεται από τα στοιχεία που προέρχονται από τη ρωσική ομοσπονδιακή υπηρεσία τελωνείων. Η Γερμανία πλήρωσε χαμηλότερη τιμή για φυσικό αέριο στην Gazprom, τον μεγαλύτερο εξαγωγέα του κόσμου, σε σύγκριση με τους περισσότερους άλλους αγοραστές. Μόνο η Βρετανία, η οποία παράγει το μεγαλύτερο μέρος του φυσικού αερίου που καταναλώνει, έχει χαμηλότερη τιμή εισαγωγής μεταξύ των μεγάλων πελατών, σύμφωνα με στοιχεία που απέκτησε το Bloomberg.

Η Γερμανίδα καγκελάριας Άγκελα Μέρκελ έχει προσπαθήσει να ενισχύσει την ενεργειακή συνεργασία με τη Ρωσία, αντιδρώντας στις αμερικανικές πιέσεις για επιβολή κυρώσεων κατά του Βλαντιμίρ Πούτιν για την παρέμβαση του στη Συρία και σε εκλογικές αναμετρήσεις στη Δύση.

Η Γερμανία έχει υποστηρίξει σημαντικά έργα, όπως τον αγωγό φυσικού αερίου Nordstream 2 της Gazprom.

Ορισμένα άλλα κράτη-μέλη της Ε.Ε. και οι ΗΠΑ έχουν ταχθεί κατά του έργου, υποστηρίζοντας ότι η Ρωσία θα ενισχύσει, μέσω αυτού, την επιρροή που ασκεί στην περιοχή. «Η Γερμανία είναι η μεγαλύτερη αγορά της Ευρώπης για φυσικό αέριο και οι διαπραγματευτές

της έκαναν καλή δουλειά κατά την επαναδιαπραγμάτευση των τιμών», λέει ο Τζέιμς Χέντερσον, διευθυντής του ερευνητικού προγράμματος για το φυσικό αέριο στο Ινστιτούτο Ενεργειακών Μελετών της Οξφόρδης.

Μπορεί οι χαμηλές τιμές να οφείλονται στους στενούς διπλωματικούς δεσμούς Γερμανίας - Ρωσίας,

Η Γερμανία προμηθεύεται από τη Ρωσία το μισό φυσικό αέριο που καταναλώνει - Το 2017 πλήρωσε περισσότερα από 10 δισ. δολάρια.

δείχνουν όμως ότι «η Gazprom μπορεί να είναι ευέλικτη όταν χρειάζεται να ανταγωνιστεί (κάποιον άλλον) στην Ευρώπη», προσθέτει. Η Γερμανία προμηθεύεται περισσότερο από το μισό φυσικό αέριο που καταναλώνει από τη Ρωσία, με κόστος άνω των 10 δισ. δολαρίων το 2017.

Η χαμηλότερη τιμή που πληρώνει η Γερμανία μπορεί να οφείλεται και στην ύπαρξη καλύτερων συνδέσεων προς άλλους ανταγωνιστές της Ρωσίας, ιδιαίτερα τη Νορβηγία και τη Βρετανία, σε σύγκριση με την Ιταλία ή την Αυστρία, λέει ο Γκέοργκ Ζάχμαν, οικονομολόγος

στο Ερευνητικό Ινστιτούτο Bruegel στις Βρυξέλλες.

Οι τιμές που χρεώνει η Gazprom στη Γαλλία και στην Ιταλία ενδέχεται να οφείλονται και στο αυξημένο κόστος μεταφοράς του φυσικού αερίου προς αυτές τις χώρες μέσω αγωγών, αλλά και στην αυξημένη τιμή που υπάρχει σε αυτές τις αγορές, λέει ο Μάσιμο ντι Οντοάρντο, αναλυτής της Wood Mackenzie.

Το 2016, η μέση τιμή που είχε καταβάλει η Γερμανία ήταν υψηλότερη από αυτήν που είχαν πληρώσει οι περισσότεροι γείτονές της, σύμφωνα με τα στοιχεία των ρωσικών τελωνείων.

Η σύνδεση μεταξύ πολιτικής και τιμών φυσικού αερίου δεν είναι βέβαιη. Η κυβέρνηση Μέρκελ δεν υποστηρίζει απολύτως τη Ρωσία. Έχει παρουσιάσει σχέδια για την ανάπτυξη τοπικής βιομηχανίας υδρογονάνθρακα φυσικού αερίου και έχει ζητήσει από τη Ρωσία να συνεχίσει να στέλνει φορτία φυσικού αερίου προς την Ευρώπη, μέσω Ουκρανίας.

Η Βρετανία δεν έχει μακροπρόθεσμα συμβόλαιο προμήθειας φυσικού αερίου με την Gazprom. Η Γερμανία θα είχε καταβάλει αντίτιμο υψηλότερο κατά περίπου 1 δισ. δολάρια, αν η τιμή που πληρώνει είχε αυξηθεί κατά το ίδιο ποσοστό που αυξήθηκε η τιμή για την Ιταλία και τη Γαλλία.

Η Gazprom προσπάθησε να χρεώσει την Uniper, τον μεγαλύτερο πελάτη της στη Γερμανία, με υψη-

Εφοδιασμός ευρωπαϊκών κρατών
με ρωσικό φυσικό αέριο,
μέσω αγωγών, το 2017

	ΟΓΚΟΣ, ΔΙΣ. ΚΥΒΙΚΑ ΜΕΤΡΑ (BCM)	ΛΕΙΑ, ΣΕ ΕΚΑΤ. ΔΟΛ. ΗΠΑ	ΜΕΣΗ ΤΙΜΗ, ΔΟΛ. ΑΝΑ 1.000 ΚΥΒΙΚΑ ΜΕΤΡΑ	ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΤΙΜΗΣ, ΣΕ ΕΤΗΣΙΑ ΒΑΣΗ
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	52,206	10,015	192	8%
Ιταλία	19,488	4,028	207	23%
Βρετανία	16,429	2,852	174	14%
Γαλλία	12,034	2,400	199	22%
Αυστρία	7,904	1,647	208	22%
Τσεχία	5,785	1,098	190	12%
Πολωνία	5,113	1,006	197	20%
Ολλανδία	4,583	913	199	18%
Ουγγαρία	4,301	873	203	17%
Σλοβακία	3,355	676	201	20%
Βουλγαρία	3,327	599	180	26%
ΕΛΛΑΔΑ	2,844	548	193	31%

ΠΗΓΗ: Bloomberg, ρωσικά τελωνεία

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

λότερη τιμή. Είχαν προηγηθεί χρόνια εκπτώσεων. Τον Φεβρουάριο, η ρωσική εταιρεία προσέφυγε στη διαίτησία, με αίτημα την αύξηση της τιμής. Είναι ασαφές κατά πόσον

έχει υπάρξει αύξηση τιμής μετά το 2017. Τα ρωσικά τελωνεία αρνήθηκαν να δώσουν πιο πρόσφατα οικονομικά στοιχεία. Η Ρωσία βασίζεται στα έσοδα

από την πώληση πετρελαίου και φυσικού αερίου και, μέσω αυτών, χρηματοδοτεί πάνω από το ένα τρίτο του κρατικού προϋπολογισμού της.

ΤΗΛΕ-ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ

Ο ΠΙΟ ΑΔΥΝΑΜΟΣ ΚΡΙΚΟΣ

Δευτέρα - Παρασκευή, 7.00 μ.μ.

Οκτώ παίκτες!
Ένας από αυτούς μπορεί να κερδίζει έως και 5000 ευρώ καθημερινά.
Τολμάς να είσαι αυτός;

Το δημοφιλές παιχνίδι γνώσεων στο ΠΙΚ1 με τον Τάσο Τρύφωνος.

ΔΗΛΩΣΤΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ
Τηλ: 99 005050
Email: adinamoskrikos@cybc.com.cy

PIK1
www.riknews.com.cy

ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΘΕΑΤΡΟΥ

ΔΗΜΟΥ ΣΤΡΟΒΟΛΟΥ

ΜΑΪΟΣ ΙΟΥΝΙΟΣ 2018

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ 22 470470

ΤΕΤΑΡΤΗ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΕΤΑΡΤΗ
02	14	16
ΜΑΪΟΥ • 20:30	ΜΑΪΟΥ • 20:30	ΜΑΪΟΥ • 20:30
ΗΡΩΕΣ ΤΟΥ GERALD SIBLEYRAS ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΜΑΡΙΑΝΝΑ ΤΟΛΗ	ΜΠΑΜΠΑ ΜΗΝ ΞΑΝΑΠΕΘΑΝΕΙΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΚΩΜΩΔΙΑ ΤΩΝ ΡΗΓΑ ΚΑΙ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΜΕ ΤΟ ΣΑΤΙΡΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ	ΘΘΕΛΛΟΣ ΣΑΤΙΡΙΚΟΥ ΔΡΑΜΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΜΑΔΑ NO STAGE
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΣΤΡΟΒΟΛΟΥ ΕΙΣΟΔΟΣ €10,00 ΑΡ. ΑΔ. ΕΡΑΝΟΥ 28/2018	ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΣΤΡΟΒΟΛΟΥ ΕΙΣΟΔΟΣ €5,00 ΑΡ. ΑΔ. ΕΡΑΝΟΥ 32/2018	ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΣΤΡΟΒΟΛΟΥ ΕΙΣΟΔΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΗ
ΠΕΜΠΤΗ	ΤΡΙΤΗ	ΣΑΒΒΑΤΟ
17	05	09
ΜΑΪΟΥ • 20:30	ΙΟΥΝΙΟΥ • 20:30	ΙΟΥΝΙΟΥ • 20:30
ΤΟ ΦΩΣ ΤΟΥ ΓΚΑΖΙΟΥ - GAS LIGHT ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΚ ΧΑΜΙΛΤΟΝ ΜΕ ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ	ΖΩΡΖ ΝΤΑΝΤΕΝ Ή Ο ΑΝΥΠΑΡΚΤΟΣ ΣΥΖΥΓΟΣ ΤΟΥ ΜΟΛΙΕΡΟΥ ΜΕ ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ ΣΚΑΛΑ	ΤΟ ΝΥΦΙΚΟ ΚΡΕΒΑΤΙ ΤΟΥ JAN DE HARTOG ΠΑΡΑΓΩΓΗ: SPP MEDIA
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΣΤΡΟΒΟΛΟΥ ΕΙΣΟΔΟΣ €5,00 ΑΡ. ΑΔ. ΕΡΑΝΟΥ 30/2018	ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΣΤΡΟΒΟΛΟΥ ΕΙΣΟΔΟΣ €5,00 ΑΡ. ΑΔ. ΕΡΑΝΟΥ 31/2018	ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΣΤΡΟΒΟΛΟΥ ΕΙΣΟΔΟΣ €10,00 ΑΡ. ΑΔ. ΕΡΑΝΟΥ 29/2018

ΔΙΟΡΓΑΝΩΤΗΣ
ΔΗΜΟΣ ΣΤΡΟΒΟΛΟΥ

ΘΕΛΟΠΤΙΚΟΣ ΧΟΡΗΓΟΣ
PIK

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Οι εργαζόμενοι στις ΗΠΑ είναι θεατές της ανάκαμψης

Μηδενικές παραμένουν οι αυξήσεις των μισθών τα τελευταία 10 χρόνια

Από τη μια οι αξιωματούχοι της Ομοσπονδιακής Τράπεζας των ΗΠΑ ανησυχούν για απότομη αύξηση του πληθωρισμού και από την άλλη οι εργαζόμενοι διαμαρτύρονται για τη μηδενική αύξηση του μισθού τους. Εδώ και μία δεκαετία, οι περισσότεροι εργαζόμενοι στις ΗΠΑ είναι απλοί θεατές της θεαματικής ανάκαμψης που παρουσιάζει η ισχυρότερη οικονομική του κόσμου μετά τη χρηματοπιστωτική κρίση του 2007-2009.

Όπως δηλώνουν οι Τζέι Σάμπακ και Ράιαν Ναν, που εργάζονται για λογαριασμό του Ινστιτούτου Ερευνών Brookings, η αύξηση των μισθών στις ΗΠΑ είναι απογοητευτική, όχι μόνον τα τελευταία χρόνια αλλά και τις τελευταίες δεκαετίες.

«Δεν βλέπω κάποια ένδειξη που να σηματοδοτεί τη γενική αύξηση των μισθών. Εξαιρούνται μόνο τα στελέχη επιχειρήσεων και τραπεζών», επισημαίνει η σεφ Αν Τζακς σε δηλώσεις της στους New York Times. Η Τζακς, αφότου έκλεισε την

επιχείρησή της τον περασμένο Νοέμβριο, επέστρεψε στο εστιατόριο όπου εργαζόταν παλαιότερα. Η αμοιβή της ήταν μόλις ένα δολάριο αυξημένη σε σχέση με την αμοιβή της πριν από τρία χρόνια. Το ετήσιο εισόδημά της είναι σήμερα 22.000 δολάρια. Μετά δυσκολίας καλύπτει τα έξοδα για την ιατροφαρμακευτική της περίθαλψη. Ανήκει σε μια μεγάλη ομάδα Αμερικανών πολιτών που δεν έχουν δρέψει ακόμα τους καρπούς της δεκαετούς οικονομικής ανάκαμψης των ΗΠΑ και των αλληλεπιδρώνων ρεκόρ της Wall Street.

Η απασχόληση στις ΗΠΑ ενισχύεται επί 90 διαδοχικά τρίμηνα και η ανεργία έχει διολισθήσει στο χαμηλό 18 ετών. Τον Μάρτιο υποχώρησε στο 4,1%. Αυτά τα στοιχεία προβληματίζουν τους αξιωματούχους της Fed, οι οποίοι φοβούνται ότι ο πληθωρισμός μπορεί να αυξηθεί απότομα και ραγδαία από μια ενίσχυση των μισθών.

Κατά κοινή ομολογία, όμως, η αύξηση των μισθών στις ΗΠΑ είναι

Οι πολίτες στις ΗΠΑ προσπαθούν να καλύψουν τις ανάγκες τους μέσω του δανεισμού. Οι ονομαστικοί μισθοί στον ιδιωτικό κλάδο αυξήθηκαν 2,4%. Μη συμπεριλαμβανομένου του πληθωρισμού, όμως, δεν καταγράφεται αύξηση στους πραγματικούς μισθούς.

απογοητευτική, παρά τη δεκαετή ανάκαμψη. Παράλληλα, οικονομικοί αναλυτές αναμένουν ότι ο ρυθμός ανάπτυξης θα κινηθεί στο 2% το α' τρίμηνο του 2018, αντί του 3% που προβλέπει ο Λευκός Οίκος.

Η χαμηλή αύξηση των μισθών στις ΗΠΑ συμπίπτει με τη μεγάλη άνοδο των χρεών στον ιδιωτικό κλάδο. Φαίνεται ότι οι πολίτες προσπαθούν να καλύψουν τις ανάγκες τους μέσω του δανεισμού.

Το δωδεκάμηνο που έληξε τον

Μάρτιο του 2018, οι ονομαστικοί μισθοί στον ιδιωτικό κλάδο αυξήθηκαν 2,4%. Μη συμπεριλαμβανομένου του πληθωρισμού, όμως, δεν καταγράφεται καμία αύξηση στους πραγματικούς μισθούς. Είναι ένα φαινόμενο που έρχεται σε πλήρη αντίθεση με προηγούμενους οικονομικούς κύκλους, όπου η αύξηση των πραγματικών μισθών κυμαινόταν από 1,5% έως 2%. Και μακροπρόθεσμα, όμως, η εικόνα είναι απογοητευτική. Όπως έχει συμπε-

ράνει το Pew Research Center, η αύξηση των μισθών από τη δεκαετία του 1980 και μετά, είναι μικρότερη σε σχέση με τις προηγούμενες δεκαετίες της μεταπολεμικής περιόδου. Η διάμεση αύξηση των πραγματικών μισθών, συγκεκριμένα, περιορίζεται στο 0,4% ετησίως.

Παράλληλα, το συνολικό χρέος των νοικοκυριών διογκώθηκε κατά 197 δισ. δολάρια στα τέλη του 2017 από περίπου 700 δισ. δολαρίων, σύμφωνα με στοιχεία της Fed. Ο Τσαρλς Εβανς, πρόεδρος της Ομοσπονδιακής Τράπεζας στο Σικάγο, είναι ένας από τους αξιωματούχους της Fed που συστήνει υπομονή όσον αφορά την αύξηση του βασικού επιτοκίου. «Παρότι είναι υποχρέωση των αξιωματούχων της Fed να μην ξεκινούν τα παθήματα από τον εκτροχιασμό του πληθωρισμού τις δεκαετίες του 1970 και του 1980, οι σημερινές συνθήκες διαφέρουν», σχολιάζει στους New York Times.

Ανησυχεί η Fed

Πολλοί αξιωματούχοι της Ομοσπονδιακής Τράπεζας των ΗΠΑ ανησυχούν μήπως δεν παρέμβουν εγκαίρως για να αποφευχθεί η υπερθέρμανση της αμερικανικής οικονομίας και κατ'επέκταση ο εκτροχιασμός του πληθωρισμού. Μία από τις ενδείξεις που τους προβληματίζουν είναι η υποχώρηση της ανεργίας στο χαμηλό 50ετίας. Η μείωση της φερόλογησης των επιχειρήσεων και η αύξηση των δημοσίων δαπανών οδηγούν πολλούς οικονομολόγους στο συμπέρασμα ότι θα ενισχυθούν περαιτέρω οι τιμές στην πραγματική οικονομία. Από την άλλη πλευρά, οι πληθωριστικές πιέσεις στην αμερικανική οικονομία είναι ήπιες όχι μόνον στις ΗΠΑ, αλλά και στον υπόλοιπο ανεπτυγμένο κόσμο, παρά την ανάκαμψη που σημειώθηκε μετά τη χρηματοπιστωτική κρίση του 2007-2009.

Στιβαρή η ανάπτυξη στην Ευρωζώνη, εκτιμά ο Ντράγκι

Η ανάπτυξη της Ευρωζώνης παραμένει «στιβαρή και ευρεία», παρά την επιδείνωση κάποιων δεικτών τους τελευταίους μήνες, δήλωσε χθες ο Μάριο Ντράγκι, ενισχύοντας τις προσδοκίες ότι η ΕΚΤ θα ολοκληρώσει το πρόγραμμα ποσοτικής χαλάρωσης στα τέλη του 2018. Η ΕΚΤ διατήρησε αμετάβλητα τα επιτόκια δανεισμού και επανέλαβε ότι οι αγορές περιουσιακών στοιχείων, ύψους 30 δισ. ευρώ τον μήνα, θα συνεχιστούν τουλάχιστον έως τα τέλη Σεπτεμβρίου. Ο κεντρικός τραπεζίτης της Ευρωζώνης αναγνώρισε ότι έχει υπάρξει «υποχώρηση» της ανάπτυξης σε σχέση με τον υψηλό ρυθμό με τον οποίον «έτρεχε» στα τέλη του 2017 και πως αυτή η «απώλεια δυναμικής» έχει αρκετά ευρεία βάση σε όλες τις χώρες και σε όλους τους τομείς. Ωστόσο, αυτή η εξέλιξη δεν φαίνεται να ανησυχεί τη Φρανκφούρτη. «Συνολικά η ανάπτυξη αναμένεται ότι θα εξακολουθήσει να είναι στιβαρή και ευρεία», δήλωσε ο κ. Ντράγκι κατά τη χθεσινή συνέντευξη Τύπου. Αναφερόμενος στην απειλή του οικονομικού προστατευτισμού, ο Ντράγκι είπε πως αυτή «έχει γίνει πιο σοβαρή», ωστόσο τόνισε την πεποίθησή της ΕΚΤ ότι κινείται προς την κατεύθυνση του σταδιακού απογαλακτισμού από το πρόγραμμα ποσοτικής χαλάρωσης. «Το τελικό συμπέρασμα

Η ΕΚΤ διατήρησε αμετάβλητα τα επιτόκια δανεισμού και επανέλαβε ότι οι αγορές περιουσιακών στοιχείων θα συνεχιστούν έως τα τέλη Σεπτεμβρίου.

είναι ότι... (προκαλείται) επιφύλαξη από την ερμηνεία αυτών των εξελίξεων, επιφύλαξη που μετριάζεται από την αμετάβλητη εμπιστοσύνη στη σύγκλιση του πληθωρισμού με τον στόχο μας για τον πληθωρισμό». Ο κ. Ντράγκι απέδωσε τη μικρή και παροδική αύξηση του πληθωρισμού τον Φεβρουάριο στην αύξηση των τιμών των τροφίμων και παραδέχθηκε ότι ακόμη και αν υπολογιστεί κανείς την άνοδο των τιμών του πετρελαίου το τελευταίο διάστημα, ο πληθωρισμός θα εξακολουθήσει να κινείται έως τα τέλη του έτους κάτω από το 2% που είναι ο στόχος της ΕΚΤ και, συνεπώς, υπάρχει ακόμα η ανάγκη για μέτρα ενίσχυσης του πληθωρισμού, όπως το πρόγραμμα αγοράς περιουσιακών στοιχείων.

Το ευρώ ενισχυόταν κατά 0,4% όση ώρα μιλούσε ο Ντράγκι, με την ισοτιμία να φτάνει το 1,2209,

Ο κ. Μάριο Ντράγκι απέδωσε τη μικρή και παροδική αύξηση του πληθωρισμού τον Φεβρουάριο στην αύξηση των τιμών των τροφίμων.

όμως αργά το απόγευμα η τάση είχε αντιστραφεί, με το δολάριο να ενισχύεται εξαιτίας της άνοδου της απόδοσης του αμερικανικού 10ετούς ομολόγου, ενώ το ευρώ υποχωρούσε 0,45% έναντι του δολαρίου, και την ισοτιμία να κυμαίνεται γύρω από το 1,2109. «Το βασικό συμπέρασμα είναι πως τίποτα δεν αλλάζει στην πολιτική της ΕΚΤ και ότι παραμένει στον δρόμο για σταδιακή ολοκλήρωση του προγράμματος (αγοράς περιουσιακών στοιχείων) αργότερα το 2018», είπε στο Reuters ο Μαρσέλ Αλεξάντροβιτς, οικονομολόγος

για την Ευρώπη στην Jefferies. Μεταξύ των κεντρικών τραπεζιτών της Ευρωζώνης, η συζήτηση επικεντρώνεται στο πότε θα ολοκληρωθεί το πρόγραμμα ποσοτικής χαλάρωσης. Η ΕΚΤ θα πρέπει να πάρει την απόφαση έως τον Ιούνιο ή τον Ιούλιο. Σύμφωνα με οικονομολόγους που έλαβαν μέρος σε έρευνα του Reuters, η ΕΚΤ θα μειώσει σταδιακά τις αγορές ομολόγων μετά τον Σεπτέμβριο και θα ολοκληρώσει το πρόγραμμα τον Δεκέμβριο. Η πρώτη αύξηση επιτοκίων δανεισμού τοποθετείται στα μέσα του 2019.

Μείωση κερδών κατά 79% για την Deutsche Bank

Κατώτερα των προσδοκιών ήταν τα αποτελέσματα της Deutsche Bank το πρώτο τρίμηνο του 2018. Η εμβληματική τράπεζα της Γερμανίας ανακοίνωσε καθαρά έσοδα πρώτου τριμήνου 7 δισ. ευρώ, μειωμένα κατά 5% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 2017. Τα κέρδη της την ίδια περίοδο ήταν 120 εκατ. ευρώ, ενώ οι προβλέψεις μιλούσαν για 379 εκατ. ευρώ. Πρόκειται για πτώση κερδών κατά 79% από τα 575 εκατ. ευρώ που είχε ανακοινώσει την αντίστοιχη περίοδο του περασμένου έτους.

Επιχειρώντας νέα προσέγγιση στα δεινά που αντιμετωπίζει η γερμανική τράπεζα τα τελευταία χρόνια, ο νέος διευθύνων σύμβουλος Κρίστιαν Σέβινγκ ανακοίνωσε ότι η Deutsche Bank θα καταργήσει τον επενδυτικό της βραχίονα στις ΗΠΑ, εγκαταλείποντας τη φιλοδοξία της να καθιερωθεί μεταξύ των μεγάλων επενδυτικών στη Wall Street. Σημειώτεον ότι ο επενδυτικός βραχίονας της Deutsche Bank αντιπροσωπεύει το 54% των εσόδων της, που μειώθηκαν σε όλες τις μονάδες της το πρώτο τρίμηνο του έτους. Στο πλαίσιο της νέας προσπάθειας εξυγίανσής της, η τράπεζα προχώρησε πριν από δύο ημέρες στην απόλυση περίπου 300 διαπραγματευτών της επενδυτικής της στις ΗΠΑ, ενώ ανα-

μένεται να απολυθούν σήμερα άλλα 100 στελέχη της. Σχολιάζοντας αυτές τις «επώδυνες» αποφάσεις, ο Σέβινγκ τόνισε πως «ήταν, δυστυχώς, αναπόφευκτες, για να διασφαλισθεί η ανταγωνιστικότητα της τράπεζας μακροπρόθεσμα». Όπως, άλλωστε, υπογράμμισε, «η Deutsche Bank έχει βαθιές ρίζες στην Ευρώπη, όπου και επιθυμεί να προσφέρει στην πελατεία της πρόσβαση σε διεθνή χρηματοδότηση».

Θα επιστρέψει έτσι στην ιστορικά παραδοσιακή πελατεία της στην Ευρώπη στη λιανική τραπεζική, με κύριο αντικείμενο τον δανεισμό προς τις επιχειρήσεις. Υπενθυμίζουμε ότι η Deutsche Bank ιδρύθηκε την εποχή της Βιομηχανικής Επανάστασης για να χρηματοδοτήσει τις δραστηριότητες που ανέπτυξαν οι γερμανικές επιχειρήσεις στο εξωτερικό. Αλλάξε, όμως, πορεία τα τελευταία 30 χρόνια, από τότε που εξαγόρασε τη βρετανική τράπεζα Morgan Grenfell και την Banker's Trust της Νέας Υόρκης. Επρόκειτο για το «μεγάλο αμάρτημά» της, σύμφωνα με τον Κλάους Νίντινγκ, μέλος της ομάδας συμφορώντων των μετόχων DSW, ο οποίος, μιλώντας στο Reuters, τόνισε ότι ο επενδυτικός βραχίονας της Deutsche απέκτησε αυτονομία και δεν υπόκειται στην εποπτεία της Φρανκφούρτης.

Αύξηση ανώτατου ορίου του προϋπολογισμού της κατά 200 δισ. Ζητεί η Κομισιόν

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προτείνει στα κράτη-μέλη να αυξηθεί το ανώτατο όριο του προϋπολογισμού της Ε.Ε. κατά περίπου 200 δισ. τον χρόνο για την περίοδο 2021-2027, ώστε να είναι σε θέση να ενισχύσει, μέσω επενδυτικών δανείων, τα κράτη-μέλη και παράλληλα να μη διακινδυνεύσει να χάσει την ανώτατη πιστοληπτική αξιολόγηση AAA που απολαμβάνει σήμερα.

Σύμφωνα με προσχέδιο πρότασης που έχουν στα χέρια τους οι Financial Times, η Κομισιόν θέλει να είναι σε θέση να αυξήσει τις δαπάνες ώστε να έχει την ευχέρεια να χορηγεί σε κράτη-μέλη της Ευρωζώνης φθηνά δάνεια με τα οποία θα υποστηρίζουν τις δημόσιες επενδύσεις τους σε περίοδο κρίσης, χωρίς να είναι αναγκασμένα να υπογράφουν μνημόνιο. Η κίνηση αποτελεί μια προσπάθεια της Επιτροπής να προωθήσει μία από τις ιδέες του

Για να μπορεί να χορηγεί ακόμα και άτοκα δάνεια, αν κάποιο κράτος-μέλος αντιμετώπισε πρόβλημα.

Γάλλου προέδρου Εμανουέλ Μακρόν για τη μεταρρύθμιση της Ευρωζώνης μέσω της δημιουργίας ενός «σταθεροποιητικού εργαλείου». Η αύξηση του ανώτατου ορίου δαπανών του προϋπολογισμού της Ε.Ε. δεν σημαίνει ότι θα αυξηθούν και οι δαπάνες. Αλλωστε, η Γερμανία, η Ολλανδία, η Αυστρία και αρκετές ακόμη χώρες έχουν αποκλείσει το ενδεχόμενο να αυξηθούν οι πραγματικές δαπάνες περισσότερο από το 1% του ακαθάριστου εγχώριου εισοδήματος όπου βρίσκονται

Αυτή η κίνηση αποτελεί μια προσπάθεια της Επιτροπής να προωθήσει μία από τις ιδέες του Γάλλου προέδρου Εμανουέλ Μακρόν για τη μεταρρύθμιση της Ευρωζώνης, μέσω της δημιουργίας ενός «σταθεροποιητικού εργαλείου».

σήμερα. Ωστόσο, σύμφωνα με υψηλόβαθμο αξιωματούχο που μίλησε στους FT, η αύξηση του ανώτατου ορίου χρηματοδότησης είναι σημαντική ώστε να διατηρήσει η Ε.Ε. την κορυφαία πιστοληπτική αξιολόγηση AAA και να μπορεί να παρέχει δάνεια σε χώρες που αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσκολίες. Τον Μάιο, η Κομισιόν αναμένεται να παρουσιάσει άλλη νομοθετική πρόταση, στην οποία θα περιγράφει με ποιον τρόπο θα μπορούσε να αντλήσει δάνεια από τις αγορές με την έμμεση εγγύηση του προϋπολογισμού της Ε.Ε., ώστε να υποστηρίξει τα επενδυτικά σχέδια κρατών-μελών που αντιμετωπίζουν οικονομική κρίση. Τα χρήματα θα δίνονται υπό τη μορφή δανείων, ωστόσο οι Βρυξέλλες προσπαθούν να βρουν τρόπους ώστε το επιτόκιο δανεισμού να είναι όσο το δυνατόν χαμηλότερο ή ακόμη και μηδενικό.

Μία από τις επιλογές που εξετάζονται είναι η Κομισιόν να χρησιμοποιεί χρήματα από τον προϋπολογισμό της Ε.Ε. ώστε να καλύπτει μέρος ή το σύνολο του επιτοκίου δανεισμού. Σύμφωνα με την πρόταση της Κομισιόν, τα κράτη-μέλη που θα ενισχύονται με πόρους δεν θα υποχρεούνται σε αντάλλαγμα να υποποιούν πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων. Η μόνη υποχρέωση που θα έχουν αυτές οι κυβερνήσεις θα είναι να διατηρήσουν αμετάβλητο το επίπεδο των δημοσίων επενδύσεων ως ποσοστό του ΑΕΠ κατά τη διάρκεια της ύφεσης της οικονομίας. Τέλος, η Κομισιόν εξετάζει και με ποιον τρόπο θα μπορούσε να βοηθήσει στη χορήγηση των νέων δανείων και ο Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Σταθερότητας (ESM), δηλαδή το διακρατικό ταμείο δανείων κρατών-μελών της Ευρωζώνης.

Μαζική επιστροφή τουριστών σε Τουρκία, Τυνησία, Αίγυπτο

Αύξηση κρατήσεων άνω του 80% σε σύγκριση με το 2017

Αυξηώντας τον κίνδυνο της τρομοκρατίας και κωφεύοντας στις σχετικές ταξιδιωτικές οδηγίες, οι τουρίστες επιστρέφουν μαζικά στην Τουρκία και στις χώρες της Βόρειας Αφρικής, όπου οι κρατήσεις σημειώνουν αυξήσεις-ρεκόρ. Καθοριστικοί παράγοντες είναι η εκτίναξη του κόστους των διακοπών στην Ισπανία, αλλά και η υποτίμηση της στερλίνας μετά τον Ιούνιο του 2016 και το δημοψήφισμα για το Brexit. Αυτοί οι δύο παράγοντες έχουν ενισχύσει την προτίμηση των Βρετανών για τις χώρες της περιοχής που ανταγωνίζονται τον ελληνικό τουρισμό. Επίσης, οι Γερμανοί, που χρειάστηκαν αρκετό καιρό για να ξεκάσουν τις τρομοκρατικές επιθέσεις που έγιναν το 2016 στην Κωνσταντινούπολη, τώρα αυξάνουν τις κρατήσεις σε Ελλάδα, Τουρκία και Αίγυπτο.

Η εικόνα αναδύεται από στοιχεία που δίνουν αφενός ο βρετανικός ταξιδιωτικός όμιλος Thomas Cook Group και αφετέρου οι μεγάλοι ταξιδιωτικοί όμιλοι της Γερμανίας Altours και FTI. Ειδικότερα για την Τουρκία, ο Thomas Cook αναφέρει αύξηση των πακέτων διακοπών κατά 84% σε σύγκριση με το 2017, ενώ μεταξύ όλων των τουριστικών προορισμών που προσφέρει ο όμιλος, η Τουρκία προσελκύει στον μέ-

γιστο βαθμό τουρίστες που την έχουν ήδη επισκεφθεί. Πρόκειται για θεαματική ανάκαμψη μετά την πτώση που σημείωσε η τουριστική κίνηση στη γειτονική μας χώρα πριν από δύο χρόνια, όταν σειρά

Οι Γερμανοί προτιμούν τόσο την Ελλάδα όσο και την Τουρκία, και μεγάλοι γερμανικοί ταξιδιωτικοί όμιλοι προβλέπουν ότι μπορεί να παρουσιασθεί έλλειψη κλινών και στις δύο χώρες.

τρομοκρατικών επιθέσεων συνδυάστηκε με την απόπειρα πραξικοπήματος του Ιουλίου του 2016. Μιλώντας στη βρετανική εφημερίδα The Guardian, ο γενικός διευθυντής της Thomas Cook, Κρις Μότερσχεντ, χαρακτήρισε την Τουρκία «βασιικό τουριστικό προορισμό για το 2018». Μιλώντας, άλλωστε, στο Bloomberg, ο διευθύνων σύμβουλος της εταιρείας, Πίτερ Φανκκάουζερ, επισήμανε ότι η τουριστική κίνηση στην

Τουρκία επιστρέφει στα προ του πραξικοπήματος επίπεδα, ενώ ανάλογες τάσεις καταγράφονται σε Αίγυπτο και Τυνησία.

Στην Αίγυπτο η αύξηση των κρατήσεων είναι ακόμα μεγαλύτερη από την αύξηση των κρατήσεων για την Τουρκία – φθάνει στο 89% σε σύγκριση με την περασμένη χρονιά. Αυτό συμβαίνει ενώ δεν υπάρχουν απευθείας πτήσεις για το δημοφιλές θέρετρο της Ερυθράς Θάλασσας, Σαρμ ελ Σέιχ, και ενώ παραμένει σε ισχύ ταξιδιωτική οδηγία της αρμόδιας βρετανικής υπηρεσίας FCO. Στην Τυνησία, στην οποία επίσης είχε διακοφεί τις πτήσεις, η Thomas Cook επέστρεψε με τρεις πτήσεις την εβδομάδα από Βρετανία, τις οποίες θα αυξήσει σε 11 την εβδομάδα στη διάρκεια του καλοκαιριού.

Πριν από την τρομοκρατική επίθεση που έγινε τον Ιούνιο του 2015, αυτή η τουριστική χώρα της Βόρειας Αφρικής είχε απευθείας ανταπόκριση από Βρετανία με 35 πτήσεις την εβδομάδα.

«Επιστρέφουμε πολύ προσεκτικά», δήλωσε στο Bloomberg ο κ. Φανκκάουζερ και προσέθεσε ότι ζητούμενο για τον ταξιδιωτικό όμιλο είναι «να βεβαιωθεί ότι πληρούνται οι όροι ασφαλείας, έστω κι αν δεν

Η τουριστική κίνηση στην Τουρκία επιστρέφει στα προ του πραξικοπήματος επίπεδα, σύμφωνα με στοιχεία του βρετανικού ταξιδιωτικού ομίλου Thomas Cook Group και των αντίστοιχων γερμανικών Altours και FTI. Ανάλογες τάσεις καταγράφονται και σε κορυφαίους τουριστικούς προορισμούς της Βόρειας Αφρικής, όπως η Αίγυπτος και η Τυνησία.

μπορεί ποτέ κανείς να τις εγγυηθεί απολύτως». Οι πέντε πρώτοι προορισμοί της Thomas Cook παραμένουν η Ισπανία, η Ελλάδα, η Τουρκία, οι ΗΠΑ και η Καραϊβική.

Την ίδια στιγμή, οι Γερμανοί δείχνουν ιδιαίτερη προτίμηση στην Ελλάδα και στην Τουρκία και μεγάλοι γερμανικοί ταξιδιωτικοί όμιλοι προβλέπουν ότι μπορεί να παρουσιασθεί έλλειψη κλινών στη χώρα μας αλλά και στη γείτονα. Σύμφωνα

με την ηλεκτρονική έκδοση Tournews, που ειδικεύεται σε θέματα τουρισμού, ο εν λόγω όμιλος αναφέρει μεγάλη ζήτηση για την Ελλάδα και την Τουρκία, όχι μόνον από τη Γερμανία αλλά και από τη Ρωσία. Ο όμιλος Altours αναφέρει ότι τα πακέτα διακοπών σημείωσαν διψήφια αύξηση πωλήσεων για φέτος το καλοκαίρι όσον αφορά την Ελλάδα, την Τουρκία και την Αίγυπτο. Διψήφια αύξηση κρατήσεων για

Τουρκία, Ελλάδα και Αίγυπτο αναφέρει, άλλωστε, και ο ταξιδιωτικός όμιλος FTI, και ειδικότερα για την Ελλάδα επισημαίνει αύξηση κρατήσεων κατά 50%. Τα ίδια στοιχεία και από τον όμιλο Schausnland-Reisen, ο οποίος σε ό,τι αφορά την Πορτογαλία, τη Βουλγαρία και τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα τονίζει ότι έχουν αυξηθεί οι κρατήσεις κατά 20% σε σύγκριση με την περασμένη χρονιά.

Τα κινεζικά αυτοκίνητα κατακτούν και τις ΗΠΑ

Η Κίνα θέλει να αναδειχθεί σε κορυφαία δύναμη της αυτοκινητοβιομηχανίας

Πριν από λίγο καιρό, η κινεζική αυτοκινητοβιομηχανία Geely οργάνωσε στο Αμστερνταμ μια εκδήλωση για να παρουσιάσει το νέο υβριδικό μοντέλο της πολλαπλών χρήσεων (SUV) Lynk. Αυτό καθαυτό το γεγονός ίσως να μην προκαλούσε ιδιαίτερη εντύπωση, αν δεν αφορούσε κάτι πολύ σημαντικό. Το εν λόγω όχημα θα είναι και το πρώτο αμιγώς κινεζικό που κατασκευάζει μια κινεζική εταιρεία στη Δυτική Ευρώπη για να το διοικητεύσει σε αυτή την αγορά. Όπως επισημαίνει σε ρεπορτάζ του το ειδησεογραφικό πρακτορείο Bloomberg, όταν με αυτόν τον τρόπο η κινεζική αυτοκινητοβιομηχανία εδραιωθεί στη Γηραιά Ηπειρο, ο επόμενος στόχος της θα είναι η Αμερική. Αυτό είναι το μεγαλειώδες σχέδιο του Λι Σουφού, του Κινέζου δισέκατομμυριούχου και γνωστού στον Τύπο και τα ΜΜΕ της Ευρώπης. Ο Λι Σουφού είναι ο ιδρυτής και επικεφαλής του ομίλου Geely. Ο Κινέζος επιχειρηματίας, που ίδρυσε τη δεκαετία του 1980 μία εταιρεία που κατασκεύαζε ψυγεία, ήρθε στο προσκήνιο όταν εξαγόρασε τη σουηδική Volvo, τη βρετανική Lotus με τα πολυτελή σπορ αυτοκίνητα, και τη London Black Cats, που κατασκεύαζε τα παραδοσιακά μαύρα λονδρέζικα ταξί. Εν συνέχεια αγόρασε μερίδιο της Daimler.

Φιλοδοξίες

Ο Λι Σουφού φιλοδοξεί η Κίνα, με όχημα τον δικό του όμιλο, να αναδειχθεί σε υπερδύναμη της αυτοκινητοβιομηχανίας, δηλαδή να ξεπεράσει τη Γερμανία, τις ΗΠΑ και την Ιαπωνία. «Θέλω όλος ο κόσμος να ακούσει τον «θόρυβο» που κάνουν

Τουλάχιστον τέσσερις κινεζικές και τρεις νεοφυείς εταιρείες κινεζικών συμφερόντων (SF Motors, NIO & Byton) σχεδιάζουν τις πρώτες πωλήσεις οχημάτων τους στην αγορά των ΗΠΑ, αρχής γενομένης από το 2019.

οι μηχανές των αυτοκινήτων της Geely και των άλλων κινεζικών εταιρειών», τονίζει ο Λι Σουφού. «Αν μας ενδιαφέρει η παγκόσμια αγορά, τότε θα πρέπει να κινηθούμε εκτός κινεζικών συνόρων». Τα υβριδικά μοντέλα Lynk, που κατασκευάζει η εταιρεία

του στη Σουηδία και τα πωλεί στις άλλες χώρες της Ευρώπης, στο εγγύς μέλλον θα τα προωθήσει και στην αμερικανική ήπειρο. Το πιο ενδιαφέρον στοιχείο είναι ότι δεν είναι ο μόνος που θέλει να κατακτήσει την αμερικανική και γενικότερα τη διεθνή

αγορά αυτοκινήτου. Τουλάχιστον τέσσερις κινεζικές και τρεις νεοφυείς εταιρείες κινεζικών συμφερόντων (SF Motors, NIO & Byton) σχεδιάζουν τις πρώτες πωλήσεις οχημάτων τους στην αγορά των ΗΠΑ, αρχής γενομένης από το 2019.

Παράλληλα, η επίσης κινεζική BYD, στην οποία διατηρεί μερίδιο ο Αμερικανός μεγαλοεπενδυτής Γουόρεν Μπάφετ, κατασκευάζει ηλεκτροκίνητα λεωφορεία στην Καλιφόρνια. Η Baidu ανακοίνωσε τη συνεργασία της με τις Microsoft, TomTom και Nvidia σχετικά με τη δημιουργία πλατφόρμας για την αυτόνομη οδήγηση. Επιπλέον, η TuSimple, με έδρα το Πεκίνο, κάνει δοκιμές σε νταλίκες χωρίς οδηγό στην Αριζόνα στις ΗΠΑ. Μία εξίσου σημαντική εξέλιξη έχει να κάνει και με τις αλλαγές στο ιδιοκτησιακό καθεστώς των κινεζικών ομίλων, στους οποίους μέχρι πρότινος οι ξένοι επενδυτές μπορούσαν να έχουν έως και το 50%. Αυτό το όριο δεν ισχύει πλέον και ως εκ τούτου δημιουργούνται ευνοϊκές συνθήκες για εταιρείες όπως οι Volkswagen και Ford, για παράδειγμα, να διευρύνουν το ποσοστό συμμετοχής τους. Η Tesla, που ασχολείται αποκλειστικά και μόνον με την ηλεκτροκίνηση, θα μπορούσε να ιδρύσει στην Κίνα μια θυγατρική την οποία θα ελέγχει πλήρως. Σήμερα οι αυτοκινητοβιομηχανίες αναπροσαρμόζουν τους στόχους τους για το μέλλον. Οσες κινεζικές ανησυχούν για μείωση πωλήσεων στην εγχώρια αγορά ενδεχομένως να κινητοποιηθούν πολύ πιο γρήγορα και να στρέψουν το βλέμμα τους στη διεθνή αγορά.

BLOOMBERG

Ηλεκτροκίνητο λεωφορείο

Η κινεζική BYD παρουσίασε πριν από επτά χρόνια, σε συνέδριο στο Βέλγιο ένα πρότυπο ηλεκτροκίνητο λεωφορείο. «Τότε μας ειρωνεύονταν. Ελεγαν ότι φτιάξαμε ένα παιχνίδι», επισημαίνει ο Ισμπραντ Χο, γενικός διευθυντής της BYD. «Σήμερα, όμως, τα συναντάμε σε πολλές πόλεις και είναι γνωστό ότι βοηθούν να είναι πιο καθαρή η ατμόσφαιρα». Η Κίνα το 2017 είχε 385.000 ηλεκτρικά λεωφορεία,

δηλαδή το 99% όλων κυκλοφορούσαν διεθνώς. Εκτοτε, ανά 5 εβδομάδες «ρίχνει» στην κυκλοφορία 9.500 νέα. Όταν βρίσκονται 1.000 τέτοια οχήματα στον δρόμο σε ημερήσια βάση, η κατανάλωση σε πετρέλαιο από τα συμβατικά αυτοκίνητα μειώνεται κατά 500 βαρέλια. Φέτος, αναμένεται να τίθενται σε αχρησία 279.000 βαρέλια πετρέλαιο την ημέρα.

BLOOMBERG

Ο μεγαλοκατασκευαστής Βανσόν Μπολορέ συνελήφθη

Ο Γάλλος δισέκατομμυριούχος Βανσόν Μπολορέ, επικεφαλής του ομώνυμου οικογενειακού ομίλου Bollore Group, συνελήφθη λόγω υποψιών για ανάμειξη του σε σκάνδαλο διαφθοράς. Ο όμιλος, ο οποίος αναλαμβάνει έργα κατασκευής υποδομών σε διάφορες χώρες, φέρεται ότι είχε παράτυπες συναλλαγές στις πρώην γαλλικές αποικίες της Δυτικής Αφρικής, σύμφωνα με πηγές του πρακτορείου Agence France Presse. Συγκεκριμένα, οι Αρχές διερευνούν πώς η Bollore Group εξασφάλισε συμβάσεις από τις κυβερνήσεις του Τόγκο και της Γουινέας για να κατασκευάσει τα λιμάνια στο Λομέ και στο Κονακρί, αντίστοιχα. Η σύλληψη του Βανσόν Μπολορέ επηρέασε αρνητικά την τιμή της μετοχής του ομίλου του, η οποία χθες υποχώρησε περισσότερο από 8%.

Συνελήφθησαν, επίσης, ο γενικός διευθυντής της Bollore Group Ζιλ Αλιξ και ο Ζαν-Φιλίπ Ντοράν, ανώτατο διοικητικό στέλεχος της Havas, της εταιρείας διαφημίσεων, δημοσίων σχέσεων και επικοινωνίας του ομίλου.

Αξίζει να αναφερθεί ότι η εταιρεία, που ιδρύθηκε πριν από 195 χρόνια, έχει συμφέροντα στις κατασκευές, στη ναυτιλία, στη διαχείριση συστημάτων προμηθευτικής αλυσίδας, στα ΜΜΕ, στη διαφήμιση και στις δημόσιες σχέσεις.

Με ανακοίνωσή της αρνήθηκε ότι υπήρξαν παρατυπίες στις δραστηριότητές της στην Αφρική. Συγκεκριμένα, οι γαλλικές εισαγγελικές αρχές διερευνούν κατα-

γγελίες ότι η Havas παρείχε σε προστιτές τιμές υπηρεσίες επικοινωνίας κατά την προεκλογική εκστρατεία του μετέπειτα προέδρου της Γουινέας, Αλφά Κοντέ, και του μετέπειτα προέδρου του Τόγκο, Φορέ Γκνιασινγκμπέ. Αφού οι προαναφερθέντες εξελέγησαν και ανέλαβαν την εξουσία, έδειξαν «ύποπτη» προτίμηση στον όμιλο Bollore Group.

Συγκεκριμένα, ο κ. Κοντέ, λίγους μήνες μετά την εκλογή του, δεν ανανέωσε τη σύμβαση της NCT Necotrans, της εταιρείας που

Η Bollore Group εξασφάλισε συμβάσεις από τις κυβερνήσεις του Τόγκο και της Γουινέας για να κατασκευάσει λιμάνια τους.

είχε αναλάβει τη λειτουργία του λιμανιού στην πρωτεύουσα Κονακρί, και την ανέθεσε στην Bollore. Γαλλικό δικαστήριο έδωσε εντολή στην Bollore να αποζημιώσει τη Necotrans με 2 εκατ. ευρώ. Λίγο καιρό αργότερα, η πρώτη εξαγόρασε τη δεύτερη. Αντίστοιχη ατασθαλία συνέβη στο Τόγκο.

Ο γαλλικός όμιλος, αφού συνέδραμε στην εκλογή του προέδρου της χώρας Φορέ Γκνιασινγκμπέ το 2005 και το 2010, εξασφάλισε την εύνοιά του.

BLOOMBERG, REUTERS

Διπλάσιες ταχύτητες για πολύ περισσότερα.

Τώρα με το δίκτυο της MTN έχεις την υπερδύναμη να κάνεις πολύ περισσότερα, ακόμη πιο γρήγορα. Το δίκτυο με τη μεγαλύτερη 4G κάλυψη στην Κύπρο δεν σταματά να εξελίσσεται και σου δίνει διπλάσιες ταχύτητες ίντερνετ στο κινητό σου, για να κάνεις όλα όσα αγαπάς ακόμη πιο γρήγορα.

mtn.com.cy

Μάννα εξ ουρανού η Airbnb για την Αττική

Μόνο στο κέντρο της Αθήνας εντοπίζονται 6.750 αγγελίες – Σε χέρια επαγγελματιών περνάει σταδιακά η διαχείριση

Του **ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ**

Σε περισσότερα από 8.500 υπολογίζονται πλέον τα ακίνητα που διατίθενται στην Αττική με τη μορφή της βραχυχρόνιας μίσθωσης τύπου Airbnb. Είναι χαρακτηριστικό ότι μόνο στο κέντρο της Αθήνας, όπου εντοπίζεται και η μεγαλύτερη ζήτηση, καταγράφονται πλέον 6.750 αγγελίες ακινήτων που απευθύνονται σε ξένους επισκέπτες. Ωστόσο, το 58% των ακινήτων, ή 3.903, είναι καταχωρισμένο από εταιρείες και επενδυτές της αγοράς ακινήτων, Έλληνες και από το εξωτερικό, δείγμα ότι σταδιακά η σχετική δραστηριότητα γίνεται πιο επαγγελματική και φεύγει από τα χέρια των ιδιωτών.

Σύμφωνα με στοιχεία της εταιρείας AirDNA, που αναλύει τις αγγελίες που καταχωρίζονται στην Airbnb, προκύπτει ότι το μέσο εκτιμώμενο εισόδημα για ένα διαμέρισμα στο κέντρο της Αθήνας, και συγκεκριμένα στις συνοικίες που βρίσκονται κοντά στα δημοφιλέστερα τουριστικά αξιοθέατα, διαμορφώνεται πλέον σε 700 ευρώ σε μηνιαία βάση, ενώ η μέση τιμή ανά διανυκτέρευση δεν ξεπερνάει τα 46 ευρώ. Περιοχές όπως το Κουκάκι, η Ακρόπολη, το ιστορικό κέντρο, που καλύπτει την Πλάκα και το Μοναστηράκι, ο Κεραμεικός και το Θησείο έχουν εξελιχθεί πλέον σε «χρυσωρυχεία» για τους ιδιοκτήτες τους, καθώς αυτά τα εκτιμώμενα μηνιαία έσοδα είναι ακόμα υψηλότερα και κινούνται μεταξύ 800 και 1.000 ευρώ, πολύ περισσότερα, δηλαδή, σε σχέση με μια συμβατική μίσθωση μακροχρόνιου ορίζοντα, που δεν θα απέφερε πάνω από 500 ευρώ. Ως εκ τούτου, η σχετική δραστηριότητα είναι ιδιαίτερα επωοφόρητη, ακόμα και αν συνοπολογιστεί ότι ο ιδιοκτήτης καλείται να επωμιστεί όλα τα λειτουργικά έξοδα (κοινόχρηστες δαπάνες, λογαριασμούς ΔΕΚΟ, ΕΝΦΙΑ, συντήρηση).

Ακόμα πιο εντυπωσιακή είναι η βελτίωση της εικόνας και σε άλλες συνοικίες του κέντρου, όπως, για παράδειγμα, στα Εξάρχεια, όπου καταγράφεται ο μεγαλύτερος αριθμός αγγελιών σε όλη την Αττική, με 576 ακίνητα και μέσο μηνιαίο εισόδημα ύψους 620 ευρώ. Αντιστοίχως, μεγάλη ζήτηση καταγράφει και ο Νέος Κόσμος, με 422 αγγελίες ακινήτων, όπως επίσης και το Παγκράτι, με 320 αγγελίες. Σύμφωνα με τον επικεφαλής του δικτύου μεσσιτικών γραφείων «Ακίνητα-Πόλις» Κοσμά Θεοδωρίδη, μετά το Κουκάκι και τις περιοχές του ιστορικού κέντρου, σταδιακά η ζήτηση επενδυτών και ενοικιαστών

Το Κουκάκι, η Ακρόπολη, το ιστορικό κέντρο, ο Κεραμεικός και το Θησείο έχουν εξελιχθεί σε «χρυσωρυχεία» για τους ιδιοκτήτες διαμερισμάτων.

έχει αρχίσει να μετατοπίζεται και προς άλλες γειτονιές του κέντρου. «Μετά τα Εξάρχεια, το Παγκράτι και οι Αμπελόκηποι συγκεντρώνουν μεγάλο μέρος της ζήτησης τους τελευταίους μήνες, καθώς το κόστος τους είναι σαφώς περισσότερο προσιτό, σε σχέση π.χ. με το Κουκάκι, όπου οι αξίες έχουν ξεπεράσει ακόμα και το επίπεδο πριν από την οικονομική κρίση». Πρόκειται για περιοχές που βρίσκονται κοντά (ιδίως το Παγκράτι) στα τουριστικά αξιοθέατα της Αθήνας και διαθέτουν πάρα πολλά διαμερίσματα μικρής επιφάνειας σε προσιτές τιμές πώλησης, με αποτέλεσμα να κρίνονται ιδανικές για την αξιοποίηση της αυξανόμενης δημοφιλίας των βραχυχρόνιων ενοικιάσεων.

Εκτός όμως από το κέντρο, κινητικότητα καταγράφεται και στα παράλια της Αττικής, σε όλο το μήκος της παραλιακής Αθηνών - Σουνίου (Αθηναϊκή Ριβιέρα), αλλά και σε περιοχές της Λαυρεωτικής, όπως το Πόρτο Ράφτη. Είναι χαρακτηριστικό ότι στη Γλυφάδα καταγράφονται πλέον 340 αγγελίες ακινήτων που διατίθενται μέσω Airbnb, με το μέσο εισόδημα να ανέρχεται σε 635 ευρώ/μήνα. Στον αντίποδα, χαμηλή είναι η διείσδυση των βραχυχρόνιων μισθώσεων στα δυτικά, ανατολικά και ασφαλώς και στα βόρεια προάστια, όπου οι σχετικοί αριθμοί είναι πολύ χαμηλότεροι. Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση του Δήμου Φιλοθέης-Ψυχικού, όπου οι αγγελίες δεν ξεπερνούν τα 62 ακίνητα, με το μέσο εισόδημα να μην ξεπερνά τα 600 ευρώ. Εν ολίγοις, μία από τις ακριβότερες γειτονιές της Αθήνας δεν μπορεί να συναγωνιστεί περιοχές του κέντρου, όπως το Κουκάκι, όπου οι ιδιοκτήτες ακινήτων μπορούν να προσδοκούν ποσά ακόμα και πάνω από τα 800 ευρώ/μηνιαίως.

Σύμφωνα με πρόσφατη μελέτη της Grant Thornton για το Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Ελλάδος, υπολογίζεται ότι ο αριθμός των ακινήτων που έχουν καταχωριστεί προς εκμίσθωση, μέσω των ηλεκτρονικών πλατφορμών, ανέρχεται σε 42.155 πανελλαδικά. Επιπλέον, 21.716 ακίνητα εκμισθώνονται ως τουριστικά καταλύματα (διαθέτουν το σχετικό σήμα του EOT), ανεβάζοντας τον αριθμό των κατοικιών και διαμερισμάτων που προορίζονται για εκμετάλλευση σε 63.871. Ετησίως, αυτά τα ακίνητα συνιστούν μια αγορά 1,7 δισ. ευρώ (εκτίμηση για το 2017). Περίπου 860 εκατ. ευρώ αφορούν τη δαπάνη για τη διαμονή των ξένων επισκεπτών, ενώ τα υπόλοιπα τις δαπάνες αυτών των ανθρώπων για τις ημέρες της διαμονής τους σε σίτιση, ψυχαγωγία κ.λπ.

Οι γειτονιές των βραχυχρόνιων μισθώσεων

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2018

ΠΗΓΗ: AIRDNA

	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΠΟΥ ΔΙΑΤΙΘΕΝΤΑΙ ΜΕ ΒΡΑΧΥΧΡΟΝΙΑ ΜΙΣΘΩΣΗ	ΜΕΣΟ ΜΗΝΙΑΙΟ ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ
Ιστορικό τρίγωνο (Κέντρο Αθήνας)	1.077	€1.067
Εξάρχεια - Νεάπολη - Μουσείο Κουκάκι - Μακρυγιάννη	576	621
Νέος Κόσμος	570	808
Αγίου Κωνσταντίνου	422	715
Γλυφάδα	368	720
Παγκράτι	340	636
Πλατεία Αττικής	320	495
Ακρόπολη	300	503
Αμπελόκηποι	265	886
Κολωνάκι	261	541
Μαρκόπουλο (Π. Ράφτη)	260	900
Λαυρεωτική (Σούνιο)	252	460
Θησείο	221	310
Καλλιθέα	216	843
Κεραμεικός	207	388
Βουλιαγμένη	178	810
Μαρούσι	115	730
Κηφισιά	107	379
Φιλοθέη - Ψυχικό	106	475
	62	597

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Οι έλεγχοι δεν φέρνουν επιβράδυνση

Καμία επιβράδυνση δεν προκύπτει στη δραστηριότητα των βραχυχρόνιων μισθώσεων από την απόπειρα του υπουργείου Οικονομικών να ενισχύσει τους φοροελέγχους και να υποχρεώσει τους ιδιοκτήτες να εγγράψουν τα ακίνητά τους στο Μητρώο Ακινήτων Βραχυχρόνιας Διαμονής, σε συνδυασμό με τον καθορισμό πλαισίου φορολόγησης. Υπενθυμίζεται ότι τα εισοδήματα από τις βραχυχρόνιες μισθώσεις τύπου Airbnb φορολογούνται όπως και οι συμβατικές μισθώσεις – με συντελεστή φόρου που ξεκινά από 15% για τα πρώτα 12.000 ευρώ, 33% για τα εισοδήματα από 12.001

ευρώ μέχρι τα 35.000 ευρώ και 45% για τα ακόμα μεγαλύτερα ποσά. Με τον νεότερο νόμο 4472/2017 απελευθερώθηκε η σχετική δραστηριότητα, αφήνοντας τον κλάδο να λειτουργήσει χωρίς προσκόμματα. Οι όποιοι περιορισμοί θα επαφίενται στην κρίση του εκάστοτε υπουργού και εφόσον προκύπτει ανάγκη. Για παράδειγμα, αν κριθεί ότι αποκλείεται ο τοπικός πληθυσμός από την εύρεση στέγης, με βάση το υφιστάμενο πλαίσιο, θα μπορεί να επιβάλλονται περιορισμοί, όπως ότι κάθε ακίνητο δεν θα μπορεί να μισθώνεται από ιδιώτη για περισσότερες από 90 ημέρες

ανά ημερολογιακό έτος, ενώ για τα νησιά με πληθυσμό κάτω των 10.000 κατοίκων το όριο ορίζεται ακόμα χαμηλότερα, δηλαδή στις 60 ημέρες, ουσιαστικά μόνο για την υψηλή τουριστική σεζόν. Αν το ετήσιο εισόδημα του ιδιοκτήτη είναι χαμηλότερο των 12.000 ευρώ (από το σύνολο των ακινήτων που εκμεταλλεύεται), τότε απαλλάσσεται τυχόν χρονικών περιορισμών. Επίσης, υπάρχει η πρόβλεψη και για επιβολή περιορισμού στον μέγιστο επιτρεπόμενο αριθμό ακινήτων. Εφόσον κριθεί απαραίτητο, δεν θα μπορεί να ξεπερνά τα δύο για κάθε ΑΦΜ.

Σταθεροποίηση ενοικίων στις εμπορικές «πιάτσες»

Του **ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ**

Μπορεί η οδός Ερμού να έχει αρχίσει να ανακάμπτει το μεγαλύτερο μέρος της παλιάς της αίγλης και συνάμα οι τιμές των ενοικίων των καταστημάτων να αποτρέψουν όλο και περισσότερους πιθανούς μισθωτές, ωστόσο δεν ισχύει το ίδιο και για τις υπόλοιπες εμπορικές «πιάτσες» της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης. Σε Κολωνάκι, Κηφισιά, Γλυφάδα, Πειραιά και Θεσσαλονίκη, οι τιμές των ενοικίων έχουν – εν πολλοίς – σταθεροποιηθεί τους τελευταίους μήνες, έπειτα από την ανάκαμψη που κατέγραψαν κυρίως κατά τη διάρκεια του 2016.

Σύμφωνα με σχετική έρευνα της εταιρείας παροχής υπηρεσιών ακινήτων Proprius, οι τιμές ενοικίασης καταστημάτων σε Κολωνάκι, Γλυφάδα και Κηφισιά στο τέλος του 2017 ήταν αμετάβλητες, συγκριτικά με πριν από ένα χρόνο. Άνοδο της τάξεως του 7,1% κατέγραψαν τα ενοίκια στην οδό Σωτήρος στο κέντρο του Πειραιά, ενώ αύξηση κατά 3,8% σημειώθηκε και στην οδό Τσιμισκή της Θεσσαλονίκης. Στη Γλυφάδα, το μηνιαίο ενοίκιο διαμορφώνεται σε 120 ευρώ/τ.μ., στην Κηφισιά σε 115 ευρώ/τ.μ., ενώ στην οδό Τσακάλωφ στο Κολωνάκι σε 90 ευρώ/τ.μ. Στην Τσιμισκή, το αντίστοιχο κόστος ανγγίζει τα 135 ευρώ/τ.μ. και στον Πειραιά τα 75 ευρώ/τ.μ.

Στον αντίποδα, στην Ερμού, η εικόνα είναι εντελώς διαφορετική, καθώς ο ακριβότερος εμπορικός δρόμος της πρωτεύουσας μοιάζει να βρίσκεται σε...

Η εικόνα στους δημοφιλέστερους εμπορικούς δρόμους της χώρας

	ΤΙΜΗ ΕΝΟΙΚΙΑΣΗΣ ευρώ/τ.μ./μήνα	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΤΗΤΑ ΚΕΝΩΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ
Ερμού	235	20,5%	9,9%
Κολωνάκι (Τσακάλωφ)	90	0%	27,7%
Γλυφάδα (Αγγ. Μεταξά)	120	0%	13,6%
Κηφισιά (Κολοκοτρώνη)	115	0%	25%
Πειραιάς (Σωτ. Διός)	75	7,1%	9,7%
Θεσσαλονίκη (Τσιμισκή)	135	3,8%	9,6%

ΠΗΓΗ: Proprius, INEMV/ΓΣΕΕ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Εξαιρέση αποτελεί η Ερμού, όπου τα μισθώματα καταγράφουν μεγάλες αυξήσεις.

άλλη χώρα, καταγράφοντας ετήσια αύξηση των τιμών ενοικίασης κατά 20,5%, σε 235 ευρώ/τ.μ. σε μηνιαία βάση. Υπενθυμίζεται ότι στο απόγειο της κρίσης, οι τιμές στην Ερμού είχαν υποχωρήσει σε περίπου 160 ευρώ/τ.μ. Έχουν

δηλαδή ήδη ανακάμψει κατά 47%, σε σχέση με το χαμηλότερο σημείο στο οποίο είχαν βρεθεί, αν και απέχουν ακόμα κατά 40-50% σε σχέση με το απόγειό τους, την περίοδο 2007-2008, όταν είχαν καταγραφεί μισθώσεις καταστημάτων σε τιμές της τάξεως των 350 ευρώ/τ.μ.

Πάντως, η σταθεροποίηση της εικόνας στις περισσότερες «πιάτσες», σε συνδυασμό με τη σχετικά περιορισμένη διαθεσιμότητα, λειτουργούν υπέρ της δραστηριότητας των νέων μισθώσεων, καθώς όλο και περισσότερες αλυσίδες επιλέγουν την

τοποθέτησή τους σε νέα σημεία, προτού οι τιμές αρχίσουν πάλι να ακολουθούν έντονα ανοδική πορεία, εξέλιξη που προεξοφλούν αρκετοί φορείς, λόγω της αναμενόμενης βελτίωσης του οικονομικού κλίματος. Σύμφωνα με τους αναλυτές της Proprius, κατά τη διάρκεια των τελευταίων μηνών αρκετές αλυσίδες, τόσο εγχώριες όσο και διεθνείς, έχουν μισθώσει νέα καταστήματα στις εμπορικότερες οδούς.

Για παράδειγμα, στην οδό Τσιμισκή στη Θεσσαλονίκη, σε ακίνητο που απέκτησε η Trastor AEEAΠ (πρώην F Sport), η εταιρεία του νέου της κατόχου Pull & Bear του ομίλου Inditex. Αντίστοιχα, στην Αθήνα η Adidas Originals εγκαίνιασε νέο κατάστημα στην οδό Καλαμιάτου, στο ύψος της πλ. Καπνικαρέας.

Όπως αναφέρει η Proprius, η τάση για τα εμπορικά καταστήματα είναι πλέον θετική, καθώς καταγράφεται βελτίωση των μακροοικονομικών μεγεθών, με αποτέλεσμα οι νέες μισθώσεις να εκτιμάται ότι θα κινηθούν σε υψηλό επίπεδο και κατά τη διάρκεια του τρέχοντος έτους. «Κινητήριο μοχλός» της αγοράς θα είναι η αύξηση της ιδιωτικής κατανάλωσης και του τουρισμού. Παράλληλα, η απουσία νέων αναπτύξεων διατηρεί τη διαθεσιμότητα καταστημάτων στα δημοφιλέστερα σημεία, σε χαμηλό επίπεδο.

Από την άλλη πλευρά, η έλλειψη νέων ακινήτων και οι όλο και υψηλότερες τιμές είναι πιθανό να περιορίσουν τις συναλλαγές επενδυτικού χαρακτήρα.

Ανάκαμψη του κλάδου της οικοδομής δείχνουν τα πρώτα στοιχεία του 2018

Με θετικό πρόσημο ξεκίνησε το 2018 σε ό,τι αφορά την πορεία της οικοδομικής δραστηριότητας. Με βάση τα σχετικά στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛΣΤΑΤ), τον Ιανουάριο η συνολική δραστηριότητα ανήλθε σε 926 οικοδομικές άδειες, που αντιστοιχούν σε 2.924,2 χιλιάδες τ.μ. επιφάνειας και 12.932,2 χιλιάδες κυβικά μέτρα όγκου. Σε σχέση με το προηγούμενο 12μηνο (Φεβρουάριος 2016 - Ιανουάριος 2017), καταγράφηκε αύξηση της τάξεως του 9,2% στον αριθμό των οικοδομικών αδειών, κατά 20,7% στην επιφάνεια και κατά 45,8% στον όγκο, σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του 2017. Αντίστοιχα, η ιδιωτική οικοδομική δραστηριότητα ανήλθε σε 915 άδειες, που αντιστοιχούν σε 195,6 χιλιάδες τ.μ. επιφάνειας και 768,7 χιλιάδες κυβικά μέτρα όγκου, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 17,2% στον αριθμό των οικοδομικών αδειών, κατά 41,3% στην επιφάνεια και κατά 41,7% στον όγκο, σε σχέση με τον περσινό Ιανουάριο. Μεγαλύτερη ήταν η άνοδος σε περιφέρειες με έντονο τουριστικό ενδιαφέρον, αλλά και στην Αττική, όπου η αύξηση των βραχυχρόνιων μισθώσεων έχει πυροδοτήσει κύμα επενδύσεων και ανακατασκευών σε κατοικίες. Ειδικότερα, σύμφωνα με τα σχετικά στοιχεία, στην Αττική, η ετήσια αύξηση της ιδιωτικής οικοδομικής δραστηριότητας άγγιξε το 93,4% με βάση τον όγκο.

Η μεγαλύτερη αύξηση εντοπίζεται στην Περιφέρεια της Ηπείρου με 185%, ενώ έπονται κατά σειρά η Ανατολική Μακεδονία-Θράκη με 176,3%, το Βόρειο Αιγαίο με 144% και η Κρήτη με 116,3%. Στον αντίποδα, πτωτικά κινήθηκαν οι Περιφέρειες της Θεσσαλίας (-41,3%), της Δυτικής Μακεδονίας (-30,1%), των Ιονίων Νήσων (-29,3%) και του Νοτίου Αιγαίου (-19,5%).

Κατά την περίοδο των τελευταίων 12 μηνών, δηλαδή από τον Φεβρουάριο του 2017 μέχρι και τον Ιανουάριο του 2018, η συνολική οικοδομική δραστηριότητα ανήλθε σε 14.032 οικοδομικές άδειες, που αντιστοιχούν σε 2.924,2 χιλιάδες τ.μ. επιφάνειας και 12.932,2 χιλιάδες κυβικά μέτρα όγκου. Σε σχέση με το προηγούμενο 12μηνο (Φεβρουάριος 2016 - Ιανουάριος 2017), καταγράφηκε αύξηση της τάξεως του 9,2% στον αριθμό των οικοδομικών αδειών, κατά 20,7% στην επιφάνεια και κατά 45,8% στον όγκο. Αντίστοιχα, η ιδιωτική οικοδομική δραστηριότητα εμφανίζει άνοδο κατά 9,3% στον αριθμό των αδειών, κατά 21,1% στην επιφάνεια και κατά 22,8% στον όγκο.

Υπενθυμίζεται ότι το 2017 αποτέλεσε το πρώτο πλήρες έτος ανόδου της οικοδομικής δραστηριότητας από το 2005, καθώς η συνολική οικοδομική δραστηριότητα ανήλθε σε 13.847 οικοδομικές άδειες, που αντιστοιχούν σε 2.856,2 χιλιάδες τ.μ. επιφάνειας και 12.669,8 χιλιάδες κυβικά μέτρα όγκου. Σε σχέση με το 2016 παρατηρήθηκε αύξηση κατά 8,6% στον αριθμό των οικοδομικών αδειών, κατά 17,7% στην επιφάνεια και κατά 20,1% στον όγκο. Όσον αφορά δε την ιδιωτική οικοδομική δραστηριότητα, αυτή κατέγραψε άνοδο κατά 8,7% στον αριθμό των αδειών, κατά 18,2% στην επιφάνεια και κατά 19,4% στον όγκο.

Την τελευταία φορά που είχε συμβεί κάτι ανάλογο ήταν το 2005, δηλαδή πριν από 12 χρόνια, όταν είχε παρατηρηθεί αύξηση κατά 17,5% στον αριθμό των αδειών, κατά 40,3% στην επιφάνεια και κατά 33,4% στον όγκο.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΖΩΗ

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ • ΕΠΙΣΤΗΜΗ • ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ

ΚΥΡΙΑΚΗ 29 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2018

Ενας Οδυσσέας του Πολιτισμού

Ανθρωποι που γνώρισαν και συνεργάστηκαν με τον Αγγελο Δεληβορριά μιλούν στην «Κ» για το έργο και την προσωπικότητά του

Μονάχα κατηγορίες και αρνητικές κρίσεις ακούμε στην εποχή της οικονομικής κρίσης για τα χρόνια της Μεταπολίτευσης. Κι όμως, ξεχνάμε πως ένας άνθρωπος όπως ο Αγγελος Δεληβορριάς, που πέθανε στα 81 του την περασμένη Τρίτη, μεγαλούργησε μέσα σε αυτά ακριβώς τα χρόνια. Την διεύθυνση του Μουσείου

Μπενάκη ανέλαβε το 1973, όταν η δικτατορία βρισκόταν υπό κατάρρευση και προετοιμαζόταν η μετάβαση στη Δημοκρατία. Στα χρόνια της Γ' Ελληνικής Δημοκρατίας, ο Αγγελος Δεληβορριάς συνέβαλε δραστικά στην αλλαγή του πολιτιστικού χάρτη και έως το τέλος παρέμεινε δυναμικός, παρεμβατικός,

δημιουργικός και τολμηρός. Η Ελλάδα έλαβε μια μεγάλη, σπάνια προσφορά από τον Αγγελο Δεληβορριά. Το τεράστιο έργο που αφήνει πίσω του θα μπορούσαμε να πούμε ότι είναι ένα από τα πλέον θετικά, τα πλέον φωτεινά αφηγήματα αυτού που μάθαμε ως Μεταπολίτευση – πάνω απ' όλα της χώρας που

ξέρουμε ως Ελλάδα. Σήμερα, η «Κ» αφιερώνει ειδικό χώρο στο έργο και στην προσωπικότητα ενός γνήσιου ευπατρίδη, φιλοξενώντας τις προσωπικές καταθέσεις σημαντικών ανθρώπων που τον γνώρισαν και συνεργάστηκαν μαζί του. Επίσης, η «Κ» προβαίνει σήμερα σε μια πρώτη, συνοπτική, αποτίμηση της προ-

σφοράς του, αποχαιρετά μαζί με τον άνθρωπο και μιαν ολόκληρη εποχή, την ίδια στιγμή όμως κοιτά με δέος και με μεγάλη ανακούφιση μια σπάνια, ανεκτίμητη κληρονομιά – αυτή που άφησε πίσω του ο Αγγελος Δεληβορριάς μέσα από ένα πεισματικό, συνεχές και συνεπές, τίτάνιο εντέλει, έργο.

Φανή - Μαρία Τσιγκάκου

Ανήκε στους ακέραιους με γνήσιο φρόνημα Έλληνες

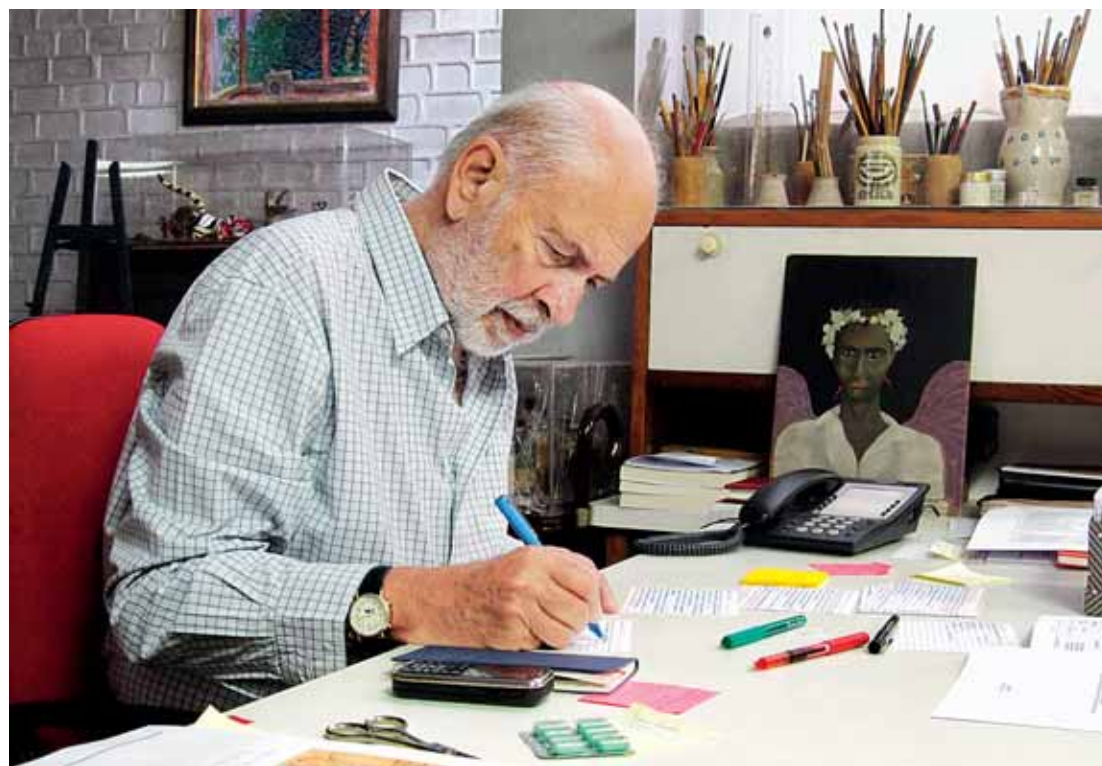
Θεωρώ άνευ σημασίας την παράθεση πληροφοριών γύρω από τη μουσειακή καθημερινότητα που βίωσε τόσα χρόνια δίπλα του. Πιστεύω ότι οποιαδήποτε αναφορά στον Αγγελο Δεληβορριά θα πρέπει να υπογραμμίζει αυτό που πχούσε σαν επωδός στις ελάχιστες κουβέντες που ανταλλάξαμε χθες με τους συντετριμμένους συναδέλφους στο

τιμόνι του Μουσείου Μπενάκη, εκείνος έκανε άλλες επιλογές. Επέλεξε τη σωματική και ψυχική του ανάλωση για την προστασία της νεοελληνικής κληρονομιάς, για την αναβάθμιση των πολιτισμικών και επιστημονικών μας πθών, για την αποκατάσταση των αθλιότητων της δημόσιας ζωής. Ενα χρέος ανεξήγητο. Να υπενθυμίσω ότι ουδέποτε εξαργύρωσε τις επιστημονικές αρετές στο χρηματιστήριο των καθιερωμένων νεοελληνικών αξιών. Είναι χαρακτηριστική η μόλις πρόσφατη αγορά του στην Ακαδημία, αλλά και το γεγονός ότι ο συνολικός χρόνος της επιστημονικής και μουσειακής του προσφοράς είναι δυσανάλογος με τις επίσημες επιβραβεύσεις της ελληνικής πολιτείας.

Αναρωτιέμαι από πού πήγαζε αυτή η αίσθηση του χρέους. Αυτή η στάση υπευθυνότητας απέναντι στη σημασία του χθες ως βασικού συστατικού του σήμερα.

«Ο χρόνος της μνήμης μας είναι ο χρόνος της ύπαρξής μας», ήταν μια αγαπημένη του φράση που επαναλάμβανε στις ομιλίες του και έκανε το προσωπικό να κρυφογέλαμε συνοφιστικά. Ο Αγγελος Δεληβορριάς ήταν πληγωμένος από τη νεοελληνική πραγματικότητα. Αυτή η αίσθηση του χρέους θα πρέπει να πήγαζε από τη μοναδική ευαισθησία του, από τον υψηλό δείκτη υπευθυνότητας που διέθετε, από το γεγονός ότι ανήκε σε εκείνους τους ακέραιους με γνήσιο φρόνημα Έλληνες, αυτούς που μας κάνουν να μην ντρεπόμαστε που είμαστε Νεοέλληνες σήμερα. Το είδος προς εξαφάνιση.

Η κ. Φανή - Μαρία Τσιγκάκου είναι ιστορικός της τέχνης, στέλεχος του Μουσείου Μπενάκη επί σειράν ετών.

Ο Αγγελος Δεληβορριάς φωτογραφημένος για την «Κ» στην Πινακοθήκη Γκίκα, που είχε στήσει με τα χέρια του.

Νίκος Σταμπολίδης

Ανοιχτός ορίζοντας, φωτεινός χειμαρρος

Τι να πρωτοπεί κανείς για τον Αγγελο; Τον άνθρωπο, τον επιστήμονα, τον ακαδημαϊκό, τον διευθυντή του μουσείου, τον φίλο; Αυτή τη σφαιρική προσωπικότητα, με τον θάνατο της οποίας φτωχαίνει η χώρα. Ο Αγγελος είναι για εμένα είναι ο ανοιχτός ορίζοντας. Δεν τον πρωτογνώρισα από κάποιες συστάσεις. Τον γνώρισα μέσα από τους δασκάλους μου, τον Ανδρόνικο και τον Δεσπίνη, που μιλούσαν γι' αυτόν ως το ωραιότερο πλάσμα που υπήρχε στην τάξη τους. Τον φανταζόμουν έτσι σαν άγγελο, ώσπου τον γνώρισα πια στο τιμόνι του μουσείου. Ήταν η περίοδος που έπρεπε να πάρω την υποτροφία για τη Γερμανία κι εκείνος συνεργαζόταν με τη

Λίλα Μαραγκού. Μου έκανε τρομερή εντύπωση η απλότητα ενός ανθρώπου φτιασμένου απέναντι σε ένα φοιτητή που ήθελε να ολοκληρώσει τις σπουδές του. Από τότε, κάθε φορά που βρισκόμασταν κουβεντάζαμε, πηγαίναμε να φάμε είτε τον συναντούσα σε εκθέσεις του Μπενάκη ή του Μουσείου Κυκλαδικής, τον έβλεπα σαν ένα φωτεινό χειμαρρο, λαμπερό, χαρισματικό, χαριτωμένο, με μια καρδιά ανοικτή και αληθινή. Αν τον περιέγραφα με βάση τη σωματική διάπλαση, θα τον χαρακτήριζα ευρύστερνο. Είχε μια ευρύτητα να βλέπει τα πράγματα και τους ανθρώπους. Όσο προσπνής και αν ήταν, ήταν και οξυθυμος. Θα στα έλεγε, όμως, με ανθρωπιά, καλο-

σύνη και κυρίως δικαιοσύνη. Ήταν στοχαστικός. Τον θυμάμαι στο Ρευματονόση, στο νησί της Ντόλφης Γουλανδρή. Όλοι κολυμπούσαμε, εκείνος καθόταν μπροστά στο γαλάζιο κι έγραφε. Τον έβλεπα από μακριά. Ήταν ένας Οδυσσέας του Πολιτισμού, φτιαγμένος από τα υλικά της γενιάς του και της γενιάς των δασκάλων μας, του Ανδρόνικου, του Κριαρά, του Κακριδή. Δάσκαλοι του και δικοί μου. Τέτοιοι άνθρωποι δεν φεύγουν ποτέ, απλώς εγκαταλείπουν τον ανθρώπινο βίο. Υπάρχουν, όμως, μέσα από τα έργα τους και την αγάπη μας γι' αυτούς.

Ο κ. Νίκος Σταμπολίδης είναι διευθυντής του Μουσείου Κυκλαδικής Τέχνης.

Κυριάκος Κουτσομάλλης

Με πάθος, αφοσίωση και γνώση

Είναι δύσκολο να συμφιλιωθεί κανείς με τη διαπίστωση ότι ο Αγγελος Δεληβορριάς, αυτός ο τόσος ζωντανός άνθρωπος με τις αμέτρητες αρετές και τα πολλά χαρίσματα, δεν θα είναι πια σωματικά μαζί μας. Βαθιά ανθρωπιστής, άριστος και εμπειρογνώμονας λειτουργός του γνωστικού του αντικειμένου, το οποίο με πάθος, αφοσίωση, γνώση, πίστη και πιστότητα υπηρέτουσε, δεν θα είναι πια εδώ για να ακτινοβολεί με το πηγαίο του χαμόγελο, το ήθος, την ευπροσπορία και προσήνεια και την πάντα γενναιοδωρή διάθεση ανιδιοτελούς προσφοράς που τον χαρακτήριζε. Ανοιξε νέους δρόμους και πολλά μας διδάξε στις μουσειολογικές προσεγγίσεις. Αισθάνομαι ειλικρινά πονεμένο το τραύμα αυτής της απώλειας. Λίγο πριν από τη Μεγάλη Εβδομάδα μου τηλεφώνησε για να μου πει ότι στις 15 Μαΐου, με αφορμή τη Διεθνή Ημέρα Μουσείων, η φετινή τιμητική εκδήλωση του Μουσείου Μπενάκη, το οποίο επί 40 και πλέον έτη με γνώση και ταλέντο διηύθυνε, θα ήταν αφιερωμένη στο Μουσείο της Ανδρού. Ήταν κι αυτό ένα από τα πολλά δείγματα φιλίας και γενναιοδωρίας που τον χαρακτήριζαν. Σε αυτή την εκδήλωση η καρέκλα σου θα είναι άδεια, αγαπητέ και αλυσμόνντε φίλε. Η εικόνα σου, όμως, νοερά θα πλανάται παντού για να μας συνέχει και να μας ενώνει.

Ο κ. Κυριάκος Κουτσομάλλης είναι διευθυντής του Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης του Ιδρύματος Γουλανδρή στην Ανδρό.

Του Αντώνη Μπενάκη και του Αγγελου Δεληβορριά

Της ΜΑΡΓΑΡΙΤΑΣ ΠΟΥΡΝΑΡΑ

Αν μπει κανείς στο Μουσείο Μπενάκη της Κουμπάρη από την πλαϊνή πόρτα, μετά τα σκαλοπάτια, θα βρει στο δεξί του χέρι μια καλογουλισμένη χρυσή πλακέτα που γράφει: «Εδώ βρίσκεται η καρδιά του Αντώνη Μπενάκη». Ο εθνικός ευεργέτης ζήτησε μετά τον θάνατό του η καρδιά του να εντοιχιστεί, ώστε να μην αποχωριστεί ποτέ αυτό που αγάπησε περισσότερο. Πιστεύω πως από την Τρίτη, μια άλλη καρδιά θα του κάνει νοερά παρέα.

Μπορεί ο Αγγελος Δεληβορριάς να μην πρόλαβε να γνωρίσει τον ιδρυτή, όμως είναι σαφές ότι είχε το ίδιο πάθος τόσο για το μουσείο όσο και για την Ελλάδα. Ήταν φτιαγμένοι από την ίδια πάστα. Αυτήν την ιδιοσυγκρασία με το ρωμαϊκό πείσμα (έτσι το έλεγε ο ίδιος) που κάνει μια αυτονομία ιεράρχηση στη ζωή. Πρώτα η πατρίδα. Μετά όλα τα άλλα.

Φεύγοντας, ο παλιός διευθυντής

του Μπενάκη έριξε την αυλαία μιας ολόκληρης εποχής, σαν το τελευταίο δείγμα που βγήκε από ένα σπασμένο πια καλούπι. Γιατί; Η απάντηση είναι απλή. Ο Δεληβορριάς ήταν ένας homo universalis. Μια προσωπικότητα με αναγεννησιακή μόρφωση και με ανθρωπιστική σκευή, που μπορούσε να δει ολόκληρο το πανόραμα του ελληνικού πολιτισμού, από την αρχαιότητα μέχρι το σήμερα. Η ικανότητά του να τοποθετείται μέσα στη διαχρονία – σε αντίθεση με εμάς που έχουμε γνώση θραυσματική και αδυνατούμε να προσεγγίσουμε το όλον – τον έκανε ιδανικό για να τοποθετηθεί σε σύγχρονες βάσεις το εθνικό πολιτιστικό αφήγημα.

Ως άλλος Πλάτων Γεμιστός μπόρεσε να βάλει τα αρχαία αγγεία με τις κασέλες, τις φορεσιές, τους πίνακες στην Κουμπάρη μαζί, χωρίς καμία νοηματική παραφώνια, σε μια σπονδυλωτή ελληνική Ιστορία. Στην επανέκθεσή του μουσείου το 2000 συνέθεσε όλα αυτά που μας

Νοέμβριος του 2017, στην οδό Κουμπάρη. Η «Κ» του ζήτησε να διαλέξει ένα έκθεμα από το Μουσείο Παιχνιδιών και εκείνος προτίμησε ένα караβάκι.

ενώνουν και μας κάνουν υπερήφανους σε μια περίοδο που η χώρα είχε αρχίσει να κάνει τον βηματισμό της. Συχνά αναφερόταν στην «Ελλάδα του Μουσείου Μπενάκη», σαν μια κιβωτό αυτών των πραγμάτων και των αξιών που έπρεπε επιτακτικά να διασωθούν για τις ζαλι-

σμένες από την τεχνολογία επόμενες γενιές. Πώς να αποτιμήσει κανείς το τεράστιο έργο του που απλώθηκε μέσα σε μισό αιώνα; Πρωτίστως, έδωσε απάντηση στο ποιο είμαστε σήμερα εμείς οι Έλληνες. Από ποιο εκδόμαστέ. Εδώσε, όμως, και την περιγραφή του ποιοι θα έπρεπε να

είμαστε, πού πρέπει να πάμε. Η πατρίδα τον πονούσε και τον πληγωνε, αλλά εκείνος με λύσσα σχεδόν συνέχιζε να αναδεικνύει και να τιμά από το μετερίζι του μουσείου, άλλες πολιτιστικές πρωτοβουλίες που είχαν την ίδια αποστολή με τη δική του, όπως λ.χ. το ξεχασμένο από το κράτος Ίδρυμα Αβέρωφ. «Αν δεν μπορεί η πολιτεία να κάνει την δουλειά της, θα την κάνει το Μπενάκη. Και θα την κάνει καλά», έλεγε. Παράλληλα, ανοιγόταν: έδωσε χώρο στη σύγχρονη δημιουργία στην οδό Πειραιώς. Ανέδειξε την εξαιρετική συλλογή ισλαμικής τέχνης του Αντώνη Μπενάκη ως μια υπόμνηση ότι οι Έλληνες έχουν μακράν σχέση σεβασμού με τους γείτονές τους στη Μεσόγειο. Εφτιαξε την Πινακοθήκη Γκίκα, σαν ένα ταχύρρυθμο μάθημα στη γενιά του '30. Η τελευταία προσθήκη του Μουσείου Παιχνιδιού ήταν και αυτή αναγκαία: σε έναν κόσμο αβυσσών, τα παλαιά παιχνίδια θυμίζουν πόσο πολύτιμη μπορεί να είναι η σχέση

με ένα μοναδικό αντικείμενο.

Πολλοί του άσκησαν κριτική. Τα πολλά παραρτήματα γιγάντωσαν τον προϋπολογισμό και δημιούργησαν ανάγκες που ένα κράτος σε κρίση και μια κοινωνία σε ανέχεια δεν μπορούν να καλύψουν. Ας το σκεφθούμε σήμερα. Χωρίς αυτές τις αφορώσεις του, η πολιτιστική μας ζωή θα ήταν φτωχότερη και μονοδιάστατη. Το όραμά του ήταν ευεργετικό για όλους μας.

Εξάλλου, ο Δεληβορριάς δεν φόρτωσε σε κανέναν την επιθυμία του να κάνει πολλά. Χάρis στον δικό του αγώνα γίνονταν η προσέλευση χορηγιών και δωρεών, χάρis στη δική του υπερκομματική διπλωματία το μουσείο τα πήγαινε καλά με την πολιτεία, χάρis στη δική του ενεργητικότητα γίνονταν συνεχώς εκθέσεις, εκδηλώσεις. Ήταν ένας άνθρωπος ορχηστρα. Και αν το μουσείο γεννηθήκε στην αγκαλιά του Μπενάκη, μεγάλωσε στα γονάτα του, με αρχές και με γερά προίκα για το μέλλον.

Αιζέντα

Ε Π Ι Λ Ο Γ Ε Σ

29.4.18-5.5.18

Επιμέλεια: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ
art@kathimerini.com.cy
kouroupakis@kathimerini.com.cy

Ποιητική συλλογή

Κυκλοφόρησε η πέμπτη κατά σειρά ποιητική συλλογή του Μάριου Αγαθοκλέους με τίτλο «Θάνατος σε ανοικτή ζώνη» (εκδ. Περί λύκων αφάς, Λευκωσία 2018) και περιλαμβάνει δεκαεννέα ποιήματα. Η πρώτη παρουσίαση της συλλογής θα πραγματοποιηθεί την Παρασκευή 4 Μαΐου και θα μιλήσει ο ποιητής και κριτικός της λογοτεχνίας Παναγιώτης Νικολαΐδης. Ποιήματα θα απαγγείλει ο ίδιος ο ποιητής, Παρασκευή 4 Μαΐου, ώρα 7:30 μ.μ. Υφαντουργείο, Λεύκωνος 67-71 Φανερωμένη Λευκωσία. Πληροφορίες τηλέφωνο 99325058.

ΜΟΥΣΙΚΗ

Η Τάνια Τσανακλίδου στο Θέατρο Ριάλτο

Η επιστροφή της Τάνιας Τσανακλίδου μετά από χρόνια στο Θέατρο Ριάλτο αποτελεί καλλιτεχνικό γεγονός. Η εξαιρετική ερμηνεύτρια, μετά από ένα μεγάλο κύκλο επιτυχημένων εμφανίσεων στην Αθήνα, παρουσιάζει μια μουσική παράσταση με τραγούδια από προσωπικές μνήμες, αλλά και ιστορίες του νου και της καρδιάς. Μαζί της οι τέσσερις ξεχωριστοί μουσικοί Blaine L. Reiningger (βιολί), Βαγγέλης Κοντόπουλος (μπάσο), Δημήτρης Μπαρμπαγάλας (κιθάρες) και Αναστάσιος Μισυρλής (τσέλο). Η Τάνια Τσανακλίδου είναι μία καλλιτέχνης που γνωρίζουμε κυρίως μέσα από τη μουσική πολυετή της πορεία, αφού παραμένει μία από τις πιο αγαπημένες ερμηνεύτριες του ελληνικού τραγουδιού. Όμως, η σχέση της με το θέατρο, αν και λιγότερο γνωστή στο ευρύ κοινό, είναι το ίδιο έντονη και διαρκής. Στην παράσταση αυτή, η Τάνια Τσανακλίδου, με τη μοναδική της θεατρικότητα, ταξιδεύει το κοινό της

σε ένα μοναδικό κόσμο των συναισθημάτων και των αισθήσεων. Δευτέρα 30 Απριλίου, ώρα 8:30 μ.μ. Θέατρο Ριάλτο,

Ανδρέα Δρουσιώτη 19, πλατεία Ηρώων, Λεμεσός. Πληροφορίες τηλέφωνο 25343904, www.rialto.com.cy.

ΑΝΑΓΝΩΣΕΙΣ

Της ΜΑΡΙΑΣ ΚΑΤΣΟΥΝΑΚΗ

Τα «σπίτια» του Αγγελου Δεληβορριά

Πώς είναι ο βίος ενός ανθρώπου όταν υφαιίνεται παράλληλα με την πολιτιστική ιστορία της χώρας όπως αυτή αποτυπώνεται σε ένα από τα σημαντικότερα μουσεία της; Ένα μουσείο που επιλέγει «να εξακτινώνει» αποκεντρωτικά τις δραστηριότητές του» με παραρτήματα και έναν διευθυντή που κινήθηκε ανάμεσα στις ανάγκες του τόπου (πρωτίστως τις αυριανές) και στο προσωπικό χρέος. «Το Μουσείο Μπενάκη και ο Αγγελος Δεληβορριάς, βίοι παράλληλοι», θα μπορούσε να είναι και ο τίτλος του σημειώματος. Όταν επί 45 χρόνια ηγείται ενός ιδρύματος από τις θέσεις του διευθυντή και του μέλους της διοικητικής του επιτροπής, δεν πρόκειται πια για «θέση», αξίωμα ή τίτλο, αλλά για ταύτιση οργάνικη.

Αυτές τις ημέρες, που ακολούθησαν τον θάνατό του, γράφτηκαν πολλά με συγκίνηση, συντριβή, θαυμασμό, απόσταση, υπερβολή, αγάπη... Γράφτηκαν τόσα ώστε μπορεί κανείς να υποθέσει ότι ο Αγγελος Δεληβορριάς σήμαινε για τον καθένα κάτι, πέρα από τα τυπικά και στερεότυπα που λέγονται συνήθως στις απόψεις δημόσιων προσώπων.

Πριν από οκτώ χρόνια σε ένα «Γεύμα» του με την «Κ» (24/01/2010), ήταν ξεκούραστος και φωτεινός, εξέπεμπε μεγάλη χαρά και ενέργεια. Ετοίμαζε το σπίτι - μουσείο του Νίκου Χατζηκυριάκου-Γκίκα, στην Κριεζώτου, και ήταν απόλυτα απορροφημένος από την εντατική δουλειά. Αν και ήταν δύο χρόνια πριν από τα επίσημα εγκαίνια (Μάιος του 2012), είχε ήδη εικόνα για την ακριβή θέση των εκθεμάτων. Περιέγραφε: «Καθώς μπαίνεις, Σωτήρης Σπαθάρης, αριστερά ο Κόντογλου, δεξιά ο Σκαρίμπα, στη συνέχεια Πικιώνης, Παπαλουκάς, από την απέναντι πλευρά η Βούλα Παπαϊωάννου, ο Στέφανος, ο Κεφαλληνός...», κ.ο.κ. με λεπτομέρειες.

«Διατρείται το εργαστήριο του Γκίκα, όπως ήταν ακριβώς, τα έπιπλα του, τα έργα του, τα πινέλα του... Θα επισκεπτείται κανείς αυτό το μουσείο, όχι για να εκτιμήσει τη ζωγραφική του, αλλά για να συνεκτιμηθεί το επίπεδο της ποιότητας που χαρακτήριζε κάποιες άλλες εποχές, κάποιες άλλες τάξεις. Γιατί, ξέρετε τι κινδυνεύουμε να πάθουμε; Να νομίζουμε ότι τα σπίτια τα καλά είναι του «νέου χρήματος», των βορείων προαστίων. Εκεί, δεν θα είναι έτσι. Θα είναι το άλλο, το εξαιρετικό». Αυτή η φράση του, για «τα σπίτια», δεν έφυγε ποτέ από το μυαλό μου. Με βοήθησε να καταλάβω, να επαναπροσδιορίσω, να βάλω τα πράγματα στη θέση τους. Εκτοτε την επαναλαμβάνω συχνά, είτε μονολογώντας είτε κουβεντιάζοντας είτε αρθρογραφώντας.

Διαβάζοντας τον καιριο πρόλογο του Αγγελου Δεληβορριά στο, υποδηγματικό και ατμοσφαιρικό, βιβλίο-λεύκωμα της Εβίτας Αράπογλου «Κριεζώτου αρ. 3 (Νίκος Χατζηκυριάκου-Γκίκα». Το σπίτι, το εργαστήριο και η «πινακοθήκη»), απομονώνω μια παράγραφο, την οποία θεωρώ συνέχεια εκείνης της σκέψης του: «Για τις τρέχουσες, βεβαίως, τιμές της αγοράς, οτιδήποτε σχετίζεται με τα γράμματα, τις τέχνες και την πνευματική καλλιέργεια γενικότερα μπορεί να μην έχει μεγάλη αξία. Δεν υπάρχει, εντούτοις, αμφιβολία πως θα έρθει κάποια στιγμή που θα επανεκτιμηθούν εντέλει τα πραγματικά περιουσιακά μας στοιχεία και η «αγοραστική» αξία των επιμέρους συστατικών τους, έτσι ώστε να επανεξετασθούν κριτικά οι καθιερωμένες, δυστυχώς, απόψεις ως προς το τι σημαίνει παραγωγική επένδυση και ποιες μπορεί να είναι μακροπρόθεσμα οι οικονομικές δυνατότητες των πολιτιστικών προϊόντων. Τότε μόνο θα αναθεωρηθεί, ίσως, τόσο η στάση της πολιτείας όσο και η στάση των πολιτών της απέναντι σε ό, τι σχετίζεται με ουσιαστικές προτεραιότητες και με καυτές ανάγκες».

Δεν είναι η αισιόδοξη νότα ότι «θα έρθει η στιγμή της επανεκτίμησης των πραγματικών περιουσιακών μας στοιχείων». Είναι η επισημάνση ότι μόνο με αυτήν την αξιολογική κλίμακα μπορεί να μετατοπιστεί η στάση των πολιτών, να θεθούν προτεραιότητες και ανάγκες. Μέσα μας. Ο Αγγελος Δεληβορριάς προσπαθίζει τη στοχαστικότητα και την αυθεντικότητα. Αποστρέφεται το επιτηδευμένο, το επινοημένο για κατανάληση πόρων και χρόνου. Για την εικόνα και μόνο, χωρίς ζωή και χωρίς μνήμη.

Τα σπίτια που δηλώνουν τις διαδρομές και επιλογές των ενοίκων τους, οι εκδόσεις που προδίδουν μόχθο και αφοσίωση, οι προθέσεις που δεν εξαντλούνται στον φαίνοσθαι οτιδήποτε μας θυμίζει «το τι χρωστάμε σε όσους δεν λησμονήσαν το χρέος τους». Ίσως είναι και η λέξη στην οποία δέσμευσε τη ζωή του ο Αγγελος Δεληβορριάς.

ΘΕΑΤΡΟ

«Οι Ήρωες» του Gerald Sibleyras

Ένα βραβευμένο έργο, με μία τριάδα πρωταγωνιστών, οι Γιάννης Φέρτης, Δημήτρης Πιατάς, και Ιεροκλής Μιχαηλίδης ανεβαίνει στη σκηνή του Θεάτρου Ριάλτο στη Λεμεσό. Η παράσταση «Οι ήρωες» σε σκηνοθεσία Νικήτα Μιλιβόγιεβιτς αφορά τρεις γκρινιάρηδες βετεράνους στρατιωτικούς που ζουν έγκλειστοι σε ένα νοσοκομείο αναπολώντας τις παλιές τους δόξες. Αυτή η συγκινητική και ανθρώπινη κωμωδία με τρεις απλούς ανθρώπους σε ήρωες καθώς με τη σκέψη τους ταξιδεύουν εκεί που οι ίδιοι δεν μπορούν να φτάσουν. Ονειρεύονται πως μια μέρα θα καταφέρουν να δραπετεύσουν και να ξαναβρεθούν στον έξω κόσμο. Καταστρώνουν φιλόδοξα και ανέφικτα σχέδια για την αποχώρησή τους, διασκεδάζοντας έτσι με την φαντασία τους την ανημποριά τους να κουνήσουν έστω και ένα μέτρο. Στο έργο επανέρχεται συνεχώς το θέμα «χρόνος» ως ανεξάντλητη παράμετρος, αφού «οι ήρωες» έγκλειστοι πια, περνούν τις

αμέτρητες ώρες τους παρακολουθώντας αγαπημένους τους να «αποχωρούν» ενώ εκείνοι δουλεύουν το τέλειο σχέδιο για απόδραση. Η γλυκόπικρη κωμωδία αξιώνσεων που διαθέτει γερά ρίζες στη γαλλική πρόζα ευτύχησε να έχει την πρώτη του μετάφραση στα Αγγλικά από τον Tom Stoppard και στην ελληνική μετάφραση την Μαριάννα Τόλη. Το έργο δημιουργεί μέσα από τα περάσματα του κοινού και κα-

θημερινού ένα σχεδόν ποιητικό σύμπαν που εναλλάσσεται συνεχώς ανάμεσα στο κωμικό και το συγκινητικό αλλά πάντα βαθιά ανθρώπινο στοιχείο. Τετάρτη 2 Μαΐου, Δημοτικό Θέατρο Στροβόλου, Λεωφόρος Στροβόλου, ώρα 8:30 μ.μ. Παρασκευή, 3 και 4 Μαΐου, ώρα 8:30 μ.μ. Θέατρο Ριάλτο, Ανδρέα Δρουσιώτη 19, πλατεία Ηρώων, Λεμεσός. Πληροφορίες τηλέφωνο 25343904, www.rialto.com.cy.

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Η Ένωση Λογοτεχνών Κύπρου σε εκδήλωση που διοργανώνει, παρουσιάζει τα ποιητικά βιβλία «Εντοπία φωνή» (εκδ. Κουκκίδα, 2017), της Κλεοπάτρας Μακρίδου-Robinet και «Υπερκαίνοφάνης» (εκδ. Μελάνι, 2017), του Κωνσταντίνου Παπαγεωργίου. Την παρουσίαση της ποιητικής συλλογής «Εντοπία φωνή» της Κλεοπάτρας Μακρίδου-Robinet θα κάνει η ποιήτρια και καθηγήτρια Αγγλικής Λογοτεχνίας και Γλώσσας Αθηνά Τέμβριου και ποιήματα από τη συλλογή θα απαγγείλει ο ηθοποιός Νεόφυτος Νεοφύτου. Την παρουσίαση της ποιητικής συλλογής «Υπερκαίνοφάνης» του Κωνσταντίνου Παπαγεωργίου θα κάνει η λογοτέχνης Νένα Φιλούση και η δρ Συγκριτικής Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Λευκωσίας Δήμητρα Δημητρίου. Απαγγείλια ποιημάτων του Κωνσταντίνου Παπαγεωργίου από την ηθοποιό Έλενα Χειλέτη. Αίθουσα Εκδηλώσεων των Πολιτιστικών Υπηρεσιών, Ιφιγενείας 27, Στρόβολος, Λευκωσία. Τετάρτη, 2 Μαΐου, ώρα 7:00, μ.μ. Πληροφορίες enosil.logotexnon.kyprou@gmail.com.

ΧΟΡΟΣ

«Anthology of Cracks»

Το «**Anthology of Cracks**» είναι το έργο της τελευταίας συνεργασίας του εικαστικού Χρήστου Δελιδήμου με την ερμηνεύτρια Νάνου Σταματοπούλου, όπου εξετάζουν το σημείο συνάντησης της performance και της κεραμικής τέχνης. Το κεντρικό αντικείμενο της performance είναι μία επαναδιατύπωση του αμφορέα. Ο αμφορέας αντιμετωπίζεται ως ένα μεταβατικό αντικείμενο, που ανακλά χρήσεις της αρχαιότητας, ενώ παράλληλα αποκαλύπτει σχέσεις με την ανθρώπινη ανατομία. Το «Anthology of Cracks» είναι ένα επιτελεστικό κομμάτι που ανακλά τη συμπεριφορά του δέρματος στην κεραμική επιφάνεια. Το κεραμικό κέλυφος εξελίσσεται σε ένα μεγάλο, οργανικό πορώδες, που συναισθάνεται τις χειρονομίες του ερμηνευτή. Δευτέρα, 30 Απριλίου, ώρα 7:30, performance και συζήτηση. Τρίτη, 1 Μαΐου, ώρα 8:00 μ.μ. performance. Point Centre for Contemporary Art, Λεωφόρος Ευαγόρου 2, Λευκωσία. Πληροφορίες τηλ. 22662053, info@pointcentre.org.

ΕΚΘΕΣΗ

Σημειώσεις Ζωγραφικής

Η **Art Seen** παρουσιάζει την ομαδική έκθεση με τίτλο «Σημειώσεις Ζωγραφικής» στην οποία συμμετέχουν οι καλλιτέχνες Βαγγέλης Γκόκας, Gary Colclough, Παναγιώτης Δουκανάκης, Jost Münster, Ραϋμόντη Περώ, Αντρέας Σάββα και Ελένη Φύλα. Στην έκθεση που επιμελείται η Μαρία Στάθη θα παρουσιαστούν νέα έργα που εστιάζουν στη ζωγραφική του σήμερα. Η έκθεση στοχεύει στη μελέτη διαφορετικών προσεγγίσεων, αντιλήψεων και απαντήσεων στο ερώτημα η ζωγραφική σήμερα. Εξετάζει τις διαδικασίες και το θέμα της σύγχρονης ζωγραφικής υπό την έννοια του μίνιμαλ της πρωτοποριακής πρακτικής στις παραδοσιακές τεχνικές ζωγραφικής με ποικίλες αναφορές και

υλικά, συμπεριλαμβανομένων της χρήσης κλωστής από καμβή, λωρίδων από καμβή, ζωγραφικής σε ύφολο ή σε καμβή σε διάλογο με αντικείμενα που βρέθηκαν και εγκαταστάσεις. Εγκαίνια Παρασκευή 4 Μαΐου, ώρα 6:30 μ.μ. Διάρκεια έκθεσης μέχρι τις 22 Ιουνίου. Art Seen, αρκ. Μακαρίου Γ' 66Β, Λευκωσία. Πληροφορίες τηλέφωνο 22006624, info@art-seen.org.

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ | Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

Ο Σομπέκ να μας φυλάει!

Υπάρχει ένα ιταλικό παιδικό τραγούδι με τίτλο «Il coccodrillo come fa?» δηλαδή πώς κάνει ο κροκόδειλος; Δεν υπάρχει κανείς, λέει, που να ξέρει πώς κάνει ο κροκόδειλος, και μάλιστα στους στίχους του προσθέτει: «Κοιτάζω στις εφημερίδες, τίποτα δεν έχει γραφτεί, φαίνεται ότι το θέμα δεν ενδιαφέρει το κοινό». Ο Oscar Avogadro (1951-2010), που έγραψε τους στίχους σίγουρα θα το έψαξε, θα άκουσε ηχογραφημένα αρχεία από την Αίγυπτο, την Ινδία, από κάπου τέλος πάντων που έχουν πολλούς. Δυστυχώς, ο στιχουργός δεν βρίσκεται εν ζωή γιατί θα έρχόταν μέχρι την Άκνα, θα σπνόνταν στο ενδιαφέρον τους, και με υπομονή πολύ θα κατάφερνε να μάθει πώς τελικά κάνουν οι κροκόδειλοι. Διότι εδώ μπορούμε και αυτό να καταφέρουμε. Και κάτι θα γράφαμε κι εμείς, για να λύσουμε την απορία και να θέσουμε το ζήτημα στη δημόσια ατζέντα.

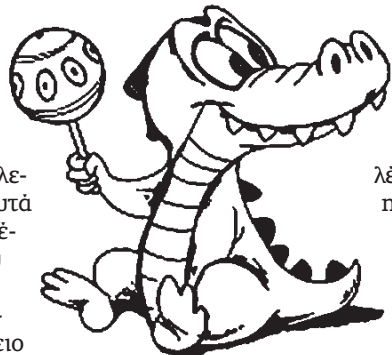
Ορίστε, μάνι-μάνι ένας τουρίστας, ξέρετε πόσοι εκεί έξω έχουν συνδέσει την Κύπρο με τον κροκόδειλο, ξέρετε πόσο αναζητάνε στο νησί αυτό το ειδικό τουριστικό προϊόν; Κάθε επισκέπτης που σέβεται τον εαυτό του, όταν θα έρθει στην Κύπρο, θα πάει Κούριο, Αρχαιολογικό Μουσείο, πάρκο κροκοδείλων, κουνγκρί που λέει κι ένας

φίλος. Ανάπτυξη, παιδιά; Τι καλύτερο από ένα πάρκο κροκοδείλων, μη σας πω να μεταφέρουμε τις φώκιες από τις Σπηλιές της Πάφου και τις καρέτα-καρέτα που έχουν απλωθεί σε όλες τις παραλίες του νησιού και έχουν καταντήσει μούστιγα, στο πάρκο των κροκοδείλων και όλα μαζί τα πλάσματα του Θεού να ζήσουν ευτυχισμένα. Τώρα θα μου πείτε πώς θα ζήσουν οι φώκιες και οι χελώνες εκεί, παιδιά, όραμα να υπάρχει και όλα γίνονται.

Κάπου πρέπει να μπει ένα τέρμα σε όλον αυτό τον φασισμό της φύσης, που βιάζει τον κάθε αγνό ημεδαπό ή αλλοδαπό οραματιστή. Έρχεται, που λέτε, ο σοβαρός επενδυτής, φέρνει τη λεφτά του και τον σταματάνε από το να μας αναπτύξει κάτι φώκιες, και κάτι χελώνες, αγρινά, αμπελοπούλια, για να μη μιλήσω για τη χλωρίδα και μυλειτουργούμε περισσότερα. Αυτά τα οργανωμένα συμπεριφέροντα της φύσης που βάζουν φρένο σε κάθε τι αποσκοπεί να μας κάνει πλούσιους και επιγίγειο

παράδεισο, πραγματικά με κουράζει, θα πρέπει επιτέλους να αναλάβουμε δράση. Πρέπει να το κοιτάζουμε ως κοινωνία αυτή τη δαιμονοποίηση του τσιμέντου και των τάχα μου περιβαλλοντικών μας ευαισθησιών, κολλοκώθια με τη ρίγανη, δεν θέλουμε την ανάπτυξη, είναι απλό. Γιατί δηλαδή να μην κάνουμε πάρκο κροκοδείλων στην Άκνα; Επιστροφή στις ρίζες, σε εκείνες τις εποχές που στο νησί ζούσαν ευτυχισμένοι στα ποτάμια μας. Αλήθεια, υπήρχαν κροκόδειλοι στην Κύπρο ποτέ; Δεν ξέρω, φίλοι παλαιοντολόγοι, τα φώτα σας.

Φαντάζομαι η εταιρία που επιθυμεί να προχωρήσει στην ανάπτυξη αυτή θα έχει σκεφτεί ότι χρειάζονται περίπου 80 τόνους ημερησίως νερό, έτσι είπε ο κ. Θεοπέμπτου, και δόξα τω Θεώ στην Κύπρο από νερό να πουν και τα τζιτζίκια. Μα τι λέω, ολόκληρο φράγμα έχει η Άκνα, νερό δεν θα βρούμε. Τώρα για το τι θα τρώμε, επίσης, φαντάζομαι ότι θα το έχουν σκεφτεί οι ειδικοί. Ικανός θηρευτής ο κροκόδει-

Η αγάπη μπορεί να είναι πάντοτε ο νικητής

Ο Β. Κόκκινος που παίζει στην παράσταση «Και το όνομα αυτού» λέει στην «Κ» ότι από όνομα πυροδοτούνται απρόσμενες αντιδράσεις

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

Η γαλλική θεατρική και κινηματογραφική επιτυχία «Le Prenom» των Matthieu Delaporte και Alexandre de La Patelliere ανεβαίνει στην Κύπρο σε συνεργασία των θεατρικών ομάδων «Σόλο για Τρεις» και «Θεάτρου Αντίλογος», με τίτλο «Και το όνομα αυτού», σε σκηνοθεσία Διομήδη Νικήτα. Το όνομα, λοιπόν, ενός παιδιού είναι η αφορμή για να δοκιμαστεί η συνοχή μιας παρέας ή για να δούμε τα όρια αντοχής του καθένα από εμάς. «Έχουμε ένα έξυπνο και σύγχρονο έργο που θέτει και προβληματισμούς και είναι μια παράσταση για όλους», είναι η πρώτη τοποθέτηση του Βαλεντίνου Κόκκινου, ο οποίος είναι ένας από τους ταλαντούχους νέους ηθοποιούς που συμμετέχουν στην παράσταση. Οι πέντε ηθοποιοί της παράστασης, οι Μαρίνα Βρόντη, Τζούλιο Φιλίππο Ντ' Ερρίκο, Νεκτάριος Θεοδώρου, Βαλεντίνος Κόκκινος και Χριστίνα Χριστόφια, μαγιά δίνει καλό θέατρο, δεν νομίζω να δυσκολεύτηκαν να μπουν στον ρόλο τους και να υποδυθούν μια παρέα καλών φίλων. Η θεατρική τους συμπίεση και συνομιλία, μάλλον, έχει πραγματικές βάσεις, έτσι ώστε οι αλήθειες των φίλων της παράστασης να μην είναι απλώς λόγια ενός ρόλου.

Για την παράσταση μου μίλησε ο Βαλεντίνος Κόκκινος, ο οποίος μου επεσήμανε πολλές φορές: «όλα όσα λέγονται στο έργο είναι δοσμένα μέσα από την κωμική τους διάσταση», θέλοντας, νομίζω, να τονίσει τη σημασία του χιούμορ σε έργα όπως το «Και το όνομα αυτού» που μπορεί να περάσει τα δικά του μνύματα, χωρίς διδακτισμό. Οι συ-

«Στην παράστασή μας δεν θέλουμε να διδάξουμε κανέναν, ο σκοπός είναι ο προβληματισμός και πιστεύω ότι μέσα από το χιούμορ είναι πολύ πιο εύκολο να πεις κάποιες αλήθειες.»

γραφείς του έργου έφτιαξαν μια κωμωδία με συνεχείς ανατροπές και σπρώχνουν τους χαρακτήρες ολοένα και περισσότερο στα όριά τους, μέχρι να σπάσουν το εκείνο το τείχος που τους εμποδίζει να δουν ο ένας καθαρά τον άλλο «είναι όπως εκείνο το παιχνίδι με τα τουβλάκια, όταν διαλύεται ο πύργος πρέπει μετά να τα τοποθετήσεις ένα-ένα πίσω ξανά». Ο πύργος πρέπει μετά να τα τοποθετήσεις ένα-ένα πίσω ξανά.

Έτσι είναι και οι σχέσεις, όλα ξεκινάνε από ένα παιχνίδι, επισημαίνει ο Βαλεντίνος. Το έργο αναπτύσσεται με αφορμή την απόφαση για το όνομα που θα δώσει ένα από τα ζευγάρια στο παιδί τους, ένα όνομα που θα φέρει αποκαλύψεις, «εκεί θα ακουστούν πολλά και διάφορα», μου λέει ο Βαλεντίνος, «θα τεθούν στη συζήτηση οι απόψεις που έχει ο ένας για τον άλλο και μοιραία πια το όνομα μπαίνει σε δεύτερη μοίρα». Η αφορμή μιας κουβέντας εξελίσσεται σε σύγκρουση και η αιτία δεν είναι το όνομα που επελέγη, αλλά

Η φιλία είναι ένα παιχνίδι με τουβλάκια, αν γκρεμίσει, μπορείς να πάρεις τα τουβλάκια και να την ξανακτίσεις, λέει ο Βαλεντίνος Κόκκινος, ένας από τους ηθοποιούς της παράστασης «Και το όνομα αυτού» αφορμή ένα όνομα.

η άποψη που τελικά έχει διαμορφώσει η παρέα όλα αυτά τα χρόνια. Συνεχίζει ο Βαλεντίνος: «Αρχίζει το νυστέρι να πηγαίνει πολύ βαθιά, μέχρι το κόκκαλο, και αρχίζουν σιγά-σιγά να αποκαλύπτονται οι αλήθειες όλων με τραγελαφικές εξελίξεις και όλα αυτά από ένα ιδιαίτερο όνομα που πυροδοτεί απρόσμενες αντιδράσεις. Ξέρεις, αυτό το έργο είναι σαν να κοιτάξεις μέσα από την κλειδαρότρυπα». Ξαναρωτάω τον Βαλεντίνο αν θα δούμε τις συγκρούσεις και μέσα από έντονους διαλόγους και μου επισημαίνει ξανά «οι προβληματισμοί που αναδύονται από την παράσταση είναι δοσμένοι μέσα από την κωμωδία. Υπάρχουν και οι τρυφερές στιγμές, αλλά το κυρίαρχο δραματουργικό στοιχείο της είναι

το ευτράπελο, το αστείο». Ναι, αλλά μήπως η κωμωδία υποσκελίζει τους προβληματισμούς και τα κοινωνικά ζητήματα που αναφύονται; «Κάθε άλλο, μάλιστα πιστεύω ότι πιο εύκολα περνάνε αυτά τα μηνύματα κατ' αυτών τον τρόπο. Θεωρώ ότι αν προσπαθήσεις να θίξεις μέσα από τη σοβαρότητα κάποια κοινωνικά θέματα γίνονται διδακτικός. Στην παράστασή μας δεν θέλουμε να διδάξουμε κανέναν, ο σκοπός είναι ο προβληματισμός και πιστεύω ότι μέσα από το χιούμορ είναι πολύ πιο εύκολο να πεις κάποιες αλήθειες, που μπορεί να είναι κοινωνικές, αλλά και προσωπικές, όπως κάνουν και οι πέντε φίλοι».

Ο χαρακτήρας του έργου είναι μπουλμπάρ, μία ελαφρά, θα λέγαμε,

κωμωδία που έχει έξυπνους διαλόγους και χαρακτήρες κυρίως από τον κόσμο της αστικής τάξης. Η ιστορία εκτυλίσσεται σε ένα σαλόνι ενός αστικού σπιτιού στο Παρίσι, είναι άνθρωποι ανοικτοί, με διαφορετικές παραστάσεις ο καθένας, όπως μου εξηγεί ο Βαλεντίνος: «Οι πέντε χαρακτήρες του έργου είναι απ' όλες τις κοινωνικές τάξεις και επαγγέλματα από διάφορα μορφωτικά επίπεδα και διαφορετικών αντιλήψεων, που έως εκείνο το βράδυ κανείς τους δεν είχε δώσει ιδιαίτερη βαρύτητα. Στο δείπνο όμως και στο άκουσμα ενός ονόματος όλα αλλάζουν», συνεχίζοντας, «ξέρεις, όμως, δεν έχει και τόση σημασία από πού προέρχεται, αλλά ότι αρχίζουν με τρόπο απρόσμενο να φανερώνονται

ο ένας στον άλλο». Άρα από το ασήμαντο φτάνουμε στα όριά μας και τότε τελειώνουν όλα; Σβήνουν οι μνήμες που τους έδεναν; «Όχι, αυτό που τους ενώνει είναι η φιλία τους, και το έργο αυτό που κρίνει περισσότερο είναι την ευθραυστότητα των κοινωνικών σχέσεων. Τελικά πόσο γνωρίζουμε ο ένας τον άλλο; Και όταν αποκαλυφθούν οι αλήθειες ποιο είναι αυτό το στοιχείο που θα μας κάνει να φτιάξουμε από την αρχή τις σχέσεις μας; Νομίζω ότι μόνο η αγάπη μπορεί να το καταφέρει, και από την παράστασή μας αυτό φαίνεται ολοκάθαρα. Η αγάπη δεν μπορεί να μην κερδίσει. Ουσιαστικά αυτό το συναίσθημα είναι που κρατάει τους συνδέσμους ενωμένους ώστε να μην καταρρεύσει το οικοδόμημα που λέγεται φιλία. Θεωρώ ότι αυτό που μας συνδέει με τους κοντινούς μας ανθρώπους δεν είναι η ομοιότητα, ούτε και τα κοινά ενδιαφέροντα και απόψεις, αλλά η αγάπη και στο έργο αυτό όλα αυτά αποκαλύπτονται».

Η παράσταση «Και το όνομα αυτού» είναι ένα παιχνίδι με τα όρια, πόση αλήθεια αντέχουμε, πόσο θέλουμε να σπάσουμε την εικόνα μας και να αποκαλυφθούμε, εντελώς γυμνοί πια στην αλήθεια του απέναντί μας. Παραστάσεις όπως αυτή είναι μια καλή ευκαιρία για να προβληματιστούμε.

«Και το όνομα αυτού», Flea Theatre - Γιάννη Κορομή 2, Καϊμακλί, Λευκωσία. Παραστάσεις μέχρι 13 Μαΐου στις 8:30 μ.μ. Για πληροφορίες και κρατήσεις: 97829257 / 99251331.

ΤΟ Νο1 ΠΡΩΙΝΟ
ΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ
ΡΑΔΙΟΦΩΝΟΥ

ΧΡΙΣΤΙΑΝΑ
ΑΡΤΕΜΙΟΥ

21.6%
LOVE FM
100.7

16.6%
SUPER

15.8%
ΚΛΙΚ

14.3%
SFERA

11.5%
ΠΟΛΙΤΗΣ

* ΣΤΙΣ ΗΛΙΚΙΕΣ 18-44 ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑ ΑΚΡΟΑΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ SYMMETRON-JMR-ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ (1/12/2017 - 28/02/2018)

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ
06:00 - 10:00

ΤΑΣΟΣ
ΤΡΥΦΩΝΟΣ

Να αποδράσουμε από τη μοναξιά και τις ενοχές

Η Άνδρια Ευαγόρου αναμετράται με τον άνθρωπο που κρύβεται στις λέξεις της «Σονάτας του Σελινόφωτος» του Γιάννη Ρίτσου

Συνέντευξη στον
ΑΠΟΣΤΟΛΟ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

Η «Σονάτα του Σελινόφωτος» του Γιάννη Ρίτσου (1956) ανήκει στις συνθέσεις της «Τέταρτης Διάστασης» και η Άνδρια Ευαγόρου αναμετράται με αυτό το κείμενο του Ρίτσου και το κάνει εν πλήρει συνειδήσει, θέλει να δοκιμαστεί, να δει τις δυσκολίες του και να τις αντιμετωπίσει επί του θεατρικού σανιδιού. Από την παράσταση αυτή η Άνδρια θέλει να αναδείξει ίσως τη μοναξιά του καθένα μας, που μπορεί να είναι γυναίκα ή άνδρας, σε νεαρή ηλικία ή και σε πιο προχωρημένα, που δεν παύει ποτέ να είναι άνθρωπος, που θέλει να ανασυσπειρωθεί για να βλέπει το σήμερα και το αύριο από μια άλλη οπτική, έχοντας ταυτόχρονα κοιτάξει και μέσα της και γύρω της.

Η ηρωίδα επανασυσπειρώνεται, μαζεύει τα κομμάτια της ακόμη μια νύχτα, και η Άντρια αναμετράται με τις λέξεις της «Σονάτας».

—Πώς προέκυψε η συμμετοχή σου σε αυτόν τον μονόλογο;

—Ζήτησα από μόνη μου αυτή την ευκαιρία για να δοκιμαστώ πρώτα εγώ απέναντι στον εαυτό μου και μετά απέναντι στους άλλους. Με αφορμή ένα θεατρικό κείμενο πολύ επιλεκτικό και προκατειλημμένο, πώς μπορούμε να ζητάμε προύπηρεσία από ένα νέο παιδί χωρίς ποτέ να του έχουμε δώσει την ευκαιρία να την αποκτήσει;

—Πάντοτε ένας μονόλογος είναι μια πρόκληση, τι σε δυσκόλεψε περισσότερο;

—Πρώτα ο εαυτός μου, αφού θέατρο κάνουμε για να γίνουμε καλύτεροι και μετά το να αναμετρηθεί κάποιος με την ποίηση του Ρίτσου είναι από μόνο του μια τεράστια

δυσκολία.

—Ποιο είναι το αποτύπωμα που θέλει να αφήσει η ερμηνεία σου στη Σονάτα;

—Προς το παρόν μετράμε τα αποτυπώματα που αφήνει πάνω μας η «Σονάτα», αν μ' ένα τρόπο τη σημαδέψουμε και εμείς θα ήταν εύτυχημα. Όμως το να το ισχυριστώ θα ήταν μάλλον υπερφίαλο.

—Από τι θέλει να ξεφύγει τελικά η ηλικιωμένη γυναίκα, από τη θλίψη ή από το παρελθόν της;

—Ηλικιωμένη; Θέλει; Γυναίκα; Αν βάζαμε όνομα στον ρόλο... θα τη βαφτιζαμε «Μοναξιά».

—Ποιο πρόσωπο θα μπορούσε να είναι η γυναίκα της «Σονάτας»;

— Όλοι και όλες, όσους βλέπεις

“

Η γυναίκα της «Σονάτας» είμαστε εμείς, ο κόσμος μας, όσοι νοσταλγούν μα δεν τολμούν, όσοι ντύθηκαν με ενοχές και δεν έπρεπε.

καθημερινά με σκυφτό κεφάλι στους δρόμους. Όλοι και όλες, όσοι κρύβουν το αυθεντικό πρόσωπό τους. Όλοι και όλες που επιθυμούν νοσταλγούν μα δεν τολμούν. Όλοι και όλες όσοι ντύθηκαν με ενοχές.

—Παραμορφωτικός φακός το φεγγάρι, κάνει τα λευκά μαλλιά χρυσά, αλλά και τις σκιές μεγαλύτερες, τελικά τι φοβόμαστε τη φθορά, τη μοναξιά ή κάτι άλλο;

—Αυτό που και τα δύο τα κάνει παρόντα. «Μήπως η απελπισία δεν είναι στο βάθος παρά μια άπω ελπίς; Οπότε και η μοναξιά συμβαίνει να είναι η μόνη αξία που έχει τη δύναμη να την αποκαλύψει». Όπως λέει και ο Ελύτης.

—Τι μας εξομολογείται και ποιος

αφορά η εξομολόγηση αυτή;

—Δεν είναι εξομολόγηση. Είναι κραυγή αυτού του ανθρώπου. Η εξομολόγηση έχει μια ιερότητα και η κραυγή αυτού του ανθρώπου είναι ιερή από μόνη της. Είδες; Αρχίσαμε να μιλάμε ήδη για τον Άνθρωπο. Ξεκινώντας αν είναι άντρας, γυναίκα ή παιδί. Γιατί αυτή η ιερή κραυγή είναι που κρύβεται στις σκιές — που ρώταγες πριν — πίσω απ' τους τοίχους τους χοντρούς των σπιτιών, πίσω από τις κλειστές πόρτες.

—Τελικά η ηρωίδα επιλέγει να δει πολιτεία; Πώς το εκλαμβάνεις;

—Η ηρωίδα επανασυσπειρώνεται, μαζεύει τα κομμάτια της ακόμη μια νύχτα για να αναμετρηθεί με το

μέσα - έξω της ξανά αύριο.

—Σου ζήτησε ο σκηνοθέτης να προσέξεις κάτι ιδιαίτερα;

—Ναι! Να μαζέψω τα κομμάτια μου. Να επανασυσπειρωθώ. Για να μπορέσω να αναμετρηθώ ξανά με το μέσα - έξω μου αύριο

info

«Η Σονάτα του Σελινόφωτος», του Γιάννη Ρίτσου. Παίζει η Άνδρια Ευαγόρου σε σκηνοθεσία Παύλου Μπαλλίνη. Στον χώρο δίπλα από «Τα Καλά Καθούμενα», στην παλιά πόλη της Λευκωσίας. Μέρες Παραστάσεων: Δευτέρες, Πέμπτες και Παρασκευές, 8:30 μ.μ.

JIMMY D

ECLECTIC WEEKEND

Κάθε Σάββατο και Κυριακή
10:00 — 12:00

LISTEN LIVE
www.mydeejay.com.cy

ΕΞ ΑΦΟΡΜΗΣ

Της ΜΑΡΙΑΛΕΝΑΣ ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

«Τι ανάγκη έχει αυτός;»

Η μικρή Μαρίνα κλέβει από τη δασκάλα της μολύβια. Η μαμά είναι θυροβημένη. Ζητάει βοήθεια από ειδικούς, φοβάται μη γίνει η κόρη της κλειτομανής. Δεν τίθεται τέτοιο ζήτημα. Η μικρή επιθυμεί κάτι που δεν είναι δικό της. Και για να το αποκτήσει προβαίνει σε πράξεις που δημιουργούν στενοχώρια και ανησυχία στους άλλους. Αλλά εκείνη δεν το αντιλαμβάνεται. Στην ψυχή της δεν υπάρχει η στενοχώρια της μαμάς, ούτε η ανάγκη της δασκάλας. Δεν της περνάει ποτέ από το μυαλό της ότι μπορεί η δασκάλα να τα χρειάζεται τα μολύβια. Φυσικά οι συμβολισμοί είναι και άλλοι, αλλά εδώ μας αφορά αυτό.

Η Χριστίνα είναι φοιτήτρια, σε ψυχοθεραπεία. Ζορίζεται ψυχικά στη θεραπεία της. Επίσης τη ζορίζει το οικονομικό. Πρέπει να δουλεύει περιστασιακά ή να κρατάει μέρος από το καρτζιλίκι της για να πληρώνει τις συνεδρίες της. Αυτό της δημιουργεί θυμό. Όσο προχωράει η θεραπεία, αισθάνεται άνετα, εμπιστεύεται και αρχίζει να μην πληρώνει με διάφορες αφορμές τη θεραπεύτριά της. Επειτα από κάποιο καιρό ομολόγησε ότι δεν φαντάστηκε ότι η ψυχοθεραπεύτριά της θα είχε ανάγκη τα χρήματα, ότι ήταν κάτι τόσο σημαντικό για εκείνη.

Στην ουρά του σούπερ μάρκετ μια κυρία σπρώχνει όσους βρίσκονται μπροστά της στο ταμείο γιατί βιάζεται. Λέει σε όλους όσους παρακάμπτει, να τη συγχωρέσουν γιατί έχει επείγουσα δουλειά. Σπρώχνει μια νεαρή γυναίκα, η οποία περιμένει υπομονετικά στη σειρά της να πληρώσει, λέγοντάς της το ίδιο. Η νεαρή γυναίκα της δίνει τη θέση της. Μπαίνει μπροστά της με βιασύνη, όταν με την άκρη του ματιού της συνειδητοποιεί ότι η γυναίκα που μόλις της παραχώρησε τη θέση της είναι ετοιμόγεννη. Πέφτει σιωπή και αμηχανία μπροστά στο ταμείο. Πληρώνει γρήγορα και φεύγει χωρίς να κοιτάξει πίσω της.

Σε όλες τις σχέσεις, από τις πιο στενές μέχρι τις φευγαλέες κοινωνικές, οι άνθρωποι έρχονται αντιμέτωποι με τον εαυτό τους. Σε αυτό το συναπάντημα του εαυτού με τους άλλους, στο καθρέφτισμα, ένα είναι βέβαιο: ότι τους άλλους ανθρώπους τους έχουμε ανάγκη. Είτε γιατί έχουν κάτι που μας βοηθάει, είτε γιατί μας προσφέρουν κάτι, είτε γιατί θέλουμε μια εξυπηρέτηση από αυτούς. Οι άλλοι

Το χρονικό μιας καταδικασμένης σχέσης στην ταινία «Blue Valentine». Γιατί είναι τόσο δύσκολο για μερικούς ανθρώπους να ρωτήσουν τον άλλο πόλο της σχέσης «εσύ τι ανάγκη έχεις;» ή «τι θα μπορούσα εγώ να κάνω για σένα;».

Οι μονίμως αιτούντες δεν γεμίζουν.

Γιατί δυσκολεύονται να δουν τον άλλον άνθρωπο. Να δώσουν.

άνθρωποι πολύ συχνά επίσης γίνονται βάρος. Τότε θέλουμε να εξαφανιστούν από τη ζωή μας.

Από την πρώτη στιγμή που γεννιόμαστε μαθαίνουμε ότι η μητέρα μας είναι εκεί για να μας φροντίζει. Θέλουμε τον πρώτο καιρό να πάρουμε όλα όσα έχουμε ανάγκη, και έτσι πρέπει να γίνει. Να πάρουμε αγάπη, φροντίδα, βαθύτερη ικανοποίηση, θέλουμε η μητέρα μας να είναι δεδομένη. Για εμάς. Αν αντέξει η μητέρα μας να προσφέρει με ανιδιοτέλεια όλα αυτά, πρέπει σιγά σιγά να μας βοηθήσει να γίνουμε άνθρωποι με ικανότητες να δίνουμε. Να μας εκπαιδεύσει στη ματαιώση, να μας εμφανιστεί με το πραγματικό της πρόσωπο, όχι μόνο της μητέρας αλλά και του ανθρώπου που έχει και αυτός ανάγκες. Και ακόμη και αν δεν χρειαστεί ποτέ να τη φροντίσουμε, θα πρέπει να αντέχουμε να φροντίζουμε ή να σκεφτόμαστε για τους άλλους. Να σκεφτόμαστε για τον άλλον ως έναν διαφορετικό άνθρωπο από εμάς, με άλλες ανάγ-

κες και διαφορετικές απαιτήσεις, που ακόμη και εάν δεν μας είναι φανερό, πρέπει να πιστεύουμε ότι και ο πιο ανίκανος πάντα κάτι έχει να προσφέρει.

Είναι πολύ συχνή η φράση που ακούγεται «τι ανάγκη έχει αυτός;». Οι άνθρωποι χωρίζονται σε δύο μεγάλες κατηγορίες: Σε αυτούς που έχουν μονίμως ανάγκη και σε αυτούς που –πιστεύουμε εμείς ότι– δεν έχουν. Οι πρώτοι έχουν τοποθετήσει συναισθηματικά τον εαυτό τους, άσχετα με την πραγματική τους κατάσταση, την οικονομική κ.λπ., σε μια θέση που ασυνείδητα ζητούν. Θέλουν να ασχοληθεί ο άλλος μαζί τους, θέλουν βοήθεια, έχουν ανάγκη να βοηθηθούν, να τους προσέξουν οι άλλοι άνθρωποι με κάποιο τρόπο, για το πρόβλημά τους είτε για το ότι είναι ξεχωριστοί, διαφορετικοί, ενδεχομένως και χαρισματικοί. Σε μερικές περιπτώσεις αυτή η κατηγορία των ανθρώπων ασυνείδητα έχει βουλιάζει τόσο πολύ στη δική τους ανάγκη, πνιγνόνται από αυτήν, που σπάνια θα αναρωτηθούν εάν ο άλλος έχει ανάγκη. Δεν έχει ανάγκη η έγκυος, η ψυχοθεραπεύτρια, η δασκάλα. Και μπορεί στο πλαίσιο της ψυχοθεραπείας να πρέπει να γίνεται αυτό, να αφήνεται κάποιος να εκπληρώσει τη βαθύτερη επιθυμία του ίσως και δυσκολία του να «δει» ισότιμα τον άλλον, τι γίνεται όμως με τα άλλα πλαίσια της ζωής μας;

Τι γίνεται με τον έρωτα, τις ανθρώπινες σχέσεις, τις επαγγελματικές συνεργασίες, τις φιλίες, την κοινωνική μας ζωή; Γιατί είναι τόσο δύσκολο για μερικούς ανθρώπους να σκεφτούν να ρωτήσουν τον άλλο πόλο της σχέσης «εσύ τι ανάγκη έχεις;» ή ακόμα πιο απλά «τι θα μπορούσα εγώ να κάνω για σένα;».

Από νωρίς εμποτιζόμαστε με το αίσθημα ενός λειψού κράτους που αδυνατεί να μας φροντίσει. Σαν να είμαστε καλεσμένοι σε ένα τραπέζι όπου τα φαγητά είναι λίγα σε σχέση με τους καλεσμένους κι εμείς, πεινασμένοι, παλεύουμε να βουτήξουμε λίγο ψωμί ή λίγο κρέας γιατί θα μας τα φάνε οι άλλοι.

Ποιοι όμως αντέχουν να μην κορεστεί η πείνα τους και να εισέλθουν στα εσωτερικά δωμάτια της κουζίνας για να αναρωτηθούν ποιος το προσφέρει αυτό το φαγητό; Μήπως θέλει βοήθεια ο μάγειρας; Αντ' αυτού οι περισσότεροι είμαστε θυμωμένοι, αγανακτισμένοι διότι δεν φτάνει το φαγητό. Γιατί δεν μας σκέφτηκαν, γιατί μας αξίζει κάτι περισσότερο.

Και πάντα θα είναι λίγο. Πάντα θα μας αξίζει κάτι περισσότερο. Γιατί οι μονίμως αιτούντες δεν γεμίζουν. Γιατί δυσκολεύονται να δουν τον άλλον άνθρωπο. Να δώσουν. Και τελικά όσα και να είναι τα φαγητά, οι λέξεις, τα χρήματα, τα επιδόματα, οι ανέσεις, πάντα κάτι θα λείπει.

500 ΛΕΞΕΙΣ

ΜΕ ΤΟΝ ΤΕΛΛΟ ΦΙΛΗ

Ο Τέλλος Φίλης γεννήθηκε το 1960, μεγάλωσε στην Αθήνα και ζει στη Θεσσαλονίκη. Είναι ιδρυτικό μέλος της πολιτιστικής δράσης «Η ποίηση γυμνή». Μέλος του αστικού πειράματος «Η γειτονιά της Αλεξάνδρου Σβήλου». Συνεργάτης του λογοτεχνικού περιοδικού «Εντευκτήριο». Κείμενά του έχουν μεταφραστεί στα γερμανικά από τη Σοφία Γεωργαλλίδη και στα γαλλικά από τον Hervé Georgelin. Το «Εσχατο έρμα» είναι το τέταρτο βιβλίο του και κυκλοφόρησε τον Μάρτιο του 2018 από τις εκδόσεις Πόλις.

Ποια βιβλία έχετε αυτόν τον καιρό πλάι στο κρεβάτι σας; Τον «Κόκκινο Σταυρό» της Μαρίας Γαβαλά και τους «Αρχαγγέλους» του Paco Ignacio Taibo II σε μετάφραση της Δήμητρας Σταυρίδου.

Ποιος ήρωας/ηρώδα λογοτεχνίας θα θέλατε να είστε και γιατί; Ο Τόμας Φόλνι του «EXPO 58» του Τζόνθαν Κόου για προφανείς λόγους ταύτισής μου με τα τωρινά γεγονότα που ζούμε, καθώς και ιδιαίτερα κινηματογραφόφιλος και αφελώς καλοπροαίρετος ως προς τις εξηγήσεις που δέχομαι να μου πασάρουν. Σε δύσκολες φράσεις της καθημερινότητάς μου έχω πιάσει τον εαυτό μου να σκέφτεται σαν αυτόν.

Διοργανώνετε ένα δείπνο. Ποιους συγγραφείς καλείτε, ζώντας και τεθνεώτες;

Τον Πατρίκ Μοντιανό, τη Μαργκερίτ Ντιράς και τον Λάσλο Κράναχαρ-καί για τον τρόπο που χρησιμοποιούν τις λέξεις τους, ως τόπο κατασκευής συναισθήματος στους αναγνώστες τους. Είναι τρεις διαφορετικές σχολές ιδιαίτερης ψυχογραφικής ευκρίνειας που αισθάνομαι ότι με έχουν επηρεάσει σε πολλούς τομείς, ο καθένας με τον τρόπο του.

Ποιο ήταν το πιο ενδιαφέρον στοιχείο που μάθατε πρόσφατα χάρη στην ανάγνωση ενός βιβλίου; Η ευαισθησία που έχουν τα ισπανικά ιδεογράμματα στα σύγχρονα ηλεκτρολόγια στον «Παράμεσο» της Γκόκο Ογκόουα.

Ποιο κλασικό bi-

βλίο διαβάσατε πρόσφατα για πρώτη φορά;

Τους «Αδελφούς Καραμαζόφ» του Ντοστογιέφσκι στη μετάφραση της Ελένης Μπακοπούλου των εκδόσεων Ινδίκτος.

Και ποιο είναι το βιβλίο που έχετε διαβάσει τις περισσότερες φορές; Οι «Εμποροι των Εθνών» του Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη. Είναι ένα βιβλίο που το διαβάζω από την εφηβεία μου ως σήμερα και κάθε φορά με νοττεύει κι ένα διαφορετικό στοιχείο του.

Θα ξεχωρίζατε έναν στίχο ή δίσταχο από το «Εσχατο έρμα»;

«Οι νύχτες σφουγγάρια στο μαυροπίνακα, να σβήνουν ανελέητα κάθε ελπίδα πως θα ξημερώσει πάθος».

Ξεχωρίζουμε κι εμείς: «Μύρισε τη νύχτα για μένα»/ κι εγώ πνίγηκα από την απουσία τώσων φίλων». Η απουσία είναι μια πνιγνή παρουσία εν τέλει; Η απουσία είναι η απαραίτητη ικανή συνθήκη ενεργοποίησης της μνήμης στα χρόνια της λήθης.

Έχετε Facebook, Twitter κ.τ.λ.; Εάν ναι, εμποδίζουν ή εμπλουτίζουν το γράμμα και το διάβασμα; Είμαι της γενιάς που ανακάλυψε το Διαδίκτυο από τα blogs, έχω προφίλ σε όλα τα κοινωνικά δίκτυα, αλλά ύστερα από 14 χρόνια, τα χρησιμοποιώ περισσότερο για την ιδιωτική μου ψυχοθεραπεία και πολύ λιγότερο από μια εμμονική περιέργεια τώρα πια.

ΚΡΙΤΙΚΗ

Της ΑΙΝΑΣ ΠΑΝΤΑΛΕΩΝ

Το σώμα απέναντι

ΧΡΗΣΤΟΣ ΧΡΥΣΟΠΟΥΛΟΣ
Η γη του θυμού
εκδ. Νεφέλη, σελ. 64

Η γη του θυμού δεν είναι μυθοπλαστικός τόπος. Ούτε ουτοπία ούτε εφιάλτης. Είναι η πιο πυκνοκατοικημένη επικράτεια της πραγματικότητας. Εκεί, δηλαδή εδώ και τώρα, συνωθούνται ζωές που ωρύονται, ρημαγμένες από τον πόθο και τον τρόπο του αφανισμού, ζωές τρεμμένες, τυλιγμένες σε «ανόθευτο σκοτάδι». Ο Χρήστος Χρυσόπουλος περιδιαβαίνει την Αθήνα, όπου ανακαλύπτει μια αιμάσσοσα γη, κατοικημένη από ανθρώπους εξάλλους από θυμό ανθρώπους σπαραγμένους από ανεκτίλητο μίσος, σωριασμένους στον πάτο της ύπαρξής τους που αναπνέουν σε έναν ασφυκτικό σφυγμό, άφωτους από φωνικές, ανεπίστρεπτες λέξεις, ταπεινωμένους και γι' αυτό ανήμερους, ανθρώπους που παραδίδονται στο κενό, όταν όλα όσα κάποτε γύρω τους τα αναγνώριζαν σαν ζωή, κατακυλούν στο χάος.

Οι σκληρές, αφώτιστες όψεις της πόλης προκαλούν τον Χρυσόπουλο να σκεφθεί τον θυμό που δεν ελπίζει, τον θυμό το θάρρος του οποίου είναι ο ίδιος ο θυμωμένος. «Είναι θυμός τυφλός, παροξυσμικός και δειλός». «Αυτό και

μόνο. Αυτό το θλιβερό. Το τυφλό και απαίσιο». Η αφήγηση τεμαχίζεται σε σύντομα στιγμιότυπα στα οποία εικονογραφείται με λόγο προφορικό η βία που βοά στην πόλη. Η οργή την πολιορκεί σαν αόρατο πλέγμα, που στραγγαλίζει

τους πιο απελπισμένους, τους πιο εκτεθειμένους. Οι σταθμοί του μετρό, οι δρόμοι, τα πεζοδρόμια, τα γραφεία, τα διαμερίσματα δεν είναι φανταστικοί τόποι. Είναι σφαγεία, πεδία σφοδρότατων, αδιάκοπων αντιδικιών, τόποι, ιδιωτικοί και δημόσιοι, απεριφραστές επιθετικότητας. Εκεί παρεισθύνει ο υποψιασμένος περιπατητής και υποκλύπτει εκρήξεις και καβγάδες, εκκωφαντικά παράπονα και φωνές σπαρμένες από την απόγνωση που αποζητεί ένα θύμα για να κατευναστεί. Η ένταση των διαλογικών στιγμιότυπων εκπνέει σε χαμηλότερες κατακλείδες, που ο χαμός των λέξεων καταλαγιάζει σε νηφάλιο στοχασμό.

Ο Χρυσόπουλος μιλάει, επίσης,

για τον θυμό που σιγεί, για τις σιωπές όπου συρίζουν ουρλιαχτά. Μια ματιά, ένα νεύμα, μια απονενομένη χειρονομία, μια παράτονη συγκορδία στο πόχρωμα, αρκούν για να φανερώσουν την οργή που φιμώνουν. Ένα αγόρι θυμωμένο με όλα εκείνα τα χαρτιά που στοιβαζόταν μέσα τη μέρα η ζωή του, τους βάζει φωτιά και πετάει τις φλεγόμενες σελίδες από το μπαλκόνι. Στο πύρινο κομψο-τι διαλάμπουν οι άφατες λέξεις του θυμού του. «Είχε θερίψει μέσα του μια φωτοβόλος εξαρση». Μια αλλόκοτη, αλλοπαρμένη συγκίνηση μάτων τα μάτια του καθώς πετού-

σε φωτίες στον αέρα.

Υπάρχει ακόμα ο θυμός που παρρηρεί. «Στην πτώση τα σώματα εξισώνονται». Ένας άντρας και μία γυναίκα αλλάζουν σώματα «στον μεν από πάνω». Ορμούν έξαλλοι στο απέναντι σώμα και πέφτουν ο ένας μέσα στις σάρκες του άλλου. Η εξωφρενική αντιμετάθεση αποθεώνει τον παραλογισμό της αλληλοσφα-

γής. Η επιθυμία της καταστροφής αποκαλύπτεται ως αντεστραμμένη ενόρμηση αυτοκαταστροφής. Εγκλωβισμένος στο σώμα της γυναικας, ο άντρας παλεύει με το σώμα απέναντί του, το δικό του. «Πάρε τα χέρια μου από πάνω μου», της λέει. Συνταρακτική η φράση, ενδεικτική της βίας που επιφυλάσσουμε εις εαυτών. Ο εσωτερικευμένος θυμός διαχέεται υποδόρια, ζεματίζοντας την ύπαρξη, παραμορφώνοντας τα καθημερινά της γνωρίσματα, κατακαίγοντας την ανθρώπινη επίφασή της, κάνοντας στάχτη κάθε αναστολή.

Στο βιβλίο σταχυολογούνται οι πιο τρομακτικές όψεις της πόλης, οι χειρότερες στιγμές της. Ο Χρυσόπουλος προσπλώνει την προσοχή του στους εξαγριωμένους κατοίκους και με δεξιотехνία ευαίσθητου συλλέκτη ξεδιαλέγει από το όλον το μικρό, μεταφέροντας στις σελίδες την άγρια θλίψη τους. Χωρίς την παραμικρή συναισθηματική φόρτιση, με φράσεις εξόχως πυκνές που προωινίζονται την εμβόη της εκφυροσκόρπησης, φλογισμένες σαν να τις διαρρέει ηλεκτρικό ρεύμα, με εναλλαγή έκρυθμων διαλόγων και λόγων κατακλείδων, με αντιτίξεις κραυγών και υπόκωφων μελών, συνθέτει ένα πολυφωνικό χορικό, ένα ποίημα για την αττική τραγωδία.

Πρώτα σε πωλήσεις

ΜΕΛΕΤΕΣ, ΛΕΥΚΩΜΑΤΑ, ΒΙΟΓΡΑΦΙΕΣ

- 1 «Μαχάτμα Γκάντι, το δώρο του θυμού» του Αρούν Γκάντι (Διόπτρα)
- 2 «Δημόσιος χώρος εν αναμονή» των Μπερνάρ Κουόμο, Πρόδρομου Νικηφορίδη (Ιανός)
- 3 «Ελλάδα 1453-1821» του Ντέιβιντ Μπρούερ (Πατάκης)
- 4 «Όσα δεν είπες» του Μαρκ Μαζάουερ (Αγρ)
- 5 «Μόνο λίγα χιλιόμετρα» της Μαρίας Ευθυμίου (Πατάκης)

Λογοτεχνία

- 1 «Γινάτι, ο σοφός της λίμνης» του Γιάννη Καλούζου (Ψυχογιός)
- 2 «Μάκβεθ» του Τζο Νέσμπο (Μεταίχμιο)
- 3 «Σεμινάρια φονικής γραφής» του Πέτρου Μάρκαρη (Γαβριλίδης)
- 4 «4, 3, 2, 1» του Πολ Οστερ (Μεταίχμιο)
- 5 «Γυναικές της μικρής πατρίδας» του Θοδωρή Παπαθεοδώρου (Μεταίχμιο)

• Αυτή την εβδομάδα τα στοιχεία παρέχονται από το βιβλιοπωλείο Ιονός, Σταδίου 24.

ΜΑΤΙΕΣ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

Επιμέλεια: **ΝΙΚΟΣ ΒΑΤΟΠΟΥΛΟΣ****ΣΑΡΑΓΟΣΑ****Ο λαμπρός 18ος αιώνας**

Η ατμόσφαιρα της αριστοκρατίας στη Σαραγόσα στα τέλη του 18ου αιώνα αναπαράγεται στην έκθεση που παρουσιάζεται από το Ιδρυμα Ibercaja Foundation. Η έκθεση εστιάζεται στην προσωπικότητα της Infanta Maria Teresa de Vallabriga (1759 - 1820) και μέσω αυτής δείχνει την κοινωνική και καλλιτεχνική λάμψη της πόλης εκείνη την εποχή. Η Σαραγόσα, από τις παλαιότερες πόλεις της Ισπανίας, ήταν μεγάλο κέντρο. Ο Φρανθίσκο ντε Γκόγια είχε φιλοτεχνήσει πορτρέτα της Ινφάντας και της οικογένειάς της.

ΖΥΡΙΧΗ**Η μόδα στην τέχνη**

Αυτά τα φορέματα στυλ Μόντριαν είναι μία εγκατάσταση στην πολύπτυχη έκθεση που παρουσιάζεται τώρα στο Kunsthauus της Ζυρίχης με θέμα «Το κίνητρο της μόδας. Ακράιες επιλογές στην τέχνη». Η έκθεση, που θα διαρκέσει ως τις 15 Ιουλίου, συγκεντρώνει κορυφαία έργα ζωγραφικής και γλυπτικής από την ιστορία της τέχνης αλλά και σύγχρονα βίντεο, φωτογραφίες και εγκαταστάσεις. Εχει ενδιαφέρον να δει κανείς πώς ενσωμάτωσαν οι καλλιτέχνες στα έργα τους τις διάφορες ενδυματολογικές υπερβολές.

ΝΙΟΥ ΧΕΪΒΕΝ**Το άγνωστο αριστούργημα**

Ένα από τα μυστήρια της ιστορίας της τέχνης είναι και αυτό το έργο ζωγραφικής (σε λεπτομέρεια), φιλοτεχνημένο περί το 1663 κατόπιν ανάθεσης πιθανώς από Άγγλο ευγενή ονόματι Πάστον. Το έργο ονομάστηκε «The Paston Treasure» και ενώ υπάρχουν πολλές εικασίες για την ταυτότητά του (υπάρχει μια φλαμανδική αίσθηση), καμία δεν έχει τεκμηριωθεί. Αυτή την περίοδο παρουσιάζεται σε έκθεση στις ΗΠΑ, στο Yale Center for British Art, που βρίσκεται στο Νιου Χέιβεν του Κονέκτικατ.

ΓΕΝΕΥΗ**Ο Φερδινάνδος Χόντλερ**

Γεννημένος στη Βέρνη το 1853, ο Φερδινάνδος Χόντλερ υπήρξε ένας από τους σημαντικότερους ζωγράφους του 19ου και των αρχών του 20ού αιώνα στην Ελβετία. Αυτή την περίοδο λειτουργεί στη Γενεύη η έκθεση με τίτλο «Χόντλερ, παραλληλισμός», εστιάζοντας στον φυσικό νόμο της συμμετρίας και της επανάληψης. Η έκθεση που παρουσιάζεται στο Μουσείο Rath, σε συνεργασία με το Μουσείο Καλών Τεχνών της Βέρνης, συμπίπτει με τα 100 χρόνια από τον θάνατο του Χόντλερ.

ΜΑΪΑΜΙ**Επικίνδυνες γυναίκες**

Θηλυκές μορφές από την ιστορία της τέχνης, κυρίως από έργα ζωγραφικής με θρησκευτικά ή βιβλικά θέματα, παρουσιάζονται στο Μαϊάμι στο Patricia & Phillip Frost Art Museum. Η ιδιαιτερότητα της έκθεσης είναι ότι φέρνει κοντά αριστουργήματα της ευρωπαϊκής ζωγραφικής κυρίως από τον 16ο και τον 17ο αιώνα προερχόμενα από το Μουσείο Τέχνης John and Mable Ringling, που βρίσκεται επίσης στη Φλόριντα, εκπροσωπώντας και αυτό την αμερικανική παράδοση και αγάπη των μαϊκίνων για την παλιά Ευρώπη.

Η Βιέννη γιορτάζει τα 100 χρόνια του μοντερνισμού της

ΑΥΣΤΡΙΑ

Αυτή είναι μία φωτογραφική άποψη του εκκλησίου του Αγίου Λεοπόλδου (Kirche am Steinhof) στη Βιέννη, σχεδιασμένη το 1907 από τον αρχιτέκτονα Οτο Βάγκνερ, από τους κορυφαίους εκπροσώπους του αυστριακού μοντερνισμού στις αρχές του 20ού αιώνα. Είναι ένα από τα αρχιτεκτονικά ορόσημα –διάσπαρτα στην αυστριακή πρωτεύουσα– από τη μεγάλη τομή στις τέχνες που σημειώθηκε στην Αυστροουγγρική Αυτοκρατορία με επι-

κεντρο τη Βιέννη από το 1890 έως το τέλος του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου. Αυτή η κίνηση, γνωστή και ως Sezession (απόσχιση), παρακλάδι της ευρύτερης αρ νουβό (Art Nouveau) που κατακτούσε έδαφος σε όλη την Ευρώπη από τη Μόσχα ως τη Γλασκώβη και από τη Ρίγα ως τη Λισαβώνα, άνθησε στη Βιέννη που ως μητρόπολη της αυτοκρατορίας μπορούσε να συντηρήσει την αντίδραση στην ακαδημαϊκή τέχνη και στο επίσημο γούστο των αστών. Η αρ νουβό στη Βιέννη μάς

έδωσε στη ζωγραφική τον Εγκον Σίλε και τον Γκούσταφ Κλίμτ και στην αρχιτεκτονική τα κτίρια του Αντολφ Λόος και του Οτο Βάγκνερ με τη μεγάλη απόσχιση από τους ιστορικούς ρυθμούς του 19ου αιώνα. Το στυλ της Βιέννης της νέας εποχής, το στυλ 1910, έγινε έκτοτε ταυτόσημο με την κεντροευρωπαϊκή πρωτοπορία και διαχύθηκε σε πολλές γειτονικές και όχι μόνο χώρες. Για την Αυστρία είναι εδώ και πολλά χρόνια «κληρονομιά», σχεδόν κατεστημένο(!), αλλά παραμέ-

νει ένα μεγάλο πνευματικό κεφάλαιο προς μελέτη. Η τουριστική Αυστρία το αξιοποιεί δεόντως και φέτος γιορτάζει τα 100 χρόνια από το τέλος της αρ νουβό (το 1918 πέθανε και ο Οτο Βάγκνερ), με σειρά εκδηλώσεων, παραγωγών και κινητοποιήσεων ενός μηχανισμού προβολής της ελκυστικής κληρονομιάς και του πνευματικού αποθέματος της Βιέννης. Όλα αυτά συνοδεύονται και από παραγωγές σύγχρονης τέχνης σε διαρκή διάλογο, ούτως ώστε το προϊόν «Βιέννη 100 χρόνια»

να αφορά τους πάντες. Είναι εντυπωσιακό το επίπεδο πολιτισμικής αυτογνωσίας εκφρασμένο από τεχνokrάτες και εκπροσώπους φορέων, οι οποίοι δείχνουν να αντιλαμβάνονται το βάθος αλλά και την υπεραξία μιας τέτοιας μοναδικής κληρονομιάς. Η Βιέννη «ζει» και από τον μοντερνισμό της, ως παραφύλαδα της μεγάλης έκρηξης νεωτερικότητας που σημειώθηκε στη Δύση σταδιακά μετά το 1880. Είναι ένα μάθημα πολιτιστικής οικονομίας και σοβαρότητας.

Ο ΚΥΡΙΟΣ ΓΚΡΙΓράφει ο **ΗΛΙΑΣ ΜΑΓΚΛΙΝΗΣ**

Γέφυρες στον χρόνο και στη μουσική

Ιανουάριος, 1941, Γκέρλιτς, Γερμανία. Στο γερμανικό στρατόπεδο αιχμαλώτων Stalag VIII-A, διοργανώνεται μια συναυλία από τον Γάλλο συνθέτη Ολιβιέ Μεσιάν (Olivier Messiaen, 1908-1992).

Ο στρατευμένος Μεσιάν είχε αιχμαλωτιστεί από τους Γερμανούς στο Βερντέν τον Μάιο του 1940. Στο στρατόπεδο, συναντά έναν βιολονίστα, έναν τσελίστα κι έναν κλαρινετίστα και αποφασίζει να γράψει κάτι γι' αυτούς. Έτσι προέκυψε ένα κουαρτέτο (βιολί, τσέλο, κλαρινέτο – συν το πιάνο που έπαιζε ο Μεσιάν) το οποίο ερμήνευσαν μπροστά σε 5.000 αιχμαλώτους και Γερμανούς φρουρούς. «Το κρύο ήταν αφόρητο», έγραψε αργότερα ο Μεσιάν, «το Στάλαγκ είχε θαφτεί κάτω απ' το χιόνι. Οι τέσσερις ερμηνευτές παίξαμε σε χαλασμένα όργανα. Το τσέλο του Ετιέν Πασκιέ είχε μόνον τρεις χορδές, τα πλίκτρα στο πιάνο μου κατέβαιναν αλλά δεν ανέβαιναν ξανά...». Ωστόσο,

Συνέχισε να χορεύει επί μία εβδομάδα, χωρίς να διακόψει για φαγητό ή ύπνο, δίχως να βγάλε τα καταματωμένα παπούτσια της.

σο, το κοινό άκουσε τη μουσική απόλυτα προσπλωμένο, τόσο που ο Μεσιάν εντυπωσιάστηκε.

Ιούλιος 1518, Στρασβούργο. Μια γυναίκα, η φράου Τρόφεια, βγαίνει απ' το σπίτι της. Η μέρα είναι ζεστή. Θαφνικά, η γυναίκα αρχίζει να χορεύει στη μέση του δρόμου. Δεν υπάρχει μουσική, όμως η γυναίκα συνεχίζει να χορεύει. Για την ακρίβεια, συνέχισε να χορεύει επί μία εβδομάδα, χωρίς να διακόψει για φαγητό ή ύπνο, δίχως καν να βγάλε τα καταματωμένα παπούτσια της.

Επί τρεις μήνες, στο Στρασβούργο του 1518, εκατοντάδες άνθρωποι χόρευαν μέχρι εξαντλήσεως στους δρόμους της πόλης δίχως να ακούγεται μουσική.

Προς το τέλος της πρώτης εβδομάδας προστέθηκαν άλλοι 34 κάτοικοι, οι οποίοι επίσης χόρευαν χωρίς μουσική. Μέσα σε ένα μήνα, οι χορευτές έγιναν 400. Κατά μέσον όρο, περί τους δεκαπέντε ανθρώπους άρχισαν να πεθαίνουν ημερησίως από την εξάντληση. Το φαινόμενο διήρκεσε τρεις μήνες. Όπως ανεξήγητα άρχισε, έτσι ανεξήγητα σταμάτησε και θεωρήθηκε (τότε) δαιμονική κατοχή, ακόμα και προάγγελος της Αποκάλυψης.

Μουσική μπορεί να μην παίζτηκε το μακρινό 1518, το κουαρτέτο του 1941 όμως θεωρείται από τα μουσικά αριστουργήματα του 20ού αιώνα (τον Δεκέμβριο του 2004, στην τοποθεσία του στρατοπέδου, το έργο ακούστηκε ξανά ζωντανά). Ο τίτλος του, «Κουαρτέτο για το Τέλος του Χρόνου», παραπέμπει σκόπιμα στην Αποκάλυψη: «Οι χρόνος ουκέτι έσται, αλλά' εν ταις ημεραις τς φωνής του εβδόμου αγγέλου, όταν μέλλη

σαλπίζειν, και ετελέσθη το μυστήριον του Θεού».

«Οι χρόνος ουκέτι έσται»: ο Μεσιάν έκανε μουσική τον τρόπο του τέλους του χρόνου απαλύνοντας τη βασανιστική χρονική ροή των ανθρώπων που ζουν μέσα σε συρματοπλέγματα, χτίζοντας μίαν υποβλητική ηχητική γέφυρα ανάμεσα σε θεολογικές και μουσικές έννοιες περί χρόνου.

Κάπως έτσι, το 1941, μια υπαρκτή μουσική ζέστανε χιλιάδες φυλακισμένους καταμεσής του παγετού. Το 1518, μια ανύπαρκτη, «αόρατη» μουσική οδήγησε εκατοντάδες ανθρώπους σε έναν ξέφρενο διονυσιασμό εν μέσω καύσωνα. Το 1941, τη μουσική την άκουσαν ψυχές που δοκιμάζονταν. Το 1518, την άκουσαν τα δοκιμαζόμενα σώματα. Και την άκουσαν έως θανάτου. Ίσως διότι τη μουσική κάθε θνητός τη φέρει μέσα του και ίσως μόνον τότε έχει ένα απειροελάχιστο ψήγμα αθανασίας.

Ο Στίβεν Κινγκ και το alter ego του

Τα άπαντά του επανακυκλοφορούν στα ελληνικά, ανάμεσά τους και μυθιστορήματα που υπέγραψε ως Ρίτσαρντ Μπάκμαν

ΣΤΙΒΕΝ ΚΙΝΓΚ
(ΩΣ ΡΙΤΣΑΡΝΤ ΜΠΑΚΜΑΝ)
Εργα οδοποιίας
μτφρ.: Αλέξης Καλοφωλιάς
εκδ. Κλειδάριθμος, σελ. 400

Του ΔΗΜΗΤΡΗ ΜΑΜΑΛΟΥΚΑ

Κοντά στο ξεκίνημα της καριέρας του, στο μέσον της δεκαετίας του 1970, ο Στίβεν Κινγκ κατελήφθη από οργασμό παραγωγικότητας και –ακάματος, εργασιμανής και πολυγραφότατος όπως απέδειξε περίτρανα ότι είναι–, έγραφε συνεχώς βιβλία, κυρίως μυθιστορήματα. Μερικά από αυτά τα έχασε, άλλα τα άφησε μισοτελειωμένα και τα ολοκλήρωσε στο μέλλον, κι άλλα αποφάσισε να τα εκδώσει με ψευδώνυμο προκειμένου να μην «καεί» συγγραφικά βγάζοντας πάνω από δύο βιβλία τον χρόνο, απόφαση σίγουρα σοφή.

Το ψευδώνυμο που επέλεξε ήταν το Ρίτσαρντ Μπάκμαν. Και μ' αυτό υπέγραψε ανάμεσα στα έτη 1997 και 1984 πέντε μυθιστορήματα που πέρασαν στην ιστορία ως «Τα βιβλία του Μπάκμαν». (Ο συγγραφέας θα χρησιμοποιούσε ξανά στο μέλλον το ψευδώνυμο για άλλα δύο μυθιστορήματα, όταν όμως πια το μυστικό του θα είχε αποκαλυφθεί).

Το νήμα της ζωής του φανταστικού συγγραφέα Μπάκμαν –ο οποίος δεν «πώλούσε» πολύ, και σίγουρα όχι τόσο ο Κινγκ– κόπηκε απότομα όταν κάποιος αναγνώρισε το ιδιαίτερο στυλ του Στίβεν Κινγκ, πράγμα που προσωπικά δεν μου κάνει ιδιαίτερη εντύπωση, αφού μερικά από τα βιβλία του Μπάκμαν είναι από τα πιο αντιπροσωπευτικά του στυλ γραφής και θεματολογίας του Κινγκ.

Βουτιά στην τρέλα

Το μυθιστόρημα «Εργα οδοποιίας», που εκδόθηκε το 1981, είναι το μεσαίο χρονικά της πεντάδας των βιβλίων του Μπάκμαν. Και είναι ένα μυθιστόρημα που μας φανερώνει έναν άλλον Κινγκ, μακριά από το υπερφυσικό, μακριά από τον τρόπο του μπαμπούλα που караδοκει κάτω από το κρεβάτι σου, ενώ αντιθέτως βουτάει δίχως οίκτο στην τρέλα, στην αποξένωση και στη μοναξιά του σπερμινού ανθρώπου.

Ο κεντρικός ήρωας είναι ο Μπάρτον Ντόους, ένας καθημερινός άνθρωπος που ζει σε μια μικρή πόλη.

Τα «Εργα οδοποιίας» διαδραματίζονται στη δίνη της πετρελαϊκής κρίσης. Ο Μπάρτον αντιδρά στις αντιφατικές εκκλήσεις της κυβέρνησης για οικονομία.

Εχει καλοπληρωμένη εργασία, ιδιόκτητο σπίτι και γυναίκα που τον αγαπά (με αυτή την προτεραιότητα, όπως συμπεραίνουμε). Όμως νιώθει ότι η ζωή φεύγει μέσα από τα χέρια του, νιώθει ότι η ζωή του κλείνει την πόρτα. Τον συνοδεύει ένα δράμα: έχει χάσει το μονακριβό παιδί του. Όμως δεν ήταν αυτό που ξεκίνησε την αντίστροφη πορεία. Όχι, αυτό ήταν ένα άλλο γεγονός: μια κατασκευή ενός καινούργιου δρόμου. Ενός περιφερειακού δρόμου, φαρδύτερου και ταχύτερου που υποτίθεται ότι θα αλλάξει την όψη της μικρής πόλης προς το καλύτερο.

Όμως, ο καινούργιος δρόμος θα περάσει πάνω από το σπίτι του ήρωα και πάνω από το κτίριο στο οποίο στεγάζεται η μεγάλη επιχείρηση πλυντηρίου ρούχων όπου εργάζεται τα τελευταία είκοσι χρόνια.

“

Ο αναγνώστης δεν μπορεί να προβλέψει την εξέλιξη, αλλά ο Κινγκ έχει φροντίσει να του δώσει στην πρώτη σκηνή τον ήρωα να αγοράζει δύο όπλα.

Και οι δύο εστίες του Μπάρτον πρόκειται να κατεδαφιστούν. Από ένα παιχνίδι της μοίρας πέφτει στον ίδιο η αρμοδιότητα να βρει όχι μόνο καινούργιο σπίτι αλλά και καινούρ-

για στέγη για την επιχείρηση. Κι εκεί ο Μπάρτον βραχυκυκλώνει. Ένας διακόπτης αλλάζει τα πάντα μέσα του κι ένα alter ego του, ένας φανταστικός τύπος, δημιουργία του νου του πολιορκεί τις σκέψεις του συμβουλευοντας τον όπως εκείνος νομίζει, αγαπημένο συγγραφικό μοτίβο του Κινγκ.

Σαν μαριονέτα

Το βιβλίο διαδραματίζεται το 1973, χρονιά που η πετρελαϊκή κρίση χτύπησε τις ΗΠΑ. Τα γιγαντιαία αυτοκίνητα με τους τεράστιους κινητήρες των προηγούμενων δεκαετιών μένουν απούλητα στις μάντρες. Η κυβέρνηση πιέζει για οικονομία παντού, βγάλτε τις πρίζες από τις ηλεκτρικές συσκευές, μην ανάβετε όλα τα φώτα. Ο Μπάρτον αντιδρά και θέλει να καταναλώνει οτιδήποτε, σαν τρελός, νιώθοντας

ως μαριονέτα στα χέρια του κράτους και των μεγάλων πολυεθνικών. «Πρώτα θέλουν να καταναλώνουμε και μετά να μην ξοδεύουμε».

Είναι ανατριχιαστικό πόσο επίκαιρο είναι το βιβλίο σήμερα, ειδικά με τη Μαύρη Παρασκευή που ο κόσμος καλείται σε ένα όργιο άσκοπων αγορών, εν μέσω βαθιάς κρίσης. Ταυτόχρονα ο Μπάρτον, που αφηγείται σε πρώτο πρόσωπο την ιστορία, δεν κάνει καμία κίνηση να βάλει τη ζωή του σε τάξη. Εχει κουραστεί πια. Μένει στην αμμουδιά άπραγος και βλέπει το γιγαντιαίο κύμα που έρχεται από τα βάθη της θάλασσας να τον συντρίψει. Το κύμα είναι ο καινούργιος δρόμος και γι' αυτόν νιώθει ένα απύθμενο μίσος. Ο καινούργιος δρόμος είναι η νέα ζωή, που αυτός δεν έχει κουράγιο να ακολουθήσει, το τρένο που εκείνος έχασε πια και βρέθηκε

Ο μετρ του τρόμου, Στίβεν Κινγκ

στα γραπτά χωρίς σχεδόν να το συνειδητοποιήσει, παρόλα με τη γυναίκα του με τη λάμψη του γάμου τους, όμως, να έχει σβήσει ολοκληρωτικά ήδη από τον καιρό της κοινής τους τραγωδίας, τον χαμό του παιδιού τους. Και προς τον καινούργιο δρόμο, κι ό,τι αυτός αντιπροσωπεύει, θα στρέψει το μίσος και την αντίδρασή του ο σύγχρονος καφκικός ήρωας.

Ο αναγνώστης δεν μπορεί να προβλέψει πώς ακριβώς θα κινηθεί ο ήρωας, αλλά ο Κινγκ έχει φροντίσει να του δώσει στην πρώτη σκηνή τον ήρωα να μπαίνει σ' ένα οπλοπωλείο και να αγοράζει δύο όπλα. Το βιβλίο ήταν για χρόνια εξαντλημένο στη χώρα μας και εκδίδεται τώρα σε νέα μετάφραση από τον εκδοτικό οίκο Κλειδάριθμο που θα επανακυκλοφορήσει τα άπαντα του Κινγκ.

Ψυχροπολεμικές θεωρίες συνωμοσίας για γερά νεύρα

ΣΤΙΒΕΝ ΚΙΝΓΚ
Πύρινη οργή
μτφρ.: Αντώνης Καλοκύρης
εκδ. Κλειδάριθμος, σελ. 600

Η «Πύρινη οργή», που κυκλοφόρησε το 1980, είναι κι αυτό ένα από τα πρώτα μυθιστορήματα του Κινγκ, το όγδοο κατά σειρά έκδοσης, κι ενώ χρονικά βρίσκεται πολύ κοντά στο «Εργα οδοποιίας», διαφέρει εντελώς στη θεματική του. Εδώ ο Κινγκ χρησιμοποιεί ένα αγαπημένο του θέμα: τις υπερφυσικές δυνάμεις. Συγγραφικό άξονα με τον οποίο θα ξεκινήσει την καριέρα του (με το «Κάρι») και γύρω από τον οποίο θα γράψει ένα από τα αριστουργήματά του («Η Λάμψη»), αλλά και πολλά άλλα βιβλία του στο μέλλον.

Εδώ κεντρικοί ήρωες είναι ο Αντι και η μικρή του κόρη, η Τσάρλι. Ο Αντι είναι καθηγητής στο κολέγιο, (οι ήρωες του Κινγκ είναι στη συντριπτική τους πλειονότητα ή συγγραφείς ή καθηγητές σε κολέγια) και προκειμένου να εξοικονομήσει διακόσια δολάρια δέχεται να γίνει πειραματόζωο σε ένα φαινομενικά αθώο πείραμα μιας κρατικής οργάνωσης. Εκεί θα γνωρίσει και τη Βίκι, τη μέλλουσα γυναίκα του. Από τον γάμο τους θα προκύψει η Τσάρλι, ένα όμορφο κοριτσάκι.

Οι υπεύθυνοι του πειράματος τους έχουν πει ότι θα τους χορηγήσει ένα καινούργιο φάρμακο που θα προκαλεί συμπτώματα ανάλογα μ' εκείνα ενός δυνατού παραισθη-

“

Το κυνηγητό της παντοδύναμης υπηρεσίας και το ανυπεράσπιστο διδυμο μπαμπά-κόρης, που θέλει μόνο να ζήσει ελεύθερο, δίνονται μαεστρικά από τον Κινγκ.

«Πύρινη οργή» («Firestarter»): σκηνή από την κινηματογραφική εκδοχή του ομότιτλου μυθιστορήματος (1984).

σιογόνου. Όμως, η πραγματικότητα θα είναι πολύ διαφορετική, εφιαλτική. Στον Αντι και στη Βίκι θα χαρίσει υπερφυσικές δυνάμεις και το παιδί τους θα τις κληρονομήσει και θα αναπτύξει σε τρομακτικό βαθμό μία, άκρως επικίνδυνη. Οι κρατικοί πράκτορες θα γίνουν η σκιά της Τσάρλι και του μπαμπά της προκειμένου να διαφυλάξουν το μυστικό τους, αλλά και να χρη-

σιμοποιήσουν τη δύναμη του μικρού κοριτσιού για ίδιους σκοπούς.

Μην ξεχνάμε πως το βιβλίο διαδραματίζεται το 1978, εποχή του Ψυχρού Πολέμου, στην οποία οι ΗΠΑ πειραματίζονται συνεχώς ψάχνοντας νέα όπλα και νέους εκθροούς.

Οι συνωμοσίες, τα μεγάλα κρυμμένα εργαστήρια του κράτους, γεμάτα μυστικούς πράκτορες και

απόρρητα πειράματα με σκοπό να βρεθούν καινούργια, έξυπνα υπερόπλα, υπήρχαν και στην πραγματικότητα κι έγιναν αγαπημένο θέμα σκηνοθετών και συγγραφέων.

Καθάρια συγγραφικά, το μυθιστόρημα είναι ένας κλασικός Κινγκ των πρώτων του βιβλίων με την αναμφισβήτητη γοητεία, αλλά και τις ιδιοτροπίες του. Ο συγγραφέας παίζει συνεχώς με τα νεύρα του αναγνώστη

καθυστερώντας την πλοκή, αλλά με τέτοια μαεστρία που δεν μπορείς να αφήσεις το βιβλίο από τα χέρια σου. Η δράση άλλοτε τρέχει εκπληκτικά γρήγορα κι άλλοτε καθυστερεί σε μεγάλες περιγραφές, επιμέρους ιστοριούλες ή διηγήσεις και τεχνικές λεπτομέρειες.

Μοναδική αφήγηση

Ο Κινγκ μέσω της μικρής Τσάρλι κερδίζει τον αναγνώστη και τον αιχμαλωτίζει σ' ένα βιβλίο γεμάτο αγωνία. Το κυνηγητό της παντοδύναμης υπηρεσίας, το ανυπεράσπιστο διδυμο μπαμπά-κόρης που θέλει μόνο να ζήσει ελεύθερο, οι συνωμοσίες και οι συγκαλύψεις, οι υπερφυσικές δυνάμεις του νου που μπορούν να εξολοθρεύσουν ή να τρελάνουν στη στιγμή έναν άνθρωπο, οι τρομερές σκηνές δράσης –και θανάτου– δίνονται μοναδικά από τον Κινγκ, που μέσω των βιβλίων του χάραξε έναν δικό του ιδιαίτερο δρόμο, είτε αυτός φλέγεται με την επιστημονική φαντασία, είτε με τον τρόπο, είτε με το πιο «γρήγο» μυθιστόρημα.

Η «Πύρινη οργή» («Firestarter»), που μεταφέρθηκε στη μεγάλη οθόνη το 1984 με παραγωγή του Ντίνου Ντε Λαουρέντις, δεν είχε εκδοθεί μέχρι σήμερα στην Ελλάδα. Πρώτη ελληνική έκδοση λοιπόν, πάντα από τις εκδόσεις Κλειδάριθμος.

Ο κ. Δημήτρης Μαμαλούκας είναι συγγραφέας.

Το παρελθόν και το παρόν των Κούρδων

*Ένα βιβλίο με χρήσιμες πληροφορίες
για την κατανόηση του ζητήματος*

MARTIN ΣΤΡΟΜΑΓΕΡ -
ΛΑΛΕ ΓΙΑΛΤΣΙΝ ΧΕΚΜΑΝ
Οι Κούρδοι. Ιστορία, πολιτική,
πολιτισμός
μτφρ.: Γιώργος Σαλακίδης
εκδ. Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κύπρου
σελ. 287

Της **ΣΙΣΣΥΣ ΑΛΩΝΙΣΤΙΩΤΟΥ**

Πολλοί από εμάς, μάλλον οι περισσότεροι, θυμούνται τις πρώτες κουβέντες του Οτσαλάν προς τους Τούρκους φρουρούς του, μέσα στο αεροπλάνο που τον μετέφερε για να δικάσεται στην Τουρκία μετά τη σύλληψή του το 1999. Είχαν μαγνητοσκοπηθεί για να μεταφερθούν μαζί με την εικόνα του σιδηροδόξειμου ηγέτη του ΡΚΚ στις τηλεοπτικές οθόνες όλου του κόσμου: «Εντάξει, δεν υπάρχει πρόβλημα, θα συνεννοηθούμε, Τούρκος είμαι κι εγώ, η μάνα μου ήταν Τουρκάλα…».

Η ερμηνεία που επικράτησε τότε ήταν ότι δειλίασε όταν τελικά «έπεσε στα χέρια των Τούρκων». Πολλοί Κούρδοι, όμως, νιώθουν «Τούρκοι», θεωρούν εαυτούς Τούρκους. Αυτό που επιχειρεί το βιβλίο των Στρόμαγερ και Χέκμαν με την εξαιρετική μετάφραση από τα γερμανικά

του Γιώργου Σαλακίδη είναι, μεταξύ άλλων, να μας δώσει και μια άλλη ερμηνεία.

Οχι, βεβαίως, συγκεκριμένα για τον Οτσαλάν, αλλά για το κοινωτικό πρόβλημα το οποίο στη βάση του δεν απέχει πολύ από τα προβλήματα που χαρακτηρίζουν την αναζήτηση μιας εθνικής ταυτότητας από πληθυσμούς που ζουν κάτω από μια διαφορετική εθνική ταυτότητα. Ίσως ένα από αυτά τα κοινά προβλήματα να βρίσκεται σε ιδιαίτερη ένταση στην περίπτωση των Κούρδων: η ενότητα μεταξύ τους.

Όπως επισμαίνεται στον πρόλογο του βιβλίου, «το κυριακό ζήτημα δεν είναι μόνον η σύγκρουση των Κούρδων με τους Τούρκους, τους Αραβες και τους Ιρανούς, ή με τις κυβερνήσεις της Τουρκίας, του Ιράν και του Ιράκ. Ούτε μπορεί να συμπεstei μέσα σε ένα ακριμτο μοντέλο καταπιστών και καταπισμένων. Αντιθέτως, η ίδια η κυριακή κοινωνία χαρακτηρίζεται από εντάσεις, οι οποίες προέρχονται από τη μεγάλη ανομοιογένεια στην ανάπτυξη, από την ύπαρξη διαφορετικών προσανατολισμών στα ηγετικά στρώματα και από τη σύγκρουση ανάμεσα

Ο αναγνώστης του βιβλίου θα μάθει για την καταγωγή, τις γλώσσες, τις θρησκείες και τα σημαντικά γεγονότα της κουρδικής ιστορίας.

στις εναπομείνουσες φυλετικές δομές και τα πρώτα φανερώματα μιας αστικής κοινωνίας».

Στις δεκαετίες του '60 και του '70 αυτός που απασχολούσε τη δημοσιότητα στη Δύση ήταν ο Ιρανός θρυλικός ηγέτης των Κούρδων, Μουσταφά Μπαρζανί, ο γιος του οποίου, Μασούντ, ήταν μέχρι το 2017 πρόεδρος του ιρακινού Κουρ-

διστάν. Από τη δεκαετία του '80, η προσοχή της διεθνούς κοινότητας και των ΜΜΕ στράφηκε στο ΡΚΚ, στη μαρξιστική-λενινιστική επαναστατική οργάνωση ή σύμφωνα με το ακρωνύμιο, στο Εργατικό Κόμμα του Κουρδιστάν, με πρόεδρο τον Αμπντουλάχ Οσολάν.

Ωστόσο, παρά τη δημοσιογραφική παρουσία των Κουρδών στα μέσα μαζικής ενημέρωσης αλλά και τη συνεχή –ειδικά πρόσφατα– ενσκόληση των μέσων με το κουρδικό ζήτημα, υπάρχει σοβαρή έλλειψη επικαιρών και αξιόπιστων πληροφοριών σχετικά με την ιστορία και το παρόν των Κουρδών αλλά και μια θολή εικόνα περί Κουρδιστάν. Αρκετά λογικό βέβαια, αφού τον όρο «Κουρδιστάν» χρησιμοποιούμε συμβατικά και χάριν ευκολίας –χωρίς όμως ποτέ να διευκρινίζεται– προκειμένου να περιγράψουμε την περιοχή στην οποία ζουν Κούρδοι, των οποίων ο αριθμός ποικίλλει από τόπο σε τόπο. Στο έτσι οριζόμενο

Κουρδιστάν ανήκουν μεγάλα τμήματα της ανατολικής και νοτιοανατολικής Τουρκίας, του βορειοδυτικού Ιράν και του βορείου Ιράκ.

Το συγκεκριμένο βιβλίο έρχεται να καλύψει αυτό το κενό και είναι πραγματικά ιδιαίτερα χρήσιμο για όσους αναζητούν περαιτέρω πληροφορίες από αυτήν που διακινείται μέσω των ΜΜΕ ή ακριβώς για να αποκωδικοποιήσουν τις αποσπασματικές πληροφορίες που ακούν, βλέπουν και διαβάζουν.

Το τετράπτυχο

Αποτελείται από τέσσερα μέρη στα οποία περιγράφονται η καταγωγή, οι γλώσσες (διότι δεν υπάρχει μία κοινή και οι θρησκείες των Κούρδων, ενώ στο τέλος παρουσιάζονται τα σημαντικά γεγονότα και οι εξελίξεις στην κοινική ιστορία. Το περιγραφόμενο χρονικό διάστημα εκτείνεται από τον εξορισμό των Κούρδων τον 7ο αιώνα, φτάνει στην εμφάνιση του όρου «Κουρδιστάν»

τον 12ο αιώνα, στα κουρδικά πριγκιπάτα που αναπτύχθηκαν στις αυτοκρατορίες των Οθωμανών και των Περσών, για να καταλήξει στην ανάπτυξη του κουρδικού εθνικισμού από τα τέλη του 19ου αιώνα και εξής. Ιδιαίτερη βαρύτητα δίνεται στην περιγραφή της κατάστασης των Κούρδων στο Ιράν, στο Ιράκ και κυρίως στην Τουρκία—όπου ζει και το μεγαλύτερο μέρος κουρδικού πληθυσμού—μέχρι τις μέρες μας.

Τα τελευταία κομμάτια του βιβλίου, ποίρεια, ξεπερνιούνται από την επικαιρότητα, η οποία αλλάζει τον τελευταίο καιρό ακόμα και μέσα στο χρονικό διάστημα μιας μέρας, αλλά η σημασία του παραμένει ιδιαίτερα αξιόλογη ακριβώς γι' αυτό: Διότι δίνει τα εργαλεία προκειμένου να κατανοηθεί καλύτερα η κατάσταση στις ταραγμένες γειτονικές περιοχές και να δημιουργήσει ο πολίτης καταναλωτής ειδήσεων μια πιο συγκροτημένη άποψη για τα τεκταινόμενα.

Η φράση «Τούρκος είμαι κι εγώ, η μάνα μου ήταν Τουρκάλα...» του Οστανλάν είχε παρεξηγηθεί ως ένδειξη δειλίας, ωστόσο, πολλοί Κοούρδοι θεωρούν εαυτούς Τούρκους. Το βιβλίο των Στρόμαγερ και Χέκμαν δίνει μια εμπειρισταυμένη εικόνα του Κοουρδικού, για το οποίο η πληροφόρηση των μέσων είναι αποσπασματική.

Quarto

TANIA ΤΣΑΝΑΚΛΙΔΟΥ

ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΚΟΝΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΜΠΑΡΜΠΑΓΑΛΑΣ | ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΙΣΥΡΑΗΣ

και ο BLAINE REININGER

Μηχανικός ήχου: ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΠΕΤΡΟΝΙΚΟΛΟΣ

Σχεδιασμός φωτισμών: ΠΕΡΙΚΛΗΣ ΜΑΘΙΕΛΛΗΣ

30 / 04 / 2018

ΔΕΥ 20:30

Χορηγός:

Χορηγοί Επικοινωνίας:

Χορηγός Φιλοξενίας:

wiz
UrbanGuide

tickets

77 77 77 45

rialto.com.cy

€25 / 20

Μια Πολιτιστική Προσφορά του Συνεργασιού

Quanto

GÉRALD SIBLEYRAS

ΗΡΩΕΣ

Σκηνοθεσία: ΝΙΚΙΤΑ ΜΙΛΙΒΟΓΕΒΙΤΣ

03 & 04 / 05 / 2018
πεμ & παρ 20:30

Πρωταγωνιστούν:
ΓΙΑΝΝΗΣ ΦΕΡΤΗΣ • ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΠΙΑΤΑΣ • ΙΕΡΟΚΛΗΣ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ

Χορηγός: Χορηγοί Επικοινωνίας:

MC medochemie
LOVE love7.net ASP
wiz UrbanGuide

tickets **77 77 77 45**
rialto.com.cy
€22 / 18

Μια Πολιτιστική Προσφορά του Συνεργασισμού

Η απάτη του αιώνα στη Γαλλία

Στις προσωπικές ιστορίες κάποιων από τους πρωταγωνιστές εστιάζει η ταινία

Του ΑΙΜΙΛΙΟΥ ΧΑΡΜΠΗ

Το πιο προσοδοφόρο έγκλημα στη σύγχρονη γαλλική ιστορία, με ζημιές για το κράτος τουλάχιστον 1,6 δισ. ευρώ και συνολικά 5 δισ. σε πανευρωπαϊκό επίπεδο, μεταφέρεται στην οθόνη υπό τη μορφή αγωνιώδους θρίλερ. Η κυκλοφορία, μάλιστα, της ταινίας στη χώρα μας από την περασμένη Πέμπτη, συμπίπτει με τις δικαστικές εξελίξεις στην υπόθεση που έχει χαρακτηριστεί «η απάτη του αιώνα».

Το φιλμ του Ολιβιέ Μαρσάλ («Η συμμορία της Λυών»), βέβαια, δεν περιγράφει αναλυτικά τα γεγονότα – δεν είναι άλλωστε ντοκιμαντέρ. Αντιθέτως, βασίζεται στις προσωπικές ιστορίες κάποιων εκ των πρωταγωνιστών. Ο Αντουάν (Μπενουά Μαζιμέλ) είναι μικροεπιχειρηματίας,

ο οποίος αντιμετωπίζει σοβαρά οικονομικά προβλήματα. Με τη δουλειά αλλά και την προσωπική του ζωή να απειλείται, οργανώνει μαζί με τρεις φίλους του μια οικονομική απάτη εις βάρος του γαλλικού κράτους, σχετική με το προσφάτως αναδυόμενο εμπόριο δικαιωμάτων εκπομπής ρύπων CO₂. Σύντομα, ωστόσο, η κατάσταση θα ξεφύγει εκτός ελέγχου και τις απειλές θα διαδεχθούν οι σφαίρες...

Χωρίς μεγάλη διάθεση για πρωτοτυπία, η ταινία περιγράφει γραμμικά την ιστορία του Αντουάν, ο οποίος σταδιακά καταβυθίζεται σε έναν κόσμο σκληρής παρανομίας, γοητευμένος από το γρήγορο κέρδος και την αίσθηση ισχύος. Ο σκηνοθετικός ρυθμός είναι ιδιαίτερα υψηλός και η δράση συνεχής, σχηματίζοντας ένα σφικτοδεμένο σύνολο που κλιμακώνεται ως το αιματηρό φινάλε. Πάντως, η υπερβολική εστίαση στους κεντρικούς χαρακτήρες αφήνει λίγο περιθώριο στην παράθεση της, ούτως ή άλλως, όχι και τόσο απλής, αληθινής ιστορίας. Αυτή περιγράφεται κάπως αποστασιοποιημένα και μόνο στον βαθμό που αφορά τους εδώ πρωταγωνιστές.

Τι συνέβη, όμως, πραγματικά στη Γαλλία μεταξύ 2008 και 2009; Ήδη, από το 2005, η Ευρωπαϊκή Ένωση είχε θέσει πλαφόν στις εταιρείες σχετικά με τις τιμές των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, σε μια προσπάθεια να αντιμετωπίσει την κλιματική αλλαγή. Οι εταιρείες με τη σειρά τους συγκέντρωναν τους σχετικούς «πόντους», με ένα ειδικό σύ-

Φορτώνοντας τα (παράνομα) χρήματα στο πορτ μπαγκάζ του αυτοκινήτου, πριν η δράση κλιμακωθεί στο γαλλικό θρίλερ της εβδομάδας.

στημα βαθμολόγησης, τους οποίους μπορούσαν στη συνέχεια να πουλήσουν ή να αγοράσουν, ανάλογα με τις ανάγκες τους. Η Γαλλία, σε αντίθεση με τις υπόλοιπες χώρες, επέβαλε ΦΠΑ στις συγκεκριμένες συναλλαγές. Κι εδώ έρχονται οι απαιτήσεις: αγοράζοντας μεγάλο αριθμό αφορολόγητων πόντων στο εξωτερικό, στη συνέχεια τους μεταπωλούσαν στη γαλλική αγορά χωρίς να αποδίδουν τον ΦΠΑ, ο οποίος συνολικά ανερχόταν σε εκατομμύρια ευρώ. Τα χρήματα αντιθέτως διοχετεύονταν σε νέες συναλλαγές, offshore εταιρείες και βέβαια σε προκλητικά πολυτελή διαβίωση. Συνολικά, 12 διαφορετικά δίκτυα απάτης υπολογίζεται πως δημιουργήθηκαν μέσα στο χρονικό διάστημα που αναφέραμε παραπάνω, με κάποιους εκ των 36 κατηγορουμένων να παρουσιάζουν πολλά κοινά με τους χαρακτήρες της ταινίας. Η πιο γνωστή, πάντως, είναι η περίπτωση «Μαρσεγιέζα», μια καθηγήτρια Μαθηματικών, η οποία προφανώς είχε και το κατάλληλο θεωρητικό υπόβαθρο για τη «δουλειά».

ΤΟ ΒΑΡΟΜΕΤΡΟ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Στο «Εκδικητές: Ο πόλεμος της αιωνιότητας», η γνωστή ομάδα των υπερήρων επιστρέφει, έχοντας μάλιστα ενισχύσεις από έναν ολόκληρο... στρατό συμμάχων. Αντίπαλός τους είναι ο τρομερός θάνατος (από τον αρχαιοελληνικό «Θάνατο»), ο οποίος προσπαθεί να συγκεντρώσει τις 6 πέτρες της αιωνιότητας που θα του δώσουν ολέθριες δυνάμεις. Μέσα στον ορμηικό της δράσης και των παύσεων ειδικών ειρέ, η τραγική αλληγορική ιστορία του θάνατος ξεχωρίζει αν και δεν αναδεικνύεται επαρκώς. Η διασκέδαση είναι εδώ που έχει κυρίως σημασία, στο πρώτο μέρος μιας περιπέτειας με το πληθωρικότερο καστ που έχει συγκεντρωθεί ποτέ σε φιλμ.

Στο «Μαρκερίτ Ντυράς: Η Οδύνη» ο Εμανουέλ Φινκιέλ μεταφέρει στην οθόνη το ορόσημο αυτοβιογραφικό βιβλίο της Γαλλίδας συγγραφέως. Το 1944, η Γκεστάπο συλλαμβάνει τον άνδρα της Ρομπέρ Αντέλ, ενώ εκείνη μένει στο κατεχόμενο Παρίσι, προσπαθώντας απελπισμένα να τον φέρει πίσω.

Στο «Απώτατο σημείο της ανθρωπότητας» παρακολουθούμε την ιστορία του Voyager, του θρυλικού μη επανδρωμένου σκάφους της NASA, που από το 1977 προχώρησε πολύ τις γνώσεις μας γύρω από τα μυστήρια του Διαστήματος. Το ντοκιμαντέρ ακολουθεί αναλυτικά το ταξίδι του Voyager μέχρι τα απώτατα όρια του ηλιακού μας συστήματος, συμπεριλαμβάνοντας τις εμπειρίες των ανθρώπων, οι οποίοι εργάστηκαν κυριολεκτικά επί δεκαετίες πάνω στο συγκεκριμένο πρότζεκτ. Καταφέρει δε, να επικοινωνήσει πειστικά αυτή τη μαγευτική – αλλά και αρκετά τρομακτική – αίσθηση του απείρου που συνοδεύει τη διαστημική περιπλάνηση.

Απάτη σε μαύρο φόντο

★½
Θρίλερ (2017)
Σκηνοθεσία: Ολιβιέ Μαρσάλ
Ερμηνείες: Μπενουά Μαζιμέλ, Ιντιρ Σέντερ, Λορά Σμετ, Ζεράρ Ντεπארντιέ

PIK1 ΤΗΛ.: 22862000

21.30 Τετ-Α-Τετ
07.30 Θεία λειτουργία
10.15 Μηχανή του χρόνου - (Ε)
11.30 Ο γιος της Κυψέλης
Ελληνική κωμωδία.
13.00 Μάθε τέχνη - (Ε)
13.30 Αμύνεσθαι περί Πάτρης
Εκπομπή με τον Πέτρο Κωνσταντίνου.
14.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
14.15 ArtCafe - (Ε)
Πολιτιστική εκπομπή.
15.15 Χωρίς αποσκευές, V - (Ε)
16.15 Τετ - Α - Τετ - (Ε)
Ψυχαγωγική εκπομπή.
17.30 Σπίτι στη φύση - (Ε)
18.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (νοσημική)
18.15 Καρφές των γυναικών
Κυπριώτικο σκετς, με τους Δημήτρη Ξύστρα, Ζωή Κυπριανού, κ.ά.
18.45 Χωρίς αποσκευές, V
Ταξιδιωτική εκπομπή με τον Σάββα Πούμπουρα.
19.15 Η κυρία του μεταξοί
Νέα σειρά εποχής, με τους Μαρίλια Γιαλλουρίδου, Βασίλη Μιχαήλ, κ.ά.
20.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
21.30 Τετ-Α-Τετ
Με τον Τάσο Τρύφωνος.
22.30 Πρώτη φορά νονός
Κωμωδία, με τους Τζε Πάντιου, Αντώνη Καφετζόπουλο, κ.ά.
23.15 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
23.30 Συνέχεια της ταινίας
00.15 Graham Norton Show
Ψυχαγωγικό Chat show.
01.00 Τετ - Α - Τετ - (Ε)
02.15 ΕΙΔΗΣΕΙΣ - (Ε)
03.45 Επαν. προγραμμάτων

PIK2 ΤΗΛ.: 22862000

21.30 Graham Norton Show
07.30 Παιδική ζώνη
α. Χίθκλιφ
β. Γουίλ και Ντιούιτ
γ. Ολίβια
δ. Η μικρή εξερευνήτρια
ε. Μόγια η μέλισσα
στ. Γιούπι Γιούπι Για
ζ. Ταχυδρομικό τρενάκι
η. Παρέα με τον Ανδρέα
θ. Ντράκο
ι. Μπονο ο μάστορας
κ. Ο ταχυδρόμος Πιτ
λ. Στρομφάκια
11.00 Στη χώρα του Γιατί - (Ε)
Παιδικό πρόγραμμα.
11.30 Παιδική ζώνη - (Ε)
15.30 Στη χώρα του Γιατί - (Ε)
Παιδικό πρόγραμμα.
16.00 Love Boat, III
Οικογενειακή σειρά.
17.00 I.Q
Ντοκιμαντέρ.
17.30 The Great Outdoors:
Our National Parks
Σειρά ντοκιμαντέρ.
18.00 National Geographic:
Dolphin Dynasty
19.30 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (αγγλική)
19.40 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (τουρκική)
20.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (νοσημική)
21.3 Graham Norton Show
Ψυχαγωγικό Chat show.
Καλεσμένοι του Graham
Norton είναι οι: Julianne
Moore, Ant and Dec, Rebel
Wilson, Little Mix feat
και ο Jason Derulo.
22.30 Ποτέ χωρίς την κόρη μου
Not without my daughter
Κοινωνική ταινία αγωνίας, με τους Σάι Φιλντ,
Άλφρεντ Μολίνα, κ.ά.
00.15 ΕΙΔΗΣΕΙΣ - (Ε)
00.30 ΓΙΟΥΡΝΙΟΥΣ

TVONE ΤΗΛ.: 22477777

21.05 Batman returns
07.00 Θεία λειτουργία
09.40 Αντικλεϊν - (Ε)
Σειρά ντοκιμαντέρ, με τη Χριστίνα Ιακώβου.
10.30 Ευκόλα και σπιτικά
Κυπριακή μαγειρικής με την Αθηνά Λοιζίδου και τον Ανδρέα Τέρλα.
11.00 Καθ' ημάς Ανατολή
Θρησκευτική κοινωνική εκπομπή.
12.00 Ο τροχός της τύχης - (Ε)
13.00 ΦΑΚΑΤΕΤΟΥΣ - Best of - (Ε)
Σατιρική εκπομπή.
14.00 Πάρι στο χωριό - (Ε)
Ψυχαγωγική εκπομπή με την Αλεξία Αναστασίου και τον Στ. Κωνσταντίνου.
16.00 Money Drop - (Ε)
Τηλεπαιχνίδι.
16.50 Friends
Κωμική σειρά, με τους Τζέιφερ Άνιστον, Κόρτνι Κοξ, κ.ά.
17.35 Moonrise Kingdom
Ρομαντική κωμωδία.
18.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
18.10 Συνέχεια της ταινίας
19.30 Σαν την Κύπρο
Ψυχαγωγική εκπομπή.
20.10 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
21.05 Batman returns
Περιπέτεια, με τους Μάικλ Κίτον, Ντάνι ντεΒίτο, κ.ά.
23.05 Undisputed 3:
Redemption
Δραματική ταινία.
01.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
01.05 Την τύχη μου μέσο - (Ε)
Κυπριακή σειρά.
02.05 Dancing for you 1 - (Ε)
Τηλεπαιχνίδι.
05.20 Una Fatsa - (Ε)

ANT1 ΤΗΛ.: 22200200

21.20 Transformers 4
06.10 Πρωινή ενημέρωση
06.30 40 κύματα - (Ε)
07.20 Για την αγάπη σου - (Ε)
Κυπριακή σειρά.
08.40 Mamma mia - (Ε)
Κυπριακή σειρά.
09.40 Daddy cool - (Ε)
10.30 La Pasta Romiliari - (Ε)
Κυπριακή σειρά.
12.00 Συνεντεύξεις
από το πρωινό - (Ε)
12.15 ΡΟΥΚ ΖΟΥΚ
Τηλεπαιχνίδι.
13.10 Παρθένα ζωή - (Ε)
Αισθηματική σειρά.
14.50 Ο κόσμος να χαλάσει - (Ε)
Κυπριακή κωμική σειρά.
16.15 Celebrity Game Night (Ε)
Τηλεπαιχνίδι, με τον Θόδωρο Αθερίδη.
17.10 Follow
Εκπομπή, με την Αφροδίτη Γεωργίου.
18.15 Τα νέα του ANT1 σε 10' - (Συνέχεια)
18.30 Κάτι χωρισμένα παλικάρια - (Ε)
Κωμική σειρά.
20.20 Τα νέα του ANT1
21.20 Transformers 4: Age Of Extinction
Περιπέτεια με τους Μαρκ Ρουόλμπεργκ, Νικόλα Πελτς, κ.ά.
00.00 Τίτλοι ειδήσεων
00.10 4XXX4 - (Ε)
Ελληνική σειρά.
01.00 Εγκλήματα - (Ε)
Ελληνική σειρά.
01.50 Χωρίς όρια - (Ε)
Ελληνική σειρά.
02.40 Γιάννης ο όμορφος - (Ε)
Ελληνική σειρά.
03.30 Τα νέα του ANT1 - (Ε)
04.30 7 ζωές - (Ε)

ΣΙΓΜΑ ΤΗΛ.: 22580100

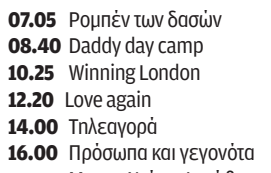
21.15 Survivor
06.15 Οι Τάκκοι - (Ε)
Κυπριακή κωμική σειρά.
07.00 Masterclass - (Ε)
Εκπομπή μαγειρικής, με τον Βαγγέλη Δρίσκα.
08.00 Γαλάτεια - (Ε)
Σειρά εποχής, με τους Δέσποινα Μπεμπεδέλη, Κώστα Δημητρίου, κ.ά.
09.00 Οο La La!
Ψυχαγωγικό μαγκαζίνο, με τη Σάσα Στοιμάτη.
11.00 Θέκλα... μιλάμε
ονοκτά - (Ε)
Κοινωνική εκπομπή με τη Θέκλα Πετρίδου και τον Πέτρο Αθανασίου.
12.30 Παραδοσιακή βραδιά (Ε)
Ψυχαγωγική εκπομπή με την Άντρη Καραντινίου.
15.30 Power of Love - (Ε)
Πρωτοποριακό reality σκέσεων, με τη Μαρία Μπακοδήμου.
17.20 Power of Love Gala - (Ε)
Ψυχαγωγική εκπομπή.
18.00 Γεγονότα σε συντομία
18.10 Power of Love Gala - (Ε)
(Συνέχεια)
20.15 Τομές στα γεγονότα
21.15 Survivor
Reality επιβίωσης, με τον Σάκη Τανιμανίδη.
00.10 Γεγονότα σε τίτλους
00.15 Scandal - (Ε)
Δραματική σειρά, με τον Κέρι Ουόσινγκτον, Τόνι Γκόλντγουιν, κ.ά.
01.00 Οο La La! - (Ε)
Ψυχαγωγικό μαγκαζίνο.
02.40 Επιστροφή - (Ε)
Δραματική σειρά.
03.20 Σε φόντο κόκκινο - (Ε)
04.40 Survivor Panorama - (Ε)

ALPHA ΤΗΛ.: 22212400

21.15 Πάμε Πακέτο
07.15 Παραμύθι αλλιώς - (Ε)
Κωμική σειρά, με τους Κατερίνα Παπουτσάκη, Νίκο Κουρή, κ.ά.
08.30 Κάτι ψήνεται - (Ε)
Σ/Κ με τον Μάνεση
Ενημερωτική, ψυχαγωγική εκπομπή με το Νίκο Μάνεση.
13.00 Οικογενειακές ιστορίες - (Ε)
13.45 Deal - (Ε)
14.30 Το σόι σου, IV - (Ε)
Κωμική σειρά, με τις Μίρα Παπακωνσταντίνου, Ρένια Λουιζίδου.
15.15 Το σόι σου - (Ε)
Κωμική σειρά. Επ. 29ο.
16.00 Λούπς Night Show - (Ε)
17.30 Οικογενειακές ιστορίες - (Ε)
Αυτοτελείς ιστορίες με οικογενειακές υποθέσεις.
17.55 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
18.00 Οικογενειακές ιστορίες - (Συνέχεια)
Μην αρχίζεις τη μουρμούρα - (Ε)
Ελληνική κωμική σειρά.
19.30 Το σόι σου, IV
Ελληνική κωμική σειρά.
20.15 ALPHA NEWS
21.15 Πάμε Πακέτο
Ψυχαγωγική εκπομπή με τη Βίκυ Χατζηβασιλείου.
22.45 Νότα Μία βραδιάτικα
Μουσικό τηλεπαιχνίδι, με τη Σμαργάνδα Καρύδη.
00.00 Όσο υπάρχουν τραγούδια - (Ε)
01.40 Οικογενειακές ιστορίες
02.30 Υπέροχα πλάσματα - (Ε)
03.15 Deal - (Ε)
04.00 Σ/Κ με τον Μάνεση - (Ε)

CAPITAL ΤΗΛ.: 25577577

07.05 Ρομπέν των δασών
08.40 Daddy day camp
10.25 Winning London
12.20 Love again
14.00 Τηλεαγορά
16.00 Πρόσωπα και γεγονότα
Με τον Χρίστο Ιακώβου.
17.00 Ξένη ταινία
19.05 The Shaggy Dog
21.00 Ξένη ταινία
23.00 The Brave One
Θρίλερ.
01.00 Ξένη ταινία
03.00 Abducted: A fugitive for love
TV PLUS ΤΗΛ.: 22259000
06.30 Παιδική ζώνη
08.30 Τηλεαγορά
09.40 Επίδελους Σ/Κ
Ψυχαγωγική εκπομπή, με τη Ναταλία Γερμανού.
13.40 Αποκαλυπτικά
Ψυχαγωγική εκπομπή.
17.10 Τηλεαγορά
19.30 Ιατρική & Βοτανολογία
20.10 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
20.30 Τηλεαγορά
21.30 Ξένη ταινία
23.15 Το ταξίδι της ζωής
00.15 Cold Case
01.10 Rubicon

MOVIES BEST

21.00 Hellion
07.15 Rock Dog
08.45 Cut Bank
10.30 And Then There Were None
(Part 2)
12.15 The Daughter
14.00 The Zero Theorem
16.00 Norm Of The North
17.35 Touched With Fire
19.25 Story Of A Girl
21.00 Hellion
23.00 Edge Of Salvation
00.35 The Wannabe
02.15 Apostle Peter And The Last Supper
04.00 Born To Race
05.45 A Patch Of Fog
GREEK CINEMA
22.00 Η καρτοπαίχτρα
07.10 Τα νυκτοεργατήματα
08.45 Ο θαλασσοδουλός
10.00 Ένας ξένισσας παλαβιάς
11.45 Κάθε λιμάνι και καπνός
13.15 Της τύχης τα γραμμένα
14.50 Η Σμυρνιά
16.30 Ο καμαριέρης της μουζουζού
18.15 Η Λευφόρος του Μίσους
20.25 Η ώρα των Αθηνών
22.00 Η καρτοπαίχτρα
23.45 Οι βίαιες και η Βασούλα

«In Vivo», κατοικίες, καλλιέργειες μικροφυκών, χώροι λιανικής, εργαστήρια των XTU Architects και MU Architecture.

«Cut Paw Paw», κατοικία του αρχιτεκτονικού γραφείου Austin Maynard Architects στη Μελβούρνη, Αυστραλία.

«Πράσινο Σύννεφο / Gurgaon 71», κατοικίες των αρχιτεκτόνων Maison Édouard François στο Γκουργκάον, Ινδία.

Οι κρεμαστοί κήποι του μέλλοντός μας

Η συγγραφέας του βιβλίου «Garden City», Άννα Γιούντινα, εξηγεί στην «Κ» πώς η φύση θα εισχωρήσει στο αστικό τοπίο

Της **ΤΖΙΝΑΣ ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΥ**

Στην **αναμέτρησή τους** με την κλιματική αλλαγή θα μπορούσαν οι πόλεις να παρέχουν νέες μορφές διατροφής, επενδύοντας σε παραγωγικές αστικές φάρμες με οργανικά κηπευτικά προϊόντα και καινοτόμα συστήματα διαχείρισης νερού και ήλιου; Να μειωθεί στο ελάχιστο το περιβαλλοντικό αποτύπωμα ενώ το zero waste –η μηδενική σπατάλη– να αντικαταστήσει την ανακύκλωση και την επανάχρησή; Τα κτίρια να μεταμορφωθούν σε σούπερ πράσινα και οικολογικά αυτόνομα; Οι κορυφογραμμές των πόλεων σε αστικά ουρανοτόπια; Οι όψεις να στοχεύσουν στη βιοποικιλότητα; Να γίνουν κρεμαστοί κήποι και κάθετα δάση που αναπνέουν και τα φυτά ρυθμιζούν το μικροκλίμα, φιλτράροντας τον αέρα και τον θόρυβο; Να παραχθεί μια νέα αστική ταυτότητα που να μεταβολίζει και να βιο-εμπνέει; «Οι άνθρωποι επινόησαν πόλεις και κατασκεύασαν δικτύα μεταφοράς, κοινωνικής ωφέλειας και επικοινωνίας. Έχουμε περάσει από δύο βιομηχανικές επαναστάσεις και μπαίνουμε στην τρίτη που βασίζεται στην παγκόσμια συνδεσιμότητα και στην αποκεντρωμένη

«Μαγκρόβιοι Πύργοι». Κήποι, δέντρα σε μπαλκόνια και αμφιβίες φάρμες-γέφυρες διατρέχουν τα διαμερίσματα του Παρισιού, στο πρότζεκτ του Βενσάν Καλεμπό.

«Οι πιο προοδευτικές και ελπιδοφόρες λύσεις είναι εκείνες που συνδυάζουν τη φύση, την αρχιτεκτονική και την τεχνολογία».

παραγωγή ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Στη διαδρομή, αποσυνδεθήκαμε προοδευτικά από τη φύση, παρ' όλα αυτά ποτέ δεν πάψαμε να είμαστε μέρος της. Σήμερα, αναγνωρίζουμε το επείγον της αποκατάστασης αυτής της σύνδεσης. Η πρόκληση είναι να μην πέσουμε στην παγίδα του επιφανειακού «πρασίνισματος», αλλά να συνδεθούμε με αυτήν σοβαρά, χωρίς ωστόσο να χάσουμε τα πλεονεκτήματα της ζωής στη σύγχρονη πόλη», αναφέρει η Άννα Γιούντινα στο βιβλίο της «Garden City: Super-green Buildings, Urban Skyscapes and the New Planted Space», που μόλις κυκλοφόρησε από τον αγγλικό εκδοτικό οίκο Thames & Hudson.

Αρχιτεκτονική και φύση

Συνιδρυτής και αρχισυντάκτης του περιοδικού Monitor, αρθρογράφος στο συνεργατικό A10 και στο Wallpaper, συγγραφέας των «Furniture: Επιπλά που μεταμορφώνουν τον χώρο» και «Lumitecture: Φωτίζοντας Εσωτερικούς Χώρους» και επιμελήτρια μιας σειράς διεθνών εκδόσεων αρχιτεκτονικής και design, όπως της Ζάχα Χαντίντ και των Jakob + MacFarlane, εξηγεί στην «Κ»: «Τα πέντε κεφάλαια του «Garden City» εξετάζουν τις διαφορετικές πτυχές μιας τέτοιας «εϊλικρινούς σύνδεσης», από την κυριολεκτική συγχώνευση της αρχιτεκτονικής και της

φύσης ως την εξεύρεση νέων τρόπων για τη φύση στο πυκνοκατοικημένο αστικό περιβάλλον, και από την ανάπτυξη «παραγωγικών» φυσικών ή αρχιτεκτονικών υβριδίων στους σχεδιαστικούς πειραματισμούς των πόλεων ως οικοσυστημάτων».

Στο βιβλίο παρουσιάζονται πάνω από 100 διεθνή παραδείγματα που δεν σχετίζονται με τις Κηπουπόλεις του 1890 στη Μεγάλη Βρετανία, αλλά με τη νέα βιο-τεχνολογική πόλη σε αρμονία με τη φύση. «Η ιδανική Garden City είναι αυτή στην οποία, αντί να αντιπαραβάλλουμε τη «φύση» και την «πόλη», τη «φύση» και την «τεχνολογία», μεγιστοποιούμε τις δυνατότητες συνεργασίας μεταξύ τους για να δημιουργηθεί ένα νέο είδος αστικού περιβάλλοντος... ένα είδος Fusion 2.0. Μια νέα Συγχώνευση».

Από τις πιο προοδευτικές και ελπιδοφόρες λύσεις είναι εκείνες που

συνδυάζουν τη φύση, την αρχιτεκτονική και την τεχνολογία», λέει η Άννα Γιούντινα και προσθέτει: «Εάν εστιάσουμε στα κατασκευασμένα έργα, η μικρότερη κλίμακα παρέμβαση είναι το FLEG Daikanyama, ένα αστικό έργο τέχνης στο Τόκιο του αρχιτέκτονα Τακέτο Σιμοχικόσι, το 700 στρεμμάτων Οικολογικό Πάρκο Jade στο Ταϊχούνγκ στην Ταϊβάν, από τον αρχιτέκτονα Φίλιπ Ραμ και τη σχεδιάστρια τοπίου Κάθριν Μόσμπας, σε συνεργασία με τους Ricky Liu & Associates».

Τα «φουτουριστικά» έργα υποστηρίζονται από μελέτες σκοπιμότητας και ενδέχεται να κατασκευαστούν στο άμεσο μέλλον. «Το «The Mile» από τους Carlo Ratti Associati, Schlaich Bergermann και Atmos έχει εξεταστεί από πολλούς δυνητικούς πελάτες. Ο Βενσάν Καλεμπό έχει συνεχώς ανα-

«Αριστερά, το Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο της Πικαρδίας των Chartier-Corbasson Architectes στην Αμιέν, Γαλλία. Στο κέντρο, «Σπίτι για Δέντρα» των Vo Trong Nghia Architects, στο Χο Τσι Μιν, Βιετνάμ. Στο εξώφυλλο του «Garden City» εικονίζεται το «White Walls» του Ζαν Νουβέλ στη Λευκωσία. Η φωτογραφία είναι του Γιώργου Γερόλυμπου.

θέσεις στην Ταϊβάν, στην Αίγυπτο και στο Βέλγιο και η τεχνολογία της «βιο-όψης» των X-TU architects, που ενσωματώνει την παραγωγή μικροφυκών στη δομή της πρόσοψης, ένα από τα βραβευθέντα έργα στον διαγωνισμό «Reinventing Paris», θα χρησιμοποιηθεί σε κατοικία ερευνητών στο Παρίσι».

Το κάθετο πάρκο

Ο Κάρλο Ράτι διευθύνει το Senseable City Lab του MIT, το εργαστήριο που διερευνά τις αστικές επιπτώσεις των ψηφιακών τεχνολογιών. Το «The Mile» είναι ένα παρατηρητήριο ελαφριάς δομής ύψους 1.609 μ., ένα κάθετο πάρκο που θα φιλοξενήσει ένα οικοσύστημα για εκατοντάδες είδη φυτών. Οι επισκέπτες θα κυκλοφορούν σε γυάλινες κάψουλες εξοπλισμένες με υπαίθριες οθόνες εικονικής πραγματικότητας.

φύσης-τεχνολογίας με τη μετατροπή ενός πάρκου σε «σταθμό παραγωγής αέρα» όπως προτάθηκε στο περίπτερο Breathe της Αυστρίας στο Μιλάνο από την ομάδα team.breathe.austria. και η δημιουργία ενός «μηχανικού τοπίου» που συνδυάζει γήπεδο γκολφ, land art και λειτουργίες παθητικής επεξεργασίας νερού στη φουτεμμένη στέγη του Σταθμού Φιλτράρισμα Νερού του «Croton» των Grimshaw Architects, Ken Smith Workshop και Rana Creek», αναφέρει η Άννα Γιούντινα.

Η πρότασή του Τζέιμς Ράμσεϊ, που δούλεψε ως μηχανικός της NASA πριν επιστρέψει στην αρχιτεκτονική, επιδιώκει να ξεκλειδώσει το δυναμικό των υποβαθμισμένων υπόγειων χώρων αστικών χώρων, χρησιμοποιώντας πλιακή τεχνολογία και οπτικές ίνες για την καλλιέργεια φυτών, ξεκινώντας από το «Low Line» στη Νέα Υόρκη. Το περίπτερο της Αυστρίας στην Expo του Μιλάνου (2015) των team.breathe.austria., γίνεται «συλλέκτης φωτός» και «σταθμός παραγωγής οξυγόνου» βελτιώνοντας το μικροκλίμα. Με 48% της επιφάνειάς του να καλύπτεται από πυκνό δάσος, η θερμοκρασία μειώνεται κατά πέντε βαθμούς χωρίς χρήση συμβατικού κλιματισμού. Το

Για το «Παρίσι, Εξυπνη Πόλη 2050» ο Καλεμπό σχεδιάζει οκτώ τύπους ουρανοξυστών – πλιακούς, υδροδυναμικούς και φωτοευαίσθητους.

«Rising Canes» του αρχιτεκτονικού γραφείου Penda ανοίγει τη συζήτηση για βιώσιμα συστήματα στέγασης με ένα δομικό αυτοδύναμο σύστημα κατασκευασμένο εξ ολοκλήρου από μπαμπού, υλικό με μακρά παράδοση στην Κίνα, και ορεινιά. Μια πλήρως αρθρωτή, οικολογική και εύκολη στην επέκταση εγκατάσταση.

Στο εξώφυλλο της γαλλικής έκδοσης φιγουράρει το «Σπίτι για Δέντρα» των Vo Trong Nghia Architects. Πέντε πρότυπες κατοικίες στο Βιετνάμ σχεδιάζονται ως γιγαντιαίες μπετονένιες ζαρντινιέρες όπου φυτεύονται δέντρα, ενώ στην αγγλική έκδοση εικονίζεται το «White Walls», ο 18ώροφος ουρανοξύστης του Ζαν Νουβέλ στη Λευκωσία. Η ολόκληρη διτρήτη πρόσοψη με γεωμετρικά μοτίβα γεμάτη φυτά λειτουργεί ως φυσικό σκίαστρο. Η φωτογραφία είναι του εξαιρετικού φωτογράφου Γιώργου Γερόλυμπου. «Επέλεξε αυτή τη φωτογραφία επειδή πρόσφερε μια εικονική, γραφικά ισχυρή, σύγχρονη και μινιμαλιστική αναπαράσταση της κεντρικής ιδέας του βιβλίου - της συγχώνευσης του «πράσινου» και του «αστικού», προσθέτει η Άννα Γιούντινα στην «Κ».

Anna Yudina, «Garden City: Super-green Buildings, Urban Skyscapes and the New Planted Space», εκδ. Thames & Hudson, σελ. 256.

Over 5,000 tickets
starting at €29,
16 Destinations
**May and June*

COBALT

**BOOK
NOW**

www.cobalt.aero